01- KATHI_8-5_KATHI NEW 06/05/16 21:37 Page 1

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

72 ΕΓΧΡΩΜΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, *Κυριακή 8 Μαΐου 2016 • Ετος 8ο • Αρ. φύλλου 396* | Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα | www.kathimerini.com.cy | €2,00 (Βασική) €3,90 (Πλήρης)

Μάχη χαρακωμάτων στον ΔΗΣΥ Λευκωσίας

Παρατηρείται συνωστισμός μνηστήρων για την εξασφάλιση δύο εκ των έξι διαθέσιμων εδρών, ενώ στο ΑΚΕΛ ξεχώρισαν ήδη τέσσερεις

Δύο εβδομάδες πριν από τις εκλογές, η δημοσκόπηση της «Κ» κατοπτρίζει το εκλογικό κλίμα στην εκλογική περιφέρεια Λευκωσίας και καταγράφει νέα δεδομένα στην εκλογική επιρροή των κομμάτων. Η εκλογική δύναμη του ΔΗΣΥ παραμένει στο ίδιο ποσοστό όπως και στη δημοσκόπηση της «Κ» την περίοδο 8-15 Απριλίου. Αντίθετα, το ΑΚΕΛ ανακάμπτει ουσιαστικά, μειώνοντας τη διαφορά από τον ΔΗΣΥ στις 4,5 μονάδες, σε σύγκριση με 8 στην αντίστοιχη δημοσκόπηση του Απριλίου. Το ευρύτερο εκλογικό κλίμα παραμένει άνευρο, με κύριο χαρακτηριστικό τις χαμηλές συσπειρώσεις, που δεν ξεπερνούν σε κανένα κόμμα το 70%. Σε επίπεδο υποψηφίων, καταγράφονται μάχες εκ του συστάδην για τη διεκδίκηση των περιπόθητων εδρών, ιδιαίτερα μεταξύ των υποψηφίων του ΔΗΣΥ, όπου παρατηρείται συνωστισμός μνηστήρων για την εξασφάλιση δύο εκ των έξι διαθέσιμων εδρών. Στο ΑΚΕΛ, παρόλο που υπάρχει ακόμη χρόνος μέχρι τις εκλογές, εντούτοις έχει αρχίσει ήδη να διαπλάθεται η νέα κοινοβουλευτική ομάδα που θα πλαισιώνει τον γ.γ. του κόμματος. Η πρόθεση αποχής κυμαίνεται στο 18%, με ένα σημαντικό αριθμό πολιτικά αποστασιοποιημένων ψηφοφόρων να αρνούνται να συμμετέχουν σε δημοσκοπήσεις, θεωρώντας τες ως μέρος του συστήματος που απαξιώνουν. Συνεπώς, με αυτά τα δεδομένα, εκτιμούμε ότι η αποχή θα κυμανθεί γύρω στο 30%. Μεγαλύτερη πρόθεση αποχής εντοπίζεται στις ηλικίες 18 με 34 και σε σχέση με τα κόμματα, στον ΔΗΣΥ και το ΑΚΕΛ. **Σελ. 8**

ΔΗΣΥ	23,8%
ΑΚΕΛ	19,3%
ΔΗΚΟ	10,0%
ΣΥΜΜΑΧΙΑ	4,1%
ΕΔΕΚ	3,9%
ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ	3,3%
ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ	2,7%

ΚΥΠΡΙΑΚΟ

Ο Σερντάρ Ντενκτάς μιλάει για τη λύση

Φυσικά, με τη λύση θα υπάρξει μείωση των στρατευμάτων. Όμως, οι Ελληνοκύπριοι δεν πρέπει να αναμένουν ότι θα αποδεχθούμε την παραμονή μονάχα 600 στρατιωτών. **Σελ. 9**

Τεστ στο Κυπριακό για Ερντογάν οι βίζες

Υπό δοκιμασία οι προθέσεις Ερντογάν στο Κυπριακό, αφού τα 72 κριτήρια που ζητούν οι Ευρωπαίοι για την κατάργηση της βίζας οδηγούν στην έμμεση αναγνώριση της ΚΔ. **Σελ. 4**

Θέμα δημιουργίας κυπριακού στρατού

Από τις θεωρίες συνωμοσίας στην ένταξη στο ΝΑΤΟ αλλά και στις θέσεις Νίκου Αναστασιάδη και Μουσταφά Ακιντζί το θέμα δημιουργίας κυπριακού στρατού ξανά στο προσκήνιο. **Σελ. 4**

Φόβοι για θερμό καλοκαίρι στο Αιγαίο

Οι προβλέψεις αρκετών δυτικών χωρών, μεταξύ των οποίων οι ΗΠΑ και η Βρετανία, ότι το Αιγαίο Πέλαγος αποτελεί έναν από τους πλέον κρίσιμους κόμβους για την ασφάλεια του δυτικού κόσμου τις επόμενες δεκαετίες, σχετίζονται άμεσα με την προσπάθεια της Ουάσιγκτον να αποδώσει πάση θυσία η επιχείρηση του ΝΑΤΟ, να μην προκληθεί θερμό επεισόδιο και να επιλυθούν τα ελληνοτουρκικά προβλήματα το συντομότερο δυνατό. **Σελ. 20, 21**

Το στοίχημα του Μάη για τους αρχηγούς

Συσχετισμοί δυνάμεων-ποσοστά

Αν και η παρούσα προεκλογική μάχη δεν θυμίζει σε τίποτα τον παλμό αλλοτινών εποχών, το στοίχημα είναι μεγάλο και ενδεχομένως να προκαλέσει αναταράξεις στην ανώτατη κομματική πυραμίδα. Οι κομματικοί αρχηγοί συστρατεύονται για να κερδίσουν το επιθυμητό εκλογικό αποτέλεσμα, καθώς αυτό θα κρίνει και το δικό τους πολιτικό μέλλον στη σκακιέρα. **Σελ. 16**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΣΟΥΛΙΔΗΣ

Τα πλοία κυπριακής σημαίας δεν «δένουν» με οροδείκτες

Ο ΥΠΕΞ απαντάει στην «Κ» και παίρνει θέση για το ζήτημα των θεωρήσεων των Τούρκων πολιτών, για το επιχείρημα που αφορά τα πλοία υπό κυπριακή σημαία, όπως ακούστηκε τις τελευταίες ημέρες, και για την παραίτηση Νταβούτογλου. **Σελ. 7**

Ο ΡΩΣΟΣ ΠΡΕΣΒΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Η Κύπρος εκτός των στρατιωτικών συνασπισμών

Μόσχα και Λευκωσία συμπλέουν στα θέματα ασφάλειας μετά τη λύση του Κυπριακού, αποκαλύπτει ο Ρώσος πρέσβης Στανισλάβ Οσάτσι στη συνέντευξή του στην «Κ». Εκτός στρατιωτικών συνασπισμών η Κύπρος, καθοριστικός ρόλος στο Σ.Α. του ΟΗΕ για την εφαρμογή της λύσης και υιοθέτηση ενός συστήματος ασφάλειας που να ανταποκρίνεται στις πραγματικότητες του σύγχρονου κόσμου, αποτελούν τις βασικές παραμέτρους της κυπρο-ρωσικής συνεννόησης. **Σελ. 6**

ΣΗΜΕΡΑ

Ψάχνουν 3 εκατ. για απόσυρση οχημάτων

Από ΥΠΟΙΚ ή από Γεωργίας

Προς αναζήτηση χρηματοδότησης για σχέδιο απόσυρσης οχημάτων βρίσκεται το Υπ. Μεταφορών, στρέφοντας το βλέμμα του προς άλλα δύο Υπουργεία για να λάβει τα χρήματα. Το ποσό που χρειάζεται είναι λίγο κάτω από 3 εκατ. ευρώ, ενώ αν δοθούν θα ξεκινήσει άμεσα. Ένα τέτοιο μέτρο θα τονώσει και άλλο την αγορά του αυτοκινήτου. **Οικονομική, σελ. 5**

Εκτός Ελλάδας οδεύει η ΣΥΤΑ

Αναμένεται απόφαση

Αποχώρηση από την ελλαδική αγορά είναι η πρώτη επιλογή για τη διοίκηση του ημικρατικού οργανισμού. Ως εναλλακτική επιλογή δεν απορρίπτεται η συμμετοχή σε ένα νέο σχήμα που θα δημιουργηθεί με άλλους παρόχους. Η απόφαση θα παρθεί από το νυν Δ.Σ. και θα υλοποιηθεί από το νέο που θα διορισθεί τέλη Ιουνίου. **Σελ 6**

Αποτίμηση 800 εκατ. ευρώ

Στο 21,8% του Συνεργατισμού αντιστοιχούν τα 175 εκατ.

Σε τιμές... Τράπεζας Κύπρου κινείται ο Συνεργατισμός ενόψει της προετοιμασίας του για ένταξη των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Το τροποποιημένο διάταγμα που αφορά ουσιαστικά το ποσοστό που κατέχει πλέον το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης στον Συνεργατισμό περιλαμβάνει σχετική πρόνοια με βάση την οποία στους μετόχους της ΣΚΤ θα παραχωρηθούν τέσσερις μετοχές ονομαστικής αξίας 28 σεντ για κάθε μία μετοχή αξία 1,1155 ευρώ που είχαν στην κατοχή τους. Η τιμή των 28 σεντ είναι πολύ κοντά στην τιμή των 24 σεντ στην οποία έγινε η εισαγωγή των νέων μετοχών της Τρ. Κύπρου στο ΧΑΚ τον Δεκέμβριο του 2014. **Οικονομική, σελ. 4**

Ο σουλτάνος έδιωξε τον βεζίρη του

Ουδείς μπορούσε να προβλέψει τον Αύγουστο του 2014, όταν ο Ερντογάν μεταπηδούσε στην προεδρία επιλέγοντας για την πρωθυπουργία τον έμπιστό του Νταβούτογλου, ότι οι δύο άνδρες θα έρχονταν σε ρήξη. Γρήγορα όμως οι διαφορές ύφους και στυλ άρχισαν να επεκτείνονται σε επίμαχα θέματα εξωτερικής και εσωτερικής πολιτικής. **Σελ. 22**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η ουσιώδης σοβαρότητα

Τη στιγμή της κατάθεσης των υποψηφιοτήτων για τις βουλευτικές εκλογές, κάποιοι από τους πολιτικούς αρχηγούς ορθώς στηλίτευσαν προσωπικές συμπεριφορές, ατζέντες και εν γένει οτιδήποτε δαιμονοποίησε την προηγούμενη Βουλή. Οι νουθεσίες των αρχηγών, όμως, παραδόξως, δεν απευθύνονταν στους ψηφοφόρους, αλλά στην ομάδα που είχε ο καθένας στο πλάι του. Είναι γεγονός λοιπόν ότι κανείς, κατά κοινή ομολογία τουλάχιστον, δεν θέλει να ξαναζήσει τα τραγελαφικά επεισόδια της προηγούμενης Βουλής. Ας κάνουν, λοιπόν, οι υποψήφιοι την αρχή από τώρα, που είμαστε στο κέντρο της προεκλογικής εκστρατείας και που τους δίνεται η δυνατότητα, παρά την πίεση, να κρατήσουν το ουσιώδες της σοβαρότητάς τους. Διαφορετικά το προσωπείο της σοβαροφάνειας και του καθωσπρεπισμού που ήταν κραταιό μπροστά στις κάμερες κατά την παρουσίαση των υποψηφιοτήτων, δεν θα αργήσει και πάλι να μετεξελιχθεί σε θέαμα κάθε άλλο παρά αρμόζον, για εκείνους που τελικά θα επιλέξει ο λαός να τον αντιπροσωπεύσουν στη Βουλή.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΖΩΗ»

ΘΕΑΤΡΟ

Ο σκηνοθέτης Σίμος Κακάλας στην «Κ»

Ανεβαίνει στο Θέατρο Ριάλτο η παράσταση «Ορέστης» της ομάδας Θέατρο Χώρος σε σκηνοθεσία Σίμου Κακάλα. Το έργο του Ευριπίδη παραμένει ακόμη σήμερα τραγικά επίκαιρο.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Ο Σαίξπηρ εμπνέει ακόμα

400 χρόνια μετά τον θάνατο του μεγάλου Άγγλου συγγραφέα και το έργο του είναι ακόμα στο επίκεντρο. Η δραματουργική δουλειά του δίνει τροφή σε θέατρο, μουσική και μαγεύει.

ΠΡΟΣΩΠΟ

Γεώργιος Πόλ. Γεωργίου

Μία περιδιάβαση στην τεχνική και τα έργα του ζωγράφου από την Αμμόχωστο που έπαιξε με το φως και την κυπριακή γη, με γνώμονα και επίκεντρο τον άνθρωπο της Κύπρου.

ΚΡΙΤΙΚΗ Θέατρο, μουσική, βιβλίο, τηλεόραση, κινηματογράφος

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

'Ενα με σένα.

02-KATHI NEW_Master_cy 06/05/16 20:55 Page 2

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Οι βίζες και οι πραματευτάδες

Η πρόταση, την Τετάρτη, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ελευθεροποίηση της θεώρησης εισόδου των Τούρκων πολιτών στην Ε.Ε. από το τέλος Ιουνίου είναι σοβαρό ζήτημα για ολόκληρη την Ευρώπη, αλλά ιδιαίτερα σοβαρό για την Κύπρο, λόγω του ότι κάποιοι των 5 εκ των 72 οδοδεικτών που πρέπει να εκπληρώσει η Τουρκία είναι ζωτικής σημασίας για την Κυπριακή Δημοκρατία (Κ.Δ.), αλλά και την προοπτική λύσης. Η εκπλήρωση όλων των κριτηρίων, δεν βλέπουμε λογικό τρόπο να γίνει αποφεύγοντας την αναγνώριση της Κ.Δ. από την Τουρκία.

Διότι, πώς αλλιώς μπορεί να εκπληρώσει η Τουρκία, για να πάρουμε μόνο ένα κριτήριο, αυτό της δικαστικής συνεργασίας με όλα τα κράτη μέλη; Δικαστική συνεργασία σημαίνει υπουργείο Δικαιοσύνης, Αστυνομία και Δικαστήρια κι αυτά στην Κύπρο είναι Κ.Δ. Έτσι κι αλλιώς, η Άγκυρα με την εκπλήρωση και των 72 κριτηρίων θα πρέπει επίσης να εφαρμόσει την πολυμερή συμφωνία επανεισδοχής με την Ε.Ε., γεγονός που δεν μπορεί να αγνοεί τη θέληση ενός εκ των κρατών μελών.

Φυσικά, όσοι έχουν σώας τας φρένας και αντιλαμβάνονται από διεθνή πολιτική και συμφέροντα γνωρίζουν ότι η Κομισιόν πρότεινε την ελευθεροποίηση της θεώρησης εισόδου των Τούρκων στην Ε.Ε., συμπλέοντας με τις βουλές του Βερολίνου της Μέρκελ, ώστε να μην καταρρεύσει η συμφωνία Ε.Ε.–Τουρκίας για το προσφυγικό/μεταναστευτικό. Διότι, μία τέτοια αποτυχία πολύ πιθανόν να στοιχίσει στη Μέρκελ και το κόμμα της την εξουσία στη Γερμανία και στην Ευρώπη(!).

Από την άλλη, όμως, η διασφάλιση του δικαιώματος ελεύθερης μετακίνησης 80 εκατ. Τούρκων στην Ε.Ε. απειλεί την πολιτική επιβίωση του Βρετανού πρωθυπουργού Κάμερον, καθώς επισείεται ως μέγας κίνδυνος για τη Βρετανία από τους οπαδούς του Brexit. Αυτό ανάγκασε τον Κάμερον να διακηρύξει στη Βουλή των Κοινοτήτων ότι «η ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε. δεν νομίζω ότι θα γίνει για δεκαετίες ακόμα», ενώ υπενθύμισε ότι για να μπει η Τουρκία στην Ε.Ε. απαιτείται ομοφωνία όλων των κρατών μελών και πως οι Γάλλοι π.χ έχουν πει ότι θα κάνουν δημοψήφισμα!

Αυτά όμως είναι για μεγάλους και σοβαρούς παίκτες της διεθνούς σκακιέρας και όχι για περιφερειακούς ηγετίσκους κρατών μελών, ο πληθυσμός των οποίων δεν υπερβαίνει αυτόν μιας γειτονιάς του Βερολίνου ή του Λονδίνου, όπως είναι η Κύπρος. Ηγετίσκοι, που η πολιτική τους επιβίωση εξαρτάται από τη συντήρηση των συνεπειών της εθνικής τραγωδίας, δηλαδή της κατοχής της πατρίδας τους.

Πολιτικοί πραματευτάδες, που τους κληροδότησαν οι πατεράδες ή και οι νονοί τους κομματικά τσιφλίκια κι οφίκια κι αντί να αίρονται στο ύψος των περιστάσεων, ιδιαίτερα σε συγκυρίες όπως αυτή με την Τουρκία και τις βίζες, προτιμούν να ανάβουν τον ανεμιστήρα και να ρίχνουν πάνω του προεκλογική λάσπη για να στραβώνουν, έστω και πρόσκαιρα, ψηφοφόρους. Δεν θεωρούμε ότι είναι πλήθιοι και δεν αντιλαμβάνονται ότι το διακύβευμα στην τελική για την Κύπρο είναι η λύση του Κυπριακού και ότι όσο αυτή απομακρύνεται από το 1974 τόσο πιο δύσκολη θα καθίσταται.

Θεωρούμε ότι συνειδητά υποσκάπτουν εδώ και χρόνια τις προσπάθειες λύσης, διότι σε μία νέα Κύπρο δεν θα έχουν λόγο ύπαρξης, εκτός κι αν έχουν στα ερμάρια με τους σκελετούς κι άλλα σχέδια Ακρίτας.

paraschosa@kathimerini.com.cy

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ */ Γράφει ο* **ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Οι υποψήφιες και το παράπονο του Νίκαρου...

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΜΑΚΡΗ

Η ένταση στις σχέσεις Ιωάννη Κασουλίδη και πρίγκιπα Νικόλαου συζητήθηκε προχθές σε πηγαδάκι στο Μέγαρο της εξουσίας. Όπως με πληροφόρησε ο έμπιστος και πολύξερος κύριος Πάμπος, ακόμα και ο Νίκαρος έδωσε μία άποψη για το θέμα που κυριάρχησε στην επικαιρότητα του τριημέρου. Σύμφωνα πάντα με τον κύριο Πάμπο, ο Νίκαρος ακούστηκε σε κάποια φάση να μιλάει σε έντονο ύφος και να αναφέρεται στην ανάγκη για ενημέρωση του λαού, όπως ζητά η αντιπολίτευση του πρίγκηπος περιλαμβανομένου. Όπως φέρεται να είπε: «Καταντήσαμε να πρέπει να ενημερώνουμε τον λαό για όσα διαδίδουν οι δικοί μας αντί για όσα γίνονται από τους ξένους»... Ο κύριος Πάμπος μου είπε πως ο Νίκαρος όντως «επανέλαβε πολλές φορές στο Προεδρικό όσα είπε και δημόσια, ότι οι εκλογές που έρχονται δεν είναι προεδρικές αλλά βουλευτικές». Μου ανέφερε, μάλιστα, ότι ο στενός συνεργάτης του Νίκαρου υπέδειξε πως «κάποιοι βιάστηκαν πολύ να βγάλουν προεδρικό πρόγραμμα»... Σύμφωνα με τον κύριο Πάμπο ο Νίκαρος είχε και καλά λόγια να πει για τον Βίκτωρα Παπαδόπουλο και τον τρόπο που χειρίστηκε τις επικρίσεις του πρίγκιπα Νικόλαου. Ο Βίκτωρας πήρε τα συγχαρητήρια του Προέδρου «με ένα φιλικό κτύπημα στον ώμο, ένα "μπράβο" και το γνωστό Νικαρικό, ανοιχτόκαρδο χαμόγελο», όπως μου είπε.

Πολλά τα παράπονα που υποβάλλονται κατά... ριπάς στα δύο μεγάλα κόμματα και αφορούν δύο υποψήφιες που έχουν σχέση με τα ΜΜΕ και τη δημοσιότητα. Οι παραπονούμενοι διαμαρτύρονται γιατί η μία έχει αλώσει την επαρχία της και δεν άφησε γειτονιά για γειτονιά και χωριό για χωριό που να μην τα επισκεφθεί. Στις εξορμήσεις της μάλιστα επιστράτευσε και άτομο-κλειδί στη κυβέρνηση. Υπέδειξαν στους υψηλόβαθμους του κόμματος πως τα πειστήρια υπάρχουν στη σελίδα της στο Facebook... Στο άλλο μεγάλο κόμμα ακούγονται εδώ και μήνες μύδροι κατά γνωστής υποψήφιας για την επιθετική πολιτική που ακολουθεί με αρκετό θάψιμο συναδέλφων της. Παραπονούμενος υποψήφιος υπέδειξε ότι η υποψήφια διεκδικεί «προσωπικούς ψήφους» εις βάρος των συναδέλφων της αλλά και των αρχών του κόμματος. Προχώρησε όμως και ένα βήμα πιο κάτω, κατηγορώντας την για διασπορά φημών κατά υποψηφίου στην ίδια επαρχία με ανίερα, μάλιστα, μέσα.

Όπως έγκυρα πληροφορούμαι το τελευταίο έχει καταγγελθεί επίσημα στην ηγεσία του κόμματος, η οποία συνέστησε ψυχραιμία και υποσχέθηκε να το εξετάσει εάν τεθούν ενώπιόν της στοιχεία...

Δύο νέες έρευνες που βρίσκονται σε εξέλιξη από το γραφείο του Οδυσσέα-Τσακ Νόρις, θα μονοπωλήσουν την επικαιρότητα σύντομα... Όπως ακούω από πηγή μου που έχει «αυτί» στην ελεγκτική υπηρεσία, τα πρώτα αποτελέσματα δεν πρόκειται να γίνουν γνωστά πριν από τις βουλευτικές εκλογές, αλλά όταν δημοσιοποιηθούν θα προκαλέσουν «μικρό σεισμό»... Και τα δύο σκάνδαλα αφορούν μεγάλο υπουργείο, όχι το Υπουργείο Εσωτερικών, που ο Οδυσσέας-Τσακ Νόρις, θεωρεί ως το πιο διεφθαρμένο, όπως ο ίδιος δήλωσε... Στο υπό διερεύνηση υπουργείο πάντως ψάχνονται μετά τις υποδείξεις Χασαπόπουλου για τα δύο θέματα. Ωστόσο, τα πυρά ενδέχεται να αντιστραφούν ενώ αξιωματούχος του υπουργείου μίλησε ακόμα και για... μπούμερανγκ!

Όπως είχε δηλώσει ο Οδυσσέας-Τσακ Νόρις, θεωρεί το Υπουργείο Εσωτερικών το πιο διεφθαρμένο, αφού εντοπίστηκαν υποθέσεις όπου όλοι οι εμπλεκόμενοι, σε κάποια υπόθεση, είχαν πάρει μίζες. «Άλλο σε μια ομάδα 10 υπαλλήλων να βρεθούν 1-2 οι οποίοι να είναι διεφθαρμένοι και άλλο να διαπιστώνεις ότι δυσκολεύεσαι σε ένα ολόκληρο υπουργείο να βρεις 1-2 άτομα που αντιστάθηκαν και δεν ακούστηκε ότι τα έπαιρναν» δήλωσε μεταξύ άλλων πρόσφατα στον «Ρεπόρτερ», προκαλώντας ισχυρή αντίδραση από υψηλόβαθμους υπαλλήλους. Το θέμα, όπως ακούω, δεν έχει κλείσει για τους θιγμένους υπαλλήλους που νιώθουν ότι ο Οδυσσέας τους τσουβάλιασε μαζί με τους διεφθαρμένους.

ΚΟΥΪΖ: Αληθεύει ότι κατά την τελευταία συνάντηση Νίκαρου-Μουσταφά οι θέσεις τους για την κατάσταση που δημιουργείται μετά την παραίτηση Νταβούτογλου ήταν πάρα, μα πάρα, πολύ κοντά;

We have a skilled, focused and powerful team, sharing a common vision.
These are just a few of the key ingredients which enable us
to expand our expertise beyond boundaries.

Auditors, Accountants and Business Consultants

Offices in Cyprus, Greece, Romania, Bulgaria and Moldova

© 2016 Baker Tilly Klitou and Partners Ltd. All rights reserved. In this document, "Baker Tilly" refers to Baker Tilly Klitou and Partners Ltd, registered in Cyprus. "Baker Tilly" is a trademark of Baker Tilly UK Group LLP, used under licence

BAKER TILLY 20 YEARS OF EXCELLENCE

Baker Tilly in South East Europe

www.bakertillyklitou.com

An independent member of Baker Tilly International

η άποψή σας

Ποιο ψηφοδέλτιο θεωρείτε ισχυρό.

ΔΗΣΥ	38,6%
ΚΑΝΕΝΑ	28,1%
ΑΚΕΛ	10,7%
ΔΗΚΟ	6,0%
ΕΔΕΚ	4,8%
ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ	4,6%
ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ-ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ	3,1%
ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	2,9%
ΑΛΛΟ	1,3%

Σύνολο Ψήφων: **1.815**

Δύο εβδομάδες πριν να ανοίξουν οι κάλπες για ανάδειξη της νέας Βουλής, ένα σημαντικό ποσοστό πολιτών εμφανίζεται αρνητικό απέναντι στα ψηφοδέλτια που έχουν καταρτίσει τα κόμματα. Στο ερώτημα ποιο ψηφοδέλτιο θεωρείται πιο ισχυρό, ένα ποσοστό 28% όσων πήραν μέρος στην ψηφοφορία της ηλεκτρονικής «Κ» απάντησε «κανένα».

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι εγγεγραμμένοι χρήστες στο site της «Κ» **www.kathimerini.com.cy**

ΑΡΙΣΤΟΙ ΤΩΝ ΑΡΙΣΤΩΝ */ Γράφει* **Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

Με άριστα το 10

1 Πάλι: Και ξανά προς εκλογές τραβά η Ελλάδα; Η βεβαιότητα με την οποία πετάγονται τα εν λόγω σενάρια, είναι αντιστοιχης του ότι κάθε 25 Δεκεμβρίου έχουμε Χριστούγεννα. Και του χρόνου, παιδιά.

2 Στην κατάθεση: Αυτή δεν ήταν κατάθεση υποψηφιοτήτων για τις εκλογές. Αυτό ήταν κατάθεση κακών κομμώσεων και μποτοξαρισμένων χαμόγελων. Spa το κάνανε το συνεδριακό οι κυρίες υποψήφιες, αλλά όχι Healthy...

3 Στο Like: Χάλασε ο κόσμος. Πώς γίνεται ένα βαθιά λαϊκό παιδί σαν τον Περδίκη, να έχει πρόβλημα με το Like; Ή μήπως είναι μπουρζουαζίας κατά βάθος και δεν τον καταλάβαμε καλά;

4 Στα δέντρα: Φυτέψτε δέντρα στην πλαγιά εκεί. Υποβόσκει το τραγουδάκι στα τρέιλερ του Συναγερμού. Από τις αμυγδαλιές και την άνοιξη του Κληρίδη, στις πορτοκαλιές του Αβέρωφ. Όταν η έμπνευση έρχεται πάνω σε τρακτέρ...

Και όποιος πει ότι είμαστε για τα καρναβάλια, θα δει τι θα πάθει...

5 Στις μαϊμού: Ανακαλύψαμε τις ταχινόπιτες. Ότι πολλές από τις τσάντες που κρατάνε οι επώνυμες είναι από τα κατεχόμενα. Και ότι αλλαξοπίστησε 17χρονος στα Κατεχόμενα και έγινε Μουσουλμάνος. Άτιμη ειδησιογραφία, πού πας και όλο λείπεις, ήθελα και να ήξερα...

6 Στην υπομονή: Ακόμη και ο ένας Νταβούτογλου δεν άντεξε έναν Ερντογάν. Και όμως η Ευρώπη είναι έτοιμη να τα αντέξει όλα. Προφανώς είναι θέμα ηλικίας. Ο Αχμέτ είναι ακόμη μωρό μπροστά στη σοφία και την υπομονή της γηραιάς Ηπείρου.

7 Στο λεξικό: Με τον Μπαμπινιώτη ανά χείρας, ο έφορος εκλογών αποφάνθηκε. Άλλο «συμμαχία» άλλο «συνεργασία». Ακόμη κι ένα πεντάχρονο θα μπορούσε να είχε δώσει απάντηση, στις απορίες σου Λιλλήκα μου. Το ρώτησες; Κι ύστερα γκρινιάζαμε όταν μας έλεγαν, μάθε παιδί μου γράμματα...

8 Στα λεφτά: 90 χιλιάδες ευρώ τον χρόνο τα μιστά των βουλευτών, άντε να καθαρίζουν λίγο παραπάνω από τις 60 χιλιάδες. Το ποσό είναι ανάλογο του επιπέδου μάλλον: Χαμηλό.

9 Στις μύτες: Ποιος υποψήφιος, δεν θα πω όνομα Μάριε, ουπς, μου ξέφυγε, του ΑΚΕΛ, αλλά δεν θα πω επίθετο, Χαννίδη, ε δε μπορώ να κρατήσω το στόμα μου, στεκόταν στις μύτες των ποδιών του για να δείχνει ψηλός; Όποιος το βρει κερδίζει ένα Like, δώρο του υποψηφίου...

10 Στο σαντάνωμα. Και ποιος άλλος, κατά την υποβολή υποψηφιοτήτων, έχασε τον δρόμο του κι αντί να πάει Συνεδριακό κατέληξε στο Χίλτον Παρκ; Αυτός, αν βγει, πρέπει να γυρίσει το GPS από τις Βρυξέλλες που το είχε παλιά, στον Στρόβολο... Καμάρια μου.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Πρόεδρος Δ.Σ.: Κωστας Ιορδανιδης · Διευθύνων Σύμβουλος: Δημητρης Λοττιδης · Διευθυντής: Ανδρεας Παρασχος · Αρχισυντάκτης: Μιχαλης Τσικαλας
Αρχισυντάκτης Οικονομικού: Αντωνης Αντωνιου · Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: Αλεξης Παπαχελας · Διεύθυνση συντάξεως: Νικος Κωνστανταρας - Κωστης Φαφουτης - Γιωργος Μαντελας

03-ADV CYTA_Master_cy 06/05/16 18:50 Page 1

ΣΧΕΔΙΟ ΠΡΟΝΟΜΙΩΝ
"όλατακαλά"

Γιατί και εσύ το αξίζεις

Το Σχέδιο Προνομίων "όλα**τακαλά**" επιστρέφει για να σε ανταμείψει.

Για πελάτες **Σταθερής Τηλεφωνίας**:

- **300 λεπτά διεθνών κλήσεων** σε σταθερά και κινητά τηλέφωνα, στις 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (από τις 20:00-8:00 καθημερινά), με €5/μήνα.

Για πελάτες **Cytanet**:

- Δωρεάν παρακολούθηση, μέσω της υπηρεσίας **"Live Streaming"** της Cytanet, μέχρι και 6 ζωντανών αγώνων ποδοσφαίρου του Πρωταθλήματος Cyta, μέχρι το τέλος του 2016.

Για πελάτες **Cytavision**:

- Δωρεάν η εφαρμογή **"Live Sports" (γκολ και φάσεις)** στα Cytamobile-Vodafone κινητά των πελατών της υπηρεσίας Cytavision με πακέτο Full Pack.

Για πελάτες **Cytamobile-Vodafone**:

- **100 ή 200 λεπτά διεθνών κλήσεων** στους πελάτες των προγραμμάτων RED με 12μηνη ή 24 μηνη δέσμευση, σε σταθερά και κινητά τηλέφωνα στις 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με €5 ή €10/μήνα αντίστοιχα.
- **Δωρεάν παροχή του δρομολογητή R207 (router) ή παροχή με €35 του R216-Z**, για ασύρματη σύνδεση στο διαδίκτυο μέσω του 3G/4G δικτύου κινητής τηλεφωνίας, στους πελάτες της υπηρεσίας Vodafone Mobile Broadband (VMB) με πακέτο 2GB και άνω.

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

Μπες στο **www.cyta.com.cy** ή κάλεσε στο **132** για να εγγραφείς

Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά

cyta

04-POLITIKH_Master_cy 06/05/16 20:35 Page 4

Μέσω βίζας δοκιμάζονται οι προθέσεις Ερντογάν

Η εφαρμογή των 72 κριτηρίων οδηγούν σε έμμεση αναγνώριση από την Τουρκία

Της **ΜΕΛΑΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Ενδεικτική των προθέσεων της Άγκυρας έναντι της προοπτικής επίλυσης του Κυπριακού μέχρι το τέλος του 2016 εξελίσσεται η διαδικασία στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κατάργηση της βίζας από τους Τούρκους πολίτες που θέλουν να ταξιδέψουν προς κράτη-μέλη της Ένωσης, αφού τυχόν πλήρης συμμόρφωση της Τουρκίας με τα 72 κριτήρια που της έχουν τεθεί θα ισοδυναμεί με την από μέρους της έμμεση αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Διεργασίες στις Βρυξέλλες, οι οποίες σε συνδυασμό με τις ραγδαίες εξελίξεις στο εσωτερικό πολιτικό σκηνικό στην Τουρκία, με την αποχώρηση του Πρωθυπουργού Αχμέτ Νταβούτογλου, οριστικοποιούν τη διαχείριση του Κυπριακού από τον Τούρκο Πρόεδρο Ταγίπ Ερντογάν, ο οποίος άλλωστε έχει επιβληθεί ως ο απόλυτος κυρίαρχος στην Άγκυρα. Στις εβδομάδες που θα ακολουθήσουν, ο Τούρκος Πρόεδρος θα κληθεί να δώσει δείγματα γραφής για το πώς εννοεί την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Άγκυρας προκειμένου να καταλήξει σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την ελευθεροποίηση της θεώρησης εισόδου των Τούρκων πολιτών στην Ε.Ε., υποχρεώσεις που τον φέρνουν εκ νέου αντιμέτωπο με την Κυπριακή Δημοκρατία και κατ' επέκταση με το Κυπριακό. Για παράδειγμα, πλήρης εκπλήρωση και των 72 κριτηρίων που της έχουν τεθεί συνεπάγεται την υποχρέωση εκ μέρους της Τουρκίας να επικυρώσει την πολυμερή συμφωνία Ε.Ε. – Τουρκίας για την επανεισδοχή παράνομων μεταναστών και να συνεργάζεται με όλα τα κράτη-μέλη για την απρόσκοπτη εφαρμογή της, όπως επίσης την υποχρέωση της να συνεργάζεται με τις δικαστικές και εισαγγελικές αρχές όλων των κρατών-μελών για την προσαγωγή και εκδίκαση σχετικών ποινικών εγκλημάτων, καθώς και να συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές όλων των κρατών-μελών για τα ζητήματα τελωνείων, διασυνοριακών ελέγχων, ανταλλαγής πληροφοριών. Στα προαπαιτούμενα περιλαμβάνεται και η υποχρέωση της Τουρκίας να μοιράζεται με όλα τα κράτη-μέλη στατιστικά δεδομένα και αρχεία σχετικά με τις επανεισδοχές παράνομων μεταναστών, η κατάργηση της βίζας για όλους τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβανομένων και των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά και η συμμόρφωση της με τις πρόνοιες του διεθνούς δικαίου και του κοινοτικού κεκτημένου στα ζητήματα ασύλου και μεταναστών, εξέλιξη που αναπόφευκτα θα τη φέρουν αντιμέτωπη με τον έγκλημα του εποικισμού που συστηματικά διενεργεί σε βάρος της Κύπρου. Ήδη, η Λευκωσία έχει διαμηνύσει πως χωρίς την πλήρη εφαρμογή όλων των προαπαιτούμενων υποχρεώσεων της Άγκυρας, όπως αυτές προβλέπονται στον οδικό χάρτη, δεν θα συναινέσει σε ανάλογη συμφωνία μεταξύ της Ε.Ε. και της Τουρκίας.

Στις εβδομάδες που θα ακολουθήσουν, ο Τούρκος Πρόεδρος θα κληθεί να δώσει δείγματα γραφής για το πώς εννοεί την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Άγκυρας (έναντι της Ε.Ε.), υποχρεώσεις που τον φέρνουν εκ νέου αντιμέτωπο με την Κυπριακή Δημοκρατία και κατ' επέκταση με το Κυπριακό.

Η Λευκωσία έχει διαμηνύσει πως χωρίς την πλήρη εφαρμογή όλων των προαπαιτούμενων υποχρεώσεων της Αγκυρας, δεν θα συναινέσει σε ανάλογη συμφωνία.

Οι έποικοι

Σύμφωνα μάλιστα με διπλωματικές πληροφορίες, η Λευκωσία, μετά και τη σχετική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προχωρεί με την προετοιμασία των θέσεών της και τη διασφάλιση των αναγκαίων συνεργασιών με άλλα κράτη-μέλη στις συζητήσεις που θα ακολουθήσουν στις Βρυξέλλες μεταξύ των διαφόρων θεσμικών οργάνων. Για τη Λευκωσία, όπως μεταφέρουν οι ίδιες πληροφορίες, είναι ξεκάθαρο πως θα αποφευχθούν ενέργειες που θα ενέχουν τον κίνδυνο να εκληφθεί η πράσινη γραμμή ως σύνορο, ωστόσο τα θέματα εποίκων, όπως και η διασφάλιση ότι δεν θα μπορούν έποικοι να ταξιδεύουν στις ελεύθερες περιοχές ακόμη και μέσω νόμιμων οδών, θα τεθούν στις Βρυξέλλες στο πλαίσιο των συζητήσεων για την εφαρμογή των 72 προαπαιτούμενων της Τουρκίας.

Η αξιολόγηση

Αν και το Κολλέγιο των Επιτρόπων την περασμένη Τετάρτη, ευθυγραμμιζόμενο με τις επιδιώξεις του Βερολίνου, το οποίο ενεργεί προς ικανοποίηση των απαιτήσεων της Άγκυρας προκειμένου να μη διακινδυνεύσει την ομαλή εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης Ε.Ε. – Τουρκίας για το προσφυγικό/μεταναστευτικό, έχει δώσει το πράσινο φως για την κατάργηση της βίζας από τον Ιούνιο για τους Τούρκους πολίτες που θέλουν να ταξιδέψουν σε κράτος-μέλος της Ε.Ε., ωστόσο στην ίδια απόφαση υπάρχει και μια ουρά. Στην ανακοίνωσή της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παραπέμπει στα κριτήρια με τα οποία η Τουρκία δεν έχει ακόμη συμμορφωθεί και τα οποία αποτελούν προαπαιτούμενα για την εφαρμογή της συμφωνίας. Παράλληλα, όμως, και ανεξάρτητα από τις όποιες προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ήδη το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, του οποίου η συναπόφαση επιβάλλεται για να υπάρξει συμφωνία της Ε.Ε. στο συγκεκριμένο ζήτημα έχει διευκρινίσει πως χωρίς την πλήρη ικανοποίηση και των 72 κριτηρίων εκ μέρους της Τουρκίας δεν θα θέσει καν το θέμα προς συζήτηση. Σύμφωνα δε με διπλωματικές πηγές, μεγάλος αριθμός κρατών-μελών κινείται προς την ίδια κατεύθυνση, διαμηνύοντας ταυτόχρονα πως η αξιολόγηση του βαθμού ικανοποίησης από την Άγκυρα και των 72 κριτηρίων που της έχουν τεθεί θα γίνει από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Ευρωκοινοβούλιο ανεξάρτητα από το τι παρουσιάζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ήδη έχει οριστεί και από τις 11 Μαΐου αρχίζουν οι συζητήσεις στις Βρυξέλλες μεταξύ των διάφορων θεσμικών οργάνων της Ε.Ε.

Στο προσκήνιο πάλι η δημιουργία κυπριακού στρατού

Από τις θεωρίες συνωμοσίας στην ένταξη στο ΝΑΤΟ και στις θέσεις Νίκου Αναστασιάδη-Μουσταφά Ακιντζί επί του θέματος

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ –
Του **ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΖΟΥΠΑΝΙΩΤΗ**

Την Τετάρτη, 5 Μαΐου, με μία λακωνική ανακοίνωση, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος Νίκος Χριστοδουλίδης διέψευσε δημοσίευμα ρωσικού ΜΜΕ (Voltaire Network), σύμφωνα με το οποίο η Αμερικανίδα βοηθός υπουργός Εξωτερικών, αρμόδια για Ευρωπαϊκές και Ευρωασιατικές Υποθέσεις, Βικτόρια Νούλαντ, συζήτησε με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Νίκο Αναστασιάδη, θέματα ΝΑΤΟ και σχέσεων Κύπρου – Ρωσίας. Κατά τη δήλωσή του, τόνισε ότι «έχω διαβάσει το συγκεκριμένο δημοσίευμα και δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα ή στα όσα συζητήθηκαν ανάμεσα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την κ. Νούλαντ». Το δημοσίευμα βασιζόταν σε στοιχεία που είχε δημοσιεύσει στις 26 Απριλίου στην ιστοσελίδα του ο μόνιμα εγκατεστημένος επί δεκαετίες στη Μόσχα δημοσιογράφος Τζον Χέλμερ. Μάλιστα, τόσο ο ίδιος όσο και το Voltaire ανέφεραν ότι «φαίνεται πως η Ουάσιγκτον εκβιάζει τον πρόεδρο Αναστασιάδη, με στόχο να τον υποχρεώσει να υποστηρίξει την ένταξη της νήσου, που μέχρι τώρα ήταν ουδέτερη, στην Ατλαντική Συμμαχία». Ο δε «εκβιασμός», σύμφωνα με τους δύο, συνδέεται με την εμπλοκή του πρώην συνεταίρου του Προέδρου της Δημοκρατίας, δικηγόρου Θεοφάνη Φιλίππου, σε δίκη στις ΗΠΑ στην οποία εμπλέκεται ο Ρώσος δισεκατομμυριούχος και πολιτικός Λεονίντ Λεμπέντεβ. Ο Τζον Χέλμερ, που θεωρείται ο μακροβιότερος δυτικός ανταποκριτής στη Ρωσία, εργάστηκε ως δημοσιογράφος στις ΗΠΑ, ως σύμβουλος για θέματα εξωτερικής πολιτικής στην κυβέρνηση Κάρτερ, ενώ θήτευσε ως σύμβουλος του Ανδρέα Παπανδρέου.

Μία μελέτη της αρθρογραφίας του αποκαλύπτει ότι έχει εμμονή με την υφυπουργό Εξωτερικών Βικτόρια Νούλαντ, από την εποχή της εξέγερσης της Ουκρανίας, η οποία επεκτείνεται και στην υποτιθέμενη εμπλοκή της σε συνωμοσίες σε Ελλάδα, Τουρκία και Κύπρο. Για παράδειγμα, στις 5 Ιουλίου 2015 έγραψε ότι η Βικτόρια Νούλαντ οργανώνει αμερικανικό πραξικόπημα σε βάρος της κυβέρνησης Τσίπρα. Φέτος τον Φεβρουάριο, έγραψε ότι εκβιάζει τον Ταγίπ Ερντογάν, με τη σύλληψη ενός ζεύγους Ιρανών στη Φλόριδα, που γνωρίζουν πώς έσπαζε η Τουρκία το εμπάργκο κατά του Ιράν και αργότερα τον ίδιο μήνα, πρωτοεμφάνισε τον υποτιθέμενο εκβιασμό σε βάρος του προέδρου Αναστασιάδη, για την υπόθεση Λεμπέντεβ.

ΝΑΤΟ, ασφάλεια, εγγυήσεις

Υπό κανονικές συνθήκες, πληροφορίες από δημοσιεύματα ενός αμφιλεγόμενου δημοσιογράφου (που θα μπορούσε να καταταχθεί στους συνωμοσιολόγους) θα περνούσαν ασχολίαστες. Φαίνεται, ωστόσο, πως προέκυψε ενδιαφέρον από κάποιο γνωστό ειδησεογραφικό πρακτορείο και η δήλωση του κυβερνητικού εκπροσώπου έγινε για προληπτικούς λόγους. Μέχρι σήμερα δεν ακολούθησε άλλο δημοσίευμα, ούτε το Στέιτ Ντιπάρτμεντ προέβη σε κάποιο σχόλιο και απλώς ξαναέδωσε γραπτή απάντηση αξιωματούχου του, μετά την επίσκεψη Νούλαντ στην Κύπρο. Παρότι δεν υπάρχει πληροφορία που να επιβεβαιώνει ότι έγινε συζήτηση για το ΝΑΤΟ μεταξύ των Αμερικανών επισήμων και της κυπριακής κυβέρνησης, σε συνάντηση αξιωματούχων του ΑΚΕΛ και αξιωματούχου του Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας είχε λεχθεί πως «μετά τη λύση θα μπορείτε να γίνετε μέλη του ΝΑΤΟ». Η συζήτηση δεν συνεχίστηκε, εφόσον από μέρους του αξιωματούχου του ΑΚΕΛ εκφράστηκε διαφωνία. Το ζήτημα της ένταξης της Κύπρου στο ΝΑΤΟ (ή στον Συνεταιρισμό για την Ειρήνη) ή των ΝΑΤΟϊκών εγγυήσεων για αντικατάσταση των συμφωνιών Ζυρίχης – Λονδίνου, δεν είναι νέο. Προ των εκλογών του 2013 είχε τεθεί από τον ΔΗΣΥ και στελέχη του (συμπεριλαμβανομένου και του Νίκου Αναστασιάδη), ενώ και στις πρώτες επαφές της νέας κυβέρνησης με τους Αμερικανούς, είχαν γίνει βολιδοσκοπήσεις. Ωστόσο, οποιαδήποτε αίτηση της Κύπρου για τον Συνεταιρισμό για την Ειρήνη (προς της λύσης) θα σταματούσε σε τουρκικό βέτο. Μάλιστα, υπήρχε κάθετη αντίδραση της αμερικανικής κυβέρνησης σε απόπειρα της Λευκωσίας (επί προεδρίας Παπαδόπουλου) να ζητήσει ένταξη στον Συνεταιρισμό για την Ειρήνη. Πάνω απ' όλα, όμως, μετά το 2013 υπάρχει η κάθετη αντίδραση του ΑΚΕΛ στο ζήτημα του ΝΑΤΟ και εμμονή σ' αυτό θα διακύβευε την πιθανότητα θετικής πλειοψηφίας για ένα σχέδιο λύσης στο μελλοντικό δημοψήφισμα. Με βάση τα πιο πάνω, υπήρξαν πολλαπλές κυβερνητικές δηλώσεις (μεταξύ άλλων και του υπουργού Εξωτερικών Ιωάννη Κασουλίδη) που απέκλειαν την ένταξη στο ΝΑΤΟ ή τις ΝΑΤΟϊκές εγγυήσεις.

Επί της αρχής ο Ακιντζί αποδέχεται τη δημιουργία κυπριακού στρατού.

Η Τριμερής Συνθήκη

Η ανάληψη της ηγεσίας του ελληνικού υπουργείου Εξωτερικών από τον Νίκο Κοτζιά και η πρόταξη του θέματος των εγγυήσεων και των στρατευμάτων από την Ελλάδα, αναζωογόνησαν το ζήτημα της ασφάλειας. Ο Έλληνας ΥΠΕΞ υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να υπάρξει λύση του Κυπριακού με στρατιωτικές εγγυήσεις, ενώ όπως ανέφερε σε συνέντευξή του μετά την επιστροφή του από την Κωνσταντινούπολη ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού, ο Έλληνας ΥΠΕΞ κάνει εξαιρετική δουλειά στα θέματα εγγυήσεων και ασφάλειας. Τότε, η Λευκωσία επιχείρησε να βολιδοσκοπήσει περαιτέρω τις τουρκικές αντιδράσεις. Όπως αναφέρει σχετικό ρεπορτάζ της Μέλανης Αντωνίου στην «Κ», «σε μία προσπάθεια πλήρους αξιοποίησης της ετοιμότητας που εξέφρασε η Άγκυρα να συζητήσει το θέμα της ασφάλειας και των εγγυήσεων που εγείρει η ελληνική και η ελληνοκυπριακή πλευρά, η Λευκωσία εμπλουτίζει τον διάλογο, καταθέτοντας και νέες προτάσεις. Σύμφωνα με πληροφορίες της "Κ", η Λευκωσία έχει διαμηνύσει την πρόθεσή της να συζητήσει το ενδεχόμενο σύναψης μιας νέας Τριμερούς Συνθήκης Συμμαχίας μεταξύ Κύπρου, Ελλάδας και Τουρκίας. Η νέα αυτή Τριμερής Συνθήκη Συμμαχίας θα καταργεί την υφιστάμενη Συνθήκη Συμμαχίας μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και των δύο "μητέρων πατρίδων", στη βάση της οποίας η Ελλάδα και η Τουρκία αναλάμβαναν να αποκρούσουν κάθε επίθεση κατά της ανεξαρτησίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Κύπρου, διατηρώντας μάλιστα προς τον σκοπό αυτό και στρατιωτικά αποσπάσματα στο κυπριακό έδαφος. Αντίθετα, η προτεινόμενη νέα Συνθήκη, η οποία θα αντιμετωπίζει τα τρία συμβαλλόμενα κράτη επί ίσοις όροις, δεν αποκλείει την εγκατάσταση ενός στρατηγείου στην Κύπρο με τη συμμετοχή των τριών. Ωστόσο, αποκλείει την παρουσία ελληνικών και τουρκικών στρατευμάτων στο νησί».

Ο κυπριακός στρατός

Το κεφάλαιο της ασφάλειας και των εγγυήσεων θα είναι το τελευταίο που θα συζητηθεί στο Κυπριακό και μάλιστα, καθώς αφορά και στις τρεις εγγυήτριες δυνάμεις, η συζήτηση θα λάβει τον χαρακτήρα μιας πολυμερούς διάσκεψης. Ωστόσο, από πέρυσι που ανέλαβε ΥΠΕΞ ο Νίκος Κοτζιάς, υπάρχουν χωριστές συζητήσεις, με εμπλοκή των εγγυητριών δυνάμεων και του Έσπεν Μπαρθ Άιντε, τον οποίο, μάλιστα, ο κ. Κοτζιάς προέτρεψε να συζητά το θέμα με την Άγκυρα. Ανάλογη προτροπή έγινε και προς τους Αμερικανούς. Παρότι θεωρητικά δεν αποτελεί ζήτημα του κεφαλαίου εγγυήσεων, στις συνομιλίες των ηγετών έχει γίνει συζήτηση του θέματος της παρουσίας «ομοσπονδιακού κυπριακού στρατού». Το θέμα τίθεται ως «εσωτερική πτυχή του Κυπριακού», με την αιτιολογία ότι η Κύπρος ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα πρέπει να μπορεί να εκπληρώνει τις συμβατικές της υποχρεώσεις (ευρωστρατός), αλλά ταυτόχρονα να είναι σε θέση να προστατεύει την ΑΟΖ της. Υπό αυτή την οπτική, ουσιαστικά η Λευκωσία εγκαταλείπει ένα από τα αξιώματα των θέσεών της στο Κυπριακό, την αποστρατικοποίηση της νήσου (με εξαίρεση αστυνομικές δυνάμεις και λιμενικό). Σύμφωνα με κυβερνητική πηγή, αυτό δεν είναι καινούριο, αλλά θέση του προέδρου της Δημοκρατίας από την αρχή της ανάληψης των καθηκόντων του. Υπάρχουν, επίσης, πληροφορίες πως επί της αρχής και ο Μουσταφά Ακιντζί αποδέχεται τη δημιουργία κυπριακού στρατού, ενώ σύμφωνα με πληροφορίες μας, για το ζήτημα της αναγκαιότητάς του (ώστε η Κύπρος να εκπληρώνει συμβατικές υποχρεώσεις) έχουν γίνει ακόμη και πρόσφατα συζητήσεις και με αξιωματούχους του ΟΗΕ. Βέβαια, αυτό το επιχείρημα, πρωτοπαρουσιάστηκε από την ελληνοκυπριακή πλευρά στις παραμονές του δημοψηφίσματος του 2004, υπογραμμίζοντας ότι «χωρίς δικό της στρατό, δεν θα εκπληρώνει η Κύπρος τις υποχρεώσεις της προς την Ε.Ε. και η θέση της θα είναι επισφαλής». Τότε, αξιωματούχος του ΟΗΕ είχε απαντήσει πως «η Ε.Ε. μπορεί να επιβιώσει και χωρίς τον κυπριακό στρατό». Θεωρητικά, η ίδια απάντηση θα μπορούσε να ισχύει και σήμερα.

Προστασία κυπριακής ΑΟΖ

Επιπλέον, το επιχείρημα «της προστασίας της ΑΟΖ» θα μπορούσε να ισχύει μόνο αν η Κύπρος απειλείτο από τον… Λίβανο. Αν η απειλή ήταν η Τουρκία, όχι μόνο οποιοσδήποτε κυπριακός στρατός δεν θα επαρκούσε, αλλά η ομοσπονδιακή δομή της Κυπριακής Δημοκρατίας σίγουρα δεν θα του επέτρεπε να δράσει. Έλληνας διπλωμάτης, με άριστη γνώση του Κυπριακού, μας ανέφερε ότι το θέμα της δημιουργίας κυπριακού στρατού θα ενίσχυε τα επιχειρήματα της Άγκυρας για παρουσία στρατευμάτων της, αφού πλέον δεν θα προτάσσεται από την πλευρά μας η μέχρι πρότινος απαραβίαστη θέση της «αποστρατικοποιημένης Κύπρου». Επιπρόσθετα, με την ιδέα φαίνεται να διαφωνεί κάθετα και το ΑΚΕΛ, βάζοντάς το ως μία από τις προϋποθέσεις για να υποστηρίξει τη συμφωνία διευθέτησης του Κυπριακού στο δημοψήφισμα.

05-ADV CABLENET_Master_cy 06/05/16 18:51 Page 1

cablenet

Άλλο επίπεδο επικοινωνίας

ΑΥΤΗ

2play Start 20M
€32.90/ ΜΗΝΑ

και με €3 επιπλέον το μήνα,
αποκτήστε οικονομική, σταθερή τηλεφωνία.

Στην τιμή δε συμπεριλαμβάνεται ο αποκωδικοποιητής

Εμείς, Εσείς, Αυτοί.
Μαζί με Cablenet.

Γιατί όλοι θέλουμε να απολαμβάνουμε τη ζωή, να τη μοιραζόμαστε, να χαμογελάμε καθημερινά, να διασκεδάζουμε, να επικοινωνούμε. Εμείς, στην Cablenet, εξελισσόμαστε διαρκώς για να σας προσφέρουμε μια ολοκληρωμένη επιλογή επικοινωνίας και ψυχαγωγίας.

Εξελισσόμαστε για εσάς!

130

06-POLITIKH_Master_cy 06/05/16 18:43 Page 6

Ο ΡΩΣΟΣ ΠΡΕΣΒΗΣ ΣΤΑΝΙΣΛΑΒ ΟΣΑΤΣΙ ΣΤΗΝ «Κ»

Εκτός στρατιωτικών συνασπισμών η Κύπρος

Μόσχα και Λευκωσία συμφωνούν για ένα σύστημα ασφάλειας μετά τη λύση που να συνάδει με τον σύγχρονο κόσμο

Συνέντευξη στη **ΜΕΛΑΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Σε μία κρίσιμη περίοδο για το Κυπριακό και τις άλλες εξελίξεις αμφίρροπης έκβασης στην περιοχή, καθώς και για τη χαρτογράφηση των ενεργειακών συνεργασιών στην Ανατολική Μεσόγειο, το Κρεμλίνο παίρνει θέση στα τεκταινόμενα και επιχειρεί να κατευθύνει τη ροή των αποτελεσμάτων. Σε μία αποκαλυπτική συνέντευξη στην «Κ», ο Ρώσος πρέσβης Στανισλάβ Οσάτσι αναδεικνύει τα θέματα ασφάλειας για μετά τη λύση του Κυπριακού, κάνει σαφές το ενδιαφέρον της Ρωσίας για συνεργασία με την Κύπρο στα θέματα φυσικού αερίου, ενώ εκφράζει την εκτίμηση της χώρας του για τη στάση της Κύπρου εντός της Ε.Ε. για το Ουκρανικό.

> *Οι θέσεις μας συμπίπτουν σε ό,τι αφορά στον καθοδηγητικό ρόλο του Σ.Α. του ΟΗΕ στη διαδικασία υλοποίησης της συμφωνίας για επανένωση του νησιού.*

Επισημαίνει ότι οι προοπτικές επίλυσης ή και αντιμετώπισης μερικών από τα πλέον φλέγοντα διεθνή και περιφερειακά ζητήματα όπως Συριακό, Ουκρανικό και τρομοκρατία περνούν μέσα από τη συνεργασία Ρωσίας, ΗΠΑ και Ε.Ε.

–Εδώ και μερικούς μήνες τα στρατεύματα των βασικών παγκοσμίων δυνάμεων πολεμούν το ISIS σε Συρία και Ιράκ. Γιατί είναι τόσο δύσκολο να νικηθεί το Ισλαμικό Κράτος;

–Μέσα σε διάστημα μερικών χρόνων, το Ισλαμικό Κράτος ή ISIS, και σειρά άλλων συγγενικών εξτρεμιστικών οργανώσεων, πέτυχαν να δημιουργήσουν κατασκοπευτικό δίκτυο με τοπικές βάσεις και κομβικά κέντρα στον ευρύτερο χώρο από τη Βόρεια Αφρική μέχρι τη Μέση Ανατολή. Αυτό έγινε λόγω της αστάθειας που προκλήθηκε από μαζικές κινητοποιήσεις από το 2011 και εντεύθεν συνεπεία της Αραβικής Άνοιξης. Το ISIS και άλλα συναφή κινήματα αποτελούν ένα παγκοσμιοποιημένο φαινόμενο, με βαθιές ρίζες, όπως επίσης προπαγανδιστικές, οικονομικές και ανθρώπινες πηγές και αποθέματα. Έχουν σήμερα μετατραπεί σε τρομοκρατική φωλιά σε ολόκληρες περιοχές σε Ιράκ και Συρία. Με την οικονομική και στρατιωτική βοήθεια ορισμένων διεθνών δυνάμεων συνενώθηκαν, δημιουργώντας την αναγκαία υποδομή για να οργανώσουν ολόκληρη παράνομη επιχείρηση πετρελαίων και ένα είδος στρατιωτικών ομάδων και κύκλων. Η Ρωσία εδώ και καιρό βρίσκεται στην πρώτη γραμμή του αντιτρομοκρατικού αγώνα, επιφέροντας σημαντικές απώλειες στο ISIS κι αποτρέποντας την κατάληψη της Συρίας. Ευελπιστούμε ότι με τη στενή συνεργασία και των άλλων σημαντικών δυνάμεων και τους εποικοδομητικούς περιφερειακούς παίκτες θα επιτευχθεί η πλήρης εξόντωση του ISIS.

–Διαπιστώνετε να διαμορφώνονται οι δυνατότητες σοβαρής συνεργασίας μεταξύ των μεγάλων δυνάμεων για την ευρύτερη αντιμετώπιση της τρομοκρατίας;

–Για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, δεν υπάρχουν ούτε μπορούν να υπάρξουν διαφορές, ενώ εξαρχής διατηρείται κοινή αντίληψη με τις δυτικές χώρες. Η αναγκαιότητα κοινής δράσης επιβάλλεται από τις συνεχιζόμενες δραστηριότητες του ISIS και από τις συνεχιζόμενες τρομοκρατικές πράξεις σε διάφορες χώρες, όπως στο Παρίσι και στις Βρυξέλλες. Είμαστε υποχρεωμένοι να προχωρούμε ως ένα ενιαίο παγκόσμιο αντιτρομοκρατικό μέτωπο. Υποθέτουμε ότι αυτό το αντιλαμβάνονται στην Ε.Ε. και στις ΗΠΑ. Παράδειγμα αποτελεί η εμπειρία της επίλυσης της συριακής κρίσης. Στο πλαίσιο συνένωσης των προσπαθειών για διευθέτηση στη Συρία, Ρωσία και ΗΠΑ τον Φεβρουάριο συμφώνησαν στην κατάπαυση του πυρός και σήμερα σταδιακά αποκαθίστανται οι από κοινού ενέργειες στον τομέα.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Το αυξημένο ενδιαφέρον της Ρωσίας για την πετρελαϊκή αγορά της Μεσογείου θα πρέπει να θεωρείται δεδομένο μετά και τη συνεργασία Λουκόιλ – ΕΝΙ στο αιγυπτιακό κοίτασμα Ζορ, υποδεικνύει ο Ρώσος πρέσβης Στανισλάβ Οσάτσι, στη συνέντευξή του στην «Κ».

–Στο Ουκρανικό υπάρχουν κάποια βήματα που είναι απαραίτητο να κάνει η Ρωσία για ομαλοποίηση της συνεργασίας με τις ΗΠΑ και την Ε.Ε;

–Θυμίζω ότι είναι με την ενεργό επέμβαση αμερικανικών και ευρωπαϊκών πολιτικών αρχές του 2014 που αποσταθεροποιήθηκε η Ουκρανία, με τα αιματηρά γεγονότα στο Κίεβο και το κρατικό πραξικόπημα, όταν ανετράπη ο εκλεγμένος Πρόεδρος Βίκτωρ Γιανουκόβιτς και την εξουσία κατέλαβαν οι εθνικιστές και ολιγαρχικές ομάδες, με στόχους απόλυτα ιδιοτελείς. Προσδίδοντας μονόπλευρη ερμηνεία της κατάστασης στην Ουκρανία και κατηγορώντας για αυτό τη Ρωσία, οι δυτικοί μας εταίροι, απαρνούμενοι μία από κοινού επίλυση του προβλήματος, επιδείνωσαν ακόμη περισσότερο τις σχέσεις τους μαζί μας, επιλέγοντας τη γλώσσα των κυρώσεων. Παρά τις εκκλήσεις μας για διευθέτηση, οι χώρες της Ε.Ε., που σε μεγάλο βαθμό υπακούουν στην Αμερική, σταδιακά επέβαλαν και αυτές μονομερείς περιορισμούς εναντίον της Ρωσίας, προκαλώντας με τον τρόπο αυτό κρίση στις σχέσεις μας. Αφού δεν υπήρξε ετοιμότητα για διάλογο, ήμασταν αναγκασμένοι να επιβάλουμε και εμείς τα δικά μας απαντητικά μέτρα. Η αντιπαράθεση των κυρώσεων συνεχίζεται εδώ και δύο χρόνια, χωρίς κανένα πολιτικό αποτέλεσμα. Κύρια συνέπεια ήταν η σημαντική μείωση της εμπορικοοικονομικής συνεργασίας, με τα αρνητικά της αποτελέσματα για τους απλούς πολίτες των κρατών μας. Υπέφεραν πρώτιστα οι σχέσεις Ε.Ε.- Ρωσίας και όχι ΗΠΑ-Ρωσίας.

–Η Κύπρος ήδη μετρά απώλειες.

–Δυστυχώς, αυτό είχε αρνητική επίδραση και στις ρωσοκυπριακές εμπορικοοικονομικές σχέσεις. Εκτιμούμε το γεγονός ότι η ηγεσία της Κ.Δ. από την αρχή τάχθηκε εναντίον των κυρώσεων από μέρους της Ε.Ε. και συνεχίζει να το πράττει. Η ακύρωση του εμπάργκο μεταξύ των χωρών μας πρέπει να αποτελέσει ένα από τα πρώτα βήματα για την επανέναρξη της συνεργασίας μας. Θεωρούμε ότι είναι καιρός ΗΠΑ και Ε.Ε. να καλέσουν την ουκρανική πλευρά να προχωρήσει στην άμεση υλοποίηση των Συμφωνιών του Μινσκ προς εξομάλυνση της κατάστασης στην Ουκρανία.

–Υπάρχει κοινή αντίληψη Μόσχας-Λευκωσίας για ένα σύστημα ασφάλειας προς αντικατάσταση του ισχύοντος συστήματος εγγυήσεων, μετά την επανένωση της Κύπρου;

–Η Ρωσία ούτε επενέβηκε και ούτε πρόκειται να παρέμβει στις συνομιλίες που διεξάγονται αυστηρά μεταξύ των εκπροσώπων των δύο κοινοτήτων. Οποιαδήποτε απόφαση ληφθεί κατά τον διακοινοτικό διάλογο θα υποστηριχθεί από τη Ρωσία. Το ζήτημα του συστήματος εγγυήσεων είναι αρκετά πολύπλοκο και ακόμη δεν έχει εξετασθεί στις συνομιλίες. Αυτό σχετίζεται με τις ούτω καλούμενες «εξωτερικές πτυχές» της διευθέτησης και υφίστανται διαφορετικές προσεγγίσεις σχετικά με τη λύση του. Το σημαντικό είναι ότι η συνταγή που θα υιοθετηθεί τελικά, πρέπει να ανταποκρίνεται στις πραγματικότητες του σύγχρονου κόσμου και στα συμφέροντα αμφοτέρων των κοινοτήτων. Η Κύπρος πρέπει να διατηρήσει το καθεστώς ενός κυρίαρχου κράτους, εκτός στρατιωτικών συνασπισμών. Εξ όσων γνωρίζουμε, τέτοια είναι και η προσέγγιση που στηρίζει και η Λευκωσία. Οι θέσεις μας συμπίπτουν στον καθοδηγητικό ρόλο του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ στην υλοποίηση της συμφωνίας για επανένωση του νησιού. Αυτό αφορά και στη διασφάλιση της ασφάλειας των κοινοτήτων μετά τη λύση του Κυπριακού.

–Συχνά, ο κ. Έσπεν Μπαρθ Άιντε εκφράζει αισιοδοξία για τις συνεχιζόμενες συνομιλίες. Τη συμμερίζεστε και σε ποιο βαθμό θεωρείτε ρεαλιστική τη λύση εντός του 2016 ;

–Ο κ. Άιντε, που συμμετέχει απευθείας στις συνομιλίες, έχει τη ξεχωριστή δυνατότητα να παρακολουθεί τη διαδικασία εκ των έσω. Η Ρωσία πιστεύει και ευελπιστεί ότι οι δύο κοινότητες θα εξεύρουν τρόπο για επίτευξη λύσης. Εντούτοις, από μόνη της η έκφραση «αισιοδοξίας» δεν είναι αρκετή, αν δεν ενισχύεται με συγκεκριμένα επιτεύγματα. Διαφορές υπάρχουν, όμως η ελπίδα διατηρείται, επειδή και οι δύο ηγέτες επιδεικνύουν ειλικρινή αποφασιστικότητα για εξεύρεση τρόπων διευθέτησης.

–Η ιταλική ΕΝΙ έχει ανακοινώσει πρόσφατα την πώληση 20% του μεριδίου της στον αιγυπτιακό χώρο φυσικού αερίου στην εταιρεία Λουκόιλ. Να αναμένουμε έκφραση ενδιαφέροντος από τη Ρωσία στον τρίτο γύρο αδειοδότησης της Κ.Δ;

–Το γεγονός ότι η Λουκόιλ προτίθεται να εξασφαλίσει σημαντικό μερίδιο στο Ζορ μαρτυράει το αυξημένο ενδιαφέρον της Ρωσίας για την πετρελαϊκή αγορά της Μεσογείου. Η ανακοίνωση της Κ.Δ. για τον τρίτο γύρο αδειοδότησης έχει συμβάλει στην εντατικοποίηση του διμερούς διαλόγου για πιθανή συμμετοχή της Ρωσίας στα ενεργειακά σχέδια της Κύπρου. Τέλη Μαρτίου, κατά την επίσκεψή του στη Μόσχα, ο υπουργός Ενέργειας Γιώργος Λακκοτρύπης είχε σειρά συναντήσεων με την ηγεσία του υπουργείου Ενέργειας, καθώς και με τις μεγαλύτερες ρωσικές εταιρείες Ενέργειας. Αναμένουμε κατά το προσεχές διάστημα τα αποτελέσματα των συναντήσεων και πιστεύουμε ότι η ενίσχυση των θέσεων της Ρωσίας στην αγορά πετρελαίου και φυσικού αερίου της Κύπρου θα αποτελέσει σημαντική ώθηση στην περαιτέρω ανάπτυξη των διμερών μας σχέσεων.

Στην πόρτα εξόδου από την Ελλάδα η Cyta

Η απόφαση θα παρθεί από το νυν Διοικητικό Συμβούλιο και θα υλοποιηθεί από το νέο που θα διορισθεί τέλη Ιουνίου

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Η «νηνεμία» που προκάλεσε στις διαδικασίες αποκρατικοποίησης της Cyta η απόσυρση του πακέτου των κυβερνητικών νομοσχεδίων για τη σύσταση της νέας εταιρείας ιδιωτικού δικαίου, καθώς και ο νόμος που ψήφισε η Βουλή στην εκπνοή της θητείας της για «πάγωμα» κάθε διαδικασίας αλλαγής του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου μέχρι το 2017 ουδόλως επηρεάζουν τους στρατηγικούς σχεδιασμούς της μητρικής

> *Η αποχώρηση από την ελλαδική αγορά είναι η πρώτη επιλογή για τη διοίκηση του οργανισμού. Ως εναλλακτική επιλογή δεν απορρίπτεται η συμμετοχή σε ένα νέο σχήμα με άλλους παρόχους.*

εταιρείας στη Λευκωσία για τη θυγατρική στην Ελλάδα. Η cyta Hellas ανεξαρτήτως εξελίξεων στην Κύπρο πρέπει να θεωρείται παρελθόν για την τηλεπικοινωνιακή αγορά της Ελλάδος. Όλες οι πληροφορίες συγκλίνουν ότι λίαν συντόμως θα παρθούν καθοριστικές αποφάσεις για το επιχειρηματικό σχήμα του κρατικού τηλεπικοινωνιακού οργανισμού στην Ελλάδα. Το διοικητικό συμβούλιο της Cyta φαίνεται να έχει ενώπιόν του εισηγήσεις για πώληση ή κάποιας άλλης μορφής παρουσία στην ελλαδική αγορά, αλλαγές οι οποίες θα πρέπει να δρομολογηθούν το συντομότερο δυνατόν. Οι ίδιες εισηγήσεις, λένε οι πληροφορίες της «Κ», κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για να βρεθεί η θυγατρική στην Ελλάδα σε μειονεκτική θέση, εάν δεν υπάρξουν άμεσες κινήσεις, τώρα που η τηλεπικοινωνιακή αγορά της Ελλάδος βρίσκεται σε διαδικασία αναδιαμόρφωσης, με τη δημιουργία νέων σχημάτων. Σε μία τέτοια περίπτωση, η cyta Hellas εκτιμάται ότι θα παραμείνει μόνη της με ένα 3% έως 5% της τηλεπικοινωνιακής πίτας με ό,τι αυτό μπορεί να συνεπάγεται για την οικονομική ευρωστία της εταιρείας. Και αν τις προηγούμενες χρονιές η θυγατρική στην Ελλάδα είχε τη στήριξη της μητρικής, η οποία αιμοδοτούσε τα ελλείμματα που υπήρχαν, για φέτος έχουν μπλοκαριστεί τα κονδύλια για τη cyta Hellas. Το άλλο σημαντικό στοιχείο το οποίο και αυτό πιέζει για λήψη αποφάσεων εδώ και τώρα είναι το ρευστό που θα μπει στα ταμεία του οργανισμού. Αν και δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία, η αξία της εταιρείας υπολογίζεται στα 80 με 90 εκατ. ευρώ.

Τα σενάρια και οι επιλογές

Στη Λευκωσία, οι πληροφορίες μέσα από τον ημικρατικό οργανισμό λένε ότι η ιδανική επιλογή θα ήταν η Cyta να αποχωρήσει οριστικά από την Ελλάδα. Ωστόσο, υπάρχουν σκέψεις για παραμονή, όχι όμως με τη σημερινή μορφή. Στη βάση αυτή, οι επικρατούσες επιλογές που υπάρχουν είναι δύο. Να ρευστοποιήσει την αξία της εταιρείας ακολουθώντας την τακτική και άλλων παρόχων, οι οποίοι απορροφήθηκαν από τις μεγάλες τηλεπικοινωνιακές εταιρείες ή να κρατήσει ένα ποσοστό που θα της δίνει συμμετοχή σε ένα νέο σχήμα, που θα δημιουργηθεί με κάποιον από τους μεγάλους παίκτες.

Οι πληροφορίες από την Ελλάδα συγκλίνουν περισσότερο στη δεύτερη επιλογή, μιας και από τις διερευνητικές επαφές που έχουν ξεκινήσει φαίνεται περισσότερο να γίνεται λόγος για παρουσία της Cyta στο νέο σχήμα που θα δημιουργηθεί, παρά για εξαγορά της. Η όποια κινητικότητα καταγράφεται στην παρούσα φάση είναι προς την πλευρά της ιταλικής WIND, η οποία το τελευταίο διάστημα ιδιαίτερα εφαρμόζει επιθετική πολιτική στον λιανικό τομέα. Η εταιρεία, που είχε σκιαγραφηθεί ως ένας από τους εν δυνάμει μνηστήρες για τη cyta Hellas σε μελέτη της KPMG τον Δεκέμβριο του 2013 που είχε αποκαλύψει η «Κ», επιχειρεί δυναμικό μπάσιμο στην ελλαδική αγορά, προκειμένου να εδραιώσει τη θέση της στο νέο περιβάλλον που φαίνεται να διαμορφώνεται. Στη συγκεκριμένη μελέτη με την ονομασία «Κύκλωπας», η επιλογή της WIND συγκέντρωνε τα λιγότερα αρνητικά στοιχεία σε σχέση με τους άλλους δυνητικούς αγοραστές. Οι πληροφορίες από τον ελλαδικό χώρο θέλουν τη WIND να ενδιαφέρεται για τη cyta Hellas. Αν και δεν υπάρχει επίσημη ενημέρωση του διοικητικού συμβουλίου για το είδος των συζητήσεων και σε ποια βάση διεξάγονται, οι πληροφορίες φέρουν την ιταλική εταιρεία να επιθυμεί τη συγχώνευση της εταιρείας με την παραχώρηση μετοχών. Εκτιμάται ότι αν οι προσπάθειες έχουν επιτυχή κατάληξη σε αυτή την περίπτωση θα δημιουργηθεί ένα δυνατό τηλεπικοινωνιακό σχήμα και με τη συμμετοχή της Forthnet, με την οποία επίσης μιλάει η WIND. Σε ό,τι αφορά στη cyta Hellas, το δυνατό της χαρτί θεωρείται το σύγχρονο ιδιόκτητο δίκτυο οπτικών ινών μήκους 5.500 χλμ., κάτι στο οποίο υστερεί η WIND. Νοουμένου ότι η cyta Hellas είναι ιδιωτική εταιρεία, η όποια μεταβολή γίνει δεν χρειάζεται την απόφαση της Βουλής. Οι αποφάσεις για το μέλλον της εταιρείας θα παρθούν από το διοικητικό συμβούλιο της Cyta.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Επικεφαλής και του νέου συμβουλίου που θα διορισθεί τέλος Ιουνίου αναμένεται να παραμείνει ο Χρίστος Πατσαλίδης, η θητεία του οποίου θεωρείται επιτυχημένη, αν ληφθούν υπόψη οι αλλαγές που συντελούνται στον ημικρατικό οργανισμό.

Αλλαγή φρουράς

Η θητεία του νυν δ.σ. ολοκληρώνεται τέλη Ιουνίου. Πριν τον διορισμό νέου, το συμβούλιο αναμένεται να έχει καταλήξει με τις διαδικασίες που αφορούν στη θυγατρική στην Ελλάδα. Οι πληροφορίες που υπάρχουν θέλουν το νέο διοικητικό συμβούλιο να είναι αυτό που θα υλοποιήσει τις αποφάσεις που θα παρθούν.
Από το νυν συμβούλιο δύο μέλη του δεν θα βρίσκονται στο νέο διοικητικό σχήμα εξαιτίας του ότι έχουν συμπληρώσει συνεχή θητεία 56 μηνών. Πρόκειται για τον Νικόλα Γεωργιάδη, ο οποίος διορίστηκε επί προεδρίας Δημήτρη Χριστόφια και επαναδιορίστηκε από τον Νίκο Αναστασιάδη και τον Αντώνη Αντωνίου. Όπως όλα δείχνουν, στη θέση του προέδρου της Cyta θα παραμείνει ο Χρίστος Πατσαλίδης, η θητεία του οποίου κρίνεται πετυχημένη, σε μία από τις πλέον δύσκολες περιόδους εξαιτίας και των αλλαγών που βρίσκονται σε τροχιά υλοποίησης.

07 - POLITIKI_Master_cy 06/05/16 20:03 Page 7

Τα υπό κυπριακή σημαία πλοία δεν σχετίζονται με τους οροδείκτες

Η Τουρκία πρέπει να συμμορφωθεί έναντι των κρατών της ΕΕ, λέει στην «Κ» ο ΥΠΕΞ

Συνέντευξη στον **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Πάγια πολιτική μας είναι ότι οι θέσεις της Άγκυρας είναι αυτές που τίθενται στο τραπέζι και όχι οι δημόσιες τοποθετήσεις, τονίζει ο κ. Κασουλίδης.

Για το μείζον θέμα των θεωρήσεων προς Τούρκους πολίτες απαντάει στην «Κ» ο υπουργός Εξωτερικών Ιωάννης Κασουλίδης, τονίζοντας πως η Τουρκία θα πρέπει να ικανοποιήσει και τους 72 οροδείκτες, λέγοντας πως αυτοί συνδέονται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο με τη διακίνηση Τούρκων υπηκόων ως επισκέπτες σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

–Υπάρχει ενδεχόμενο να μην τηρηθούν, εξαιτίας του προσφυγικού, εκ μέρους της Τουρκίας και οι 72 οροδείκτες, και πάλι να προχωρήσει το σχέδιο με τις θεωρήσεις; Ποια θα είναι τότε η στάση της Κύπρου;

–Αν λάβουμε υπόψη της δηλώσεις του Επιτρόπου Timmermans ότι η Τουρκία πρέπει να συμμορφωθεί και με τους 72 οροδείκτες έναντι όλων των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, φαίνεται ότι δεν υπάρχει τέτοιο ενδεχόμενο. Για να το λέει έτσι ο κ. Timmermans, ο οποίος είναι ο αρχιτέκτονας του σχεδίου με την Τουρκία, θα πρέπει να έχει μιλήσει και συνεννοηθεί με την Τουρκία. Το ερώτημα είναι άλλο. Αν δεν δώσει αποτελεσματική λύση σε στοιχεία που είναι απαραίτητα για τη λειτουργία ενός καθεστώτος απαλλαγής θεωρήσεων εισόδου σε Τούρκους υπηκόους προς την Κύπρο, τότε η στάση της Κύπρου είναι αυτονόητη, αλλά να μου επιτρέψετε να επιφυλαχθούμε επί του θέματος μέχρι τα τέλη Ιουνίου για να τοποθετηθούμε.

–Υπάρχει περιθώριο διαπραγμάτευσης για τις υποχρεώσεις της Τουρκίας ώστε να πάρει καταρχήν το πράσινο φως και να ασχοληθεί αργότερα με μεμονωμένους οροδείκτες ή όχι;

–Νομίζω ότι δεν υπάρχει τέτοιο περιθώριο διαπραγματεύσεων.

–Θα μπορούσε η συζήτηση για τις θεωρήσεις να εμπεριέχει πρόνοιες και για τα πλοία υπό κυπριακή σημαία, όπως διατείνεται η αντιπολίτευση;

–Και οι 72 οροδείκτες συνδέονται με τον ένα ή τον άλλο τρόπο με τη διακίνηση Τούρκων υπηκόων ως επισκέπτες σε κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το θέμα των πλοίων υπό κυπριακή σημαία αφορά την Τελωνειακή Ένωση, τα ενταξιακά κεφάλαια κτλ. Δεν εισήχθησαν ως κριτήρια στους 72 οροδείκτες και δεν νομίζω ότι σχετίζονται.

–Πέραν των θεμάτων ασφαλείας, στα κριτήρια που πρέπει να εκπληρώσει η Τουρκία ενσωματώθηκαν και πολιτικής φύσεως θέματα, όπως ανέφερε και ο κυβερνητικός εκπρόσωπος. Ποια είναι αυτά;

–Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος είχε αναφέρει στις δηλώσεις του ότι στον Οδικό Χάρτη που περιλαμβάνει τεχνικής φύσεως κριτήρια (βιομετρικά διαβατήρια, τρόπος διεξαγωγής ελέγχου στα σύνορα κ.λπ.) συμπεριλήφθησαν και πολιτικής φύσεως κριτήρια, όπως η αποτελεσματική συνεργασία σε θέματα δικαιοσύνης και εσωτερικών υποθέσεων. Τα πολιτικά αυτά κριτήρια συνδέονται άμεσα με το θέμα της πρόσβασης των Τούρκων υπηκόων ως επισκέπτες στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Ακόμη ένα παράδειγμα είναι ο αντιτρομοκρατικός νόμος για τον οποίο ο κ. Ερντογάν δήλωσε μάλιστα ότι δεν προτίθεται να τροποποιήσει. Ο νόμος αυτός, εάν παραμείνει ως έχει, θα μπορεί πιθανόν να χρησιμοποιηθεί για δίωξη πολιτικών αντιπάλων του κ. Ερντογάν και να οδηγήσει έτσι στην αύξηση αιτητών ασύλου σε κράτη μέλη της Ε.Ε.

Εκλογές στην Τουρκία σίγουρα θα επηρεάσουν αλλά φαίνεται ότι θα αποφευχθούν επί του παρόντος. Εάν η αλλαγή Πρωθυπουργού θα επηρεάσει, θα φανεί αν είχαμε κάνει σωστές εκτιμήσεις.

–Πώς βλέπετε να επηρεάζει την πορεία του Κυπριακού, αν την επηρεάζει, η παραίτηση Νταβούτογλου;

–Εκλογές στην Τουρκία σίγουρα θα επηρεάσουν αλλά φαίνεται ότι θα αποφευχθούν επί του παρόντος. Εάν η αλλαγή Πρωθυπουργού θα επηρεάσει, θα φανεί αν είχαμε κάνει σωστές εκτιμήσεις. Πολλοί ξένοι παρατηρητές αλλά και εμείς λέγαμε ότι Άγκυρα και Ερντογάν είναι συνυφασμένες έννοιες. Εάν η πολιτική που ακολουθείται στις συνομιλίες ήταν με την έγκριση Ερντογάν, τότε θα συνεχίσει. Πάγια πολιτική μας είναι ότι οι θέσεις της Άγκυρας είναι αυτές που τίθενται στο τραπέζι των συνομιλιών και όχι οι δημόσιες τοποθετήσεις.

Για την κατάργηση της θεώρησης εισόδου Τούρκων πολιτών

Του **ΑΡΙΣΤΟΥ ΔΑΜΙΑΝΟΥ**

Με αφορμή την ενέργεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να προωθήσει το αίτημα της Τουρκίας για κατάργηση της θεώρησης εισόδου (βίζας) σε Τούρκους πολίτες εντός της Ε.Ε., ξεσηκώθηκε νέος κουρνιαχτός που μόνο σύγχυση προκαλεί στους συμπολίτες μας. Έχουν ακουστεί εκ διαμέτρου αντίθετες τοποθετήσεις και εκτιμήσεις. Άλλοτε με δόση εφησυχασμού και άλλοτε με δόση κινδυνολογίας. Η αλήθεια βρίσκεται στο μέσο.

Η εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν ήταν μια εντελώς απρόσμενη εξέλιξη. Αλλά μια πιθανότητα για την οποία γνώριζε από καιρό η κυβέρνηση, όταν συναινούσε ουσιαστικά σε επιτάχυνση της συγκεκριμένης διαδικασίας υιοθετώντας τη Συμφωνία Ε.Ε. – Τουρκίας για την προσφυγική κρίση. Την οποία μάλιστα παρουσίασε ως διπλωματική επιτυχία, εφόσον αποφεύχθηκε το άνοιγμα κεφαλαίων που μονομερώς είχαν παγώσει επί διακυβέρνησης Δημήτρη Χριστόφια.

Ταυτόχρονα, ούτε και το τι συνεπάγεται η ελευθέρωση των θεωρήσεων ήταν άγνωστο. Σε όσους τουλάχιστον μελετούν το ευρωενωσιακό οικοδόμημα. Πόσο μάλλον που τέτοιες εξαιρέσεις, αποφασίζονται τακτικά από την Ε.Ε., δεδομένου ότι συνιστούν εργαλείο εμβάθυνσης των σχέσεών της με τρίτες χώρες. Και προβλέπουν την παροχή ελαφρύνσεων στη διέλευση πολιτών τρίτων κρατών, με μέγιστη διάρκεια παραμονής έξι μήνες τον χρόνο, χωρίς όμως δικαίωμα μόνιμης εγκατάστασης ή εργασίας.

Έχουμε υπογραμμίσει κατ' επανάληψη ότι η Τουρκία δεν μπορεί να διεκδικεί και να λαμβάνει ανταλλάγματα από την Ε.Ε. χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η γενικότερη στάση της, η λειψή πρόοδος στις κυπριογενείς της υποχρεώσεις και η αρνητική στάση της στο Κυπριακό. Έχουμε επίσης επισημάνει ότι η Τουρκία, δεν μπορεί να συνεχίσει να τυγχάνει θετικής διάκρισης στον τρόπο που αντιμετωπίζεται από την Ε.Ε. σε σύγκριση με άλλα κράτη. Και μας δημιουργεί προβληματισμό, ως προς την ποιοτική ικανοποίηση των κριτηρίων, η σε μόλις ένα μήνα υιοθέτηση σχεδόν των μισών από τα 72 κριτήρια που προβλέπονται στον Οδικό Χάρτη της Επιτροπής.

Παράλληλα, έχουμε υποδείξει πολλές φορές τη σημασία της υιοθέτησης σημαντικών προηγούμενων συγκλίσεων από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη. Γιατί η σωστή λύση του Κυπριακού, περιλαμβανομένου του περιορισμού στη μόνιμη εγκατάσταση Τούρκων υπηκόων τηρουμένης της πληθυσμιακής αναλογίας 4:1, είναι το μοναδικό πραγματικό ανάχωμα στους όποιους υστερόβουλους σχεδιασμούς της Τουρκίας.

Όλοι αναγνωρίζουμε την κρισιμότητα των εξελίξεων. Η οποία επιτείνεται από την αποπομπή ουσιαστικά Νταβούτογλου από τον Πρόεδρο της Τουρκίας. Μια εξέλιξη με πιθανές επιπτώσεις και στο Κυπριακό. Είναι γι' αυτό που οι πολιτικές ηγεσίες πρέπει να αρθούν στο ύψος των περιστάσεων και με συλλογικότητα, στηριγμένη σε αρχές της λύσης, να αντιμετωπίσουμε τις όποιες εξελίξεις.

Με πυξίδα πάντοτε την απελευθέρωση και επανένωση στο πλαίσιο μιας λειτουργικής Ομοσπονδίας. Οι όποιοι πειραματισμοί είναι άκρως επικίνδυνοι.

Ο κ. Άριστος Δαμιανού είναι μέλος Πολιτικού Γραφείου ΑΚΕΛ, βουλευτής.

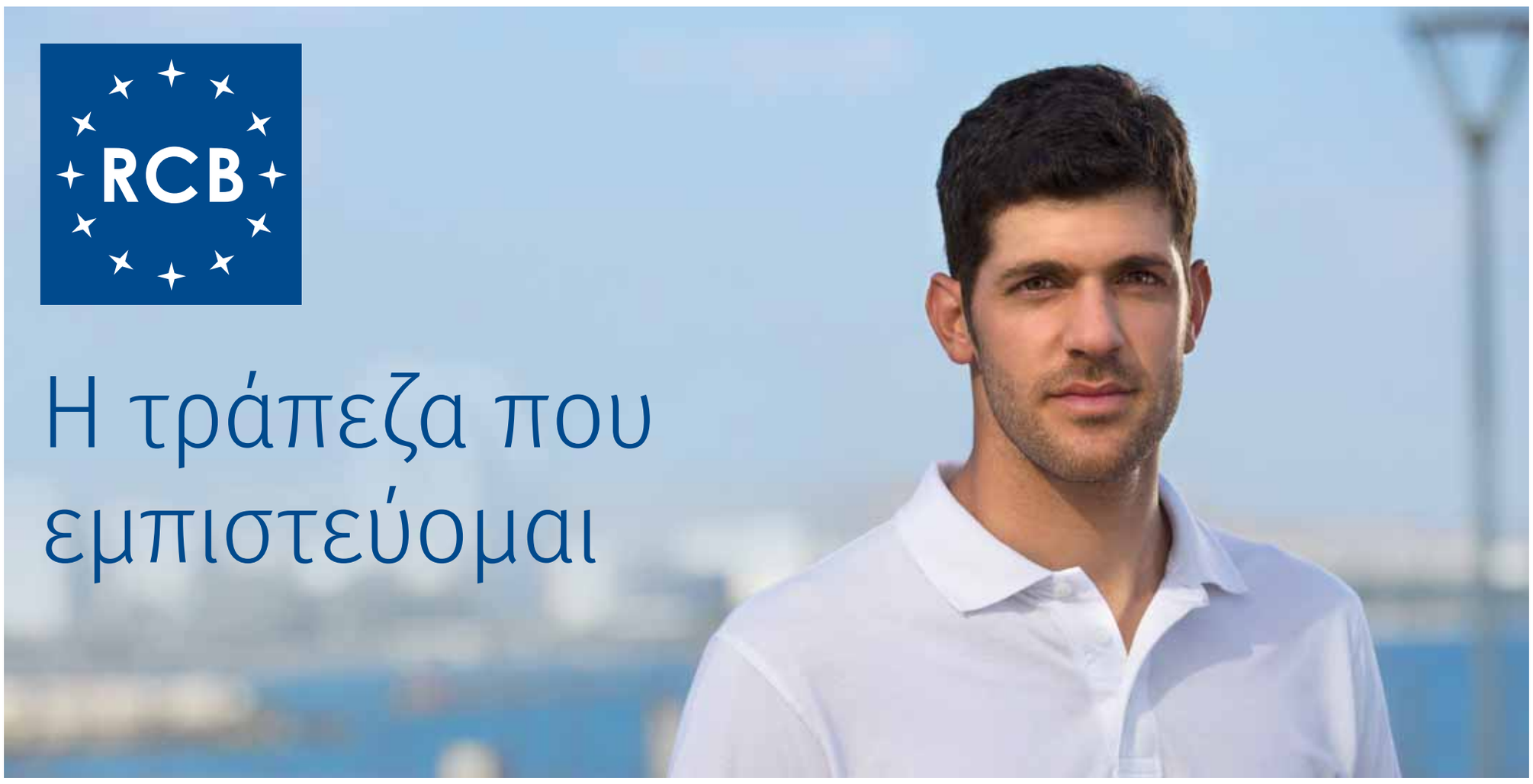

08-ΔΗΜΟΣΚΟΠΗΣΗ_Master_cy 06/05/16 20:42 Page 8

Οι σταυροί και ο Γολγοθάς υποψηφίων στον ΔΗΣΥ

Τρεις διεκδικητές για δύο επίζηλες έδρες του ΔΗΣΥ στη Λευκωσία με άλλους δύο μνηστήρες να ακολουθούν κατά πόδας

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΒΡΥΩΝΙΔΗ**

Η εκλογική επιρροή του ΔΗΣΥ στη Λευκωσία κυμαίνεται στο 23,8%, ακριβώς στο ίδιο επίπεδο όπως και στη δημοσκόπηση του Απριλίου. Η συσπείρωση αγγίζει το 70% και δεν πρέπει να αφήνει ικανοποιημένη την ηγεσία του κόμματος, αφού σε αντίστοιχη δημοσκόπηση της «Κ», δύο εβδομάδες πριν από τις εκλογές του 2011, ο ΔΗΣΥ κατέγραφε συσπείρωση της τάξης του 85%. Φυσικά, υπάρχουν περιθώρια αύξησης της συσπείρωσης μέσα από το ποσοστό αναποφάσιστων ψηφοφόρων του κόμματος, που κυμαίνεται σήμερα στο 10%. Ο ΔΗΣΥ εισπράττει σημαντικό ποσοστό εισροών από άλλα κόμματα, κυρίως από το ΔΗΚΟ, αλλά και από όσους απείχαν από την εκλογική διαδικασία του 2011. Το σύνολο των εισροών από άλλους χώρους κυμαίνεται στο 2,4% του συνολικού εκλογικού σώματος της Λευκωσίας. Από την άλλη όμως, καταγράφονται εκροές της τάξης του 10% της εκλογικής του δύναμης, ενώ 10% των ψηφοφόρων του κόμματος επιλέγει την αποχή. Αυτά είναι τα δύο σημαντικότερα προβλήματα που καλείται να αντιμετωπίσει η ηγεσία του κόμματος.

Φουλάρει το ΑΚΕΛ

Είναι εμφανές ότι, η κινητοποίηση του κομματικού μηχανισμού του ΑΚΕΛ τον τελευταίο μήνα ήταν καίρια και αποφασιστική. Η πρόθεση ψήφου για το ΑΚΕΛ κυμαίνεται στο 19,3%, σημειώνοντας αύξηση 3,6 μονάδων σε σύγκριση με τον Απρίλιο. Ταυτόχρονα, το ΑΚΕΛ μειώνει τη διαφορά που το χωρίζει από τον ΔΗΣΥ στις τεσσερισήμισι μονάδες, έναντι οκτώ μονάδων τον Απρίλιο. Σημειώνεται ότι, η διαφορά μεταξύ των δύο κομμάτων στις εκλογές του 2011 ήταν 2,75 μονάδες υπέρ του ΔΗΣΥ. Η συσπείρωση του ΑΚΕΛ είναι 69% και ασφαλώς δεν προσεγγίζει τις επιδόσεις του κόμματος σε προηγούμενες εκλογικές αναμετρήσεις, όταν δύο εβδομάδες πριν από τις εκλογές ξεπερνούσε το 85%. Οι αναποφάσιστοι κυμαίνονται στο 9% και η αποχή στο 10%. Οι εισροές από άλλα κόμματα αντιστοιχούν με 1,5% του συνολικού αριθμού των ψηφοφόρων της Λευκωσίας και προέρχονται κυρίως από το ΔΗΚΟ και τους ψηφοφόρους που δεν συμμετείχαν στις εκλογές του 2011. Περίπου 12% της εκλογικής δύναμης του ΑΚΕΛ επιλέγει άλλα κόμματα με κύριους αποδέκτες τη Συμμαχία Πολιτών (3,7%), τους Οικολόγους (3%) και το ΔΗΚΟ (2%).

Οι άλλοι σχηματισμοί

Η εκλογική επιρροή του ΔΗΚΟ είναι στο 10% με τη συσπείρωση να βρίσκεται στο 60%, ενώ η πρόθεση αποχής κυμαίνεται στο 6% και οι αναποφάσιστοι στο 12%. Περίπου 22%, μετακινούνται προς άλλα κόμματα, κυρίως προς τον ΔΗΣΥ, τη Συμμαχία Πολιτών και το Κίνημα Οικολόγων – Συνεργασία Πολιτών. Οι σημαντικότερες μετακινήσεις προς το ΔΗΚΟ καταγράφοντα μεταξύ των ψηφοφόρων της ΕΔΕΚ και του ΑΚΕΛ.

Η μάχη μεταξύ της Συμμαχίας Πολιτών και της ΕΔΕΚ, εξελίσσεται σε πραγματικό θρίλερ, με τη διαφορά να περιορίζεται μόλις στις 0,2 μονάδες. Η Συμμαχία Πολιτών κερδίζει 4,1% αυξάνοντας την εκλογική της δύναμη κατά μία μονάδα, ενώ η ΕΔΕΚ καταγράφει σημαντική αύξηση από 2,1% τον Απρίλιο σε 3,9%. Το ποσοστό του Κινήματος Οικολόγων είναι 3,3%, του Κινήματος Αλληλεγγύη – ΕΥΡΩΚΟ 2,7%, του ΕΛΑΜ 1,6%, ενώ άλλα κόμματα συγκεντρώνουν ποσοστό 2,2%.

Οι σταυροί των Υποψηφίων

Λίγες μέρες πριν από τις εκλογές, κλιμακώνεται η μάχη από τους υποψήφιους, για τη διεκδίκηση θέσης στη νέα Βουλή. Η δημοσκόπηση της «Κ» και της Symmetron αποτυπώνει τις τάσεις, όπως εξελίσσονται σήμερα, χωρίς να αποτελεί εργαλείο πρόγνωσης για το τελικό αποτέλεσμα. Όπως είναι γνωστό στους παροικούντες την Ιερουσαλήμ, η αναμέτρηση για την συγκομιδή σταυρών προτίμησης θα οξυνθεί τις τελευταίες μέρες, με απρόβλεπτες ανατροπές, με απροσδόκητες συμμαχίες και σφοδρές συγκρούσεις μεταξύ των υποψηφίων. Κανένας εφησυχασμός δεν επιτρέπεται, αφού και αυτά ακόμα τα φαβορί, νοιώθουν σε πολλές περιπτώσεις την αφόρητη πίεση των αουτσάιντερ.

Η Στέλλα Κυριακίδου προηγείται στις επιλογές των ψηφοφόρων του ΔΗΣΥ με 24%, ενώ κοντά της βρίσκεται ο Νίκος Τορναρίτης με 21%, που προηγείται με μόλις δύο μονάδες του Πρόδρομου Προδρόμου (19%). Οι πρώτες τρεις θέσεις στο ψηφοδέλτιο του ΔΗΣΥ, είναι λίγο ή πολύ εξασφαλισμένες, χωρίς να αποκλείονται αλλαγές στη σειρά κατάταξης. Το προβάδισμα όμως, τουλάχιστον σήμερα, ανήκει δικαιωματικά στη Στέλλα Κυριακίδου. Ο Νίκος Νουρής, διεκδικεί με σοβαρές αξιώσεις την τέταρτη έδρα κερδίζοντας 16% των ψήφων. Για τις άλλες δύο θέσεις που οδηγούν στη Βουλή, η αναμέτρηση είναι αμφίρροπη και προβλέπεται να κορυφωθεί τις επόμενες μέρες. Κύριοι διεκδικητές των δύο επίζηλων εδρών, είναι οι «καινούργιοι» Ξένια Κωνσταντίνου με 13% και οι Μιχάλης Σοφοκλέους και Δημήτρης Δημητρίου με 12% αντίστοιχα. Αρκετά κοντά τους, σε απόσταση αναπνοής βρίσκονται ο Σόλων Κασίνης και η Ορφανίδου Σάβια. Με αυτά τα δεδομένα, ουδείς μπορεί να νιώθει σίγουρος για το τελικό αποτέλεσμα στις 22 του Μάη. Η καλύτερη στρατηγική και η έντονη προσπάθεια προς πάσα κατεύθυνση, θα κρίνει τους δύο νέους βουλευτές.

Στο ΑΚΕΛ τα πράγματα είναι πιο ξεκάθαρα. Ήδη έχει ξεχωρίσει μια πεντάδα υποψηφίων, διατηρώντας σημαντικό προβάδισμα από τον έκτο στην κατάταξη. Ο Άριστος Δαμιανού είναι πρώτος με 35% και ακολουθούν με μικρή διαφορά, ο Γιώργος Λουκαΐδης με 33% και ο Στέφανος Στεφάνου με 31%. Η Ειρήνη Χαραλαμπίδου κερδίζει 29% των ψήφων και με διαφορά επτά μονάδες ακολουθεί ο Χρίστος Χριστοφίδης (22%). Οι υπόλοιποι σύντροφοι, έχουν πολύ λίγες πιθανότητες πλασαρίσματος στις πέντε επίμαχες θέσεις.

Στο ΔΗΚΟ, η Χριστιάνα Ερωτοκρίτου κερδίζει ένα σαφές προβάδισμα με 33%. Για τη δεύτερη και τρίτη θέση, δίνουν τη δική τους μάχη, ο Νεόφυτος Κωνσταντίνου με 25% και ο Μαρίνος Μουσιούττας με 22%. Στην τέταρτη και πέμπτη θέση αντίστοιχα κατατάσσονται ο Αλέκος Τρυφωνίδης και ο Μιχάλης Δαμιανού.

Για τα υπόλοιπα κόμματα, η αριθμητική βάση είναι επισφαλής και δεν επιτρέπει την εξαγωγή αξιόπιστων συμπερασμάτων. Ωστόσο, σημειώνεται η μάχη στήθος με στήθος, μεταξύ του Κούλλη Μαυρονικόλα και Κωστή Ευσταθίου στην ΕΔΕΚ και το ξεκάθαρο προβάδισμα του Στέλιου Αμερικάνου στη Συμμαχία Πολιτών, του Γιώργου Περδίκη στο Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών και του Δημήτρη Συλλούρη στο Κίνημα Αλληλεγγύη-ΕΥΡΩΚΟ.

Ο Μιχάλης Βρυωνίδης είναι διευθύνων σύμβουλος της Symmetron Analysis.

Υποψήφιοι βουλευτές

(ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ)

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ

ΣΤΕΛΛΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ **24%**

ΝΙΚΟΣ ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ **21%**

ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ **19%**

ΝΙΚΟΣ ΝΟΥΡΗΣ **16%**

ΞΕΝΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ **13%**

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ **12%**

ΜΙΧΑΛΗΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ **12%**

ΣΟΛΩΝ ΚΑΣΙΝΗΣ **11%**

ΣΑΒΙΑ ΟΡΦΑΝΙΔΟΥ **10%**

ΕΔΕΚ ΚΙΝΗΜΑ

ΚΟΥΛΛΗΣ ΜΑΥΡΟΝΙΚΟΛΑΣ **31%**

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ **35%**

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ **33%**

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ **31%**

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ **29%**

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΔΗΣ **22%**

ΠΑΝΙΚΟΣ ΧΑΜΠΑΣ **12%**

ΣΤΕΛΛΑ ΜΙΣΙΑΟΥΛΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ **12%**

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ (ΑΘΩΣ) ΓΕΩΡΓΙΟΥ **12%**

Αλληλεγγύη

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ **37%**

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ **33%**

ΝΕΟΦΥΤΟΣ (ΦΥΤΟΣ) ΚΩΝ/ΙΝΟΥ **25%**

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ **22%**

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ **15%**

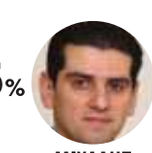
ΜΙΧΑΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ **14%**

ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΣΙΓΚΗΣ **9%**

Συμμαχία Πολιτών

ΣΤΕΛΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ **55%**

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΕΤΩΝΗΣ **27%**

ΚΙΝΗΜΑ ΟΙΚΟΛΟΓΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΣΤΩΝ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ **44%**

Πρόθεση ψήφου (ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ)

Σύγκριση με προηγούμενη δημοσκόπηση «Κ» (17/4/16)

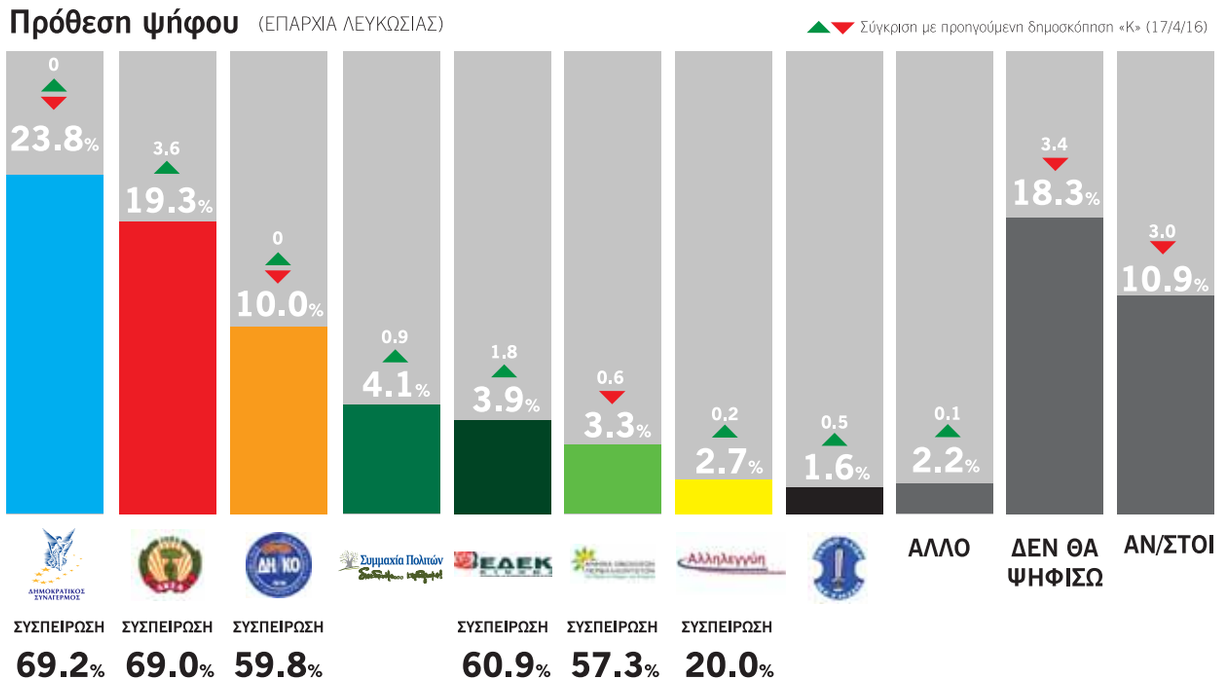

Είστε ικανοποιημένος ή δυσαρεστημένος από το έργο των βουλευτών της Λευκωσίας;

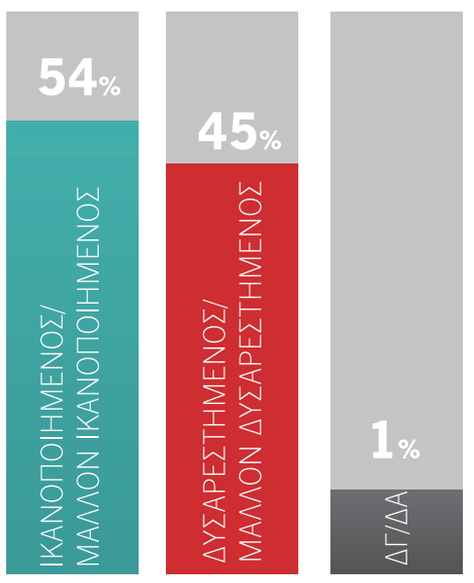

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ανάθεση: Καθημερινή Κυπριακή Πολιτική & Οικονομική Εφημερίδα ΛΤΔ. **Γραφείο:** Symmetron Market Research. **Ημερομηνία Διεξαγωγής:** 3-6/5/2016. **Κάλυψη:** Αστικές και αγροτικές περιοχές Λεμεσού, άνδρες και γυναίκες 18 ετών και άνω. **Μέγεθος Δείγματος:** 664 άτομα. **Μέθοδος Δειγματοληψίας:** Τυχαία στρωματοποιημένη δειγματοληψία. **Συλλογή Δεδομένων:** Τηλεφωνικές συνεντεύξεις με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου. **Τυπικό Περιθώριο Απόκλισης:** 95% βαθμός εμπιστοσύνης, περιθώριο απόκλισης +/- 3,8.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ / Symmetron

09-ΠΟΛΙΤΙΚΗ_Master_cy 06/05/16 18:44 Page 9

Δεν πρόκειται να οδηγηθούν οι συνομιλίες σε αδιέξοδο

Σερντάρ Ντενκτάς: Με τη λύση θα υπάρξει μείωση των τουρκικών στρατευμάτων

Μπορεί να μην είμαστε αναγνωρισμένοι, αλλά ζούμε, υπάρχουμε. Έχουμε τη δική μας δημοκρατία, κυβέρνηση, ακόμη και τη δική μας διαφθορά.

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Ο αντιπρόεδρος της νέας «συγκυβέρνησης» Σερντάρ Ντενκτάς άνοιξε τα χαρτιά του στην «Κ» για τις σημαντικές πτυχές της λύσης, τις νέες «πολιτογραφήσεις» και τις σχέσεις της κοινότητάς του με την Άγκυρα. Ο ίδιος παρατηρεί υπερβολική δόση καλής θελήσεως εκ μέρους της τ/κ πλευράς και απορρίπτει τις φημολογίες περί άμεσης «πολιτογράφησης» 26.000 Τούρκων πολιτών.

–Και στις δύο πλευρές επικρατεί η άποψη ότι η «συγκυβέρνηση» Όζγκιουργκιουν-Ντενκτάς θα έχει αρνητικό αντίκτυπο στις συνομιλίες. Έρχεται το τέλος των συνομιλιών με τη νέα «συγκυβέρνηση»;

–Δεν πρόκειται να οδηγηθούν οι συνομιλίες σε αδιέξοδο. Ο Πρόεδρός μας συνεχίζει τις διαπραγματεύσεις. Πιο πριν, όταν ήμασταν στην αντιπολίτευση, ενημερωνόμασταν μία φορά τον μήνα για την πορεία των συνομιλιών. Πλέον θα ενημερωνόμαστε κάθε εβδομάδα. Έτσι, θα έχουμε την ευκαιρία να επισημαίνουμε τις ενστάσεις μας σε εβδομαδιαία βάση. Θα πρέπει να γίνει αντιληπτό το εξής σημείο: η τουρκοκυπριακή διαπραγματευτική ομάδα συμμετέχει στις συνομιλίες επιδεικνύοντας μία υπερβολική δόση καλής θελήσεως. Παρατηρούμε ότι η άλλη πλευρά δεν έχει την ίδια καλή θέληση και συνεχώς εκφράζει ενστάσεις, προειδοποιώντας για τη διακοπή των συνομιλιών. Αυτά τα μηνύματα μάς προβληματίζουν. Δεν θα υπάρξει κρίση στις σχέσεις μας με το Προεδρικό.

–Θα ήθελα να μου συνοψίσετε τις βασικές ενστάσεις και τους προβληματισμούς της «κυβέρνησής» σας και της τ/κ Δεξιάς σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις στο τραπέζι των συνομιλιών.

–Ένα ζήτημα που μας απασχολεί είναι οι εγγυήσεις. Το άλλο σημαντικό ζήτημα είναι το περιουσιακό. Υπάρχουν και οι πολιτικές εκφάνσεις του όλου ζητήματος. Την προκειμένη στιγμή έχει αποσιωπηθεί η ισότητα στο ζήτημα της κυριαρχίας, η πολιτική ισότητα. Στο δε ζήτημα του καταμερισμού των εξουσιών, ξεχνάμε την ανθρώπινη πτυχή. Με τη λύση, σε μία κρατική υπηρεσία, ο Ελληνοκύπριος γραφειοκράτης θα βρεθεί ξαφνικά αντιμέτωπος με έναν Τουρκοκύπριο διευθυντή. Πώς θα αποδεχθεί αυτή τη νέα κατάσταση; Δεν θα μπορούσαμε να προετοιμαστούμε για αυτή την εξέλιξη; Για παράδειγμα, δεν θα μπορούσε ο δικός μας διευθυντής της Υπηρεσίας Περιβάλλοντος να προεδρεύσει για ένα τρίμηνο στην αντίστοιχη υπηρεσία της νότιας Κύπρου; Με τον ίδιον τρόπο και ο Ελληνοκύπριος διευθυντής θα μπορούσε να εργαστεί για ένα τρίμηνο στη δική μας υπηρεσία. Έτσι, θα διαπιστώναμε τη συνολική κατάσταση και τα προβλήματα.

–Γνωρίζετε πολύ καλά ότι κάτι τέτοιο θα ήταν δύσκολο να συμβεί διότι από την ελληνοκυπριακή σκοπιά η «ΤΔΒΚ» είναι παράνομη.

–Θα πρέπει να αποσύρουν αυτόν τον ισχυρισμό. Μπορεί να μην είμαστε αναγνωρισμένοι, αλλά ζούμε, υπάρχουμε. Έχουμε τη δική μας δημοκρατία, κυβέρνηση, ακόμη και τη δική μας διαφθορά. Πρόκειται για έναν ζωντανό οργανισμό.

–Με την ίδρυση της «κυβέρνησής» σας, στο προσκήνιο βρέθηκε η συζήτηση για την «πολιτογράφηση» 20 ή 26 χιλιάδων πολιτών της Τουρκίας. Επιβεβαιώνετε αυτή την πληροφορία;

–Πρόκειται για έναν ισχυρισμό των πολιτικών μας αντιπάλων, αλλά δεν είναι ορθός ισχυρισμός. Ωστόσο, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι στη δική μας πλευρά η ζωή συνεχίζεται. Υπάρχουν συνάνθρωποί μας, οι οποίοι δεν έχουν δει έστω και μία φορά στη ζωή τους την Τουρκία και οι οποίοι θεωρούν τους εαυτούς τους Κυπρίους. Ναι, όντως αυτοί οι άνθρωποι θα πολιτογραφηθούν. Δεν είναι δυνατόν να τους έχω σε καθεστώς αναμονής μέχρι τη λύση. Όμως δεν μιλάμε για 26.000 πολίτες.

–Στο ζήτημα των εγγυήσεων τονίζετε ότι έχετε ενστάσεις. Ωστόσο, η Τουρκία και η ηγεσία σας ξεκαθαρίζουν ότι το σύστημα θα πρέπει να διατηρηθεί με κάποιες τροποποιήσεις. Τι δεν σας ικανοποιεί σε αυτή τη δήλωση;

–Την περίοδο 1960-1974 οι Τουρκοκύπριοι βίωσαν πολλά δεινά και η Ειρηνευτική Δύναμη του ΟΗΕ παρέμεινε σε ρόλο θεατή. Οι Τουρκοκύπριοι θεωρούν ότι γλίτωσαν από την καταστροφή με το σύστημα των εγγυήσεων. Αυτό δοκίμασαν και αυτό γνωρίζουν. Δεν πιστεύουν σε κάτι άλλο. Στα χωριά μάς ρωτούν: Η λύση εμπεριέχει τις εγγυήσεις; Αν ναι, να τη συζητήσουμε. Φυσικά, με τη λύση θα υπάρξει μείωση των στρατευμάτων. Όμως οι Ελληνοκύπριοι δεν πρέπει να αναμένουν ότι θα αποδεχθούμε την παραμονή μονάχα 600 στρατιωτών. Ενδεχομένως δεν θα πρέπει να υπάρξει δραστική μείωση μέχρι την ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε.

–Στο περιουσιακό ζήτημα, στο πεδίο που ο πατέρας σας είχε προτείνει την ανταλλαγή περιουσιών, σας προβληματίζει η φόρμουλα που προβλέπει την προσφυγή του πολίτη σε μία επιτροπή;

–Ναι, αυτή η φόρμουλα δεν πρόκειται να λειτουργήσει. Θα υπάρξουν μεγάλες ασυμφωνίες. Θα δοκιμάσουν να φορτώσουν το οικονομικό κόστος στον πολίτη. Ο διεθνής παράγοντας δεν πρόκειται να μας υποστηρίξει οικονομικά. Με αυτό τον τρόπο, θα προκύψει ένα πολύ σημαντικό, πολιτικό, πρόβλημα. Γι' αυτό εξακολουθώ να πιστεύω στην ορθότητα της φόρμουλας του Ντενκτάς. Παράλληλα, δεν αποκλείω την επιστροφή εδαφών με την προϋπόθεση ότι αυτή δεν θα ανοίξει εκ νέου τον δρόμο για την προσφυγιά. Επίσης, δεν πρέπει να τεθεί ζήτημα καντονιών και περιοχών με ειδικό καθεστώς.

–Να υποθέσω ότι αποδέχεστε και την επιστροφή των Ελληνοκυπρίων στο βόρειο κομμάτι του νησιού;

–Δεν νομίζω ότι θα υπάρξει πρόβλημα, εφόσον δεν μιλάμε για έναν υπερβολικό αριθμό. Άλλωστε και σήμερα υπάρχουν Ελληνοκύπριοι που κατοικούν στον βορρά.

Το νερό το χρειάζονται και οι Ελληνοκύπριοι

–Ποια η άποψή σας για την κρίση στο ζήτημα του νερού;

–Κάποιοι κύκλοι και κάποιοι δήμοι εξακολουθούν να εκφράζουν ενστάσεις για πολιτικούς λόγους. Οι δήμοι δεν λαμβάνουν υπόψη τους την άποψη των πολιτών. Θα πρέπει να κατανοήσουν ότι με το νέο σύστημα δεν πρόκειται να δουν τα έσοδά τους να μειώνονται. Την ίδια στιγμή, να υπενθυμίσω ότι οι κύκλοι που δεν αποδέχονται το νέο σχέδιο με τη λογική ότι πρόκειται για μία ιδιωτικοποίηση, δεν έχουν να πουν τίποτα για την Ε.Ε. Δεν εννοούν να δουν τις πιέσεις που ασκεί η Τρόικα στην κυβέρνηση των Ελληνοκυπρίων. Αυτό το νερό το χρειάζονται οι πολίτες μας και οι Ελληνοκύπριοι.

10-ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ_Master_cy 06/05/16 18:48 Page 10

ΣΤΕΛΛΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ

Μονόδρομο αποτελεί η εφαρμογή του ΓεΣΥ

Η ανθρωποκεντρική της πολιτική και οι προτεραιότητες για τη νέα Βουλή

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Όταν κάποιος πολίτης μού ζητήσει να βοηθήσω κάπου που νιώθει ότι έχει αδικηθεί από το κράτος, ουδέποτε σηκώνω το τηλέφωνο, αλλά ό,τι προσπαθήσω να κάνω, το κάνω γραπτώς με επιστολή για λόγους διαφάνειας» αναφέρει η κ. Κυριακίδου στην «Κ».

«Η πολιτική είναι η οικονομία, σίγουρα το εθνικό, αλλά πολιτική είναι να ασχολείσαι και με την καθημερινότητα κάθε πολίτη. Να πετυχαίνεις μέσα από συγκεκριμένες δράσεις και πολιτικές να κάνεις την καθημερινότητα του κοινωνικού συνόλου καλύτερη» αναφέρει σε συνέντευξή της στην «Κ» η αντιπρόεδρος του ΔΗΣΥ Στέλλα Κυριακίδου. Μέσα από τη χρόνια εμπλοκή της στον τομέα της Υγείας εξηγεί ότι δεν υπήρξε η πολιτική βούληση για την εφαρμογή του ΓεΣΥ και ξεκαθαρίζει πως πλέον η εφαρμογή του είναι μονόδρομος.

–Δεδομένων των δυσκολιών, μπορούμε τελικά να εφαρμόσουμε ένα Γενικό Σύστημα Υγείας για τον πολίτη;

–Η εφαρμογή του ΓεΣΥ είναι μονόδρομος, καθώς οφείλουμε να δώσουμε στον πολίτη αυτά που δικαιούται. Οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις πρέπει να ξεκινήσουν άμεσα, με την αυτονόμηση των νοσοκομείων. Δεν υπήρχε ποτέ η αναγκαία πολιτική βούληση για να κάνουμε ό,τι έπρεπε και να εφαρμόσουμε ένα ΓεΣΥ. Εδώ και χρόνια, όλες οι κυβερνήσεις ανέβαλλαν τον εκσυγχρονισμό της Υγείας ή της λειτουργίας των διοικητικών νοσοκομείων για την περίοδο που θα εφαρμοζόταν το ΓεΣΥ. Είκοσι χρόνια μετά παρατηρούμε ότι τα πράγματα δεν μπορούν να λειτουργήσουν άλλο χωρίς μεταρρυθμίσεις. Μέσα στις αλλαγές, σημαντική είναι και η συμμετοχή των ίδιων των ασθενών. Πριν ένα μήνα, πέρασε από το κοινοβούλιο πρόταση νόμου που καταθέσαμε, με την οποία το υπουργείο Υγείας και οι υπηρεσίες του υποχρεώνονται σε διαβούλευση με την Ομοσπονδία των Πασχόντων. Με αυτό τον τρόπο, πέραν της διαβούλευσης για το τι θέλει η κάθε επαγγελματική ομάδα, μπαίνουν στο προσκήνιο και οι ανάγκες του ασθενή. Ο ασθενής θα είναι παρών σε όλες τις διαβουλεύσεις για τις μεταρρυθμίσεις, μετά και από νομική κατοχύρωση. Έχει τουλάχιστον επτά χρόνια που είχα ετοιμάσει αυτή την πρόταση, έφτανε στην Επιτροπή Υγείας, αλλά σταματούσε, καθώς το ίδιο το σύστημα δεν ήθελε να γίνει αυτή η αλλαγή. Πρέπει να αναγνωρίσω ότι είναι ο νυν υπουργός Υγείας, ο Γιώργος Παμπορίδης, που πίστεψε σε αυτό και ήρθε ο ίδιος στη Βουλή και το στήριξε. Τώρα συμμετέχουν οι ίδιοι οι ασθενείς γύρω από τα ζητήματα της αυτονόμησης συζητούν και για το νομοσχέδιο του ΓεΣΥ.

> *Εδώ και χρόνια όλες οι κυβερνήσεις ανέβαλλαν τον εκσυγχρονισμό της Υγείας ή της λειτουργίας των διοικητικών νοσοκομείων για την περίοδο που θα εφαρμοζόταν το ΓεΣΥ. Είκοσι χρόνια μετά παρατηρούμε ότι τα πράγματα δεν μπορούν να λειτουργήσουν άλλο χωρίς μεταρρυθμίσεις.*

–Σκάνδαλα διαπλοκής εμπλέκουν όλα ανεξαιρέτως τα κόμματα. Για ποιο λόγο να κατέλθει κάποιος στην κάλπη και γιατί να ψηφίσει ΔΗΣΥ;

–Αυτά τα σκάνδαλα που βγαίνουν στην επιφάνεια δεν έγιναν τα τελευταία χρόνια, πάντα υπήρχαν. Το σημαντικό είναι ότι τώρα δεν υπάρχει η εύκολη συγκάλυψή τους, που υπήρχε παλιά. Αυτός είναι ο λόγος που πρέπει κάποιος να πάει να ψηφίσει. Ο ΔΗΣΥ δεν έδειξε ποτέ ότι δεν σέβεται τις δικαστικές διαδικασίες, έστω κι αν αφορά σε στελέχη του ΔΗΣΥ και δεν βγήκε ποτέ να πει ότι γίνεται μία συνομωσία εναντίον του κόμματος. Δυστυχώς, όσα βλέπουν το φως της δημοσιότητας δείχνουν τον τρόπο λειτουργίας ενός κράτους που επέτρεπε να υπάρχει η διαπλοκή, ενός κράτους που κτίστηκε σε πελατειακές σχέσεις και βόλευε όλους.

–Πελατειακές σχέσεις παρατηρούνται μεταξύ βουλευτών και πολιτών όμως…

–Ισχύει. Προσωπικά προσπαθώ να αξιολογώ κάθε θέμα που έρχεται μπροστά μου όσο πιο αντικειμενικά μπορώ. Εκεί που δεν μπορώ να βοηθήσω, το λέω ξεκάθαρα. Θεωρώ ότι με αυτό τον τρόπο βάζουμε ο καθένας το λιθαράκι μας σε μία πολιτική κουλτούρα, που δεν θα εξαρτάται πάνω σε πελατειακές σχέσεις. Όταν κάποιος πολίτης μού ζητήσει να βοηθήσω κάπου που νιώθει ότι έχει αδικηθεί από το κράτος, ουδέποτε σηκώνω το τηλέφωνο, αλλά ό,τι προσπαθήσω να κάνω, το κάνω γραπτώς με επιστολή για λόγους διαφάνειας. Την ίδια στιγμή και ο πολίτης γνωρίζει πού ακριβώς βρίσκεται το θέμα που τον απασχολεί, αλλά και το ίδιο το υπουργείο που εμπλέκεται, με τις γραπτές επιστολές μπορεί να αντιλαμβάνεται το μέγεθος του προβλήματος.

–Μέχρι τώρα συνηθίσαμε η πολιτική να είναι Κυπριακό και οικονομία. Τελικά, υπάρχουν κι άλλοι τομείς;

–Η πολιτική είναι η οικονομία, σίγουρα το εθνικό, αλλά πολιτική είναι να ασχολείσαι με την καθημερινότητα κάθε πολίτη. Να πετυχαίνεις μέσα από συγκεκριμένες δράσεις και πολιτικές να κάνεις την καθημερινότητα του κοινωνικού συνόλου καλύτερη. Πολιτική είναι να δημιουργώ τις δομές και να αλλάζω τα πράγματα, ώστε η καθημερινότητα κάθε πολίτη να είναι καλύτερη και υπάρχουν πολλά περιθώρια στο τι μπορούμε να κάνουμε, που δυστυχώς όταν η Κύπρος ευημερούσε δεν τα κάναμε. Θα μου πείτε, τώρα μπορούν να γίνουν; Πρέπει να μπουν προτεραιότητες και οι προτεραιότητες αφορούν στη στήριξη των ευάλωτων ομάδων. Είναι μεγάλο το στοίχημα, τώρα που, οικονομικά, παν καλύτερα τα πράγματα, για να κάνουμε σωστή επιλογή των προτεραιοτήτων. Κάποιος άλλος θα πει ότι οι προτεραιότητες είναι αλλού. Δεν υποβαθμίζω τη σημασία του να λύσουμε, αν μπορούμε, το Κυπριακό και σίγουρα αν η οικονομία δεν πάει καλά δεν μπορούμε να κάνουμε τα υπόλοιπα, αλλά για εμένα ο τομέας της Υγείας και της κοινωνικής πρόνοιας με τη στήριξη ευάλωτων ομάδων είναι η μεγαλύτερη προτεραιότητα.

Κόμμα πολυφωνίας ο ΔΗΣΥ

–Βρίσκεστε στην ηγεσία ενός κόμματος που εκφράζει πολλές διαφορετικές απόψεις και φωνές. Αυτό δημιουργεί πολλές φορές την εντύπωση ότι ο ΔΗΣΥ προσπαθεί να ικανοποιήσει όλα τα ακροατήρια.

–Για μένα ο ΔΗΣΥ είναι ένα κόμμα πολυφωνίας, που δίνει το δικαίωμα ευελιξίας σε κάποιον αξιωματούχο για να εκφράζει και τις δικές του απόψεις. Σίγουρα, υπάρχουν βασικές θέσεις, αρχές του κόμματος, με τις οποίες όλοι συμφωνούμε για να είμαστε εκεί. Είναι ένας χώρος που δίνει την ελευθερία της έκφρασης και αυτό δεν είναι κακό. Δίνουμε την εντύπωση πολλές φορές ότι επικρατεί μία χαοτική κατάσταση, αλλά μέσα σε όλη αυτή την εικόνα είναι ένα κόμμα που παρ' όλες τις διαφορετικές απόψεις, τα τελευταία τρία χρόνια δεν χάθηκε ούτε μία ψήφος κανενός βουλευτή σε σημαντικά νομοσχέδια. Ως αντιπρόεδρος του Συναγερμού και γυναίκα, αισθάνομαι ότι ανήκω σε έναν χώρο που μου επιτρέπει να εκφράζομαι απόλυτα ελεύθερα και σέβεται τη διαφορετική μου προσέγγιση σε κάποια ζητήματα. Ωστόσο, κι εγώ σέβομαι απόλυτα τις θέσεις και τις αρχές του κόμματός μου. Αν δεν συμφωνούσα με αυτές τις θέσεις δεν θα ήμουν εκεί.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ

Στόχος η αποκατάσταση αδικιών του μνημονίου

Η Βουλή να ελέγχει τους ανεξάρτητους αξιωματούχους του κράτους

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Στην αποκατάσταση των αδικιών του μνημονίου θα επικεντρωθεί, μεταξύ άλλων, ο υποψήφιος βουλευτής του ΔΗΚΟ Πανίκος Λεωνίδου στο ενδεχόμενο εκλογής του.

«Σε όσες κυβερνήσεις Πρόεδρος της Δημοκρατίας προερχόταν από το Δημοκρατικό Κόμμα, μόνο επιτεύγματα μπορεί να καταγραφούν» αναφέρει ο υποψήφιος βουλευτής του ΔΗΚΟ στη Λεμεσό Πανίκος Λεωνίδου, κληθείς να σχολιάσει εάν το κόμμα ως μέρος της εξουσίας έχει ευθύνη για τα κακώς κείμενα του τόπου. Εκφράζει έντονους φόβους για επαναφορά του Σχεδίου Ανάν, ενώ απορρίπτει τον χαρακτηρισμό ότι το ΔΗΚΟ είναι απορριπτικό κόμμα.

–Σε μία εποχή πλήρους απαξίωσης του πολιτικού συστήματος, γιατί επιλέγετε να κατέλθετε υποψήφιος βουλευτής;

–Αυτή η κρίσιμη εκλογική αναμέτρηση πρέπει να αναδείξει βουλευτές με γνώση, εμπειρία και διάθεση επίλυσης των τοπικών προβλημάτων και προώθησης προτάσεων σε ένα ανανεωμένο θεσμικό πλαίσιο, που να στηρίζεται σε αρχές και αξίες, ενταγμένες στο ευρύτερο οικονομικό, πολιτικό και διεθνές περιβάλλον. Ως εκ τούτου, έντονη προβάλλει η ανάγκη μιας ριζικής αναθεώρησης του ρόλου και του έργου ενός πολιτικού , από οποιαδήποτε θέση και αν ασκεί τα καθήκοντά του. Το αίτημα των καιρών, το οποίο προβάλλει αμείλικτο και συνάδει προς τις ανάγκες της ανθρώπινης φύσης είναι η ευνομία, η ισονομία, η ισοπολιτεία και η παροχή ίσων ευκαιριών σε όλους τους πολίτες για παιδεία, εργασία, ευημερία και πρόοδο. Το πολιτικό σύστημα, για να δικαιολογεί την ύπαρξή του, είναι επιβεβλημένο να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες όλων: των πολλών, των ολίγων και του καθενός ξεχωριστά. Προς την κατεύθυνση αυτήν, ο ρόλος και η προσφορά του βουλευτή προσλαμβάνει ιδιαίτερη σημασία. Με τη δράση μου, επαγγελματική, κοινωνική και πολιτική, έχω αποδείξει ότι θέλω και μπορώ να αγωνιστώ για τον τόπο μας. Να δώσω τη μάχη για ένα ενωμένο και ισχυρό Δημοκρατικό Κόμμα. Να αποδειχτώ χρήσιμος για τη Λεμεσό, αλλά και για κάθε μία και κάθε έναν πολίτη ξεχωριστά. Θα διεκδικήσω με ήθος, συνέπεια και αποφασιστικότητα, την επίλυση προβλημάτων και προώθηση προτάσεων, σε ένα ανανεωμένο πολιτικό σύστημα που να στηρίζεται σε αρχές και αξίες, που θα αποκαθιστά την εμπιστοσύνη της κοινωνίας προς τους θεσμούς και τους πολιτικούς.

> *Δεν είναι επαναφορά όρων του Σχεδίου Ανάν, όταν οι σφετεριστές των περιουσιών μας, εξισώνονται με τους νόμιμους ιδιοκτήτες;*

–Ως ΔΗΚΟ ασκείτε κριτική στους προηγούμενους κυβερνώντες, το κόμμα σας που υπήρξε μέρος της εξουσίας σε διάφορες κυβερνήσεις, δεν έχει ευθύνη για τα κακώς κείμενα που έχουν βρει τον τόπο;

–Αντίθετα, σε όσες κυβερνήσεις Πρόεδρος της Δημοκρατίας προερχόταν από το Δημοκρατικό Κόμμα, μόνο επιτεύγματα μπορεί να καταγραφούν, ιδιαίτερα στην ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας, όπως ήταν οι κυβερνήσεις του Σπύρου Κυπριανού και του Τάσσου Παπαδόπουλου. Σε όσες είχαμε συμμετοχή, πρέπει να σημειώσουμε ότι το πρόγραμμα υλοποιείτο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Η συμμετοχή μας ήταν εποικοδομητική και δημιουργική, όπως για παράδειγμα οι τροποποιήσεις που προσπαθήσαμε και επιφέραμε στα νομοσχέδια για την αφερεγγυότητα και την προστασία της πρώτης κατοικίας, όπως και σε άλλα νομοσχέδια, με γνώμονα πάντοτε την προστασία των αδυνάμων πολιτών.

–Τι απαντάτε σε όσους χαρακτηρίζουν το ΔΗΚΟ κόμμα ακραίου λόγου και απορριπτισμού, σε μία προσπάθεια εξεύρεσης λύσης;

–Αν όλοι συμφωνούσαμε με όλα, τότε δεν θα υπήρχε δημοκρατία, δεν θα υπήρχε κριτική, δεν θα υπήρχαν κόμματα. Στο ΔΗΚΟ έχουμε τις θέσεις και απόψεις μας διαχρονικά, οι οποίες δεν διαφοροποιούνται ανάλογα με τις περιστάσεις. Και ποιο είναι το ακραίο και το απορριπτικό; Υπάρχει άνθρωπος στην Κύπρο που πιστεύει ότι πρέπει να διαλυθεί η Κυπριακή Δημοκρατία, υπάρχει άνθρωπος που πιστεύει ότι δεν πρέπει να προστατεύονται με τη λύση τα ανθρώπινα δικαιώματα; Εμείς διαφωνούμε στη στρατηγική. Τι λέμε; Ότι θα πρέπει να χαράξουμε νέα στρατηγική, που να αξιοποιεί πραγματικά την ύπαρξη της Κυπριακής Δημοκρατίας και τις δυνατότητες της ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για να σταματήσει η Κυπριακή Δημοκρατία να θεωρείται εκλιπούσα, όχι μόνο από τον Ερντογάν, αλλά και από κάποιους εταίρους μας. Δεν πρέπει να υπάρχει δημοκρατία και διαφάνεια στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης; Δεν πρέπει ο κόσμος να γνωρίζει; Γιατί πρέπει να συζητούνται και να διαμορφώνονται προτάσεις, νόμοι και συντάγματα πίσω από κλειστές πόρτες, μακριά από το λαό; Είναι όλα αυτά απορριπτισμός και δεν θέλουμε λύση; Αντίθετα, θα έλεγα θέλουμε λύση σωστή, βιώσιμη και δίκαιη για όλους.

–Τίθεται πράγματι ζήτημα επαναφοράς του Σχεδίου Ανάν;

–Μα πώς να θεωρήσουμε ότι δεν υπάρχει επαναφορά του Σχεδίου Ανάν, όταν δεν ακούμε επιχειρήματα για την εκ περιτροπής προεδρία, τα συν και τα πλην; Γιατί πρέπει να έχουμε αριθμητική ισότητα με τους Τ/κ σε όλους τους θεσμούς του κράτους; Δεν είναι επαναφορά όρων του Σχεδίου Ανάν όταν οι σφετεριστές των περιουσιών μας, εξισώνονται με τους νόμιμους ιδιοκτήτες; Ό,τι συζητείται για τη διακυβέρνηση είναι στην ουσία το Σχέδιο Ανάν. Οι επιμέρους πρόνοιές του σιγά-σιγά επιστρέφουν όλες.

Εμπιστοσύνη κοινωνίας προς θεσμούς

–Με το ενδεχόμενο εκλογής σας στη νέα Βουλή, σε ποιο τομέα θα επικεντρωθείτε;

–Χρειάζεται αποκατάσταση της εμπιστοσύνης της κοινωνίας προς τους θεσμούς και τους πολιτικούς, αλλά και αποκατάσταση των αδικιών του μνημονίου, για αυτό θα επικεντρωθώ στα πιο κάτω:

• Τροποποίηση του Συντάγματος, ώστε η Βουλή να ασκεί έλεγχο των ανεξάρτητων αξιωματούχων.
• Τροποποίηση του κανονισμού της Βουλής και δημιουργία τμημάτων, με κύρια τμήματα τα θερινά.
• Προώθηση νομοθεσιών για την καταπολέμηση της διαφθοράς.
• Κίνητρα και διαγραφή χρεών σε μικρομεσαίες και οικογενειακές επιχειρήσεις, για την ανάπτυξη υγιούς ανταγωνισμού.
• Προστασία των εργαζομένων και έλεγχος στις ιδιωτικές επιχειρήσεις.
• Αντιμετώπιση της ανεργίας και τερματισμός της εκμετάλλευσης των νέων με μισθούς των 500-600 ευρώ.
• Προστασία του πολίτη, έναντι των Τραπεζών.
• Ενίσχυση της δημόσιας υγείας, με πλήρη ιατρικό εξοπλισμό όλων των νοσοκομείων, για κάλυψη όλων των αναγκών των ασθενών και κατάργηση της λίστας αναμονής.

–Ποιες είναι οι σκέψεις σας για τη Λεμεσό;

–Για τη Λεμεσό θα εργαστώ με συνέπεια και αποφασιστικότητα για να αποκτήσει η πόλη και η επαρχία μας όσα δικαιούται και της αξίζουν, με προτεραιότητα την άμεση υλοποίηση της απόφασης για δημιουργία σύγχρονου αθλητικού, ποδοσφαιρικού γηπέδου, την υλοποίηση του δεύτερου πόλου ανάπτυξης του ΤΕΠΑΚ και την παραχώρηση κινήτρων και φορολογικών ελαφρύνσεων σε νεαρά ζευγάρια για να κατοικήσουν στην ύπαιθρο.

11-ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ_Master_cy 06/05/16 18:45 Page 11

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Κερδίζουν όλοι από τη λύση του Κυπριακού

Οι εξελίξεις στο εθνικό, οι κακές πρακτικές του παρελθόντος και οι σκοπιμότητες πίσω από το αφήγημα συμπόρευσης ΔΗΣΥ-ΑΚΕΛ

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Για μας, η Κύπρος και το Κυπριακό είναι πάνω από όλα. Έχουμε θέσεις και είναι από αυτές που καθοδηγούμαστε» αναφέρει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Στέφανος Στεφάνου. Τονίζει ότι έχουν εκλογική σκοπιμότητα όσοι προσπαθούν να περάσουν το αφήγημα περί συμπόρευσης του ΑΚΕΛ με ΔΗΣΥ και Νίκο Αναστασιάδη, ενώ δεν διστάζει να μιλήσει και για τη φερόμενη εμπλοκή του κόμματος σε σκάνδαλα, διαβλέποντας πολιτικά κίνητρα και σημειώνοντας πως το κόμμα θα λάβει όλα τα μέτρα, ώστε με πράξεις να αποδείξει την τιμιότητά του.

> *Αφού δεν εμπιστευόμαστε την Τουρκία, γιατί να την αφήσουμε να είναι παρούσα στην Κύπρο με την κατοχή; Εμείς λέμε να μην εμπιστευθούμε την Τουρκία. Να συνεχίσουμε τις διαπραγματεύσεις, να βάλουμε δικλείδες ασφαλείας για την εφαρμογή και λύση του Κυπριακού.*

–Βάσιμη η αισιοδοξία για επίλυση του Κυπριακού μέχρι το τέλος του 2016 ή ευχολόγιο;

–Εμάς μας αρέσει να στηριζόμαστε σε βασικά δεδομένα. Οι εξελίξεις στην περιοχή μας, η ανάδειξη του κ. Ακιντζί στην ηγεσία της τ/κ κοινότητας μαζί με διάφορα άλλα, δημιουργούν ένα μομέντουμ, που μέσα από συγκεκριμένες εξελίξεις μπορεί να οδηγήσει σε λύση στο Κυπριακό. Το μομέντουμ δεν πρόκειται να υπάρχει για πολύ καιρό και από μόνο του δεν οδηγεί στην επίλυση κανενός προβλήματος. Χρειάζεται η αξιοποίησή του. Αυτή τη στιγμή οι δύο πλευρές διαπραγματεύονται τη λύση του Κυπριακού και είναι στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων που θα κριθεί εάν θα καταφέρουμε να έχουμε λύση ή όχι. Πρέπει να συγκεντρωθούμε στις διαπραγματεύσεις, διατηρώντας συνέπεια στις αρχές λύσης του Κυπριακού, επιδεικνύοντας τον απαραίτητο ρεαλισμό. Πρέπει να κάνουμε ό,τι περνά από το χέρι μας για να σπρώξουμε τα πράγματα προς μία αμοιβαία συμφωνημένη λύση στο Κυπριακό. Αν το πετύχουμε, θα είναι προς όφελος όλων, συμπεριλαμβανομένης και της Τουρκίας.

–Ο Ερντογάν στην εξουσία προκαλεί ανάχωμα στη λύση;

–Είναι ένας ηγέτης που κανείς δεν μπορεί εύκολα να πει πώς θα κινηθεί και ποιες αποφάσεις θα πάρει. Εμείς υποστηρίζουμε πως πρέπει να συνεχίσουμε τις διαπραγματεύσεις, να βάλουμε υπό δοκιμασία και κρίση την Τουρκία. Μόνο έτσι μπορεί να ελεγχθεί και εκεί να διαφανούν οι πραγματικές της προθέσεις. Αν λυθεί το Κυπριακό, καλώς, αν δεν λυθεί, τουλάχιστον θα είναι υπόλογη η Τουρκία και όχι εμείς.

–Μπορούμε, όμως, να εμπιστευθούμε την Τουρκία;

–Ακριβώς, αφού δεν εμπιστευόμαστε την Τουρκία γιατί να την αφήσουμε να είναι παρούσα στην Κύπρο με την κατοχή; Εμείς λέμε να μην εμπιστευθούμε την Τουρκία. Να συνεχίσουμε τις διαπραγματεύσεις, να βάλουμε δικλείδες ασφαλείας για την εφαρμογή και λύση του Κυπριακού.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Με βάση τις δημοσκοπήσεις, η πολιτική που ακολουθεί το ΑΚΕΛ στο Κυπριακό τυγχάνει πολύ υψηλής αποδοχής, λέει ο Στέφανος Στεφάνου.

–Η στήριξή σας στις προσπάθειες που καταβάλλει ο προερχόμενος από τη Δεξιά Πρόεδρος της Δημοκρατίας για επίλυση του Κυπριακού έχουν προκαλέσει πλήγμα στο ΑΚΕΛικό ακροατήριο;

–Με βάση τις δημοσκοπήσεις, η πολιτική που ακολουθεί το ΑΚΕΛ στο Κυπριακό τυγχάνει πολύ υψηλής αποδοχής από αυτό που έχεις ονομάσει ΑΛΕΛικό ακροατήριο, αλλά και από ολόκληρη την κοινωνία. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το κόμμα έχει επιδείξει συνέπεια στο Κυπριακό, έχει σταθερές θέσεις, που κοιτάζει πάντοτε με σοβαρότητα και μετριοπάθεια. Το αντιφατικό είναι ότι αυτοί που μιλούν περί δήθεν συμπόρευσης ΑΚΕΛ- ΔΗΣΥ-Αναστασιάδη στο Κυπριακό, είναι πρωτίστως αυτοί που είχαν υποψήφιο τον κ. Αναστασιάδη, τον εξέλεξαν, συμμετείχαν στην κυβέρνησή του, έκαναν διαμοιρασμό και των ημικρατικών οργανισμών και σε όλα τα σημαντικά και κρίσιμα νομοσχέδια ψήφιζαν μαζί με τον ΔΗΣΥ. Συνεργάστηκαν σε όλα τα επίπεδα με τον Συναγερμό και το Προεδρικό και μας κατηγορούν για συμπόρευση. Ένας λογικός άνθρωπος μπορεί από μόνος του να καταλάβει εάν είναι με ειλικρίνεια που μιλούν περί δήθεν συμπόρευσης ή αν έχουν σκοπιμότητα. Θεωρώ ότι έχουν εκλογική σκοπιμότητα, καθώς προσπαθούν να προκαλέσουν πρόβλημα σε ένα μέρος της εκλογικής βάσης του ΑΚΕΛ. Για μας, η Κύπρος και το Κυπριακό είναι πάνω από όλα. Έχουμε θέσεις στο Κυπριακό και είναι από τις θέσεις μας που καθοδηγούμαστε. Εάν σε κάποια πορεία του Κυπριακού, ο κ. Αναστασιάδης ήρθε να συναντήσει βασικές θέσεις του ΑΚΕΛ, θα ήταν ανεύθυνο να σηκωθούμε να φύγουμε από τις δικές μας θέσεις απλώς για να μη βρεθούμε στο ίδιο πεδίο με τον κ. Αναστασιάδη.

–Γιατί κάποιος να κατέλθει στην κάλπη και γιατί να ψηφίσει ΑΚΕΛ μετά και από τη φερόμενη εμπλοκή του σε σκάνδαλα;

–Ένας αντικειμενικός και ψύχραιμος πολίτης θα δει ότι οι προσπάθειες να εμπλέξουν διάφοροι κύκλοι το ΑΚΕΛ στη λεγόμενη σκανδαλολογία τελικά καταλήγει στο συμπέρασμα ότι πίσω από αυτή την προσπάθεια κρύβονται πολιτικά κίνητρα. Δεν λέω ότι το ΑΚΕΛ δεν ακολούθησε κακές πρακτικές.

–Με ποια έννοια;

–Το να παίρνεις ανεξέλεγκτα και άκριτα χορηγίες και οικονομική στήριξη από διάφορους. Κάθε χρόνο κάνουμε οικονομική εκστρατεία και επιχειρηματίες με τους οποίους διαφωνούμε κάθετα, όπως για παράδειγμα στο θέμα του συνεχόμενου ωραρίου, εισφέρουν στο ΑΚΕΛ κατά τη διάρκεια της οικονομικής εκστρατείας, όχι γιατί συμφωνούν μαζί μας, αλλά γιατί, όπως υποστηρίζουν, είμαστε σοβαρό και μετριοπαθές κόμμα. Το ΑΚΕΛ δεν άλλαξε την πολιτική του έναντι αυτών των βασικών πολιτικών θέσεων για να πάρει εισφορά από συγκεκριμένους επιχειρηματίες. Και επειδή δεν αρκεί να είσαι τίμιος, αλλά και να φαίνεσαι τίμιος, θα πρέπει να έχουμε διαδικασίες που ενισχύουν τη διαφάνεια και τον έλεγχο σε ζητήματα που έχουν να κάνουν με λεφτά ή με αποφάσεις που εξυπηρετούν συμφέροντα. Πολύ πρόσφατα καταθέσαμε τις οικονομικές και ελεγμένες καταθέσεις του κόμματος στον έφορο των κομμάτων. Είμαστε το μόνο κόμμα που τις δώσαμε στη δημοσιότητα και δεν το κάνουμε για προεκλογικούς λόγους, αλλά θα το κάνουμε κάθε χρόνο. Θεωρούμε ότι παρά να προσπαθούμε να πείσουμε με λόγια τον πολίτη να μας εμπιστευθεί, πρέπει να το δείξουμε στην πράξη με συγκεκριμένα θέματα. Κάθε χρόνο καταθέτουμε δημόσια τις ελεγμένες καταστάσεις του γ.γ του κόμματος και των μελών του Πολιτικού Γραφείου. Θα προσπαθήσουμε να βρούμε κι άλλους τρόπους για να δείξουμε ότι δεν έχουμε τίποτα να φοβηθούμε, ανεξαρτήτως των λαθών που έχουν γίνει στο παρελθόν.

–Για ποιο λόγο κάποιος να στηρίξει το ΑΚΕΛ τον Μάιο;

–Γιατί και η ιστορία του και η πολιτική του χαρακτηρίζεται από σοβαρότητα, υπευθυνότητα και ειλικρίνεια. Δεν περιμένουμε ότι όλοι θα συμφωνήσουν με την πολιτική του κόμματος. Υπάρχουν διαφορετικές ιδεολογίες, διαφορετικές αναγνώσεις της ιστορίας. Όταν, όμως, κάνει κάποιος αξιολόγηση και ιστορική αναδρομή, πολλοί καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι το ΑΚΕΛ παρά τα λάθη, τις ελλείψεις, τις αντιφάσεις, καμιά φορά και τις παλινωδίες του, είναι ένα κόμμα που έχει γνώμονα την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος της Κύπρου και του απλού πολίτη.

TOYOTASHOW**2016 14-21 ΜΑΪΟΥ**

Οι προβολείς άναψαν για να υποδεχτούν τους μεγάλους πρωταγωνιστές της Toyota. Το show ξεκινάει με το ολότελα νέο Prius, τον πρωτοπόρο στην υβριδική τεχνολογία και συνεχίζεται με όλα τα μοντέλα Toyota στις καλύτερες προσφορές τους. Για εσάς που είστε λάτρεις αλλά και εσάς που σίγουρα θα γίνετε. Επισκεφτείτε τις εκθέσεις Toyota σε όλη την Κύπρο και δείτε από κοντά τους star της προηγμένης οδήγησης.

Από €16,000

YARIS Hybrid
Όφελος €1,200
Από €160*/μήνα
ToyotaFlex

Από €10,200

AYGO
Όφελος €1,000
• €500 έκπτωση
• Αξεσουάρ της επιλογής σας, αξίας €500

Από €28,900

Νέο PRIUS
Από €289*/μήνα
ToyotaFlex

Από €18,500

AURIS Active 1.2 Turbo Automatic (CVT)
Όφελος €1,700
Με πλούσιο εξοπλισμό:
• αυτόματο κιβώτιο ταχυτήτων CVT
• ζάντες αλουμινίου 16"
• διζωνικός κλιματισμός
•σύστημα πολυμέσων Toyota Touch 2 με κάμερα οπισθοπορίας, Bluetooth, υπολογιστή ταξιδίου

Από €21,200

AURIS Hybrid
Όφελος €1,400
Από €210*/μήνα
ToyotaFlex

Κατανάλωση καυσίμων (συνδ.): 3,3-4,6 λ/100χλμ. Εκπομπή CO_2 (συνδ.): 75-106 γρ./χλμ.

ΔΙΚΡΑΝ ΟΥΖΟΥΝΙΑΝ & ΣΙΑ ΛΤΔ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΤΗΛ. 22 400000 | ΛΕΜΕΣΟΣ: ΤΗΛ. 25 713000 | ΛΑΡΝΑΚΑ: ΤΗΛ. 24 658645 | ΠΑΦΟΣ: ΤΗΛ. 26 960600 | ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ: ΤΗΛ. 23 740200

www.toyota.com.cy | info@toyota-cyprus.com **Facebook.com/ToyotaCyprus** **Youtube.com/ToyotaCyprus**

Καθημερινές: 8:15-13:00/14:30-19:00 | Σάββατο: 9:30-17:00

Τιμές μετά την έκπτωση. | *Μηνιαίες δόσεις με το σχέδιο Toyota Flex, με προκαταβολή 25%. Υπόκεινται στην έγκριση της Τράπεζας. | Οι προσφορές ισχύουν αναλόγως διαθεσιμότητας

12-PARAPOLITIKA_Master_cy 06/05/16 20:53 Page 12

Στον ΔΗΣΥ Λευκωσίας η μεγάλη μάχη για τις έδρες

Οι υποψήφιοι της Κίνησης «Όλοι στον Αγώνα» την ημέρα της υποβολής των υποψηφιοτήτων στο Συνεδριακό. Μη με πείτε παράξενο, αλλά θέλω κάποιον να μου εξηγήσει «ποιον αγώνα»; Της ανανέωσης της πολιτικής ζωής; Της σοβαρότητας ή της ποιότητας ζωής και της αισθητικής στην κοινωνία; Το πρόβλημά μας σε τούτο τον τόπο είναι ότι από καιρό έχει χαθεί το μέτρο...

Πόλεμος λάσπης

Χρυσή ευκαιρία έχασε ο πρίγκιπας Νικόλας, με το ζήτημα της πρότασης της Κομισιόν για ελευθεροποίηση της θεώρησης εισόδου των Τούρκων πολιτών στην Ε.Ε. από το τέλος Ιουνίου. Αντί ως σοβαρός πολιτικός, όπως θέλει να εμφανίζεται, να βγει και επιστήσει την προσοχή στην κυβέρνηση για τους πέντε οδοδείκτες που εκκρεμούν και να υποδείξει «ως σοβαρός», πώς θα πρέπει να γίνουν οι χειρισμοί, μάλιστα προειδοποιώντας για ό,τι είναι απόλυτα προβλέψιμο έτσι κι αλλιώς, προτίμησε να παίξει προεκλογικό λασποπόλεμο.

Χαμένη παρτίδα

Σε ένα στυλ εντελώς παλαιοκομματικό και γκεμπελικό κατηγόρησε τον κατά γενική ομολογία συμπαθή στον κόσμο Ιωάννη Κασουλίδη ότι δήλωσε πως θέλει να ταξιδεύει από την Τύμπου πριν τη λύση γιατί τον βολεύει, χρησιμοποιώντας το μισό της τότε δήλωσης Κασουλίδη και απαλείφοντας το «μετά τη λύση». Ο υπουργός τα πήρε στο κρανίο και του βγήκε από αριστερά με το απομαγνητοφωνημένο κείμενο της συνέντευξης και πήρε την παρτίδα στο τελευταίο χτύπημα. Ο Νικόλας συνέχισε και την Παρασκευή, αλλά μόνος, ρίχνοντας πασιέντζες, αφού ο Κασουλίδης δεν ήταν πια στο τραπέζι...

Πού τέτοιος νους

Μιλώντας με παλιό ΔΗΚΟϊκό στέλεχος, μας υπέδειξε ότι «αν ο Νικόλας ήταν ηγέτης με ΔΗΚΟικές καταβολές, θα εκμεταλλευόταν το γεγονός και θα πίστωνε τον τότε υπουργό εξωτερικών Μάρκο Κυπριανού και το ΔΗΚΟ κατά συνέπεια, για τη διαμόρφωση ενός οδικού χάρτη με 72 προϋποθέσεις για την Τουρκία, ο οποίος θέτει την Άγκυρα προ του "φάσματος" της αναγνώρισης της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αλλά πού τέτοιος νους;».

Του χαρίστηκε

Αντίθετα με όσα λέγονταν στο παρασκήνιο του ΔΗΚΟ ότι ο Καρογιάν θα έκανε την προεκλογική ζωή δύσκολη για τον Νικόλα Παπαδόπουλο, τίποτε παρόμοιο δεν προέκυψε. Ούτε κόσμο σε άλλα κόμματα έστειλε ο Καρογιάν ούτε φάνηκε να υποκινεί κάποιους εναντίον του κόμματος. Παράξενο μεν, αλλά άφησε καθαρό το πεδίο στον Νικόλα και το στοίχημα του 15,6% να είναι το κύριο διακύβευμα για τις 22 Μαΐου.

Ο φαντομάς

Είναι να διερωτάται κανείς πώς κάποιοι άνθρωποι κάνουν προεκλογική εκστρατεία φροντίζοντας να είναι αόρατοι. Παράδειγμα ο συμπαθής και μελίρρυτος θεολόγος Ανδρέας Πιτσιλλίδης, που δεν εμφανίστηκε πουθενά εσχάτως. Ούτε σε τηλεόραση τον είδαμε ούτε σε ραδιόφωνο τον ακούσαμε, ούτε καν να ψάλλει το Πάσχα. Μάλιστα, την ημέρα της υποβολής των υποψηφιοτήτων, αντί να πάει στο Φιλοξένια πήγε στο Χίλτον Παρκ, από συνήθεια όπως είπε. Αποτέλεσμα ήταν να καθυστερήσει να εμφανιστεί ενώπιον του επάρχου Λευκωσίας.

Ο αμίλητος

Σε κόμμα ταχυδακτυλουργών πάει να μοιάσει ο ΔΗΣΥ, με τον ένα (Πιτσιλλίδη) να χάνεται από προσώπου γης και τον άλλο (Φάκα) να είναι παντού, ταμπέλες αφίσες κ.λπ., αλλά να μην τον έχουμε ακούσει πότε. Μία ατάκα, βρε παιδί μου, μία θέση, μία έστω άποψη... Ένα παιδί μετράει τ' άστρα;

Ο νέος Δομάζος

Δομάζο πάει να αποκτήσει και ο ΔΗΣΥ μετά από εκείνον της Εζεκία Παπαϊωάννου, ο οποίος όμως βρίσκεται ήδη στο τέλος της κοινοβουλευτικής του δράσης. Παρόλο που κατά πολύ νεότερος του Νίκου Κατσουρίδη, ο Μιχάλης Σοφοκλέους εμφανίζεται στα ΜΜΕ νηφάλιος και σοβαρός να εκπροσωπεί τον ΔΗΣΥ, χρησιμοποιώντας πολιτικά επιχειρήματα, από ένα οπλοστάσιο που δεν σου χαρίζεται, αλλά το δημιουργείς μόνος σου κι αν το έχεις καλώς αν όχι τότε κάνε πίσω, είναι ήδη ένα κεφάλαιο για την Πινδάρου την οποία θεσμικώ τω τρόπω υπερασπίζεται.

Γενέθλια στην κάλπη

Πάρτι γενεθλίων εν μέσω προεκλογικής έκανε ο δικός μας Δημήτρης Δημητρίου, μέχρι χθες συνάδελφος στην «Κ» και τώρα υποψήφιος του ΔΗΣΥ, ο οποίος, όπως δείχνουν και οι δημοσκοπήσεις, ρολάρει ανάμεσα στους εκλέξιμους του κόμματος στη Λευκωσία. Νέος, ωραίος και χαλαρός ο Δημητρός, έσβησε τα κεράκια του με την κόρη του αγκαλιά και τον υπουργό Οικονομικών Χάρη Γεωργιάδη ως προκάτοχό του στην προεδρία της ΟΝΕ να του πλέκει το εγκώμιο και να του εύχεται χρόνια πολλά και καλή επιτυχία. Τι να γίνει, έχει κι ο Ιανός τις αδυναμίες του!

Η φιλοτιμία

Μια και μιλάμε για τις αδυναμίες του Ιανού, ο οποίος έχει και ρίζα κερυνειώτικη, με γιαγιά από τη Λάπηθο, να σας πω ότι χαίρομαι πολύ γιατί μαθαίνω ότι πάει πολύ καλά ο φίλτατος Κλεάνθης Γεωργιάδης. Έντιμος, φιλόπονος και πάντα χαμογελαστός, ο Κλεάνθης δεν αφήνει άνθρωπο που να μην τον βοηθά, χωρίς ποτέ, κι αυτό είναι σημαντικότατο, να ζητεί ανταλλάγματα. Ε, μία ψήφο του την χρωστάει η κερυνειώτικη φιλοτιμία!

Η πρόεδρος

Από την εξωτερική φαίνεται να μπαίνει στην εκλέξιμη ομάδα του Συναγερμού και η πρόεδρος της ΓΟΔΗΣΥ Ξένια Κωνσταντίνου. Επίσης νέα κι ωραία, η Ξένια έχει και πολιτικό λόγο και δίνει φρεσκάδα στην κοινοβουλευτική εμφάνιση του κόμματος της Πινδάρου, σε περίπτωση που οι δημοσκοπήσεις θα επαληθευτούν. Ίδωμεν.

Ασπρο-μαύρο

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ πρέπει από τη μία να είναι ευχαριστημένος που η κοινοβουλευτική του ομάδα φαίνεται να εμβολιάζεται με νέο αίμα, σύμφωνα και με τη δημοσκόπηση της «Κ», από την άλλη όμως όλοι οι αριστίδην του, πλην του «ενεργειακού» Σόλωνα Κασίνη, φαίνεται να πατώνουν. Αν Γιώργη βοήθα, λέει, αλλά και συ κούνα λίγο και το πόδι σου, αγαπητά αριστίδην...

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Ιωάννης Κασουλίδης

Ο υπουργός Εξωτερικών Ιωάννης Κασουλίδης, ο οποίος δικαίως και οργίστηκε με τη λάσπη που δέχθηκε από τον Νικόλα Παπαδόπουλο και έδωσε πληρωμένη απάντηση, ενθυμούμενος και λίγο τη θητεία του ως κυβερνητικού εκπροσώπου, όταν το μπρίφινγκ ήταν μία καθημερινή αναμέτρηση με τους δημοσιογράφους.

Το μέτρο της ΕΔΕΚ

Στη Λευκωσία, η ΕΔΕΚ όχι μόνο πιάνει το μέτρο, αλλά έχει και δύο υποψηφίους να συναγωνίζονται στήθος με στήθος. Πρόκειται για τον πρώην ευρωβουλευτή Κούλη Μαυρονικόλα και τον δεύτερο τη τάξει στο κόμμα Κωστή Ευσταθίου, με τον τρίτο υποψήφιο να μένει μεγάλη απόσταση πίσω από τους δύο πρώτους. Σύμφωνα με έναν παλιό ΕΔΕΚίτη, το μέγα στοίχημα για τον αρχηγό Μαρίνο Σιζόπουλο είναι να πιάσει την έδρα στη Λεμεσό για να μην μείνει αρχηγός χωρίς κοινοβουλευτικό έδρανο. Προηγούμενο, πάντως, υπήρξε με άλλο κόμμα και την έδρα είχε τότε πάρει ο Χρίστος Κληρίδης και ο αρχηγός Νίκος Κουτσού έμεινε εκτός Βουλής.

Ο σημαιοφόρος

Στη Λευκωσία, σημαιοφόρος των υποψηφίων της Συμμαχίας Πολιτών είναι χωρίς αμφιβολία ο Στέλιος Αμερικάνος, ο οποίος θα βρίσκεται μάλλον δίπλα από τον Γιώργο Λιλλήκα στα κοινοβουλευτικά έδρανα, όπως λένε οι μετρήσεις που έχει τόσο το ίδιο το κόμμα όσο και τα υπόλοιπα επιτελεία που μετρούν την κοινή γνώμη. Τον ακολουθεί στις προτιμήσεις ο Γιώργος Κετώνης, αλλά με απόσταση.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

ΑΜΕΡΩΤΑ / *Γράφει ο* **ΔΗΜΗΤΡΗΣ Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

Δράσε ή σκάσε, εκδοχή 2016

Η γιορτή της δημοκρατίας είναι οι εκλογές. Κερδίσαμε ως χώρα πριν από καμιά εξηνταριά χρόνια αυτό μας το δικαίωμα, του εκλέγειν και εκλέγεσθαι. Είναι ο μόνος τρόπος, στην Κύπρο και σε όλες τις σύγχρονες δημοκρατίες για να εκφράσουμε, εφαρμοσμένα την άποψή μας, να δείξουμε τον προσανατολισμό της χώρας μας, να χαράξουμε πολιτική. Και είναι μία καλή ευκαιρία, όποτε έχουμε εκλογές, να αναλογιζόμαστε πως ακόμα και σήμερα, λίγα χιλιόμετρα πιο κάτω από μας, άνθρωποι πεθαίνουν στον αγώνα για να διασφαλίσουν τη δημοκρατία στις χώρες τους, για να έχουν το δικαίωμα να ψηφίζουν.

Η αλήθεια, βέβαια, είναι πως εκλογικό κλίμα δεν νιώσαμε. Έχουμε ήπια προεκλογική περίοδο. Συνειδητά, βέβαια, από τα κόμματα. Δεν θέλουν να προκαλούν και ούτε διακινδυνεύουν το ενδεχόμενο να χάσουν κόσμο, επειδή ακριβώς έγιναν φορτικοί. Για να περάσουν τα μηνύματα χρειάζεται πολλαπλάσια και πιο έξυπνη προσπάθεια. Πολλοί από μας εκλαμβάνουμε αυτή τη δυσκολία ως αδυναμία του κομματικού συστήματος.

Κουράστηκα να ακούω στις παρέες και να διαβάζω στο Facebook τις ίδιες και τις ίδιες ατάκες. Πως «όλοι είναι οι ίδιοι», «όλοι τα τρώνε», «κανείς τους δεν αξίζει», «σκέφτονται μόνο την καρέκλα τους» και άλλα πολλά. Κουράστηκα να ακούω κόσμο να υποστηρίζει πως η λύση είναι η αποχή. Αυτό όμως δεν είναι δημιουργική εισήγηση. Κάθε άλλο. Είναι στάση διάλυσης.
Αν ερχόσουν συγκροτημένος, με επιχειρήματα, και μου έλεγες πως η δημοκρατία απέτυχε, οι εκλογές είναι απλώς ένα πέπλο για να καλύπτουν οι έχοντες την εξουσία τη γύμνια τους, και είχες εισήγηση για εναλλακτική επιλογή, τότε θα σου έβγαζα το καπέλο. Αν, πάλι, ερχόσουν και με έπειθες πως η αποχή είναι ο καλύτερος τρόπος για να στείλεις το μήνυμα το δικό σου και πάλι θα το σεβόμουνα. Αλλά το μόνο που κάνεις, είναι να μουρμουράς. Να κατηγορείς τους πάντες και τα πάντα, άλλοτε συγκεκριμένα, και άλλοτε με γενικολογίες και αφορισμούς. Από πού και ως πού δικαιούσαι να μιλάς; Ψήφισες ποτέ; Έχεις εκλογικό βιβλιάριο; Ή είσαι και εσύ ακόμα ένας οπαδός της κερκίδας; Όχι της κερκίδας του γηπέδου, που πλήρωσες να πας γήπεδο και απαιτείς να δεις ποδόσφαιρο επιπέδου και θέλεις την ομάδα σου να κερδίσει. Αλλά οπαδός του καναπέ, που σου αρέσει να κριτικάρεις από απόσταση.

Για να μπορείς λοιπόν να μιλάς, θα πρέπει να συμμετάσχεις. Για να μπορείς να κρίνεις, θα πρέπει πρώτα πρώτα, να πεις την άποψή σου. Στις 22 Μαΐου έχεις πολλές επιλογές εντός του παραβάν και μέχρι τότε έχεις ακόμα μέρες για να ξεψαχνίσεις τους υποψηφίους και τα κόμματα. Από παλιές καραβάνες της πολιτικής και του ευρωπαϊκού οράματος, μέχρι νέους που επαγγέλλονται καθαρότητα και νέο αέρα στην πολιτική. Από παραδοσιακά κόμματα μέχρι και σχηματισμούς μερικών εβδομάδων.

> *Το άρθρο αυτό το έγραψα παραμονές των Ευρωεκλογών, πριν από δύο χρόνια. Δεν χρειάζεται να αλλάξω ούτε μία λέξη, παρά μόνο να αναπροσαρμόσω τους αριθμούς.*

Εκτός του παραβάν, δεν έχει επιλογές. Αν δεν συμμετέχεις, επιλέγεις να μένεις στην απ' έξω. Καθιστάς τον εαυτό σου αδρανή. Πετάς στον κάλαθο την ελευθερία σου, το δικαίωμά σου να συμμετάσχεις στη δημοκρατία. Και μετά τι; Θα συνεχίσεις να κατηγορείς αλόγιστα τους πάντες και τα πάντα; Με τη διαφορά, όμως, πως τούτη τη φορά, για εμένα δεν έχεις το δικαίωμα να κρίνεις. Κάθε άλλο. Πρέπει να σιωπήσεις. Μέχρι να πειστείς πως για να μιλάς, να λες την άποψή σου, πρέπει πρώτα να δρας. Να κρίνεις, δηλαδή, το αποτέλεσμα της δικής σου δράσης. Να βρίζεις με άνεση αυτούς που ψήφισες, όταν σε απογοητεύουν και να επικροτείς όταν νιώσεις δικαιωμένος για την ψήφο σου. Άρα η δράση με τα σημερινά δεδομένα είναι η συμμετοχή σου στις εκλογές. Εκτός και αν βρεις άλλους τρόπους για να δρας. Δημιουργικούς, όμως, και αποτελεσματικούς.

Από την άλλη Κυριακή, θα κάνω πολιτικές συζητήσεις με όσους ψήφισαν. Θα δέχομαι να συζητώ για πολιτικές και για πολιτικούς με όσους πήγαν στο παραβάν. Με όσους δεν πήγαν, θα συζητώ για μπάλα και για διακοπές.

www.dmdemetriou.com

ΒΟΛΕΣ / *Γράφει ο* **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ**

Η παγίδα των ιδιωτικοποιήσεων

«Κοιτάξτε τα λάστιχα των αυτοκινήτων του Δημοσίου και τα λάστιχα των αυτοκινήτων ιδιωτικών εταιρειών και θα καταλάβετε τη διαφορά μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Στο Δημόσιο είναι σχεδόν καινούρια, ενώ στους ιδιώτες είναι κατά κανόνα φθαρμένα». Η παρατήρηση ανήκει σε έμπειρο και πολιτικοποιημένο μηχανολόγο, ο οποίος δυσκολεύεται να αντιληφθεί τη λατρεία στον ιδιωτικό τομέα και στο πείσμα των τροϊκανών και όχι μόνο, για ιδιωτικοποίηση ημικρατικών οργανισμών. Ο άνθρωπος, ο οποίος εργάστηκε για πολλά χρόνια στον ιδιωτικό τομέα, έλεγε με παράπονο ότι οι ιδιώτες ξεζουμίζουν τους υπαλλήλους, όχι μόνο μισθολογικά, αλλά και σε επίπεδο ασφάλειας στον χώρο εργασίας. Και όλα αυτά, με τη διαχρονική ανοχή-ενοχή των εκάστοτε κυβερνώντων.
Κύπριος διάσημος γιατρός, με πείρα σε πολλές χώρες, έλεγε ότι τα καλύτερα συστήματα Υγείας βρίσκονται σε χώρες με μεγάλα ερευνητικά πανεπιστημιακά κέντρα, όπως είναι η Γαλλία και το Ισραήλ και σε χώρες, όπου απαγορεύεται η άσκηση ιδιωτικής ιατρικής, όπως είναι η Σουηδία και ο Καναδάς. Σε αυτές τις χώρες, η προτεραιότητα δεν είναι στο κέρδος των μετόχων των ιδιωτικών νοσηλευτηρίων, αλλά στην προώθηση της ποιότητας υγείας. Οι επιτυχίες των γιατρών συνοδεύονται από τα αξιοκρατικά συστήματα ελέγχου και φυσικά από πολύ υψηλούς μισθούς. Εκεί τα ιατρικά λάθη τιμωρούνται, έστω και μέσω ασφαλιστικών εταιρειών. Στην Κύπρο, κατά περίεργο τρόπο, είμαστε αναλογικά πρώτοι στις καισαρικές, ίσως και σε εγχειρήσεις, πρώτοι σε αξονικούς τομογράφους, ίσως και σε νοσηλευτήρια, αλλά η ποιότητα υγείας σίγουρα δεν είναι αξιοζήλευτη και οι καταγγελίες για τα κακώς έχοντα δεν έχουν τελειωμό. Άρα φταίει το σύστημα, το οποίο ενοχικά στρουθοκαμηλίζει για να μην ενοχληθούν μερικοί μεγαλογιατροί. Εξάλλου, το βαθύ σύστημα θεραπεύεται στα καλύτερα κέντρα του εξωτερικού και δεν γνοιάζεται για τους μικρούς και ασήμους.
Διευθυντικό στέλεχος πολυεθνικής εταιρείας, με μακρά πείρα στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, προέβαλε το παράδειγμα του ΟΤΕ, ο οποίος πριν από την ιδιωτικοποίηση κατείχε τις εταιρείες τηλεπικοινωνιών, σχεδόν σε όλες τις χώρες των Βαλκανίων. Τα κέρδη για τον οργανισμό, έμμεσα και άμεσα, ήταν τεράστια για την Ελλάδα. Τα διευθυντικά στελέχη σε όλους τους οργανισμούς ήταν Έλληνες με τεράστιους μισθούς. Ακόμη εκατοντάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις και χιλιάδες εργαζόμενοι είχαν δουλειά, προσφέροντας υπηρεσίες για τους οργανισμούς στις γειτονικές χώρες. Μόλις οι Γερμανοί αγόρασαν τις μετοχές του ΟΤΕ και ανέλαβαν τη διοίκηση του οργανισμού, το πρώτο που έκαναν ήταν να απολύσουν χιλιάδες εργαζόμενους σε όλες τις βαλκανικές χώρες και να βάλουν στις διευθυντικές θέσεις Γερμανούς μάνατζερ. Το χειρότερο είναι ότι πούλησαν τα αποθεματικά υλικά του ΟΤΕ και μετέφεραν όλα τα κέρδη στη Γερμανία. Την ίδια ώρα, κουβαλούν από τη Γερμανία όλες τις πρώτες ύλες, από γραφεία μέχρι και καφέδες, για τη λειτουργία των βαλκανικών οργανισμών τηλεπικοινωνιών. Αποτέλεσμα ήταν να κλείσουν χιλιάδες μικρές εταιρείες στην Ελλάδα, να χάσουν τις δουλειές τους χιλιάδες εργαζόμενοι και να χάσει το ελληνικό κράτος δισεκατομμύρια σε φόρους και τέλη.
Η αντιμετώπιση των κακώς εχόντων στο Δημόσιο δεν βρίσκεται μόνο στις ιδιωτικοποιήσεις, όπως απέδειξε και το παράδειγμα της Ελλάδας. Βρίσκεται σε παραδείγματα πολλών άλλων χωρών, ακόμη και της Αμερικής, όπου οι πολιτικοί δεν έχουν καμία ανάμιξη στα θέματα διοίκησης του Δημοσίου και ιδιωτικές εταιρείες ελέγχουν τις ενέργειες των δαπανών του Δημοσίου. Στην Κύπρο, όπου η περίφημη επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού βρίσκεται σε ανυποληψία και τα μονοπώλια ζουν και βασιλεύουν από την εποχή του Μακαρίου, η ιδιωτικοποίηση των ημικρατικών οργανισμών δεν μπορεί να αποτελεί την καλύτερη λύση. Λιγότερο κράτος ναι, αλλά πρέπει το κράτος να διατηρεί στρατηγικούς τομείς, ώστε να ελέγχει τους ιδιώτες, οι οποίοι δεν χορταίνουν με τίποτα, ούτε και στην Κύπρο. Όσο λιγότερους εκατομμυριούχους έχουμε στην Κύπρο τόσο καλύτερα θα περνούμε στον φυσικό μας παράδεισο.

> *Λιγότερο κράτος ναι, αλλά πρέπει το κράτος να διατηρεί στρατηγικούς τομείς, ώστε να ελέγχει τους ιδιώτες, οι οποίοι δεν χορταίνουν με τίποτα, ούτε και στην Κύπρο.*

13-GNOMES CY_Master_cy 06/05/16 20:47 Page 13

ΑΝΑΔΙΑΤΑΞΕΙΣ / *Της* **ΜΕΛΑΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Ημέρα της Ευρώπης

Στις 9 Μαΐου 1950, πέντε μόλις χρόνια μετά τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, που άφησε πίσω του μία ήπειρο στη δυστυχία και στον όλεθρο, ο τότε Γάλλος υπουργός Εξωτερικών Ρομπέρ Σουμάν, σε ομιλία του στο Παρίσι, ξεδίπλωνε το όραμα για μία νέα Ευρώπη. Μέσα από μία νέα μορφή συνεργασίας για την παραγωγή άνθρακα και χάλυβα, υποστήριζε ο Σουμάν, οι λαοί της Ευρώπης θα προσπερνούσαν για πάντα τις συμφορές του πολέμου, απολαμβάνοντας τη διαρκή ειρήνη. Η Διακήρυξη Σουμάν, σε ένα ιστορικό συναπάντημα με τον Γερμανό φιλόσοφο του διαφωτισμού Ιμμάνουελ Καντ, αναζητεί τις κατάλληλες πολιτικές συνθήκες για διαρκή ειρήνη (Perpetual Peace). Έναν χρόνο μετά την ομιλία Σουμάν, έξι χώρες (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Βέλγιο, Ολλανδία και Λουξεμβούργο) υπέγραφαν τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, του προδρόμου της σημερινής Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για αυτό και κάθε χρόνο στις 9 Μαΐου, την ημέρα της ιστορικής Διακήρυξης Σουμάν, η Ευρωπαϊκή Ένωση γιορτάζει την ειρήνευση μεταξύ των λαών της, παιανίζοντας τον επίσημό της ύμνο, την Ωδή στη Χαρά. Ο γαλλογερμανικός άξονας σε πλήρη αρμονία.

Η αυριανή επέτειος της Διακήρυξης Σουμάν βρίσκει την Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμέτωπη με μία νέα κρίσιμη καμπή στην ιστορία της. Οι πληγές που άνοιξαν με την οικονομική κρίση, την κατάρρευση του νότου, τα σοβαρά πισωγυρίσματα στην πορεία ολοκλήρωσης, την επαπειλούμενη έξοδο της Βρετανίας από την Ένωση, αλλά και την επικράτηση του εθνικού έναντι του κοινού συμφέροντος ως αντίδραση στην προσφυγική/μεταναστευτική κρίση είναι πολύ βαθιές για να κλείσουν εύκολα. Οι διαδοχικές αυτές κρίσεις έχουν ταρακουνήσει τις θεμελιώδεις αρχές του ευρωπαϊκού οικοδομήματος, που δεν είναι άλλες από τη συνοχή, συναίνεση και αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών της Ένωσης. Αν και η ενδοσκόπηση είναι χρήσιμη για την κατά το δυνατόν συντομότερη επούλωση των πληγών μέσω της θεσμικής ενίσχυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ενδυνάμωση των αρχικών οραμάτων σύστασής της, ωστόσο, οι πρόσφατες εμπειρίες αναδεικνύουν και μία σειρά άλλων καίριων ζητημάτων για την ίδια την επιβίωση του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Η οραματιζόμενη «γη της επαγγελίας» δεν μπορεί να έχει διάρκεια αν στα εξωτερικά σύνορα της περιστοιχίζεται από συνθήκες αστάθειας, συγκρούσεων, ακραίας φτώχιας, απολυταρχισμού και έλλειψης ακόμη και εκείνων των ελαχίστων κανόνων προστασίας της ανθρώπινης ζωής και αξιοπρέπειας. Σε μία εποχή που ο πολιτισμένος κόσμος πρωτοπορεί στην παγκοσμιοποίηση κάποιων βασικών αρχών, αξιών και ρυθμιστικών κανόνων δικαίου, αλλά και στον τομέα των τεχνολογικών επιτευγμάτων ως εργαλείων διάχυσης της γνώσης, η ύψωση φρακτών υπό τη μορφή δημιουργίας σκληρών συνόρων όχι μόνο δεν συμβάλλει στη διατήρηση διαρκούς ειρήνης, αλλά διευρύνει το χάσμα μεταξύ των εντός και εκτός των «πυλών» πληθυσμών, επιτείνοντας τον φαύλο κύκλο της αναζήτησης διαφορετικών εννοιών ασφάλειας μεταξύ των δύο μερών.

Στις 9 Μαΐου, την ημέρα της ιστορικής Διακήρυξης Σουμάν, η ΕΕ γιορτάζει την ειρήνευση μεταξύ των λαών της, παιανίζοντας τον επίσημό της ύμνο, την Ωδή στη Χαρά.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται να αποφασίσει τα όρια της γεωγραφικής της διεύρυνσης, τουλάχιστον για το αμέσως προβλεπτό μέλλον, προσδίδοντας έτσι σταθερότητα στην έννοια των συνόρων της. Ίσως όμως ως ακόμη κρισιμότερη αναγκαιότητα προβάλλει η διαμόρφωση εκείνων των πολιτικών που θα συμπαρασύρουν τους γειτονικούς της λαούς σε συνθήκες συνεργασίας και σταθερότητας, λειαίνοντας έτσι τις διαφορές μεταξύ της Ευρώπης και της γειτονιάς της.

Με αφορμή, λοιπόν, την αυριανή επέτειο της Διακήρυξης Σουμάν, το όραμα για μία Ευρώπη σε συνθήκες διαρκούς ειρήνης επιβάλλεται να επαναπροσδιοριστεί, συμμεριζόμενο τη γειτονική περιοχή της, ακριβώς για να διασφαλιστεί και το ευρωπαϊκό όραμα.

antonioum@kathimerini.com.cy

Και ποιο είναι το δικό σου επιχείρημα δηλαδή;

ΕΝ ΚΑΜΙΝΩ / *Του* **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Για μία ουρά που κουνιέται

Φαίνεται ο πολιτισμός και το επίπεδο της κοινωνίας από το περιβάλλον που επικρατεί στις φυλακές; Αυτό μπορεί να το υποστηρίζει ένα γνωμικό και μία διάσημη φράση, αλλά η κοινωνία δεν ελέγχεται ως προς το επίπεδό της μόνο από αυτό. Το κοινωνικό σύστημα έχει πολλές και αλληλοσυνδεόμενες προεκτάσεις, που η δράση ή η μη δράση σε μία από αυτές έχει αντίκτυπο στην αμέσως επόμενη. Επιλέγω να γράψω ένα κείμενο για τα αδέσποτα και να μην ασχοληθώ με την αδέσποτη ψήφο, όσο με τις αδέσποτες κομματικές-πολιτικές εξαγγελίες για τα αδέσποτα. Αμέσως, η πρώτη σκέψη του γράφοντος για την πρώτη αντίδραση εκείνου που διαβάζει, ίσως και να είναι η τυπική: ας λύσουμε τα υπόλοιπα και θα ασχοληθούμε και με τα αδέσποτα.

Λυπάμαι, δεν είναι έτσι, αν έτσι το σκέφτεστε. Τα υπόλοιπα έρχονται, παρέρχονται και επαναλαμβάνονται πάντα και μέσα στο αέναο της διαδικασίας, τα υπόλοιπα της ανύπαρκτης πολιτικής δράσης με τα αδέσποτα σε μία χώρα τόσο μικρή όσο η Κύπρος, πνίγουν εκατοντάδες αθέατους και below the line ανθρώπους, οι οποίοι ουρλιάζουν στα κοινωνικά δίκτυα μπας και τους ακούσει κανείς. Μάταια. Προσθέτω, λοιπόν, πως το επίπεδο της κοινωνίας κρίνεται εκτός όλων των άλλων και από την παιδεία μας και από τις πολιτικές αποφάσεις που παίρνονται επί του ζητήματος σε επίπεδο αυτοδιοίκησης, αλλά δεν εφαρμόζονται.

Ή, το πολύ, εξαντλούνται στη δημιουργία ενός κακήν κακώς καταφυγίου συνεπικουρούμενου από το άβολο ξεκούνημα στην καρέκλα του όποιου υπευθύνου ακούσει το ερώτημα. Και μετά τι; Τίποτα. Το χάος. Είναι καταπληκτικός ο αριθμός, για μία χώρα όπως τη δική μας, επαναλαμβάνω, των αδέσποτων και απίστευτη η τυφλότητα της πολιτείας πάνω στο ζήτημα. Με μεμονωμένες ευαισθησίες και σποραδικές κινήσεις, με άρθρα αραιά και πού σαν το δικό μου, το ζήτημα δεν λύνεται. Και δεν λύνεται γιατί δεν ασχολείται κανείς σοβαρά με ένα ζήτημα που είναι 100% low politics. Και όμως, τόσο κόβει των επικοινωνιολόγων των κομμάτων και τόσα κάνουν. Ακόμη και ψηφοθηρικά να το έβλεπαν το θέμα, πάλι κερδισμένοι θα έβγαιναν. Αρκεί ένας πολιτικός αρχηγός ή ένα κόμμα να εκπονούσε μία πολιτική για το ζήτημα, ώστε να αποδείξει στη δεξαμενή των ψηφοφόρων-ζωοφίλων πως κάτι κινείται. Αλλά δεν σκέφτονται να το κάνουν ούτε καν για να μαζέψουν πέντε ψήφους, έστω και αν για λιγότερες, γίνονται περισσότερα. Και όχι, δεν πρόκειται να δεχτώ το Κόμμα για τα Ζώα ως φωνή. Ακόμη.

Ως φορέα εκπόνησης καταδικαστικών ανακοινώσεων ναι, αλλά και αυτοί, αν κάνουν περισσότερα και δεν τα βγάζουν προς τα έξω, εκείνοι χάνουν. Οι πραγματικά χαμένοι είναι οι άνθρωποι που μέρα νύχτα τρέχουν. Να ταΐσουν, να μαζέψουν από τους δρόμους, να πάρουν από το death row ακόμη ένα αδέσποτο για να το σώσουν. Μεμονωμένα και αθέατα, φτάνουν να κλείνουν σπίτια για όλα αυτά και μην το γελάτε. Για μία ουρά που κουνιέται και για την οποία κανείς δεν μπορεί να κατηγορήσει κανέναν πώς και γιατί θα διοχετεύσει εκεί την αγάπη ή το πάθος του. Μόνιμα, όχι περιστασιακά, όχι μία selfie στα κοινωνικά δίκτυα και πάμε παρακάτω. Το ζήτημα είναι απλό, στην ολότητά του, κι όποιος πραγματικά ενδιαφέρεται ας μπει στο Facebook για να καταλάβει πόσο χάλια είναι η κατάσταση. Καταληκτικά, και αυτό είναι θέμα παιδείας. Και οι εικόνες, τα βασανιστήρια και όσα κατά καιρούς «σοκάρουν» την κοινή γνώμη με πρωταγωνιστή ένα ζώο, πρέπει να αντιμετωπιστούν όπως και κάθε άλλη πτυχή της ευνομούμενης κοινωνίας. Με νόμους που εφαρμόζονται, με ποινές παραδειγματικές, με σχέδιο και δράση. Διαφορετικά, ας ξεκινήσουμε τις «εκπτώσεις» ζητημάτων θεωρητικώς υποδεεστέρων, όποιο κρίνει ο καθένας ότι είναι «υπόλοιπο», για να καταλήξουμε να ψάχνουμε κάποτε όλοι μαζί, τι πάει λάθος με την κοινωνία μας.

Είναι καταπληκτικός ο αριθμός, για μία χώρα όπως τη δική μας, επαναλαμβάνω, των αδέσποτων και απίστευτη η τυφλότητα της πολιτείας πάνω στο ζήτημα.

tsikalasm@kathimerini.com.cy

ΣΥΝΙΣΤΩΣΕΣ / *Του* **ΤΑΣΟΥ ΤΡΥΦΩΝΟΣ**

Κρίμα να ζήσουν πάλι τα ίδια

Είναι απίστευτο αυτό το εφιαλτικό déjà vu με την ελληνική κρίση. Έβλεπα πριν από περίπου ένα μήνα, μια αμήχανη πραγματικά συνέντευξη του πρωθυπουργού Αλέξη Τσίπρα στην ΕΡΤ και τον Πάνο Χαρίτο (φυσικά) και έλεγε με αυτή τη χωρίς καμία βάση, σιγουριά του «η διαπραγμάτευση θα κλείσει μέχρι το Πάσχα»… Κούνησα το κεφάλι μου με τη σκέψη «σιγά μην κλείσει μέχρι το Πάσχα. Μη μας βρει πάλι ο Ιούλιος με Eurogroup και «πιστόλι στον κρόταφο»… Το είπα και δημόσια την επόμενη μέρα στο μικρόφωνο της πρωινής μας εκπομπής. Δεν ήμουν προφήτης. Απλά πλέον ξέρουμε πόσο ερασιτεχνικά και χωρίς στρατηγική κινείται ο Αλέξης Τσίπρας και η κυβέρνησή του. Για ακόμη μια φορά φαίνεται ότι οδηγούνται τα πράγματα στο χείλος του γκρεμού. Για ακόμη μία φορά τα ξένα ΜΜΕ μιλούν για πρόωρες εκλογές ή ακόμη και για νέο δημοψήφισμα. Η ρήξη Ελλάδας με Ε.Ε. και το Grexit φαίνονται να επανέρχονται στο τραπέζι. Από τον περασμένο Ιούλιο μέχρι σήμερα για ακόμη μια φορά η Ελλάδα – δυστυχώς – απέδειξε στους ξένους δανειστές της ότι δεν προχωράει σε αυτά που συμφώνησε και ότι η μικροπολιτική και ο λαϊκισμός παραμένουν πολύ δυνατοί παράγοντες στην ελληνική πολιτική ζωή. Αν θυμάστε ο Τσίπρας έταζε «Ανάσταση» στους Έλληνες μέχρι το Πάσχα, ενώ ο Πάνος Καμένος έκανε δηλώσεις για τέλος της ελληνικής κρίσης.

Τίποτα απ' αυτά δεν επιβεβαιώθηκε δυστυχώς. Μέσα στο Πάσχα λοιπόν σε κάποια χώρα του εξωτερικού τυχαία έπιασα κουβέντα με ένα ζευγάρι Αυστραλών γύρω στα 40 κάτι ηλικιακά. Κατάλαβα ότι ήταν πολύ επιτυχημένοι και οι δύο στις δουλειές τους που είχαν να κάνουν με οικονομικά.

Η Ελλάδα έχει κακούς πολιτικούς που δεν λένε στον λαό την αλήθεια και γι' αυτό έχει φτάσει σ' αυτό το σημείο.

Αφού συστηθήκαμε και μου είπαν ότι είναι από την Αυστραλία κι εγώ απάντησα ότι είμαι από Κύπρο ξαφνικά ακούω φωνές χαράς, τα πρόσωπα τους φωτίστηκαν… «αααα κι εμείς Έλληνες είμαστε»… «Τελικά είμαστε παντού» τους είπα. Η Μάρθα και ο Μιχάλης γεννήθηκαν στην Αυστραλία από Έλληνες γονείς και μένουν Μελβούρνη με καταγωγή από Ναύπλιο και Βόλο άρχισαν να μου μιλούν με πάθος για την Ελλάδα. «Υπέροχα είναι εδώ που είμαστε τώρα για διακοπές αλλά όχι σαν την Ελλάδα μας. Κάθε χρόνο πάμε Ελλάδα γιατί περνάμε φανταστικά αλλά και γιατί θέλουμε να τη στηρίξουμε. Στην Αυστραλία βλέπουμε συνεχώς στις ειδήσεις αυτά που συμβαίνουν και μας στεναχωρεί πολύ. Ενώ πριν από μερικά χρόνια όλοι μας έλεγαν πόσο τυχεροί που είμαστε Έλληνες ξαφνικά τώρα μας βλέπουν υποτιμητικά». Ο Μιχάλης που όπως μου εξήγησε ασχολείται με επενδύσεις, οικονομικά και επιχειρήσεις μου εξηγεί: «ξέρεις Τάσο στις επιχειρήσεις αν μια επιχείρηση ή brand έχει αναγνωρισιμότητα και καλό location έχει όλα τα φόντα να είναι επιτυχημένη και επικερδής. Η Ελλάδα έχει αυτά τα δύο στο έπακρο. Όλοι ξέρουν την Ελλάδα και έχει την καλύτερη γεωγραφική θέση». «Ε, τότε γιατί η επιχείρηση έπεσε έξω;» ρωτάω. «Κακό management και δυστυχώς όχι μόνο τώρα αλλά διαχρονικά. Είναι πολύ κρίμα αυτό. Η Ελλάδα έχει κακούς πολιτικούς που δεν λένε στον λαό την αλήθεια και γι' αυτό έχει φτάσει σ' αυτό το σημείο». «Καλά δηλαδή στην Αυστραλία, οι πολιτικοί δεν είναι το ίδιο;»… Γέλασαν και πήρα την απάντησή μου. Είπαμε και άλλα. Πόσο λατρεύουν τα νησιά, την ελληνική κουζίνα, τους «έξω καρδιά» συγγενείς τους και αποχαιρετιστήκαμε με την ευχή να ξαναβρεθούμε τον Αύγουστο στην Ελλάδα. «Γιατί το καλοκαίρι πάντα είναι ελληνικό» μου είπαν.

Μετά από λίγες μέρες προσγειώθηκα και πάλι στην πραγματικότητα. Δυστυχώς το ελληνικό καλοκαίρι προμηνύεται και φέτος «καυτό». Ελπίζω μέχρι να τυπωθεί η εφημερίδα να ανατραπούν τα δεδομένα και οι δυσοίωνες προβλέψεις γιατί είναι κρίμα ο ελληνικός λαός και η Ελλάδα να ζήσουν «πάλι τα ίδια». Γιατί αυτό το «πάλι τα ίδια» θα σημαίνει ανικανότητα και εμπαιγμό του ελληνικού λαού που θέλει επιτέλους να νιώσει ότι ανεβαίνει από τον πάτο του βαρελιού και όσο δεν φαίνεται που βρίσκεται ο «πάτος» τα πράγματα δεν θα αλλάξουν.

trifonost@sppmedia.com

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / *Της* **ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ**

Η εναλλακτική επιλογή

Αν πραγματικά ο γ.γ. του ΑΚΕΛ κ. Άντρος Κυπριανού πιστεύει αυτά που λέει, τότε αναμφισβήτητα βρισκόμαστε ενώπιον ενός πολύ σοβαρού φαινομένου. Πριν, ωστόσο, θέσω ενώπιόν σας αυτή τη σπαζοκεφαλιά, που ονομάζεται «τι κρύβεται στο μυαλό του Άντρου Κυπριανού» σάς υπενθυμίζω τι δήλωσε τις προάλλες.

Ο αγαπητός γ.γ. του ΑΚΕΛ με το ύφος που τον χαρακτηρίζει (και προτιμώ να μην το χαρακτηρίσω) αποκάλεσε την πολιτική του ΑΚΕΛ την εναλλακτική επιλογή (!)απέναντι στην «απάνθρωπη» πολιτική της κυβέρνησης. Επαναλαμβάνω, το ΑΚΕΛ ως εναλλακτική επιλογή. Διατηρήστε την ψυχραιμία σας, γιατί ακόμα δεν έχουμε μπει στο ζουμί της δήλωσής του. Ούτε λίγο ούτε πολύ, ο γ.γ. του ΑΚΕΛ μάς εξήγησε πως το κόμμα του είναι η εναλλακτική επιλογή απέναντι στην κοινωνική ανισότητα, στη μακροχρόνια ανεργία, στη μείωση των μισθών, στην κατάρρευση του τομέα της δημόσιας υγείας, στην καταρράκωση των θεσμών και στην αύξηση του χάσματος μεταξύ των πλουσίων και των φτωχών. Όλα αυτά τα κακά, τα οποία σύμφωνα με το μυστήριο μυαλό του κ. Άντρου Κυπριανού είναι αποτέλεσμα της διακυβέρνησης Αναστασιάδη, μπορεί με την εναλλακτική του πολιτική να τα αντιμετωπίσει το ΑΚΕΛ. Και εδώ ακριβώς είναι που ο σκεπτόμενος ψηφοφόρος έρχεται αντιμέτωπος με ένα σωρό ερωτηματικά, τα οποία στην καλύτερη των περιπτώσεων, θέτουν τον κ. Άντρο Κυπριανού εκτός πραγματικότητας και στη χειρότερη το ΑΚΕΛ ως ένα κόμμα που χρησιμοποιεί ακόμα μεθόδους επικίνδυνου λαϊκισμού, προκειμένου να προσελκύσει ψηφοφόρους. Ας προσπαθήσουμε να ερευνήσουμε όλες τις παραμέτρους αυτού του φαινομένου.

Αν πραγματικά πιστεύει ο κ. Κυπριανού αυτά που λέει, τότε αυτό σημαίνει πως έχει χάσει κάθε επαφή με την πραγματικότητα, πράγμα το οποίο τον καθιστά επικίνδυνο όχι μόνο ως αρχηγό κόμματος, αλλά και ως πολιτικό εν ενεργεία. Διότι η πραγματικότητα είναι εντελώς διαφορετική. Η πραγματικότητα είναι πως η διακυβέρνηση Χριστόφια και ΑΚΕΛ έφεραν αυτή τη χώρα στο χείλος του γκρεμού. Είναι στη δική τους πενταετία που αναγκάστηκε να έρθει η Τρόικα και είναι λόγω δική τους εγκληματικής αμέλειας ή προμελετημένης ανευθυνότητας που χρειάστηκαν εννέα μήνες για να συνομολογηθεί η συμφωνία με αποτέλεσμα να φορτωθεί η Λαϊκή Τράπεζα 8,5 δισ. από τον ELA. Και ενώ έχουν βγει πορίσματα και ενώ έχουν αποκαλυφθεί τα γεγονότα και ενώ υπάρχουν δηλώσεις ακόμα και από τον πρώην διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας περί του λόγου το αληθές, ο κ. Χριστόφιας και ο κ. Κυπριανού εξακολουθούν να παριστάνουν τις αθώες περιστερές, λες και απευθύνονται σε ανεγκέφαλους. Αν λοιπόν ο Άντρος Κυπριανού πιστεύει αυτά που λέει και θεωρεί πως το κόμμα του όχι μόνο δεν φέρει την παραμικρή ευθύνη για την οικονομική κατάντια της χώρας, αλλά είναι η εναλλακτική επιλογή, τότε όχι μόνο είναι εκτός πραγματικότητας, αλλά πρέπει άμεσα να απομακρυνθεί από την πολιτική και να τύχει της κατάλληλης θεραπευτικής αγωγής.

Αν πάλι δεν πιστεύει αυτά που λέει, αλλά τα λέει για ψηφοθηρικούς σκοπούς, τότε σημαίνει πως αυτό το κόμμα το οποίο ο ίδιος χαρακτηρίζει εναλλακτική επιλογή, όχι μόνο εναλλακτική, αλλά ούτε καν επιλογή δεν θα έπρεπε να ονομάζεται. Διότι όταν ο αρχηγός ενός κόμματος επιστρατεύει μεθόδους επικίνδυνου λαϊκισμού για να ρίξει στάχτη στα μάτια των ψηφοφόρων ή για να κάνει πλύση εγκεφάλου (παλιά μου τέχνη κόσκινο) στους οπαδούς του, τότε αυτό ονομάζεται επικίνδυνος αναχρονισμός, ο οποίος αποσκοπεί στο να διατηρεί τις μάζες στο σκοτάδι, προκειμένου να τις εξουσιάζει. Όποιο από τα δύο συμβαίνει, δηλαδή είτε ο κ. Κυπριανού είναι εκτός πραγματικότητας είτε είναι εντός, αλλά προσπαθεί να μας ρίξει στάχτη στα μάτια, το ουσιαστικό ερώτημα που προκύπτει είναι πώς αντιμετωπίζει αυτό το φαινόμενο το ίδιο το ΑΚΕΛ. Υπάρχουν εκεί μέσα άνθρωποι ικανοί και σκεπτόμενοι.

Πώς ανέχονται έναν αρχηγό, ο οποίος στην καλύτερη των περιπτώσεων μάς δουλεύει ψιλό γαζί και στη χειρότερη χρήζει άμεσης θεραπευτικής αγωγής; Αυτή είναι η εναλλακτική επιλογή, κύριοι, που έχετε να μας προτείνετε;

elenixenou11@gmail.com

14-EPISTOLES CY_Master_cy 06/05/16 20:02 Page 14

Σχολείο ή φροντιστήριο;

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Α. ΛΑΜΠΙΤΣΗ**

Στις πλείστες χώρες ένα τέτοιο ερώτημα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ρητορικό, καθώς η απάντηση είναι οπωσδήποτε καταφατική υπέρ του πρώτου όρου. Στον τόπο μας, όμως, το ερώτημα έχει γίνει εδώ και πολλά χρόνια ουσιαστικό. Τέθηκε επανειλημμένως, έτσι που στο τέλος η απάντηση είναι καταφατική υπέρ του δεύτερου όρου. Κάπως έτσι απάντησε πριν από λίγες μέρες και ο πρόεδρος της ΠΣΕΜ Μάριος Προκοπίου. Αντιγράφω από τον Τύπο (Σημερινή, 27.4.16) τη σχετική είδηση, «Σε παρατήρηση ότι υπάρχουν μαθητές οι οποίοι εγκαταλείπουν τα σχολεία τώρα που είναι περίοδος εξετάσεων και παρακολουθούν μαθήματα σε φροντιστήρια, ο Μάριος Προκοπίου είπε ότι αυτό θα μειωθεί με τη νέα μεταρρύθμιση, η οποία έρχεται, που θα βοηθήσει τους μαθητές και τους καθηγητές, "ώστε να διεξάγεται το μάθημα καλύτερα και να μπορούν να απορροφούν περισσότερες γνώσεις μέσα από το σχολείο, χωρίς να χρειάζεται να πάνε στην παραπαιδεία, με αποτέλεσμα να αποφεύγουν το σχολείο"».

Είναι καιρός κάποιος να πει στην κυπριακή κοινωνία ότι καμιά εκπαιδευτική μεταρρύθμιση δεν πρόκειται να σταματήσει το φαινόμενο, επειδή δεν έχει να κάνει μόνο με το επίπεδο της εκπαίδευσης, αλλά και με το επίπεδο της κοινωνίας. Εκτός, αν η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση θέσει ως στόχο της την κατεδάφιση και την εκ βάθρων ανοικοδόμηση του εκπαιδευτικού συστήματος. Σ' αυτήν, όμως, την περίπτωση θα πρέπει να γίνουν τόσες και τέτοιας έκτασης αλλαγές, που η ίδια η κοινωνία είναι αμφίβολο αν θα τις αντέξει. Το υπάρχον σύστημα μπορεί ηπίως να χαρακτηριστεί ως πανάκριβη φύλαξη παιδιών (babysitting), που βολεύει τους πάντες: διδάσκοντες, διδασκόμενους, γονείς, φροντιστηριούχους, πανεπιστήμια και πολλούς άλλους. Βολεύει, ακόμα, και τους εκάστοτε κυβερνώντες, οι οποίοι στο σύνολό τους διατύπωσαν κατά καιρούς θεωρίες για εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, τις ξεκίνησαν με πολλές υποσχέσεις, αλλά καμιά δεν πέτυχε το παραμικρό αποτέλεσμα, τουλάχιστον ως προς τα αποτελέσματα της εκπαίδευσης, γεγονός που αποδεικνύεται από τη συμμετοχή μας σε διεθνείς έρευνες. Πώς από μία πανάκριβη φύλαξη παιδιών θα πάμε σε ουσιαστικές αλλαγές, χωρίς σοβαρές ανατροπές σε ωράρια λειτουργίας των σχολείων, σε διορισμούς εκπαιδευτικών, σε μοντέλα διοίκησης που θα απαιτούν μικρότερους αριθμούς προαγωγών και πολλά άλλα; Μήπως, τελικά, η όλη κατάσταση αποτελεί το άλλοθι του καθενός; Μήπως ένα καλύτερο εκπαιδευτικό σύστημα θα βάλει σε τάξη και την ίδια την κοινωνία;

Επιτρέψετέ μου να εξηγήσω γιατί η κατάντια δεν οφείλεται μόνο στο επίπεδο της εκπαίδευσης, αλλά και στο επίπεδο της κοινωνίας. Σε δημόσιο σχολείο, στην αρχή της σχολικής χρονιάς, μαθητές και γονείς ζήτησαν την αντικατάσταση συγκεκριμένου διδάσκοντος από άλλον, επειδή ο δεύτερος έκανε καλύτερο μάθημα. Μεταξύ άλλων επιχειρημάτων, επέμεναν πως με τον πρώτο καθηγητή θα αναγκάζονταν να προσφύγουν στα φροντιστήρια, ενώ με τον δεύτερο θα τα απέφευγαν. Στο ερώτημα, πόσοι δεν πάνε στο φροντιστήριο σε άλλο μάθημα, στο οποίο τους δίδασκε καθηγητής με διδακτορικό και τον οποίο όλοι παραδέχονταν πως έκανε καλά τη δουλειά του, κανείς δεν έδωσε καταφατική απάντηση. Όλοι φοιτούσαν στο φροντιστήριο και στο άλλο μάθημα, όπου δεν υπήρχε κανένα πρόβλημα. Αυτό, ως ελάχιστο δείγμα από τα δεκάδες εκατοντάδες παρόμοια που υπάρχουν, συν του γεγονότος ότι ένα εξαιρετικά μεγάλο ποσοστό των μαθητών που φοιτούν στα ιδιωτικά σχολεία, που κυμαίνεται κοντά στο 70%, παρακολουθεί μαθήματα σε φροντιστήρια. Όταν μάλιστα ρώτησα μαθηματικό που διδάσκει αποκλειστικά σε μαθητές ιδιωτικού σχολείου, γιατί οι μαθητές του ιδιωτικού σχολείου έχουν ανάγκη από φροντιστηριακά μαθήματα, τη στιγμή που πληρώνουν ένα σωρό λεφτά για να τα αποφύγουν και τη στιγμή που σίγουρα υπάρχει καλύτερος έλεγχος της απόδοσης του καθηγητή, παρά στο δημόσιο σχολείο, η απάντηση ήταν πως οι μαθητές πήγαιναν κοντά του «για λόγους γοήτρου». Πέραν αυτού, ουδέν σχόλιον.

Εν κατακλείδι, προκειμένου το ερώτημα να παραμείνει ρητορικό, υπάρχει τρόπος να αποφευχθεί το φαινόμενο των άδειων θρανίων αυτές τις τελευταίες μέρες του σχολικού έτους. Έγινε στο παρελθόν και μπορεί να ξαναγίνει. Είναι θέμα λήψης των σωστών, αλλά επώδυνων, αποφάσεων.

lampitsis.p@cytanet.com.cy

Ανατροπή στον αστερισμό Ερντογάν...

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Ετσι κλείνει το κεφάλαιο Νταβούτογλου στην ηγεσία του ΚΑΔ. Πάνω σε δύο ερμηνείες. Από τη μία, ότι η φιλία του με τον Ερντογάν θα είναι «αιώνια», κανείς δεν πρόκειται να ακούσει ποτέ από μένα λόγο εναντίον του Προέδρου Ερντογάν» και ότι θα «συνεχίσω τη σχέση μου με τον Ερντογάν μέχρι την τελευταία μου πνοή». Από την άλλη, εξήγησε την παραίτησή του ως «αναγκαιότητα» που προέκυψε λόγω «μη συντροφικών συνθηκών» κατά τις διαδικασίες στην Κεντρική Επιτροπή του ΚΑΔ. Η απόφασή του να αποχωρήσει οφείλεται στις «αρχές που έχω. Ποτέ δεν απαίτησα θέσεις τις οποίες δεν αξίζω. Θέλω να γνωρίζω ότι οι σύντροφοί μου είναι μαζί μου. Αυτά που συνέβησαν στην Κεντρική Επιτροπή, από πλευράς μεθόδου, δεν συμβαδίζουν με την έννοια της συντροφικότητας».

Ο Α. Νταβούτογλου προφανώς εξηγεί την αφορμή ως αιτία για να αποφύγει μία βαθύτερη συζήτηση-αφαίρεση αρμοδιότητας για μη διορισμό των επαρχιακών επιτροπών του ΚΑΔ με μεταφορά της εξουσίας στο Εκτελεστικό του Γραφείο. Ακριβώς τα πιο πάνω θέτουν επί τάπητος την ουσία του ζητήματος. Ο Α. Νταβούτογλου, όταν έλαβε το χρίσμα του ηγέτη του ΚΑΔ, αποδέχθηκε τον ρόλο του «εκτελεστικού πρωθυπουργού», γνώριζε ποιος ήταν ο κεντρικός παίκτης και έπαιξε συνειδητά το σενάριο αποκλεισμού του Α. Γκιουλ από κάθε πιθανότητα να θέσει υποψηφιότητα. Καθόλου τυχαίο ότι η εκλογική διαδικασία του 2014 έγινε μία ημέρα πριν από την ολοκλήρωση της συνταγματικής θητείας του Α. Γκιουλ.

Η επιλογή Νταβούτογλου δεν ευδοκίμησε. Στις 29 Απριλίου 2016 είδε τους αριθμούς στις πραγματικές τους διαστάσεις. Στη συνεδρίασή του, από 50 μέλη Ε.Γ. του ΚΑΔ, «47 ψήφισαν την πρόταση να μεταφερθεί η εξουσία διορισμών των επαρχιακών επιτροπών από τον πρόεδρο (Νταβούτογλου) στο ίδιο το Ε.Γ.», («Χουριέτ», 5 Μαΐου). Αυτή η εξέλιξη έδωσε στον Νταβούτογλου την πλήρη εικόνα των πραγμάτων, καθώς οι 47 οδήγησαν τον πρόεδρο του ΚΑΔ σε οριστικές αποφάσεις. Κατενόησε με πληρότητα, δύο χρόνια μετά με την ανάληψη της πρωθυπουργίας, ότι η προσπάθεια που επίμονα κατέβαλε για να φτιάξει κάποιο αξιόλογο ρεύμα δικής του επιρροής μέσα στομ μηχανισμό του ΚΑΔ, ήταν κυριολεκτικά μάταιη.

Οι δηλώσεις του στις 5 Μαΐου περιείχαν το στοιχείο της υπερβολής, «από εδώ και πέρα θα υπερασπιστώ το κόμμα και τους ψηφοφόρους του, τη χώρα και τις χώρες που προσεύχονται για το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης και συνδέουν την τύχη τους με την τύχη της Τουρκίας». Τι κρύβεται πίσω από τις πιο πάνω λέξεις; Οπωσδήποτε η διαφορετική αντίληψη των δύο πολιτικών σχετικά με τη λειτουργία του κράτους δικαίου στην Τουρκία, την αλλαγή του συντάγματος και τις εξωτερικές σχέσεις της χώρας, ειδικά σε σχέση με την ισχυροποίηση των σχέσεων με την Ε.Ε., καθώς και την εξέλιξη της ειρηνευτικής διαδικασίας με τους Κούρδους. Παρά τις συγκλίσεις (Συριακό, τρομοκρατία, προσφυγικό) κάθε προσεκτικός παρατηρητής μπορούσε να διακρίνει μία (συγκριτικά) πιο φιλελεύθερη αντίληψη του Νταβούτογλου σχετικά με τη λειτουργία του δικαστικού συστήματος, όπως εκδηλώθηκε με τη σύλληψη δύο δημοσιογράφων της Τζουμχουριέτ με την κατηγορία της «κατασκοπείας». Δημόσια ο Νταβούτογλου δήλωσε αντίθετος με τη φυλάκιση των δύο δημοσιογράφων πριν από τη διεξαγωγή της δίκης. Η δημόσια απάντηση ήρθε με την κριτική που άσκησε ο Τ. Ερντογάν απέναντι στους δικαστές που υλοποίησαν τη θέση Νταβούτογλου...

Η βασική διαφορά τους αφορούσε στο ζήτημα της αναθεώρησης του συντάγματος. Η χλιαρή υποστήριξη Νταβούτογλου στη θέση Ερντογάν για ισχυρό προεδρικό σύστημα, προκάλεσε τριγμούς και αυτή η κόντρα ξεχείλισε το ποτήρι στις μεταξύ τους συνεννοήσεις. Ερντογάν και Νταβούτογλου έβλεπαν την πολιτική και τους αριθμούς με διαφορετικό μάτι. Για να υλοποιήσει η κυβέρνηση του ΚΑΔ την πρόταση για αναθεώρηση του τουρκικού συντάγματος χρειάζεται 367 ψήφους, ενώ διαθέτει 317, σε ένα σύνολο από 550 βουλευτές. Δεύτερη λύση η τροποποίηση του συντάγματος μέσω δημοψηφίσματος. Σε αυτό το ενδεχόμενο χρειάζονται 330 ψήφοι. Προφανώς, ο πρωθυπουργός Νταβούτογλου έβλεπε ότι τα κουκιά δεν βγαίνουν. Ο Ερντογάν πιστεύει σε μία άλλη πολιτική πρακτική, που είναι η διαρκής πίεση πάνω στους αριθμούς, δημιουργία αδιεξόδου για το Κόμμα Εθνικιστικής Δράσης, αλλαγή στους συσχετισμούς, και, οπωσδήποτε ηγέτης στο ΚΑΔ που να τρέξει το σχέδιο χωρίς δισταγμούς, γρήγορα και αποτελεσματικά, δηλαδή όπως επιθυμεί ο κύριος παίκτης του ΚΑΔ.

Αξίζει να θυμηθούμε ότι θύμα αυτής της διαφορετικής ανάγνωσης των πραγμάτων υπήρξε ο πρώην υπ' αριθμό 2 του ΚΑΔ και τέως Πρόεδρος της Τουρκίας Α. Γκιουλ, καθώς επίσης και ο πρώην υπ' αριθμό 3 του αρχικού ΚΑΔ Μ. Αρίντς. Μπορώ επίσης να προσθέσω στη λίστα και το όνομα του ιδιαιτέρως επιτυχημένου Αλί Μπαμπατζιάν, που δεν συνέχισε στο τιμόνι της οικονομίας εξαιτίας διαφορών με το περιβάλλον Ερντογάν για την ασκούμενη πολιτική επί των επιτοκίων.

Ο κύκλος Νταβούτογλου κλείνει, νέος κύκλος για νέους υποψηφίους ανοίγει. Ο Α. Νταβούτογλου, από σύμβουλος Γκιουλ, έγινε σύμβουλος του Ερντογάν, μετά υπουργός Εξωτερικών και στις 27 Αυγούστου 2014 πρωθυπουργός και πρόεδρος του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης. Σήμερα, σύμφωνα με ρεπορτάζ στο Ρόιτερς στις 5 Μαίου, παίζουν στο παιχνίδι της διαδοχής «ο αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης Ν. Κουρτουλμούς, ο υπουργός Δικαιοσύνης Μ. Μποζντάγκ και ο υπουργός Μεταφορών Μ. Γιλντιρίμ».

Το συνέδριο του ΚΑΔ στις 22 Μαΐου, θα δώσει τη λύση. Έτσι όπως έγινε στις 27 Αυγούστου 2014: λύση στις κατευθύνσεις που θέτει ο Ερντογάν, μάλλον μία υποψηφιότητα, διατήρηση της βασικής ενότητας του ΚΑΔ, παρά τις απώλειες, νέα κυβέρνηση που θα κινηθεί πιο επιθετικά στον αστερισμό της αλλαγής του συντάγματος...

Ενδείξεις που ανοίγουν παράθυρα στη λύση

Του **ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ**

Αφήνοντας κατά μέρος τα προβλήματα που ο Ερντογάν προκαλεί στο εσωτερικό της Τουρκίας με τον «βοναπαρτισμό» του, για να χρησιμοποιήσω έκφραση φίλου Τούρκου πανεπιστημιακού, αφήνοντας κατά μέρος την κατά κράτος αποτυχία της εξωτερικής πολιτικής Ερντογάν σε πλείστα όσα μέτωπα, δεν μπορούμε παρά να σημειώσουμε κάποιες ενδείξεις της τουρκικής εξωτερικής πολιτικής που αφήνουν μικρά έστω παράθυρα ανοικτά στη λύση του Κυπριακού.

Κι είναι τρεις τέτοιες ενδείξεις που δεν θα πρέπει να περάσουν απαρατήρητες. Αρχίζοντας από την πιο πρόσφατη, η αναγνώριση των διαβατηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας για την ελεύθερη είσοδο Κυπρίων πολιτών στην Τουρκία όσο κι αν αυτό δεν συνδέεται με επίσημη αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πηγαίνοντας λίγο πιο πίσω, η αποφυγή οποιασδήποτε προκλητικής αντίδρασης στην εξαγγελία από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας του τρίτου γύρου αδειοδοτήσεων για το φυσικό αέριο παρά τις ψυχροπολεμικές δηλώσεις και παρά το προηγούμενο με το Μπαρμπαρός. Πηγαίνοντας ακόμα πιο πίσω, το πέσιμο στα μαλακά έναντι των ακάμπτων δηλώσεων απόλυτης εμμονής στο άνοιγμα ενταξιακών κεφαλαίων μετά που η ψύχραιμη και συνάμα σταθερή στάση της Κυπριακής Δημοκρατίας συνέβαλε καθοριστικά στο να μείνουν κλειστά αυτά τα κεφάλαια ενόσω δεν υλοποιούνται οι πρόνοιες του ενταξιακού πρωτοκόλλου της Άγκυρας.

Παρόλο που ο εκδημοκρατισμός της Τουρκίας και μία συναινετική επίλυση του Κουρδικού θα αποτελούσαν σημαντικά εσωτερικά προαπαιτούμενα για το άνοιγμα του δρόμου προς επίλυση του Κυπριακού, ίσως θα πρέπει να επικεντρωθούμε στον ένα και μοναδικό παράγοντα που μπορεί, στην παρούσα συγκυρία, να αποβεί καθοριστικός για τη λύση, που δεν είναι άλλος από τα ενεργειακά αποθέματα της Ανατολικής Μεσογείου. Όταν ο, εξ επαγγέλματος έμπορος, Ερντογάν εγκαταλείπει τη μέχρι πρότινος αντι-ισραηλινή ρητορική του και αποκαθιστά τις σχέσεις της χώρας του με το Ισραήλ, όταν αφήνει κατά μέρος το προσωπικό μίσος κατά του «απίστου» Αλ Σίσι και προσπαθεί να τα βρει και με την Αίγυπτο, είναι στους πάντες αυτονόητο πως αυτά γίνονται για τους αγωγούς φυσικού αερίου προς την Τουρκία, ιδιαίτερα τώρα που η τουρκορωσική κρίση καθιστά επείγουσα την απεξάρτηση από τη Ρωσία του Πούτιν, ιδιαίτερα τώρα που η τουρκική οικονομία παρουσιάζει σημεία σοβαρής κάμψης και πιθανότατα επερχόμενης κρίσης. Και είναι επίσης αυτονόητο σε όλους τους εμπλεκομένους πως η όδευση αυτών των αγωγών προς την Τουρκία, και απ' εκεί στην Ευρώπη, εξυπακούει την εκ των προτέρων λύση του Κυπριακού. Οι αγωγοί θα διέλθουν είτε μέσα από την Κύπρο, με κόστος 1 δισ., είτε μέσα από τα χωρικά ύδατα ή την ΑΟΖ της Κύπρου, με κόστος 3 δισ. (αγωγοί προς την Ελλάδα, πέραν των τεραστίων κινδύνων λόγω σεισμογενούς περιοχής, θα έχουν κόστος περί τα 15 δισ.). Υπό το φως του καθοριστικού αυτού οικονομικού παράγοντα θα πρέπει να ερμηνευθεί η «ήπια», για την ακρίβεια «υπολογισμένη», στάση της Τουρκίας σε σχέση με τις τρεις ενδείξεις προς την κατεύθυνση λύσης που έχουν αναφερθεί πιο πάνω. Και θα πρέπει να σταθμιστεί και να μελετηθεί σοβαρά από την κυπριακή διπλωματία. Και ο Πρόεδρος, ως υπεύθυνος ηγέτης, να αξιοποιήσει έγκαιρα και χωρίς ταλαντεύσεις τις όποιες προοπτικές. Οι οποίες δεν είναι αμελητέες.

Το δικό μας καθήκον, ως απλοί πολίτες που είμαστε, είναι να θέσουμε, με τη χρήση της ψήφου μας, στο περιθώριο όσους επενδύουν την πολιτική τους παρουσία στη ματαίωση της λύσης και μάχονται απελπισμένα να κλείσουν όποιο παράθυρο ανοίγει προοπτικές.

Ο Χρυσόστομος Περικλέους είναι ιστορικός-εκπαιδευτικός.

Δεν έχουν τον θεό τους

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΕΤΤΗΡΟΥ**

Υποκρισία σε ό,τι κάνουμε. Αυτός είναι ο Κύπριος ή μήπως έτσι τον καταντήσαμε; Γιατί πριν λίγα χρόνια θέλαμε να πιστεύουμε πως ήμασταν περίπου κάτι σαν... την αρία φυλή. Εργατικοί, τίμιοι, φιλόξενοι, με αρχές, αξίες και ιδανικά. Και κάπου μέσα από την οικονομική κρίση, αρχίσαμε να ανακαλύπτουμε ότι και ρατσισμό κρύβουμε κάποιοι μέσα μας και επιφανειακοί είμαστε και επιδειξίες και ναρκισσιστές. Πριν λίγες μέρες, λίγο μετά την Ανάσταση, ένας φίλος μου, ο Γιώργος Ακρίτας από την Αμμόχωστο, μου κοινοποίησε την εμπειρία του το βράδυ του Καλού Λόγου. Ομολογώ πως με συγκλόνισε. Με την άδειά του, βεβαίως, σας τη μεταφέρω: «Έδωσα και εγώ το παρών μου. Βρέθηκα που λες φίλε στο προαύλιο της Αγγελόκτιστης στο Κίτι για τη θεία λειτουργία της Ανάστασης. Μου αρέσει το Κίτι και η συγκεκριμένη εκκλησία. Εκεί βρέθηκα μετά την προσφυγιά, εκεί μεγάλωσα, εκεί κατοικεί η μάνα μου και πολλοί παιδικοί μου φίλοι. Ομολογώ ότι ένιωθα κάπως άβολα για την παρουσία μου, όντας μη θρησκευόμενος. Θαυμάζω τον άνθρωπο Χριστό και τις διδασκαλίες του, αλλά τον δικό μου Θεό ακόμη τον ψάχνω.

Το σκηνικό στο προαύλιο πανομοιότυπο όπως πάντα. Η λαμπρατζιά να καίει, με τους νεαρούς να τη γυροφέρνουν εκστασιασμένοι. Τα ντεσιμπέλ στα φόρτε τους από τις κροτίδες. Το πλήθος να στριμώχνεται για μία, ποδοσφαιρικά ομιλούντες, θέση στην κεντρική με την καλύτερη θέαση. Πλήθος κάθε ηλικίας και γούστου. Οι πιο σοβαροφανείς κύριοι κοστουμαρισμένοι με τις κυρίες τους στα φαντακτερά συνολάκια τους. Οι νεότεροι πιο απλοϊκά ντυμένοι και οι κοπέλες φρεσκοβαμμένες με το έντονο άρωμα της λάκας στο μαλλί να γίνεται αφόρητο με την ανάμιξη της καπνίλας των κροτίδων. Κάποιες μάλιστα είχαν και το μισό μπούστο εκτεθειμένο να κλέβει τις πεταχτές ματιές από τους συζύγους που στεκόντουσαν με θρησκευτική, κατά τα άλλα, ευλάβεια και με τα χέρια μπροστά σταυρωμένα. Στο μεταξύ, από τα μεγάφωνα που αντιαισθητικώς καρφώθηκαν στον εξωτερικό αρχαίο πέτρινο τοίχο του ναού, αντιχούσαν οι ψαλμοί του "καλού λόγου" που μάλλον δεν θα ήταν τόσο καλός για να μην του δίνει σχεδόν κανείς σημασία. Κύρια θέματα των χαμηλοφώνων διαλόγων των πιστών, ο χαμένος τίτλος της ΑΕΚ, οι πουλημένοι ποδοσφαιριστές της και η μπαμπεσιά του ΑΠΟΕΛ με τον Κριστιανσέν και αντίθετα. Κάπου κάπου, η διακυβέρνηση Αναστασιάδη και τα ευρώ που στοίχισε το χωράφι του τάδε αντικαθιστούσαν τα ποδοσφαιρικά. Το όλο σκηνικό αλλάζει απότομα όταν ο ιερέας αναφωνεί το "Χριστός ανέστη". Το πλήθος ψάλλει ομαδικώς σαν χορωδία με πλήρη σοβαρότητα, καθώς το άγιο φως περνά από λαμπάδα σε λαμπάδα. Και εγώ εκεί, άπιστος μεταξύ πιστών, με ένα αίσθημα αμηχανίας και ενοχής για την υποκριτική μου παρουσία. Το βάσανο της στιγμιαίας αυτοκριτικής μου, σταματάει στο ερώτημα του διπλανού,

"Μπορώ να έχω τη λαμπάδα της γυναίκας σου μισό λεπτό;". "Βεβαίως, φίλε, και Χριστός ανέστη και χρόνια πολλά" του απάντησα. "Ευχαριστώ" μου λέει και σκύβοντας προς τη φλόγα του αγίου φωτός ανάβει το τσιγάρο του!

"Ως εδώ ήταν" λέω στη γυναίκα μου, "πάμε να φύγουμε γιατί αυτοί δεν έχουν τον θεό τους". "Γιατί;" με ρωτάει, "εσύ τον έχεις;". "Όχι", της λέω, "εγώ τον ψάχνω ακόμη!"».

Ο Νίκος Κέττηρος είναι δημοσιογράφος.

15-ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ_Master_cy 06/05/16 18:48 Page 15

ΚΛΕΑΝΘΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Να δυναμώσει η φωνή της Κερύνειας

Το success story της κυβέρνησης και η ανάγκη εμπλοκής νέων και φρέσκων ανθρώπων στην πολιτική

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Ένας δυνατός ΔΗΣΥ εγγυάται την πορεία ανάπτυξης και ευημερίας» αναφέρει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο υποψήφιος βουλευτής του ΔΗΣΥ στην επαρχία Κερύνειας Κλεάνθης Γεωργιάδης, επισημαίνοντας πως ο δρόμος είναι μακρύς ακόμα για την ευημερία του τόπου. Ο κ. Γεωργιάδης κάνει λόγο για την ανάγκη εμπλοκής νέων στην πολιτική, αλλά και την παραδειγματική τιμωρία όσων εμπλέκονται σε σκάνδαλα. Μιλά και για την ανάγκη επαναδραστηριοποίησης των Κερυνειωτών και ενδυνάμωσης της φωνής της Κερύνειας.

Πάντοτε ήμουν ενεργός πολίτης και είμαι έτοιμος να αναλάβω την ευθύνη συμβολής στην αναμόρφωση του συστήματος και αποκατάστασης της εμπιστοσύνης του λαού προς τους πολιτικούς και το σύστημα.

Στο ενδεχόμενο λύσης φυσικά και θα επιστρέψω στην Κερύνεια, αναφέρει ο υποψήφιος του ΔΗΣΥ Κλεάνθης Γεωργιάδης.

–Σε μία εποχή πλήρους απαξίωσης του πολιτικού συστήματος, γιατί επιλέγετε να διεκδικήσετε εκλογή σας στη Βουλή;

–Κάποιοι πρέπει να δημιουργήσουμε νέο ενδιαφέρον για να καταπολεμηθεί η δικαιολογημένη απαξίωση. Φιλοδοξώ να συμβάλλω στην αλλαγή του συστήματος, προβάλλοντας το αδιάφθορο και το φρέσκο. Πάντοτε ήμουν ενεργός πολίτης και είμαι έτοιμος να αναλάβω την ευθύνη συμβολής στην αναμόρφωση του συστήματος και αποκατάστασης της εμπιστοσύνης του λαού προς τους πολιτικούς και το σύστημα.

–Ζητήματα σύγκρουσης συμφερόντων πολιτειακών αξιωματούχων, σκάνδαλα διαπλοκής και διαφοράς. Υπάρχει πράγματι τρόπος να αποκατασταθεί αυτή η εμπιστοσύνη της κοινωνίας προς την πολιτική ζωή;

–Ο μόνος τρόπος να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη της κοινωνίας προς την πολιτική ζωή είναι να πάνε φυλακή οι κάθε λογής απατεώνες και ταυτόχρονα να εμπλακούν στην πολιτική νέοι και φρέσκοι άνθρωποι.

–Ο ΔΗΣΥ κάνει λόγο για success story στην κυπριακή οικονομία. Δεδομένου και του υψηλού ποσοστού ανεργίας, των χαμηλών μισθών, αλλά και των μη εξυπηρετούμενων δανείων, είναι δικαιολογημένο αυτό το αφήγημα;

–Το success story είναι ότι η οικονομία μπήκε σε πορεία εξυγίανσης. Ο δρόμος, όμως, είναι μακρύς και επίπονος, αν θέλουμε να επαναφέρουμε την ευημερία στον τόπο. Ταυτόχρονα πρέπει να προστατεύσουμε τις θυσίες του λαού και να μην επιτρέψουμε πισωγύρισμα. Ένας δυνατός ΔΗΣΥ εγγυάται την πορεία ανάπτυξης και ευημερίας.

Θα επιστρέψω στην Κερύνεια

–Έχετε επισημάνει σε παλαιότερή σας συνέντευξή πως η φωνή της Κερύνειας ατόνησε. Πώς φιλοδοξείτε να την ενισχύσετε τόσο στην κοινωνία όσο και στη Βουλή;

–Έχουμε την ευθύνη να αφυπνίσουμε και να επαναδραστηριοποιήσουμε τους Κερυνειώτες. Επίσης, πρέπει να εμπλέξουμε περισσότερους νέους και φρέσκους ανθρώπους. Η προσπάθεια πρέπει να ξεκινήσει από την κεφαλή. Εάν ο κόσμος της επαρχίας Κερύνειας με τιμήσει και με εκλέξει βουλευτή, θα αναλάβω πρωτοβουλία συστράτευσης όλων των οργανωμένων συνόλων με σκοπό την ενδυνάμωση της φωνής, αλλά και τη δημιουργία ασπίδας προστασίας των Κερυνειωτών. Όταν ο κόσμος συσπειρωθεί και νιώσει ασφάλεια, τότε θα εμπλακεί και θα δυναμώσει τη φωνή της επαρχίας. Εμείς οι Κερυνειώτες δεν έχουμε την πολυτέλεια της αποχής και ανοχής. Το χρωστάμε στους προγόνους και στα παιδιά μας.

–Στο ενδεχόμενο της επίτευξης λύσης, θα επιστρέψετε στην Κερύνεια;

–Φυσικά και θα επιστρέψω στην Κερύνεια. Η λύση, όμως, θα πρέπει να διασφαλίζει εκτός από το δικαίωμα της επιστροφής, και τα ανθρώπινα δικαιώματα και το ευρωπαϊκό κεκτημένο (ελεύθερη διακίνηση, εγκατάσταση, ιδιοκτησία).

Η ευρωπαϊκή μοναξιά της Αγκελα Μέρκελ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΤΟΦΩΛΟΥ**

Η Αγκελα Μέρκελ αναζητεί μια μεγάλη κίνηση για την Ευρώπη, προκειμένου πολιτικά να ξεκολλήσει η Γηραιά Ηπειρος από το τέλμα και τα αδιέξοδα που τη χαρακτηρίζουν όλη την τελευταία περίοδο και να ξανακερδίσει η ίδια η Γερμανίδα καγκελάριος σε κύρος και δημοτικότητα, εντός και εκτός των εθνικών της συνόρων. Δεν την απασχολεί μόνον το εσωτερικό της ακροατήριο, την ανησυχεί, όπως φαίνεται, η εικόνα της παραλυμένης Ευρώπης και ο φόβος μήπως αυτή η σπουδαία προοπτική της οικονομικής και πολιτικής ενοποίησης εκφυλιστεί στα δικά της χέρια, κάτω από τη συνεχιζόμενη αμφισβήτηση και την ανάπτυξη των φυγόκεντρων εθνικιστικών δυνάμεων.

Η Γερμανίδα καγκελάριος θα ήθελε πάρα πολύ τώρα να αφήσει πίσω της το προσφυγικό πρόβλημα και να περάσει στην κορυφή της ατζέντας της τη στρατηγική της ενωμένης Ευρώπης. Οι απειλές που συγκεντρώνονται είναι πολλές και πρέπει να αντιδράσει δημιουργώντας ένα καινούργιο πανευρωπαϊκό μέτωπο, που θα εμπνεύσει και θα οδηγήσει στα επόμενα μεγάλα βήματα. Η επίσκεψη του Ομπάμα στην Ευρώπη και η επιρροή, φυσικά, που άσκησε εκφράζοντας την αγωνία των Ηνωμένων Πολιτειών για το ενδεχόμενο εξόδου της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ενωση έπαιξαν ασφαλώς έναν κρίσιμο ρόλο. Για τη Μέρκελ, ωστόσο, δεν είναι τόσο εύκολο να γυρίσει σελίδα και να προχωρήσει στην προώθηση ενός φρεσκαρισμένου σχεδίου, όπως ακριβώς θα το ήθελε, για το μέλλον της Ευρώπης. Κάτι τέτοιο αναμφίβολα θα αναβάθμιζε τη θέση της και τον ιστορικό της ρόλο στην κεντρική ευρωπαϊκή σκηνή, αλλά δεν είναι και τόσο εφικτό να ξεδιπλωθεί υπό τις παρούσες συνθήκες.

Η Μέρκελ, διανύοντας τον δεύτερο χρόνο της τρίτης θητείας της στην ηγεσία της Γερμανίας, επιθυμεί να ταυτιστεί με την έξοδο της Ευρώπης από την παρατεταμένη κρίση και με την πρόοδο της πολιτικής ένωσης (και να αποφύγει οπωσδήποτε τυχόν κατακερματισμό στα δικά της χέρια). Η περίπτωση να βρεθεί έπειτα από δύο μήνες εκτός του ευρωπαϊκού ιστού η Βρετανία είναι κάτι που προκαλεί (όχι μόνο στη Μέρκελ) πολιτικά ρίγη! Η Γερμανίδα καγκελάριος θα το παλέψει με κάθε τρόπο… Το υψηλότερο εμπόδιο μπροστά της είναι η πολιτική της μοναξιά, η έλλειψη ενός ακόμη ισχυρού πάρτενερ που θα διευκόλυνε σημαντικά το γύρισμα της κούρσας. Η έλλειψη ενός ηγέτη μεγάλης απήχησης και επιρροής στη Γαλλία δυσκολεύει πολύ τα πράγματα. Ο περίφημος γαλλο-γερμανικός άξονας δεν μπορεί να δουλέψει όταν γυρίζει η μία μόνο ρόδα, το όχημα καθηλώνεται.

3

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ

Δημήτρης Δημητρίου

Υποψήφιος Βουλευτής Λευκωσίας

Πρόεδρος Οργάνωσης
Νέων Επιστημόνων ΔΗΣΥ

Πράξη Ανανέωσης

"Στην πολιτική κανείς δεν κατάφερε να πετύχει τίποτα μόνος του, χωρίς στήριξη και συμμαχίες. Εγώ τώρα ξεκινώ. Και εσείς είστε η στήριξή μου και η συμμαχία μου"

@dmdemetriou

#μετονΔημήτρη

European University Cyprus Alumni Association

ΠΡΟΣΦΟΡΑ
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ
ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΗ

ΒΡΑΒΕΙΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ 2016

Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου και Cyprus College

- Πέμπτη, 19 Μαΐου 2016
- 8:00 μ.μ.
- Πολιτιστικό Κέντρο, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Ο Σύνδεσμος Αποφοίτων του Ευρωπαϊκού Πανεπιστήμιου Κύπρου και του Cyprus College ανακοινώνει τα δεύτερα ετήσια βραβεία: **"European University Cyprus & Cyprus College Microsoft Innovation Center Alumni Awards 2016".**

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

- **Alumni Award:** Βραβείο τιμητικής αναγνώρισης επιτευγμάτων των αποφοίτων για την προσφορά τους στην κυπριακή κοινωνία.
- **Alumni Business of the Year Award:** Βραβείο αναγνώρισης της επαγγελματικής επιτυχίας των αποφοίτων που διαπρέπουν ως επιχειρηματίες ή ως διευθυντές.
- **Entrepreneurship & Innovation Award:** Βραβείο αναγνώρισης επιχειρηματικότητας και καινοτομίας.
- **Women Achievement Awards:** Βραβείο αναγνώρισης της επαγγελματικής αριστείας των γυναικών στην επιχειρηματική κοινότητα και την κοινωνία γενικότερα.

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Ο Σύνδεσμος Αποφοίτων θα προσφέρει υποτροφίες μέσω του Ταμείου Υποτροφιών του συνδέσμου (Alumni Scholarship Award) ως ακολούθως:

- **Μια υποτροφία ύψους 50%** έναντι των διδάκτρων σε ένα υφιστάμενο φοιτητή/τρια για ένα έτος σπουδών.
- **Μια υποτροφία ύψους 50%** σε νέο/α φοιτητή/τρια για όλα τα έτη σπουδών. Η παρούσα υποτροφία δίνεται αποκλειστικά σε παιδί αποφοίτου.

Λεπτομέρειες για όρους και κανονισμούς: **http://alumni.euc.ac.cy/activities.html**

Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου LAUREATE INTERNATIONAL UNIVERSITIES · Cyprus College · Microsoft Innovation Center Cyprus · Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

16-POLITIKH_Master_cy 06/05/16 20:36 Page 16

Στοίχημα και διακύβευμα των αρχηγών ο Μάιος

Το αποτέλεσμα των εκλογών επηρεάζει αναπόφευκτα την πολιτική σκακιέρα

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Σε πόκερ για γερά νεύρα και με υψηλό πολιτικό ρίσκο εξελίσσεται η παρούσα προεκλογική περίοδος, η οποία, αν και δεν θυμίζει σε τίποτα τον προεκλογικό παλμό αλλοτινών εποχών, σίγουρα αποκτά το δικό της ενδιαφέρον για την κορυφή των κομματικών πυραμίδων. Πέραν του Άντρου Κυπριανού, οι εκλογές του Μάη θα αποτελέσουν την πρώτη πραγματική εκλογική αναμέτρηση για τους υπόλοιπους κομματικούς αρχηγούς, με το αποτέλεσμα της κάλπης είτε να αποτελεί τονωτική ένεση για τις επόμενες ευγενείς φιλοδοξίες τους είτε να ανοίγει τον ασκό της αμφισβήτησής τους.

Σκληρή παρτίδα για Αβέρωφ

Η άνοδος του Αβέρωφ Νεοφύτου στην εξουσία του Δημοκρατικού Συναγερμού ήταν δύσκολη. Αφενός γιατί είχε να αντιμετωπίσει την αμφισβήτηση ενός μεγάλου συναγερμικού ακροατηρίου που τον σύγκρινε αναπόφευκτα με τον προκάτοχό του και αφετέρου γιατί είχε να διαχειριστεί μία σειρά αμφιλεγόμενων πολιτικών για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης. Οι επιδέξιοι χειρισμοί του κατά την ψήφιση κρίσιμων νομοσχεδίων που έκριναν λιγότερο ή περισσότερο την πορεία σταθερότητας της χώρας ανέτρεψαν την εικόνα που είχε μεγάλη μερίδα του καχύποπτου εκλογικού σώματος απέναντι στον Αβέρωφ Νεοφύτου και τον ανέδειξαν ως τον κύριο ρυθμιστή του πολιτικού παιχνιδιού. Ήταν εκείνη την περίοδο που το κόμμα είχε θέσει ψηλά τον πήχη των επικείμενων εκλογών, κάνοντας λόγο ακόμη και για συντριπτική νίκη που θα έφτανε το 38%.

Χρειάστηκε μία λανθασμένη κίνηση στη διαμόρφωση του συναγερμικού ψηφοδελτίου για να προκληθούν εσωκομματικοί κραδασμοί, να θέσουν τον Αβέρωφ Νεοφύτου στο μάτι του κυκλώνα και να προσγειώνουν τις εκλογικές εκτιμήσεις της Πινδάρου στο 33%. Και όσο κι αν το 38% αποτελεί άπιαστο όνειρο το αρχηγικό επιτελείο της Πινδάρου συνεχίζει να εργάζεται εντατικά για την εξασφάλιση ενός δυνατού ποσοστού την ημέρα της κάλπης.

Στον αγώνα αυτό ο Αβέρωφ Νεοφύτου βάζει πλέον δυναμικά και το Υπουργικό. Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ είχε κληθεί να βγάλει το φίδι από την τρύπα εκ μέρους της κυβέρνησης σε κρίσιμα νομοσχέδια και πλέον, είναι η σειρά των υπουργών να μπουν στην προεκλογική μάχη. Στόχος, όπως άλλωστε φάνηκε μετά τη σφοδρή αντιπαράθεση Γιαννάκη Κασουλίδη και Νικόλα Παπαδόπουλου, είναι οι υπουργοί να απαντούν στις βολές που δέχονται όταν και όποτε το θεωρήσουν σκόπιμο, ιδιαίτερα όταν αφορά δικές τους δραστηριότητες.

Στην Πινδάρου αντιλαμβάνονται, έστω και αργοπορημένα, πως κύρια απειλή για το κόμμα είναι τα υψηλά ποσοστά αποχής, καθώς, βάσει δημοσκοπήσεων, ο ΔΗΣΥ αδυνατεί να συσπειρώσει τον κόσμο του, σε αντίθεση με το ΑΚΕΛ. Είναι γι' αυτό που ο συναγερμικός πρόεδρος θα στρέψει επιτακτικά το βλέμμα σε εκείνο το εκλογικό σώμα που επιλέγει να μην προσέλθει στην κάλπη θέτοντας το μανιχαϊστικό δίλημμα του μπροστά-πίσω.

Με αυτό τον τρόπο η Πινδάρου επιδιώκει να λάβει ένα μεγαλύτερο ποσοστό από το 33%, αφήνοντας πίσω του, με σημαντική διαφορά το ΑΚΕΛ. Έτσι, θα σιγήσουν τα όποια μουρμουρητά υπάρχουν στην Πινδάρου, για χειρισμούς του κόμματος αλλά και για τον ίδιο τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ, λειτουργώντας καταλυτικά για το αρχηγικό προφίλ του.

Αναμφίβολα πάντως, η θέση του στην πολιτική σκακιέρα θα εξαρτηθεί και από το ενδεχόμενο συνεργασιών με τη νέα Βουλή. Αν ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ καταφέρει είτε να επανασφραγίσει τη συμμαχία με τον Νικόλα Παπαδόπουλο είτε να δημιουργήσει συνεργασίες με τους νέους παίκτες που θα μπουν στη Βουλή αυτό θα βοηθήσει στην έγκριση κρίσιμων νομοσχεδίων και θα ανοίξουν τον χάρτη των συμμαχιών για την εκ νέου διεκδίκηση της εξουσίας το 2018. Στην περίπτωση που οι συμμαχίες δεν καταστούν εφικτές, ο Αβέρωφ Νεοφύτου χάνει τον ρόλο του ενορχηστρωτή στη Βουλή και εγκλωβίζεται σε μία κυβερνώσα βουλή με ό,τι κι αν αυτό συνεπάγεται, τόσο για τη δύναμη του κυβερνώντος κόμματος και του αρχηγού του όσο και για το έργο της κυβέρνησης.

ΔΗΣΥ και ΑΚΕΛ θα προχωρήσουν σε σύναψη συμμαχιών την επομένη των εκλογών.

Στα δύσκολα ο Αντρος

Αν κάποιος από τους πολιτικούς αρχηγούς έχει μάθει να παλεύει με φουρτούνες, αυτός δεν είναι άλλος από τον γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ Άντρο Κυπριανού. Με την άνοδό του στην εξουσία του κόμματος είχε να αντιμετωπίσει ένα ντόμινο κρίσεων, που περιλάμβανε τη διακυβέρνηση Χριστόφια, το σκάνδαλο της Δρομολαξιάς και το κεφάλαιο Focus. Τα σύννεφα δεν έχουν εγκαταλείψει την Εζεκία Παπαϊωάννου, ωστόσο, το ΑΚΕΛ φαίνεται να παλεύει να απεγκλωβιστεί από την απομόνωση. Σημασία έχει πλέον το εκλογικό αποτέλεσμα του Μάη που θα αποτελέσει για τον γενικό γραμματέα μία τεράστια πρόκληση, καθορίζοντας με τον πλέον εμφανή τρόπο το πολιτικό του μέλλον.

Οι εσωκομματικές εκτιμήσεις θέλουν το ΑΚΕΛ να λαμβάνει ένα ποσοστό γύρω στο 30%, ωστόσο στην Εζεκία Παπαϊωάννου επικρατεί έντονη ανησυχία για απώλεια εδρών και συγκεκριμένα της έκτης έδρας στην Επαρχία Λευκωσίας. Αυτό, όπως αναφέρεται, θα εξαρτηθεί και από την εκλογική δυναμική των μικρότερων κομμάτων. Στο ΑΚΕΛ εργάζονται ήδη εντατικά για τον περιορισμό διαρροής ψηφοφόρων στα μικρότερα κόμματα και ιδιαίτερα στη Συμμαχία Πολιτών. Είναι γι αυτό που το πολιτικό τους μήνυμα στρέφεται στη διαφορά της ιδεολογίας τους με τα εν λόγω κόμματα αλλά και την προσήλωση του κόμματος στη Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία.

Ο Άντρος Κυπριανού θα προσπαθήσει με κάθε τρόπο να μειώσει την ψαλίδα με το κόμμα της Δεξιάς και θα παλέψει μέχρι τέλους για τη συγκράτηση των εδρών του. Σε αυτή την κατεύθυνση θα χρησιμοποιήσει το κύριο ατού του κόμματος, που δεν είναι άλλο από το Κυπριακό και τις διαχρονικές θέσεις του κόμματος. Άλλωστε ο ρόλος του Άντρου Κυπριανού θεωρείται καταλυτικός για την επίλυση του εθνικού ζητήματος, καθώς ο ίδιος με τους τελευταίους χειρισμούς και τις επαφές του στο εξωτερικό έχει καταστεί παίκτης κλειδί και έχει καταφέρει να καθορίσει το σημαντικό πολιτικό του βάρος. Οι χειρισμοί του άλλωστε στο Κυπριακό, τον έφεραν δυναμικά στο παιχνίδι για τις προεδρικές και αποτελεί ένα από τα ηχηρά ονόματα για το 2018. Αυτό το χαρτί αναμένεται να παίξει το ΑΚΕΛ, ούτως ώστε να συγκρατήσει τα ποσοστά του και να συσπειρώσει τον κόσμο του.

Το εκλογικό αποτέλεσμα του Μάη κρίνεται σοβαρό, τόσο για το κόμμα όσο και για τον ίδιο τον Άντρο Κυπριανού. Εάν επαληθευθεί το χειρότερο σενάριο που θέλει απώλεια εδρών και σημαντική διαφορά από το πρώτο κόμμα, αναπόφευκτα ενεργοποιείται η εσωστρέφεια χωρίς να αποκλείονται τα σενάρια διαδοχής του γενικού γραμματέα. Οι καλά γνωρίζοντες τον ακελικό κομματικό μηχανισμό, ωστόσο, θυμίζουν με νόημα τις εκτιμήσεις για απώλεια έδρας στις ευρωεκλογές το 2014 και για νίκη του Νίκου Αναστασιάδη από την πρώτη Κυριακή στις προεδρικές του 2013 οι οποίες διαψεύστηκαν. Δεν είναι τυχαίο πως εσωκομματικές δημοσκοπήσεις δείχνουν να μειώνεται η ψαλίδα από το κυβερνών κόμμα, ενώ άλλες δείχνουν η διαφορά να μειώνεται στο 4%. Αν τα τελευταία σενάρια επαληθευτούν το κόμμα θα απαγκιστρωθεί από τη γνώριμη πολιτική του πορεία, στρέφοντας επιτακτικά το βλέμμα στη σύναψη συμμαχιών, για τη Βουλή, αλλά παράλληλα θα στρώσει το χαλί για το 2018, ούτως ώστε να αποτελέσει τον πόλο μιας εναλλακτικής προοδευτικής διακυβέρνησης.

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ συστρατεύει και το Υπουργικό Συμβούλιο στην προεκλογική του μάχη.

Ο Άντρος Κυπριανού θα χρησιμοποιήσει το Κυπριακό για τη συγκράτηση των ποσοστών του και τη μείωση της ψαλίδας από τον ΔΗΣΥ.

Ο ρυθμιστής για τον ενδιάμεσο χώρο

Ο Νικόλας Παπαδόπουλος ανέλαβε την ηγεσία του ΔΗΚΟ με τη βάση του κόμματος σπασμένη στα δύο. Ο ίδιος δέχτηκε πολλές επικρίσεις για τον τρόπο που πολιτεύεται, με την αντιπολίτευσή του να τον αφήνει μόνο στην πρώτη πραγματική του προεκλογική μάχη. Το εκλογικό αποτέλεσμα συνεπώς θα κρίνει και το πολιτικό μέλλον του Νικόλα Παπαδόπουλου. Τόσο εντός ΔΗΚΟ όσο και για το 2018 που φιλοδοξεί να διεκδικήσει την προεδρία. Αν παρά τις αποχωρήσεις πρωτοκλασάτων στελεχών από το ψηφοδέλτιο, ο Νικόλας Παπαδόπουλος καταφέρει να συγκρατήσει τα ποσοστά και τις κοινοβουλευτικές του έδρες, αφενός εδραιώνεται ως κομματικός αρχηγός και αφετέρου καθορίζει το βάρος του στην πολιτική σκηνή.

Στον πέμπτο όροφο επικρατεί σχετική ανησυχία καθώς στο ενδεχόμενο που το κόμμα χάσει κοινοβουλευτικές έδρες, τότε αυτόματα τίθεται ζήτημα απώλειας και του ρυθμιστικού του ρόλου. Αυτό θα αναβάλει τις όποιες βλέψεις του Νικόλα Παπαδόπουλου για τον προεδρικό θώκο, καθώς ο πρώτιστος στόχος του θα είναι να διαχειριστεί την εσωστρέφεια και την αμφισβήτηση εντός του κόμματος από την εσωκομματική του αντιπολίτευση που θα ζητήσει εκλογικό συνέδριο, με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

Είναι γι' αυτό τον λόγο που ο Νικόλας Παπαδόπουλος θα κάνει ό,τι μπορεί για να καθορίσει τον δικό του ρόλο στην κομματική σκακιέρα το επόμενο διάστημα. Στα ανώτατα δώματα έχουν αντιληφθεί πως η συμμαχία με τον Αβέρωφ Νεοφύτου μπορεί να οδήγησε στη «διάσωση της οικονομίας» αλλά έπληξε επικοινωνιακά την εικόνα του δηκοϊκού προέδρου. Σε μία προσπάθεια να κλείσει τα στόματα που κάνουν λόγο για συνδιαλλαγές και παίγνια με τον συναγερμικό πρόεδρο ο Νικόλας Παπαδόπουλος είναι έτοιμος να χαράξει μόνος του την πορεία του κρατώντας αποστάσεις ασφαλείας από τον Αβέρωφ Νεοφύτου. Αυτός άλλωστε είναι και ο λόγος που ξεκαθάρισε ότι δεν ενδιαφέρεται για την προεδρία της Βουλής. Αν η πολιτική του θα έχει αποτέλεσμα θα διαφανεί τη νύχτα της κάλπης.

Περίοδος χάριτος για τον Μαρίνο Σιζόπουλο δεν υπήρξε με την ανάληψη της προεδρίας της ΕΔΕΚ. Και αυτό γιατί οι δημοσκοπήσεις που έδειχναν το κόμμα να κινείται στο ποσοστό του 3% και το κόμμα να βρίσκεται σε πλήρη διάσπαση, δεν του έδιναν πολλά περιθώρια παρά μόνο άμεσης αντίδρασης.

Είναι γι' αυτό που επέλεξε να ακολουθήσει πιο ακραία μονοπάτια μεν αλλά ιδεολογικά πιο ξεκάθαρα, αποκηρύσσοντας τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία και ασκώντας σφοδρή κριτική στους κυβερνητικούς χειρισμούς.

Ο Μάης θα καταδείξει κατά πόσο η σκληρή γραμμή του Μαρίνου Σιζόπουλου σε συνδυασμό με την πολιτική του «όλα στη φόρα» έφερε αποτέλεσμα. Το σίγουρο είναι πως οι δημοσκοπήσεις θέτουν την ΕΔΕΚ στην επικίνδυνη ζώνη με πολλούς πολιτικούς αναλυτές να μην αποκλείουν το ενδεχόμενο το κόμμα, να χάσει τελικώς την έδρα του στην Επαρχία Λεμεσού, όπου και ηγείται του ψηφοδελτίου ο Μαρίνος Σιζόπουλος. Ήδη οι κομματικοί μηχανισμοί έχουν ενεργοποιηθεί πλήρως και πάνε από πόρτα σε πόρτα με στόχο την συσπείρωση των σοσιαλιστών ψηφοφόρων, ούτως ώστε να αποφευχθεί ένας τέτοιος κίνδυνος.

Αν η σοσιαλιστική ηγεσία καταφέρει να διαψεύσει τις μέχρι τώρα εκτιμήσεις διατηρώντας τις κοινοβουλευτικές της έδρες, τότε ο Μαρίνος Σιζόπουλος θα αποτελέσει ένα σημαντικό παίκτη στην κομματική σκακιέρα, ενώ παράλληλα θα κλείσει τις όποιες φωνές αμφισβήτησης. Στην αντίθετη περίπτωση η εσωκομματική του αντιπολίτευση, γνωστή και ως μετριοπαθής τάση η οποία στην πλειοψηφία αποκλείστηκε από την εκλογική διαδικασία αναμένεται να αμφισβητήσει τον Μαρίνο Σιζόπουλο στο εκλογικό συνέδριο του φθινοπώρου. Το ζήτημα που θέτουν κομματικοί κύκλοι σε αυτό το σενάριο, είναι αν θα υπάρχει ώς τότε ΕΔΕΚ για να την επαναφέρουν στη ζωή.

Την παρθενική του εμφάνιση στην πρώτη πραγματική εκλογική αναμέτρηση θα δώσει η Συμμαχία Πολιτών του Γιώργου Λιλλήκα. Το νεοσύστατο κίνημα έχει ανεβάσει ψηλά τον πήχη, θεωρώντας δεδομένη την τέταρτη θέση και προσβλέποντας σε ποσοστό που φτάνει το 10%. Αν ο Γιώργος Λιλλήκας καταφέρει να αποκτήσει ισχυρή παρουσία στο κοινοβούλιο, σημαίνει αναπόφευκτα αναδιάταξη της κομματικής σκακιέρας με την εισαγωγή ενός νέου ισχυρού παίκτη στο πολιτικό παιχνίδι.

Στη Συμμαχία Πολιτών θεωρούν πάντως πως το κόμμα θα έχει εισροή ψηφοφόρων από όλες ανεξαιρέτως τις κομματικές δυνάμεις και ιδιαίτερα από το ΑΚΕΛ, διαβεβαιώνοντας ότι η Κοινοβουλευτική Ομάδα της Συμμαχίας Πολιτών θα είναι δυνατή. Αναμφίβολα πάντως ένα σημαντικό ποσοστό θα αποτελέσει τονωτική ένεση για τον Γιώργο Λιλλήκα, αφενός ως εν δυνάμει ρυθμιστή του ενδιάμεσου και αφετέρου για τις βλέψεις του το 2018. Για τις ευγενείς του φιλοδοξίες ωστόσο, θα πρέπει να λάβει υπόψη και τον κύριο πολιτικό του αντίπαλο που δεν είναι άλλος από τον Νικόλα Παπαδόπουλο.

Οι τρεις κομματικοί αρχηγοί του κέντρου θα δώσουν τη δική τους μάχη για να καθορίσουν το πολιτικό τους βάρος.

Σαφείς αποστάσεις από τον Αβέρωφ Νεοφύτου θα κρατήσει ο Νικόλας Παπαδόπουλος.

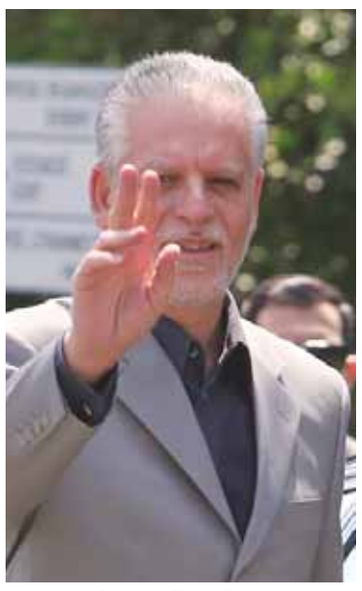

Στην επικίνδυνη ζώνη βρίσκεται ο Μαρίνος Σιζόπουλος ποντάροντας και το τελευταίο του χαρτί.

Την παρθενική του προεκλογική εμφάνιση κάνει ο Λιλλήκας, φιλοδοξώντας για 10%.

Στη μάχη για την έδρα

Μάχη να εισέλθουν στη Βουλή θα δώσουν όπως όλα δείχνουν το Κίνημα Αλληλεγγύης και το Κίνημα Οικολόγων. Τόσο η Ελένη Θεοχάρους όσο και ο Γιώργος Περδίκης χαίρουν της εκτίμησης μεγάλης εκλογικής ομάδας. Το ζήτημα είναι κατά πόσον η συμπάθεια των δύο κομματικών θα μετουσιωθεί σε ψήφο. Ο Γιώργος Περδίκης δοκιμάζεται για ακόμη μία φορά και φαίνεται να δίνει μεγάλη μάχη για να εισέλθει στη Βουλή. Ένα χαμηλό ποσοστό αναπόφευκτα θα προκαλέσει συζητήσεις στους πράσινους κύκλους χωρίς να αποκλείεται ζήτημα διαδοχής του Γιώργου Περδίκη στο πηδάλιο του κινήματος. Άλλωστε, δεν ήταν λίγες οι αποχωρήσεις στελεχών από τους Οικολόγους, αφήνοντας αιχμές για τη νοοτροπία του ηγέτη των Οικολόγων. Ζήτημα προκύπτει και για την κ. Θεοχάρους. Η σιδηρά κυρία της πολιτικής, αποφάσισε να αφήσει την ασφάλεια του Δημοκρατικού Συναγερμού και να δοκιμάσει τις δικές της δυνάμεις, με το βλέμμα στραμμένο στο 2018. Αν και τα πράγματα φαίνονται ιδιαίτερα δύσκολα, η Ελένη Θεοχάρους παλεύει για μια θέση στη Βουλή. Αν τα καταφέρει να εκλεγεί τίθεται ζήτημα για το κατά πόσο θα αφήσει την ευρωβουλή για το κοινοβούλιο της Κύπρου. Στο ενδεχόμενο πάντως που η Κίνηση Αλληλεγγύης αποτύχει να εισέλθει στη Βουλή, κλείνει ο σύντομος κύκλος ενός νεοσύστατου Κινήματος και παράλληλα οι όποιες φιλοδοξίες της κ. Θεοχάρους, για το 2018, αναβάλλονται.

17-ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ_Master_cy 06/05/16 18:46 Page 17

ΦΥΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Για την ενότητα του ΔΗΚΟ κατέρχομαι στις εκλογές

Η εσωστρέφεια στο κόμμα, οι στόχοι για το εθνικό και η επόμενη μέρα στη Βουλή - Οι πολίτες πρέπει να ψηφίσουν και όχι να απέχουν

Συνέντευξη στη
ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

«Η επικράτηση της ενότητας στο ΔΗΚΟ είναι και ο κυριότερος λόγος που κατέρχομαι ξανά υποψήφιος βουλευτής» αναφέρει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΔΗΚΟ Φύτος Κωνσταντίνου, παραδεχόμενος ότι το κόμμα αντιμετωπίζει εσωτερικά προβλήματα. Υπογραμμίζει ότι το ΔΗΚΟ ουδέποτε ήταν απορριπτικό, επισημαίνοντας ότι οι συμφωνίες που έχουν υπογραφεί μέχρι τώρα για το Κυπριακό φέρουν τις υπογραφές ιστορικών ηγετών του κόμματος. Θέτει τις προτεραιότητες για την επόμενη μέρα στη Βουλή και επισημαίνει ότι η Κύπρος χρειάζεται ένα ΔΗΚΟ δυνατό, ρυθμιστή της πολιτικής ζωής, που να εκφράζει πραγματικά και ουσιαστικά τους απλούς ανθρώπους.

Δεν γίνεται ένα κόμμα, το οποίο καταφέρνει διαχρονικά να βρίσκει κοινές συνισταμένες μεταξύ των δύο άκρων, να παρουσιάζει φαινόμενα εσωτερικών αντιπαραθέσεων, με αποτέλεσμα να πληγώνει τον κόσμο του.

Θα συνεχίσω να πολιτεύομαι όπως πολιτευόμουν τα τελευταία τριάντα χρόνια, με κύριο μέλημα την τιμιότητα και την αξιοπρέπεια του πολίτη, αναφέρει στην «Κ» ο Φύτος Κωνσταντίνου.

–Επειδή ως ΔΗΚΟ αναφέρεστε συχνά στο Σχέδιο Ανάν, έχετε ενδείξεις ότι οι συνομιλίες θα έχουν αποτέλεσμα την επαναφορά του συγκεκριμένου σχεδίου;

–Η θέση του ΔΗΚΟ σχετικά με το Κυπριακό είναι ξεκάθαρη και διαχρονική. Θέλουμε μία δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση, στη βάση διζωνικής, δικοινοτικής ομοσπονδίας, που να οδηγεί στην απελευθέρωση και στην επανένωση της πατρίδας μας. Το Σχέδιο Ανάν βρέθηκε ενώπιον του κυπριακού λαού και απορρίφθηκε. Σήμερα υπάρχουν δυσκολίες στις διαπραγματεύσεις λόγω της αδιαλλαξίας της Τουρκίας, όπως υπήρχαν διαχρονικά. Θα περιμένουμε να δούμε αν θα καταλήξουν κάπου. Αν το όποιο αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων επαναφέρει το Σχέδιο Ανάν, τότε οπωσδήποτε ως ΔΗΚΟ θα σταθούμε απέναντί του, όπως κάναμε και το 2004. Πρέπει να είμαστε εξαιρετικά προσεκτικοί και να προστατεύσουμε το κράτος μας από προτάσεις και λύσεις, οι οποίες δεν είναι προς όφελος του λαού μας.

–Οι σφοδρές επικρίσεις σας στους χειρισμούς του Προέδρου της Δημοκρατίας στο Κυπριακό ενισχύουν εκείνες τις φωνές που κατατάσσουν το ΔΗΚΟ στα απορριπτικά κόμματα;

–Το ΔΗΚΟ ουδέποτε ήταν απορριπτικό κόμμα. Εξάλλου, όλες οι συμφωνίες που έχουν υπογραφεί μέχρι σήμερα για το Κυπριακό, του ’77, του ’79 και της 8ης Ιουλίου φέρουν τις υπογραφές των ιστορικών ηγετών μας, του Μακαρίου, του Σπύρου Κυπριανού και του Τάσσου Παπαδόπουλου. Στο κάτω-κάτω, εκείνοι που λένε ότι δήθεν εμείς είμαστε απορριπτικοί, τι περισσότερο πέτυχαν; Υπάρχουν κάποιοι που δέχονται οποιαδήποτε λύση, υπάρχουν κάποιοι που δεν δέχονται καμιά λύση και υπάρχουμε και εμείς που θέλουμε μία σωστή λύση. Το ΔΗΚΟ θέλει και αγωνίζεται για τη λύση του κυπριακού προβλήματος.

–Τελικά το κόμμα οδηγείται διασπασμένο στις εκλογές, δεδομένης και της απόσυρσης στελεχών από το ψηφοδέλτιο;

–Είναι γεγονός ότι το ΔΗΚΟ αντιμετωπίζει κάποια εσωτερικά προβλήματα. Προβλήματα όμως αντιμετώπιζε και σε άλλες χρονικές περιόδους. Πάντοτε, όμως, κατάφερνε να τα ξεπεράσει και να συνεχίζει την πορεία του. Δεν γίνεται ένα κόμμα, το οποίο καταφέρνει διαχρονικά να βρίσκει κοινές συνισταμένες μεταξύ των δύο άκρων, να παρουσιάζει φαινόμενα εσωτερικών αντιπαραθέσεων, με αποτέλεσμα να πληγώνει τον κόσμο του. Η επικράτηση της ενότητας στο ΔΗΚΟ είναι και ο κυριότερος λόγος που κατέρχομαι ξανά υποψήφιος βουλευτής. Διαχρονικός μου στόχος στα χρόνια που δίνω αγώνες για το ΔΗΚΟ ήταν και θα είναι η επικράτηση της σύμπνοιας και της συλλογικότητας και στην κομματική ζωή, αλλά και στην κοινοβουλευτική δραστηριότητα του κόμματος. Αυτή είναι η προτεραιότητά μου για την επομένη των εκλογών του Μαΐου.

–Είναι δικαιολογημένες οι επικρίσεις που επιδέχεται η απερχόμενη Βουλή για χειρισμούς και παραλείψεις της;

–Η κατάσταση, την οποία αντιμετωπίζει ο τόπος αυτή τη στιγμή, δεν ήταν αποτέλεσμα των χειρισμών ή παραλείψεων της Βουλής. Αντίθετα, η Βουλή προσπάθησε μέσω των επιτροπών της να βοηθήσει να αποκαλυφθούν αυτοί που είχαν την ευθύνη για την κατάρρευση της χώρας. Παράδειγμα αποτελεί η Επιτροπή Θεσμών, στην οποία διετέλεσα μέλος, και η ενδελεχής έκθεσή της για την κατάρρευση του οικονομικού συστήματος της Κύπρου, η οποία χρησιμοποιείται από τη Γενική Εισαγγελία στις έρευνές της.

Το ΔΗΚΟ ρυθμιστής της πολιτικής ζωής

–Ποιο στοίχημα θα κληθεί να κερδίσει το ΔΗΚΟ στις επικείμενες εκλογές; Ποιος ο εκλογικός στόχος;

–Διαχρονικά το ΔΗΚΟ αποτελούσε τον ρυθμιστή της πολιτικής ζωής του τόπου. Στα χρόνια του μνημονίου, το ΔΗΚΟ τήρησε μία υπεύθυνη στάση, συμβάλλοντας στην ολοκλήρωση του προγράμματος εξυγίανσης και κυρίως διατηρώντας την Κύπρο σε Ευρωπαϊκή πορεία. Χωρίς λαϊκισμούς καταφέραμε να διαμορφώσουμε νομοσχέδια με γνώμονα το γενικό καλό. Υπάρχει ακόμα πολλή δουλειά να γίνει όμως για να καταφέρει η χώρα να απελευθερωθεί από το μνημόνιο και τις επιπτώσεις του έτσι ώστε να επανέλθει η ανάπτυξη και οι πολίτες να μπορούν να δουν το μέλλον με αισιοδοξία ξανά.Και αυτός είναι ο ρόλος που πρέπει να διαδραματίσει το ΔΗΚΟ την επομένη των εκλογών. Η Κύπρος χρειάζεται ένα ΔΗΚΟ δυνατό, ρυθμιστή της πολιτικής ζωής που να εκφράζει πραγματικά και ουσιαστικά τους απλούς ανθρώπους, τους μισθοσυντήρητους, τους μικρομεσαίους, τους νέους και τους συνταξιούχους.

–Διεκδικείτε επανεκλογή σας στη Βουλή μέσα σε ένα περιβάλλον έντονης απαξίωσης του πολιτικού συστήματος. Σε ποιους τομείς θέλετε να επικεντρωθείτε ή ποια ζητήματα θέλετε να διορθώσετε στο ενδεχόμενο επανεκλογής σας;

–Είναι αναγκαίο σήμερα περισσότερο από ποτέ οι πολίτες να ψηφίσουν και όχι να απέχουν. Ο καθημερινός βομβαρδισμός από φαινόμενα διαφθοράς και διαπλοκής που βλέπουν το φως της δημοσιότητας οπωσδήποτε απογοητεύουν τους κύπριους, οι οποίοι βλέπουν πλέον με δυσπιστία τους πολιτικούς και την πολιτική. Αυτές οι εκλογές όμως θα καθορίσουν τη νέα σύνθεση της Βουλής που θα έχει ως ευθύνη να πάρει την Κύπρο στην νέα εποχή, παίρνοντας την από την λιτότητα στην ανάπτυξη και καθαρίζοντας τον τόπο από τα σκάνδαλα. Σε αυτά πρέπει να επικεντρωθεί η νέα Βουλή αν θέλουμε να αλλάξει σελίδα η Κύπρος και να δει καλύτερες μέρες. Οι πολίτες πρέπει να ψηφίσουν αυτούς που θεωρούν τίμιους, αξιοπρεπείς και αυτούς που ήταν δίπλα τους όταν τους ήθελαν, είτε αυτοί είναι εν ενεργεία ή νέοι βουλευτές. Προσωπικά θα συνεχίσω να πολιτεύομαι όπως πολιτευόμουν για περισσότερο από 30 χρόνια, με κύριο μέλημα το καλό του κυπριακού λαού, με τιμιότητα και αξιοπρέπεια.

18-GNOMES ELLADA_Master_cy 06/05/16 16:15 Page 18

Ιέρακες και περιστερές

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Η υποκρισία συνεχίζεται, με τον καθένα στον ρόλο του. Η κυβέρνηση φέρνει για ψήφιση μέτρα στα οποία δεν πιστεύει, στο πλαίσιο ενός μνημονίου του οποίου την ιδιοκτησία βδελύσσεται. Οι περιστερές της Ευρώπης γνωρίζουν πολύ καλά ότι οι μεταρρυθμίσεις θα μείνουν στα συρτάρια, οι πρόσθετοι φόροι δεν θα συλλεγούν και τα νούμερα δεν θα βγαίνουν. Αυτό που τους ενδιαφέρει, όμως, αυτή τη στιγμή είναι να μην εμφανιστεί το ελληνικό πρόβλημα στο ευρωπαϊκό ραντάρ την ώρα που στον ορίζοντα έχουν μπροστά τους το Brexit, την πολιτική αβεβαιότητα στην Ισπανία και το προσφυγικό. Ο κ. Τσίπρας τους βολεύει μια χαρά, από την άποψη ότι έχει δεχθεί τα πάντα σε σχέση με το ΝΑΤΟ και την εκχώρηση κυριαρχίας στη διαχείριση του προσφυγικού. Θεωρούν επίσης, και έχουν δίκιο, ότι τέτοια μέτρα δύσκολα θα περνούσαν από μια κεντροδεξιά κυβέρνηση.

Η Ελλάδα βρίσκεται αδύναμη και ανήμπορη. Η κυβέρνηση σέρνεται και παρακολουθεί. Το «μεγάλο παιχνίδι» εξελίσσεται στην ουσία χωρίς αυτήν.

Εχουμε κατόπιν και τους ιέρακες που παίζουν το δικό τους μονότονο παιχνίδι. Επί της ουσίας έχουν εγκαταλείψει κάθε ελπίδα πως η Ελλάδα θα μεταρρυθμιστεί και θα γίνει ένα κανονικό κράτος. Τι κάνουν, λοιπόν; Από τη μια δέχονται μέτρα, όπως η αύξηση των φόρων, γνωρίζοντας πολύ καλά ότι ο λογαριασμός δεν θα βγαίνει. Από την άλλη ανεβάζουν και τον πήχυ κάθε τόσο, εκμεταλλευόμενοι τη μεγάλη κούραση που υπάρχει πλέον παγκοσμίως γύρω από το «ελληνικό ζήτημα» και το έλλειμμα αξιοπιστίας που έχει συσσωρευθεί τα χρόνια της κρίσης. Είναι ανήκουστο, για παράδειγμα, να ζητείται πακέτο προληπτικών μέτρων. Αλλά επειδή οι βασικοί παίκτες δεν μπορούν «να τα βρουν» σε θεμελιώδη ζητήματα, όπως η ρύθμιση του χρέους, κατασκευάζονται «νέα» ζητήματα για να κυλάει ο χρόνος.

Η Ελλάδα βρίσκεται αδύναμη και ανήμπορη μέσα σε αυτό το σκηνικό. Η κυβέρνηση σέρνεται και παρακολουθεί. Το «μεγάλο παιχνίδι» εξελίσσεται στην ουσία χωρίς αυτήν.

Ας υποθέσουμε ότι τα μέτρα θα περάσουν, ότι θα βρεθεί ένας συμβιβασμός στο προληπτικό πακέτο και μετά κάποια λύση-λάιτ για το χρέος. Εχει κανείς πραγματικά την αίσθηση ότι θα λυθεί το πρόβλημα; Οταν θα έλθει το τσουνάμι των φόρων και των εισφορών, η κοινωνία θα βρεθεί σε νέα φάση απόγνωσης. Ηδη ο ψίθυρος επεκτείνεται: «Δεν βγαίνει αυτό που περνάμε», «μήπως είναι λύση η δραχμή;». Η ασφυξία, η έλλειψη αξιόπιστης πρωτοβουλίας από μια ελληνική ηγεσία, το παρατεταμένο σκοτάδι δεν αντέχονται.

Οι ιέρακες θα τρίβουν τα χέρια τους γιατί θα επιβεβαιώνεται το δικό τους συμπέρασμα και ενδεχομένως να εμφανισθεί ως φυσιολογικό ελληνικό αίτημα αυτό που δεν κατάφεραν το περυσινό καλοκαίρι. Οι περιστερές θα παίζουν τον ρόλο του πυροσβέστη, αναποτελεσματικά. Και η κυβέρνηση θα ψάχνει να βρει επικοινωνιακό αντίδοτο σχεδιάζοντας από σήμερα για αύριο...

Η Τουρκία σε κρίση

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ**

Νέα ενδοπαραταξιακή κρίση στην Τουρκία, μετά τη διάρρηξη των σχέσεων του προέδρου κ. Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν με τον πρωθυπουργό κ. Αχμέτ Νταβούτογλου και την παραίτησή του. Ο Σουλτάνος καρατόμησε τον Μεγάλο Βεζίρη του θα λέγαμε –βεβαίως τηρουμένων των αναλογιών– εάν καταφεύγαμε στη χρήση όρων μιας άλλης εποχής. Υπήρχε όμως προηγούμενο μιας ηπιότερης μορφής, όταν μετά το τέλος της προεδρικής θητείας του, ο κ. Αμπντουλάχ Γκιουλ εξαφανίσθηκε από το πολιτικό προσκήνιο της χώρας του.

Δεν θα έπρεπε να προκαλούν έκπληξη εξελίξεις της μορφής αυτής. Ο ιδρυτής, ο αρχηγός, ο εξασφαλίζων εντυπωσιακές πλειοψηφίες στο Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης είναι ο κ. Ερντογάν και οι αντίπαλοί του στο εσωτερικό της χώρας και στο εξωτερικό, την κεφαλή αυτού ζητούν επί πίνακι.

Σημείο αναφοράς και ισχύος στην Τουρκία παραμένει ο κ. Ερντογάν. Με αυτόν και την κυβέρνησή του συνομιλεί η Ελλάς και αυτή η σχέση πρέπει να διατηρηθεί.

Αλλά ο Τούρκος πρόεδρος γνωρίζει –κάλλιον παντός άλλου– ως ένας κατ' εξοχήν συγκρουσιακός και αυταρχικός ηγέτης ότι και η παραμικρά ακόμη παραχώρηση ορίζει την αρχή του τέλους του. Εξ ου και το ασυμβίβαστο της πολιτικής του. Δεν πρόκειται, με άλλα λόγια, για ενέργεια οφειλόμενη σε αίσθημα μειονεξίας ενός αυτοδημιούργητου και απαίδευτου πολιτικού έναντι ενός πανεπιστημιακού δασκάλου, με τον οποίο οι κυβερνήσεις των δυτικών κρατών μπορούσαν να έλθουν σε μία κάποια συνεννόηση.

Κτηνώδες ένστικτο πολιτικό κινεί τον κ. Ερντογάν και αυτό δημιουργεί αμηχανία στην τουρκική και διεθνή «ελίτ», που εμφορείται από πνεύμα «συντεχνιακό», όπως συνέβαινε ακριβώς και με κάποιους από τους «εκσυγχρονιστές» Μεγάλους Βεζίρηδες, που προσπαθούσαν να χειραγωγήσουν τους Σουλτάνους και το επετύγχαναν μέχρις ενός σημείου.

Η μόνη παρέκκλιση από την παλαιά πρακτική ασκήσεως της εξουσίας είναι ότι ο κ. Ερντογάν συγκρούσθηκε και εκέρδισε τη μάχη του με τον θρησκευτικό ηγέτη Φετουλάχ Γκιουλέν, ενώ στο οθωμανικό παρελθόν αρκούσε να εκδώσει ένα διάταγμα –έναν φετφά– ο Σεΐχουλ-Ισλάμης για να κηρύξει έκπτωτο τον Σουλτάνο. Αλλά ας μην αυταπατώμεθα, δεν είναι ο κ. Ερντογάν Σουλτάνος, δεν είναι ο Μέγας Χαλίφης του Ισλάμ. Ενα ersatz είναι η τουρκική δημοκρατία και επί κεμαλιστών και επί ισλαμιστών.

Οσο για την απομάκρυνση του κ. Νταβούτογλου από την πρωθυπουργία, δεν πρόκειται να αποτελέσει δραματική απώλεια. Η συμβολή του πρώην πρωθυπουργού στο «σύστημα Ερντογάν» ήταν διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής, ένα σχήμα ακαδημαϊκής πληρότητος, που όταν εφαρμόσθηκε στην πράξη απέτυχε με τρόπο κραυγαλέο και ενέπλεξε την Τουρκία σε περιπέτειες.

Καθ' όσον αφορά τυχόν παράπλευρες συνέπειες στα ελληνοτουρκικά, ο αρχιτέκτων της πολιτικής αυτής είναι ο κ. Ερντογάν και επί της εξουσίας του –με τη μία ή την άλλη μορφή– οι σχέσεις Αθηνών - Αγκυρας υπήρξαν ούτως ειπείν «ομαλές». Καμία σύγκριση με τις εξόχως επικίνδυνες κρίσεις επί κεμαλικών κυβερνήσεων, που τόσο φαίνεται να νοσταλγούν οι «προοδευτικές δυνάμεις» στην Ελλάδα και γενικότερα στη Δύση.

Σημείο αναφοράς και ισχύος στην Τουρκία ήταν και παραμένει έως τώρα ο κ. Ερντογάν, με αυτόν και την κυβέρνησή του συνομιλεί η Ελλάς και αυτή η σχέση πρέπει να διατηρηθεί. Τα υπόλοιπα είναι ως εκ του περισσού και φλυαρίες αργοσχόλων, που εκ παραλλήλου με το ενδιαφέρον τους για το «δημοκρατικό έλλειμμα» στην Τουρκία θα ήταν ίσως σκόπιμο να προβληματισθούν και με το «έλλειμμα» στη δημοκρατική Ενωμένη Ευρώπη, όπου συνθλίβονται σταδιακά τα συστημικά κόμματα.

Το μετα - μεταμοντέρνο πραξικόπημα του Ερντογάν

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Κάποτε οι γενίτσαροι αναποδογύριζαν το καζάνι με το πιλάφι τους για να δείξουν τη δυσαρέσκειά τους στον σουλτάνο. Τον περασμένο αιώνα, οι στρατηγοί ανέτρεπαν κυβερνήσεις με όπλα και τανκς. Το 1997, η στρατιωτική ηγεσία πέτυχε τη διάλυση κυβέρνησης συνασπισμού υπό τον ισλαμιστή πρωθυπουργό Νετσμετίν Ερμπακάν μόνο με μία απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ασφαλείας – κίνηση που έμεινε στην τουρκική ιστορία ως «το μεταμοντέρνο πραξικόπημα». Η αποπομπή του πρωθυπουργού Αχμέτ Νταβούτογλου λίγες μόνον ημέρες ύστερα από ανώνυμη επίθεση εναντίον του, από νεοσύστατο μπλογκ, πρέπει να λογίζεται το πρώτο μετα-μεταμοντέρνο παλατιανό πραξικόπημα.

Η πολιτική ίντριγκα ενδημεί στην Τουρκία. Παραδοσιακά διεξάγεται μια αέναη διαμάχη μεταξύ μεταρρυθμιστών και συντηρητικών δυνάμεων, μια σύγκρουση που καθορίζει τις ζωές των υπηκόων της και, σε μεγάλο βαθμό, τις σχέσεις με γειτονικούς λαούς. Σήμερα η Τουρκία βρίσκεται στο μεταίχμιο μεταξύ δημοκρατίας και αυταρχισμού, μεταξύ κοσμικού και θρησκευτικού καθεστώτος, μεταξύ Ανατολής και Δύσης, ενώ μαίνονται πόλεμοι στα σύνορά της (αλλά και στο νοτιοανατολικό τμήμα της) και εκατομμύρια πρόσφυγες και μετανάστες περνούν από το έδαφός της. Ετσι, οι κινήσεις της τουρκικής ηγεσίας αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη σημασία. Οι τελευταίες κινήσεις του προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν επιβεβαιώνουν την εμμονή του να διευρύνει τις εξουσίες της προεδρίας και να καταστεί μόνος και παντοδύναμος στην πολιτική σκηνή. Οι κινήσεις του, όμως, υποδεικνύουν και κάτι άλλο: ότι είναι εθισμένος τζογαδόρος. Το ερώτημα είναι πού οδηγούν οι απανωτές ζαριές; Ελέγχει το παιχνίδι ή ελέγχεται απ' αυτό;

Η πορεία του Ερντογάν καθορίζεται από τον χαρακτήρα του, όπως αυτός διαμορφώθηκε μέσα από την πολιτική διαδρομή του – μια πορεία γεμάτη συγκρούσεις, κινδύνους, πρόσκαιρες συμμαχίες, προδοσίες, νίκες και ήττες. Το 1997 ήταν δήμαρχος της Κωνσταντινούπολης και πιστός οπαδός του Ερμπακάν· σημαδεύτηκε από τον τρόπο που οι στρατιωτικοί τον ανέτρεψαν και έμαθε απ' αυτό. Ο ίδιος καταδικάστηκε το 1999 για την απαγγελία ποιήματος που θεωρήθηκε ότι καλούσε σε ανατροπή του καθεστώτος· φυλακίστηκε για τέσσερις μήνες και στερήθηκε τα πολιτικά του δικαιώματα για πέντε χρόνια.

Οταν το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), που ο ίδιος ίδρυσε, κέρδισε εκλογές το 2002, ο Ερντογάν έπρεπε να περιμένει έως τον επόμενο χρόνο να αλλάξει ο νόμος που τον απέκλειε από την πολιτική να διεξαχθούν νέες εκλογές και να γίνει πρωθυπουργός. Παρότι ο Ερντογάν κινήθηκε προσεκτικά ώστε να μην προκαλέσει το «βαθύ κράτος», εφαρμόζοντας μια επιτυχημένη οικονομική πολιτική που είχε υιοθετηθεί από προηγούμενη κυβέρνηση και θερμαίνοντας τις σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ενωση, δεν απέφυγε τη σύγκρουση. Το 2008, ένα χρόνο αφού το ΑΚΡ κέρδισε 46,7% σε εθνικές εκλογές, το Συνταγματικό Δικαστήριο εξέτασε πρόταση να απαγορευθεί το κόμμα επειδή παραβίαζε τη συνταγματική επιταγή διαχωρισμού κράτους και θρησκείας. Η πρόταση απερρίφθη με την ελάχιστη πλειοψηφία – 6 από τους 11 δικαστές υπερψήφισαν, όταν απαιτούνταν 7 ψήφοι για να περάσει.

Σε κάθε διαμάχη, ο Ερντογάν απέδειξε ότι ήταν αποφασισμένος να επιβιώσει και να νικήσει (γνωρίζοντας ότι η ήττα θα ήταν το τέλος του) και μεγάλη ικανότητα να εκμεταλλεύεται τη συγκυρία προς όφελός του. Ασπαζόμενος τις αρχές της Ε.Ε. και οδηγώντας την Τουρκία προς τη Δύση, αφόπλισε το κοσμικό καθεστώς, που ήταν θεματοφύλακας αυτής της τάσης, και απέτρεψε την ανάμειξη στρατιωτικών στην πολιτική.

Την ίδια ώρα, ο Ερντογάν βασίστηκε στη φιλία του με τον Φετουλάχ Γκιουλέν –θρησκευτικό ηγέτη που απέκτησε μεγάλη επιρροή με οπαδούς του στα σώματα ασφαλείας, τη Δικαιοσύνη και την εκπαίδευση– για να επιβάλει νέο καθεστώς σε αυτούς τους χώρους. Οταν, όμως, οι δύο άνδρες συγκρούστηκαν και χώρισαν οι δρόμοι τους, το 2013, ο Ερντογάν στράφηκε στους στρατιωτικούς και στο δικό του πλέον «βαθύ κράτος» για να κατατροπώσει τον Γκιουλέν, ο οποίος απάντησε με αποκαλύψεις για την ανάμειξη του Ερντογάν και του στενού του περιβάλλοντος σε κυκλώματα διαφθοράς. Η εξέγερση νέων στο Πάρκο Γκεζί της Κωνσταντινούπολης το 2013 προκάλεσε νέα έκρηξη του Ερντογάν εναντίον όσων θεωρεί εχθρούς, μια έκρηξη που εκδηλώνεται με ολοένα πιο αυταρχικά μέτρα εναντίον οποιουδήποτε θεωρεί αντίπαλο, μεταξύ αυτών δημοσιογράφοι και μέσα ενημέρωσης, επιστήμονες, Κούρδοι και Τούρκοι πολιτικοί.

Τώρα έφθασε να «αποκεφαλίζει» τους δικούς του. Το μπλογκ της 1ης Μαΐου κατηγορούσε τον –κατά τα άλλα πειθήνιο– Νταβούτογλου ότι δεν υπερασπιζόταν τον Ερντογάν επαρκώς εναντίον των εχθρών του, ότι είχε υπερβολικά καλές σχέσεις με Αμερικανούς και Ευρωπαίους ηγέτες, ότι δεν ήταν αρκετά ένθερμος υποστηρικτής της ενίσχυσης του θεσμού της προεδρίας. Κάθε κατηγορία αποδεικνύει παράνοια, μαρτυρεί ότι ο Ερντογάν δεν ενδιαφέρεται για συμμαχίες, ότι παίζει μόνος του τα ζάρια. Σύντομα θα φανούν οι συνέπειες.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Η δυναμική των κριτηρίων ποιότητας

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Υπάρχει ρεαλιστική προοπτική να ξεπεραστεί η κρίση που μαστίζει τη χώρα μας – η κρίση που συνεχώς γιγαντώνεται σαν χιονοστιβάδα, πέντε τουλάχιστον χρόνια τώρα;

Τα αρνητικά προγνωστικά είναι ολοφάνερα για όποιον δεν αρνείται να τα δει:

Στη διαχείριση της κρίσης έχουν δοκιμαστεί όλα τα κόμματα του πολιτικού μας φάσματος – όλα, εκτός από τις περιπτώσεις ψυχοπαθολογικής ιδεοληψίας ή κατάφωρης γραφικότητας. Τα κόμματα που έχουν δοκιμαστεί, έχουν όλα εξευτελιστικά αποτύχει, ακόμα και αλλάζοντας αρχηγούς. Αποδείχτηκαν όλα απολύτως εξομοιωμένα στη νοοτροπία και στις πρακτικές. Ολα διαβρωμένα ώς το μεδούλι από την επάρατο εθνική μας νόσο: κάθε κυβέρνηση (χωρίς καμιά ποτέ εξαίρεση) να υποτάσσει τα πάντα στο κυνηγητό της επανεκλογής της.

Δεύτερο αρνητικό, κυριολεκτικά απελπιστικό δεδομένο: η αδυναμία (πιθανόν και άρνηση) των κομμάτων του κοινοβουλίου να οριοθετήσουν κοινές και ομόφωνες «κόκκινες γραμμές» απέναντι στους επικυρίαρχους της χώρας δανειστές – χωρίς να παραιτηθούν από τις μεταξύ τους διαφορές απόψεων και τις κριτικές αντιμαχίες τους. Γραμμές κοινής υπεράσπισης θεμελιωδών προϋποθέσεων επιβίωσης και αξιοπρέπειας των ακόμα κατοίκων της χώρας. Να έχουν οι δανειστές απέναντί τους ενιαίο και αρραγές μέτωπο: ολόκληρο το πολιτικό φάσμα της χώρας συμπαγές στα συμφωνημένα ουσιώδη – και στα επιμέρους ας συνεχίζουν το φτηνιάρικο μαλλιοτράβηγμα. Να είναι ξεκάθαρο και μέσα και έξω από τη χώρα ότι, αν αύριο οι Τούρκοι πατήσουν στις Οινούσσες, οι κουκουέδες Ελληνες θα πολεμήσουν δίπλα στους χρυσαυγίτες. Ακριβώς επειδή υπάρχουν «κόκκινες γραμμές» κοινές τόσο στο εδαφικό όσο και στην οικονομία.

Τρίτη αναπηρία που καθηλώνει ανέλπιδα τη χώρα στην κρίση: τα ΜΜΕ. Η εμπορευματοποίηση της πληροφορίας, της ψυχαγωγίας, της κοινωνικής αγωγής από τα ηλεκτρονικά «μέσα» έχει βυθίσει τον ελλαδικό πληθυσμό σε εφιάλτη πρωτογονισμού. Τα καίρια καθολικευμένα και παγιωμένα πια συμπτώματα του εφιάλτη είναι: η ανατριχιαστική αγλωσσία,

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗ

το στραπατσάρισμα της εκφραστικής που εξομοιώνει κάθε επίπεδο καλλιέργειας και εμπειριών στην κοινή συνισταμένη της επιδημικής ασκέψιας και ακαλαισθησίας. Με τα «μέσα» σε ρόλο μεθοδικού προαγωγού για την εξηλιθίωση των μαζών, φωλιασμένου σε κάθε σπιτικό, ο Ελληνας αφομοιώνει, μιμητικά (και με καύχηση), την ατσιδοσύνη της

Με τα μέτρα της συντελεσμένης καταστροφής να κρίνουμε ποιότητα αρχηγών και κομμάτων.

κονσερβαρισμένης «εξυπνάδας» αδίστακτων και χυδαίων καπήλων της δημοσιογραφίας: Τα «ξέρει» όλα ο παρακμιακός Ελληνας, έχει την κατ' αποκλειστικότητα «έγκυρη» πληροφόρηση, γνωρίζει και προθέσεις (κυρίως αυτές), όπως και κίνητρα, οπωσδήποτε το «σκοτεινό παρασκήνιο» και τις διεθνείς μηχανορραφίες. Ακούσια παραιτημένος από κάθε ορθολογική συνέπεια, με χαμένη τη γλώσσα, δάνεια την αισθητική και την ευπρέπεια, είναι πια ο Ελληνας αποκλεισμένος από κάθε προοπτική ιστορικής επιβίωσης.

Τέταρτο σύμπτωμα επιβεβαιωτικό της ανελπιστίας: μοιάζουν τελείως νεκρωμένα τα κοινωνικά αντανακλαστικά αντίδρασης στη μικρόνοια και στη χυδαιότητα. Δεν διανοείται ή δεν τολμάει καμιά μερίδα της ελλαδικής κοινωνίας, ούτε η ex officio ηγετική (Ακαδημία Αθηνών, πανεπιστήμια, δικαστές, ηγεσία Ενόπλων Δυνάμεων, επίσκοποι, επιμελητήρια, επιστημονικά σωματεία), να αντισταθεί στη συντελούμενη και κυβερνητικά κατευθυνόμενη συλλογική αυτοχειρία: Με άθικτο και οργιαστικό πάντοτε το κομματικό-πελατειακό κράτος, καταλύεται η θεμελιώδης κοινωνική σύμβαση: μισθοί και συντάξεις. Η βαναυσότητα των «μέτρων λιτότητας» έχει εξοντώσει το κύτταρο κοινωνικής συνοχής: την ελληνική οικογένεια. Εχει στην πράξη ακυρωθεί η λειτουργία Δικαιοσύνης στη χώρα, με αυτονόητη την ατιμωρησία επίορκων, κακουργηματικής ιδιοτέλειας πολιτικών, φαυλεπίφαυλων εργολήπτων και προμηθευτών του Δημοσίου, απογραμμένων σε «λίστες» φοροφυγάδων, αργυρώνητων «συνδικαλιστών», «μπράβων» του ποδοσφαιρικού υποκόσμου.

Δυο εικόνες, συμπτωματικές, τυχαίες, των πρόσφατων εορτίων ημερών, συνοψίζουν εντυπωσιακά τα τελείως νεκρωμένα αντανακλαστικά ευαισθησίας και ευθιξίας της ελλαδικής κοινωνίας – δείγματα προχωρημένου, άκρως απειλητικού πρωτογονισμού.

Πρώτη εικόνα: Δεν βρέθηκε ούτε φέτος, έστω και ένας (για δείγμα) επίσκοπος, που να αποσχηματίσει αυθημερόν τούς κληρικούς πρωταγωνιστές της γελοιώδους καφρίλας, της επονομαζόμενης (από τη δημοσιογραφική αγυρτεία) «κατανυκτικό υπερθέαμα» ή φολκλορική «πρώτη ανάσταση»! Καραγκιοζιλίκια με παπάδες που χοροπηδάνε ξέφρενοι μέσα στον ναό σκορπίζοντας δαφνόφυλλα και διεγείροντας εξημμένους κάφρους σε πανδαιμόνιο υστερικού σαματά – δήθεν αναβιώνοντας «έθιμο».

Και δεύτερη εικόνα: Μεγάλη Παρασκευή βράδυ, στον υπαίθριο χώρο έξω από τη Μονή Πετράκη, στην καρδιά της Αθήνας. Το πλήθος σιγοψέλνει («μορμυρίζει» θα έλεγε ο κυρ-Αλέξανδρος) τα «Εγκώμια», περιμένει να βγει ο Επιτάφιος. Αιφνιδιάζονται όλοι, αλλά σεμνά και διακριτικά σιωπούν, όταν προστίθεται στο υπαίθριο εκκλησίασμα νεαρή κυρία κρατώντας από στέρεο λουρί τον μεγαλόσωμο σκύλο της! Τι να πει κανείς, πώς να αντιδράσει. Το ατομικό «δικαίωμα», η ελευθερία των ανεμπόδιστων επιλογών, προηγείται κάθε αίσθησης του «ιερού», κάθε ευπρέπειας. Αφού ο υπουργός των Οικονομικών μπήκε στην Ντάουνινγκ - στρητ με το χέρι στην τσέπη και το πουκάμισο έξω από το παντελόνι, με πλήρη άνεση τριτοκοσμικού «απελεύθερου», γιατί και η κολωνακιώτισσα κυρία να μην εκκλησιαστεί συντροφιά με τον σκύλο της;

Τα τείχη που χτίσαμε για να «ανοιχτούμε» στον «εκσυγχρονισμό» και στην «πρόοδο», μας έκλεισαν «ανεπαισθήτως» από τον κόσμον έξω. Είναι κανόνας αδήριτος που αφορά σε θλιβερούς υπανάπτυκτους και συμπλεγματικούς παρακμιακούς: Περιθωριοποιούνται. Και δεν το καταλαβαίνουν. Εχουν χάσει την αίσθηση της πραγματικότητας ή δεν πρόλαβαν να την αποκτήσουν.

Δεν είναι απλή θρηνωδία αυτή η πιστοποίηση, ούτε μαζοχιστική αυτομαστίγωση. Είναι μπούσουλας πολιτικού προσανατολισμού, με προαπαιτούμενα: τη σοβαρότητα, επαρκή νοημοσύνη και το ένστικτο αυτοσυντήρησης. Εχοντας μέτρο την καφρίλα της (τηλεοπτικών απαιτήσεων) «πρώτης ανάστασης» ή του «δικαιώματος» να εκκλησιαζόμαστε με τον σκύλο μας, μπορούμε, ίσως, να δια-κρίνουμε πόσο δραματικά ανεπαρκής είναι για πρωθυπουργός ο κ. Τσίπρας, πόσο κομψευόμενα ανίκανος ο κ. Κυριάκος, και οι υπόλοιποι επιεικώς φαιδροί ή προκλητικά υπόδικοι. Μόνο οι αμείλικτες απαιτήσεις μας ενδέχεται να γεννήσουν το ζητούμενο ηγετικό ανάστημα.

19-ELLADA_Master_cy 06/05/16 16:05 Page 19

Οκνηρία, φόβος, απληστία

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΗ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Εδώ και έξι χρόνια και τρία μνημόνια, αυτό που μας απασχολεί όλους είναι η αλλαγή – αυτό, δηλαδή, που δεν μπορούμε να κάνουμε. Ανακυκλώνονται η μιζέρια και οι θυσίες επί έξι χρόνια τώρα, προχωρούμε κάπως και μετά γλιστράμε απότομα πίσω, επειδή είτε δεν μπορούμε είτε δεν θέλουμε να αλλάξουμε το κράτος μας και την οικονομία μας. Αλλοι από εμάς είναι υπέρ των αναγκαίων αλλαγών, άλλοι τις αντιμάχονται και επιδιώκουν τη συντήρηση ή και την επέκταση του παλιού που χρεοκόπησε· όλοι μας, πάντως, γύρω από την έννοια της αλλαγής διαφωνούμε ή συμφωνούμε. Η υποστήριξη ή η αντίδραση στην αλλαγή (σε αυτό που λέμε «μεταρρυθμίσεις») είναι η νέα διαχωριστική γραμμή στην πολιτική.

Τι μας εμποδίζει να αλλάξουμε; Πιο σωστά, τι μας εμποδίζει να καταλάβουμε ότι πρέπει να αλλάξουμε για να διασώσουμε το βιοτικό επίπεδό μας και να το ανεβάσουμε πάλι; Το ερώτημα, για εμένα, είναι καίριο, διότι ακόμη και αν αλλάξουμε κυβέρνηση, αν αναλάβει ο Κυριάκος Μητσοτάκης και είναι ως πρωθυπουργός όσο καλός δείχνει μέχρι στιγμής στην αντιπολίτευση, τι θα καταφέρει εφόσον οι ισορροπίες στην κοινωνία θα μένουν οι ίδιες; Αν ο ίδιος ο κόσμος δεν νιώσει και δεν κατανοήσει την ανάγκη να αλλάξουμε, μια εύθραυστη πλειοψηφία δεν έχει σοβαρές πιθανότητες να σώσει τη χώρα. Από όλο τον κόσμο που συναντώ αυτό ακούω. Να, λοιπόν, γιατί η αλλαγή είναι το κεντρικό ζήτημα της υπόθεσής μας.

Προσωπικώς, βρήκα μια απάντηση στο ερώτημα σε έναν σύγχρονο ιστορικό, το βιβλίο του οποίου διαβάζω τώρα. Δεν είναι σωστό γενικώς να συγχέουμε την πολιτική με την Ιστορία, διότι στην Ιστορία πάντα ξέρουμε τα αποτελέσματα των ανθρωπίνων αποφάσεων, ενώ στην πολιτική ποτέ. Νομίζω όμως ότι ο ιστορικός Ιαν Μόρις, που διδάσκει στο Στάνφορντ στην Καλιφόρνια, λέει κάτι χρήσιμο για την περίπτωσή μας. Στο βιβλίο του «Why the West Rule - For Now» (Γιατί η Δύση ηγεμονεύει - προς το παρόν), ο Μόρις παίρνει το λεγόμενο θεώρημα του Χάινλαϊν, που λέει ότι «η πρόοδος γίνεται από τεμπέληδες που ψάχνουν ευκολότερους τρόπους για να κάνουν τα πράγματα», και το επεκτείνει. Υποστηρίζει, συγκεκριμένα, ότι οι δυνάμεις που δρουν ως καταλύτες σε μια κοινωνία και τη σπρώχνουν στην αλλαγή είναι αυτά τα τρία που λέει ο τίτλος: οκνηρία, φόβος, απληστία. Επακριβώς, το θεώρημα του Μόρις λέει ότι «οι αλλαγές προκαλούνται από οκνηρούς, άπληστους, τρομαγμένους ανθρώπους που ψάχνουν πιο εύκολους, πιο κερδοφόρους και πιο ασφαλείς τρόπους για να κάνουν πράγματα». **Τι μας λείπει,** λοιπόν, από τις προδιαγραφές; Από τεμπελιά, δόξα τω Θεώ, είναι θεσμοθετημένη και προστατεύεται – λίγο ακόμη θέλουμε και θα εξαίρεται ανοικτά ως κοινωνικό αγαθό. Αλλωστε ο πρωτεργάτης του Υπαρκτού Ελληνισμού, ο Ανδρέας Παπανδρέου, το είχε πει ευθέως σε συνέντευξή του ότι ο Ελληνας είναι τεμπέλης. Προχωρούμε παρακάτω: από απληστία πώς πάμε; Δεν έχω τρόπο να διατυπώσω το τετριμμένο, γι' αυτό και αρκούμαι απλώς να θυμίσω τα αίσχη της αλήστου εποχής της αστακομακαρονάδας, αλλά και μετέπειτα, όταν ενέσκηψε η κρίση, τον λυσσαλέο αγώνα όλων εναντίων όλων προκειμένου να διασώσει ο καθένας τα δικά του προνόμια. Επομένως, δεν μας λείπει ούτε η απληστία.

Εκείνο που μας λείπει είναι ο φόβος. Προφανώς, η έλλειψη οφείλεται σε βαθιά άγνοια λόγω των ειδικών συνθηκών στο περιβάλλον του Υπαρκτού Ελληνισμού (επαρχιωτισμός, φόβος της Δύσης, αμορφωσιά ενισχυμένη από το Διαδίκτυο κ.λπ.). Επίσης, οφείλεται εν μέρει και στην εθνική μας αφήγηση, που εξαίρει τη γενναιότητα και τον ηρωισμό, προκειμένου να καλύψει τα κενά της. Σκεφθείτε, λ.χ., αν καταλάβατε ποτέ από τα σχολικά βιβλία το συνολικό σχήμα της Επανάστασης του 1821. Μάλλον όχι. Μαθαίνουμε για τις νίκες της αρχής, διερχόμεθα στα πεταχτά τους εμφυλίους που κατά κύριο λόγο μας απασχόλησαν στη συνέχεια και, ενώ η επανάσταση έχει ουσιαστικά ηττηθεί, παρεμβαίνουν οι τρεις δυνάμεις και, χωρίς να έχουμε καταλάβει πώς δένουν όλα αυτά, καταλήγουμε να δοξάζουμε τη γενναιότητά μας και την αγάπη για την ελευθερία. Οταν ο ηρωισμός εκθειάζεται συστηματικά με τόση υπερβολή, επόμενο είναι ο φόβος, που μπορεί να είναι σύνεση και σωφροσύνη, να θεωρείται περιφρονητέος. Ο Ελληνας θαυμάζει τη γενναιότητα περισσότερο από την εξυπνάδα, εξ ου και είμαστε ο «εξυπνότερος» λαός του κόσμου, με εισαγωγικά απαραιτήτως.

Ολα αυτά παραπάνω τα γράφω με την ελπίδα ότι θα βοηθήσω να περάσει ευχάριστα ο χρόνος της ανάγνωσης· όμως, αν έχουν κάποια βάση στην πραγματικότητα, τότε έχουμε σοβαρό πρόβλημα. Διότι ο μόνος τρόπος για να μάθουμε να εκτιμάμε την αξία του φόβου θα είναι η καταστροφή – αυτό, δηλαδή, που πιστεύουν οι πιο σκληροί πολιτικοί στο Βερολίνο. Αλίμονο αν μας συμβεί το αποτρόπαιο. Η μόνη ελπίδα για να το αποφύγουμε θα εξαρτηθεί από αυτό που ένας πολύ γνωστός Βρετανός οικονομικός αναλυτής ονομάζει στις κατ' ιδίαν συζητήσεις του «εκπαιδευτική αξία του ΣΥΡΙΖΑ». Μαθαίνουμε;

Παρεμπιπτόντως, πρώην υπουργός –από τους σοβαρότερους της κυβέρνησης Σαμαρά– μου έλεγε ότι, εκεί όπου πέρασε το Πάσχα, ο κόσμος τον σταματούσε στον δρόμο και του έλεγε «γυρίστε γιατί χανόμαστε». Δεν είναι πολύ, αλλά είναι κάτι και μάλιστα όταν την ίδια ώρα είναι οι βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ εκείνοι που γίνονται στόχος επιθέσεων.

ΦΑΛΗΡΕΥΣ
kassimatis@kathimerini.gr

Μαύρη και ολόσωμη

Ειλικρινής και ανιδιοτελής θαυμαστής του διοικητού της Τραπέζης της Ελλάδος μου είπε ότι τον είδε εν Σύρω, παρά θιν' αλός, να φορεί μια μαύρη, εφαρμοστή και ολόσωμη φόρμα από καουτσούκ θέαμα το οποίο τον έκανε να θυμηθεί τους αθάνατους στίχους από τις Μέρες του 1907 του Καβάφη. Η αναφορά στον Καβάφη μη σας κάνει να σκέπτεσθε μια στολή από βινύλ, όχι. Ο Γιάννης Στουρνάρας είναι φανατικός κολυμβητής (και σοβαρός κολυμβητής: βουτάει και βγαίνει ύστερα από πέντε-έξι χιλόμετρα) και τους δροσερούς μήνες του χρόνου κολυμπά με στολή δύτη.

20-ELLADA_Master_cy 06/05/16 15:37 Page 20

Μόνιμη παρουσία του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο

Οι επιδιώξεις της Αγκυρας, οι τρεις στόχοι των ΗΠΑ και οι αντιδράσεις της Αθήνας

Του **ΣΩΤΗΡΗ ΣΙΔΕΡΗ**

Οι προβλέψεις αρκετών δυτικών χωρών, μεταξύ των οποίων οι ΗΠΑ και η Αγγλία, ότι το Αιγαίο Πέλαγος αποτελεί έναν από τους πλέον κρίσιμους κόμβους για την ασφάλεια του δυτικού κόσμου τις επόμενες δεκαετίες, σχετίζονται άμεσα με την προσπάθεια της Ουάσιγκτον να αποδώσει πάση θυσία η επιχείρηση του ΝΑΤΟ, να μην προκληθεί θερμό επεισόδιο και να επιλυθούν τα ελληνοτουρκικά προβλήματα το συντομότερο δυνατό.

Στόχος των ΗΠΑ, τονίζουν καλά ενημερωμένες διπλωματικές και κυβερνητικές πηγές, είναι να παραμείνει το ΝΑΤΟ στην περιοχή για δεκαετίες και να επεκτείνει με σχέδιο και ένα νέο δόγμα την ακτίνα δράσης

Η Ουάσιγκτον θέλει να αποδώσει πάση θυσία η επιχείρηση του ΝΑΤΟ, να μην προκληθεί θερμό επεισόδιο και να επιλυθούν σύντομα τα ελληνοτουρκικά προβλήματα.

του στη Μεσόγειο. Το προσφυγικό πρόβλημα, σε συνδυασμό με τη μετανάστευση των φτωχών και την κλιματική μετανάστευση που θα είναι επίσης μαζική τα επόμενα χρόνια, η αντιμετώπιση της τρομοκρατίας, οι κινήσεις της Ρωσίας στην περιοχή που είναι πλήρως αναβαθμισμένες και η προστασία των ενεργειακών οδών καθιστούν το Αιγαίο και την Ελλάδα μείζονος στρατηγικής σημασίας. Σύμφωνα με έγκυρες πηγές, ξένοι πολιτικοί ηγέτες και διπλωμάτες υπογραμμίζουν τα νέα δεδομένα στην Αθήνα, η οποία όμως εξακολουθεί να είναι αμήχανη και να κινείται χωρίς σχέδιο για να αξιοποιήσει τις εξελίξεις αυτές και να αποσπάσει η χώρα τα αυτονόητα οφέλη. Καλά ενημερωμένος διπλωμάτης, που υπηρετεί σε ευρωπαϊκή πρωτεύουσα, είπε στην «Κ» ότι υφίσταται ένας επιπλέον κίνδυνος για τη χώρα, καθώς οι μεγάλες αλλαγές που συντελούνται στους θεσμούς της Ε.Ε., η νέα συνοριοφυλακή, η δράση του ΝΑΤΟ και τα προβλήματα με την Τουρκία μπορεί να οδηγήσουν σε διεθνοποίηση ενός τμήματος του Αιγαίου, με προφανείς συνέπειες για την ελληνική κυριαρχία, ενδεχόμενο που το ελληνικό κράτος δεν πρέπει να υποτιμήσει και να δράσει τώρα, πριν διαμορφωθούν οι συνθήκες για επιβολή αποφάσεων.

«Παγώνουν» οι συνομιλίες

Οπως στο προσκήνιο, έτσι και στο παρασκήνιο, οι ελληνοτουρκικές σχέσεις είναι φορτισμένες, ακόμη και οι διπλωματικοί διάλογοι είναι πλέον ψυχροί. Ενα θερμό επεισόδιο που φαίνεται να επιδιώκει τουλάχιστον ένα τμήμα των Τούρκων στρατιωτικών και πολιτικών, μπορεί να οδηγήσει σε άμεσες διαπραγματεύσεις με την Ελλάδα και εκεί να διεκδικήσει την αλλαγή του νομικού καθεστώτος του Αιγαίου. Η Ελλάδα αντιδρά, αλλά τα πράγματα είναι ιδιαίτερα δύσκολα και περίπλοκα αυτή την ώρα.

Η διαδικασία των ΜΟΕ έχει παγώσει και όχι μόνον αυτό, αλλά και το μνημόνιο Παπούλια - Γιλμάζ, που άντεξε ώς ένα βαθμό στον χρόνο, έχει πλέον ακυρωθεί στην πράξη, ενώ οι διερευνητικές συνομιλίες έχουν παραλύσει παρά τις δημόσιες δεσμεύσεις των κυρίων Τσίπρα και Νταβούτογλου για σύντομα αποτελέσματα.

Εντονη ανησυχία

Η Ουάσιγκτον, που γνωρίζει πολύ καλά τι συντελείται στο παρασκήνιο, έχει εκφράσει την έντονη ανησυχία της στα υπουργεία Εξωτερικών και Αμυνας, καθώς για πρώτη φορά μετά τη «διπλωματία των σεισμών», από την περίοδο 1999-2000, είναι ορατό το ενδεχόμενο να κλείσουν ή να περιοριστούν στο ελάχιστο οι πολιτικοί, διπλωματικοί και στρατιωτικοί δίαυλοι μεταξύ Αθήνας και Αγκυρας. Η αναβάθμιση της επιθετικότητας της Τουρκίας ότι πλέον 17 νησιά δεν αποτελούν γκρίζα ζώνη αλλά ανήκουν στην Τουρκία προκαλεί, πέραν της στρατιωτικής έντασης, και διπλωματική υπερθέρμανση. Τα ηχητικά μηνύματα που λαμβάνει το ΝΑΤΟ από την Αγκυρα με τις φωνές Τούρκων λιμενικών ή από τα ραντάρ ότι η περιοχή των Οινουσσών ή του Φαρμακονησίου είναι «τουρκικό έδαφος» έχουν προκαλέσει την αντίδραση της Αθήνας, που επίσης φέρεται αποφασισμένη να κλιμακώσει με τη σειρά της τη στρατιωτική της αντίδραση. Η πρώτη συζήτηση για εγκατάλειψη της παθητικής άμυνας έγινε, σύμφωνα με έγκυρες πηγές, στη συνεδρίαση του ΚΥΣΕΑ στις 15 Απριλίου, όταν ο πρωθυπουργός αποδέχθηκε εισήγηση για «κλείδωμα» των τουρκικών αεροσκαφών και πλοίων και λειτουργία της αεράμυνας, ενώ αυξάνεται η στρατιωτική παρουσία στα νησιά και η ναυτική στο Αιγαίο.

Η πολιτική ίσων αποστάσεων, όμως, εκ μέρους του ΝΑΤΟ παραμένει. Στο κλίμα αυτό αναμένεται να πραγματοποιηθεί η συνάντηση Τσίπρα - Νταβούτογλου (αν και ο τελευταίος ανακοίνωσε ότι αποχωρεί από την πρωθυπουργία) στη Θεσσαλονίκη στις 17 Μαΐου στο περιθώριο της εκδήλωσης για τα εγκαίνια του ΤΑΡ. Μέχρι προχθές εθεωρείτο βέβαιη η παρουσία του Τούρκου πρωθυπουργού, ο οποίος σχεδίαζε μάλιστα να επισκεφθεί και τη Θράκη. Ωστόσο, η πολιτική της Τουρκίας στο Αιγαίο δεν άλλαξε επειδή άλλαζαν πρωθυπουργοί.

Γερμανοί στρατιωτικοί στο πλοίο υποστήριξης «Βοπν», που εκτελεί περιπολία του ΝΑΤΟ στο Ανατολικό Αιγαίο. Η Ουάσιγκτον αλλά και ευρωπαϊκές πρωτεύουσες εκτιμούν ότι το Αιγαίο Πέλαγος αποτελεί έναν από τους πλέον κρίσιμους κόμβους για την ασφάλεια του δυτικού κόσμου τις επόμενες δεκαετίες.

Ο νέος πρεσβευτής των ΗΠΑ στην Αθήνα

Ο διπλωμάτης Τζέφρεϊ Πιατ.

Ενας έμπειρος αλλά και σκληρός διπλωμάτης επελέγη από το Στέιτ Ντιπάρτμεντ ως ο επόμενος Αμερικανός πρεσβευτής στην Ελλάδα.

Πρόκειται για τον Τζέφρεϊ Πίατ, ο οποίος είναι σήμερα πρέσβης των Ηνωμένων Πολιτειών στην Ουκρανία. Ο κ. Πίατ έγινε ευρύτερα γνωστός λόγω της συνομιλίας που είχε με την Αμερικανίδα υφυπουργό Εξωτερικών, αρμόδια για τις Ευρωπαϊκές Υποθέσεις, Βικτόρια Νούλαντ, κατά τη διάρκεια της κρίσης μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας τον Ιανουάριο του 2014. Η συνομιλία είχε υποκλαπεί και αναρτηθεί στο Διαδίκτυο.

Ο κ. Πίατ είναι διπλωμάτης καριέρας και διατηρεί στενές σχέσεις με την κ. Νούλαντ, η οποία έχει εδώ και καιρό την ευθύνη της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής για την Ανατολική Μεσόγειο. Η Ουάσιγκτον έχει ήδη στείλει τα σχετικά έγγραφα στην ελληνική κυβέρνηση και ζητεί τη συμφωνία της, προκειμένου να έλθει στην Αθήνα ο κ. Πίατ.

Σε αυξημένη ετοιμότητα για το καλοκαίρι

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Θερμό καλοκαίρι στο Αιγαίο διακρίνουν στρατιωτικοί και διπλωμάτες που παρακολουθούν ανήσυχοι την επικίνδυνη κλιμάκωση της τουρκικής παραβατικότητας, η οποία είναι ιδιαιτέρως εστιασμένη σε περιοχές όπως οι Οινούσσες. Οι Ενοπλες Δυνάμεις βρίσκονται σε εγρήγορση και υπάρχουν εντολές για επαγρύπνηση, ιδιαίτερα κατά την τρέχουσα περίοδο, όπου πάνω από τα διεθνή ύδατα στο Κεντρικό και Ανατολικό Αιγαίο εξελίσσεται η μεγάλη ετήσια αποβατική άσκηση των τουρκικών Ενόπλων Δυνάμεων με την κωδική ονομασία «Efes 2016». Από την πρώτη ημέρα έναρξης της άσκησης σημειώθηκαν δεκάδες παραβάσεις του FIR Αθηνών και παραβιάσεις του Εθνικού Εναερίου Χώρου, ιδίως από τα αεροσκάφη και τα ελικόπτερα που συμμετείχαν σε άσκηση Ερευνας και Διάσωσης στα νότια της Χίου. Καθ' όλη τη διάρκεια των τελευταίων ημερών, με εντολές του ΓΕΕΘΑ και του ΓΕΑ, στον αέρα βρίσκεται ένα ζεύγος μαχητικών, προκειμένου να υπάρχει μια εξ αποστάσεως και διακριτική παρακολούθηση όσων εξελίσσονται από την πλευρά των Τούρκων. Στις τελευταίες συσκέψεις που έγιναν τόσο στο υπουργείο Εξωτερικών όσο και στο υπουργείο Εθνικής Αμυνας, παρατηρήθηκε ότι, μετά τη Δευτέρα του Πάσχα, η τουρκική κινητικότητα στις Οινούσσες μειώθηκε, ωστόσο κάτι τέτοιο δεν συνιστά λόγο εφησυχασμού. Η Αγκυρα εξακολουθεί να αμφισβητεί ευθέως την ελληνική κυριαρχία σε νησιά του Αιγαίου και ουδείς στην Αθήνα επιθυμεί εφησυχασμό που θα μπορούσε να οδηγήσει σε αιφνιδιαστικά γεγονότα τύπου Ιμίων. Πηγές ανέφεραν ότι η έως τώρα αντίδραση από την Ελλάδα, βασισμένη στο δίπτυχο της «σιωπηρής» διεθνοποίησης του προβλήματος, είτε διά της διπλωματικής οδού είτε διά της παρουσίας των πλοίων του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο, καθώς και στην εξαιρετικά συγκρατημένη αντίδραση των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων, θεωρείται η ενδεδειγμένη, κάτι που συνιστά κοινή αντίληψη τόσο στα δύο υπουργεία όσο και στο Μαξίμου.

Σε επιχειρησιακό επίπεδο, πέρα από την απόφαση για μόνιμη δύναμη εννέα ανδρών, η οποία θα εδρεύει επί 24ώρου στη νησίδα Πασάς (όπως αποκάλυψε η «Κ» την προηγούμενη Κυριακή), υπάρχει σχεδιασμός για ενεργοποίηση όλης της αντιαεροπορικής άμυνας στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, προκειμένου τα τουρκικά αεροσκάφη που κάνουν παραβιάσεις να παρακολουθούνται και από εδάφους. Παράλληλα, αναμένεται αύξηση του ποσοστού επάνδρωσης σε όλες τις μονάδες που βρίσκονται στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου, ενώ εν καιρώ αναμένεται να υπάρξει διασπορά και ειδικών δυνάμεων σε ορισμένα σημεία τα οποία κρίνονται κρίσιμα.

Οι εξοπλισμοί

Αναπόφευκτα, με βάση την τρέχουσα κατάσταση έχει ξεκινήσει μια συζήτηση και για το θέμα των εξοπλισμών, πάντα στο πλαίσιο της ενίσχυσης της αποτρεπτικής ικανότητας της χώρας. Με δεδομένες τις ιλιγγιώδεις εξοπλιστικές δαπάνες της Τουρκίας και τη δημοσιονομική δυσκολία που υπάρχει στην Ελλάδα, στην Αθήνα αναζητούνται και τρόποι αναβάθμισης του υπάρχοντος οπλοστασίου. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», στις συνομιλίες που θα έχει ο πρόεδρος της Ρωσίας Βλαντιμίρ Πούτιν, κατά την επίσκεψή του στην Ελλάδα (28-29 Μαΐου), θα περιλαμβάνονται και οι πιθανότητες που υπάρχουν για συνεργασία στον τομέα των εξοπλισμών, ιδιαίτερα στο σκέλος των πυραυλικών αντιαεροπορικών συστημάτων. Δεν είναι σαφές πώς θα μπορούσε να υλοποιηθεί μια συνεργασία αυτού του είδους, ιδιαίτερα υπό τις σημερινές συνθήκες, όπου η Ελλάδα βρίσκεται σε οικονομική δυσχέρεια, ενώ παράλληλα είναι χώρα-μέλος του ΝΑΤΟ, οι σχέσεις του οποίου με τη Μόσχα διανύουν... ψυχροπολεμική περίοδο.

Κατά τα λοιπά, στην Αθήνα υπάρχει μια δυσκολία ανάλυσης της τουρκικής συμπεριφοράς στο Αιγαίο, ανάλογη με εκείνη που επικρατεί αυτή την εποχή σε όλες τις δυτικές πρωτεύουσες. Διπλωματικές πηγές εκτιμούν ότι η αποπομπή Νταβούτογλου από τον Ερντογάν αναδεικνύει πως ήταν σωστή η εξαρχής αποστασιοποίηση της Αθήνας από μια σύγκρουση η οποία σοβούσε εδώ και αρκετό καιρό στην Αγκυρα. Με δεδομένο ότι συγκεντρώνεται ακόμη περισσότερη εξουσία στα χέρια ενός προσώπου, έμπειροι παρατηρητές τονίζουν πως καθίσταται σαφές ότι η παραβατικότητα στο Αιγαίο δεν συνιστά αποτέλεσμα μιας εσωτερικής διαπάλης μεταξύ «πολιτικού και στρατιωτικού κατεστημένου», αλλά, αντιθέτως, εξισορρόπηση και εναρμόνιση με βάση κάποιους κοινούς στόχους. Οι ίδιες πηγές δεν παρέλειπαν να τονίσουν ότι αυτή η άνοδος της τουρκικής παραβατικότητας έχει αγγίξει το ζενίθ της το 2015 και το 2016, έπειτα από πέντε συναπτά έτη...νηνεμίας στο Αιγαίο.

Εν καιρώ αναμένεται να υπάρξει διασπορά ειδικών δυνάμεων σε ορισμένα σημεία του Αιγαίου τα οποία κρίνονται κρίσιμα.

Επτά διαπιστώσεις για την κατάσταση στο Αιγαίο

Του **ΑΓΓΕΛΟΥ Μ. ΣΥΡΙΓΟΥ***

Το ΝΑΤΟ αντιλήφθηκε ότι στο Αιγαίο η Συμμαχία δεν μπορεί να λειτουργήσει επιχειρησιακά: Η επιχείρηση του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο υπήρξε πρωτοβουλία της Γερμανίας, που ήθελε να διακόψει τις παράνομες ροές προς την Ευρώπη, διότι απειλούν την εσωτερική πολιτική της ισορροπία. Οι Αμερικανοί δέχθηκαν την επιχείρηση, διότι διασφάλιζε τη νατοϊκή παρουσία σε ένα κρίσιμο θαλάσσιο πέρασμα των Ρώσων, μεταξύ Μαύρης Θάλασσας και Ανατολικής Μεσογείου.

Στην πορεία διαπιστώθηκε ότι ήταν κοστοβόρα διαδικασία με περιορισμένα αποτελέσματα: πλοία αξίας εκατοντάδων εκατομμυρίων με υψηλά λειτουργικά έξοδα καλούνταν να φέρουν εις πέρας μία αποστολή που μπορούσε να πραγματοποιηθεί καλύτερα με τα «φθηνά» πλοία του Λιμενικού. Επιπλέον, οι σύμμαχοι ήλθαν αντιμέτωποι, όχι πλέον θεωρητικά, αλλά στην πράξη, με το σύνολο των θεμάτων που μετά το 1974 θέτει η Τουρκία εις βάρος της Ελλάδος: μην πετάτε χωρίς δική μας άδεια, μην αναφέρεστε στα νησιά με ονόματα, αλλά με αριθμούς, διότι είναι αμφισβητούμενης κυριαρχίας, να ελλιμενίζεστε στην ηπειρωτική Ελλάδα, διότι τα νησιά είναι αποστρατιωτικοποιημένα, κ.ο.κ.

Την αρχική έκπληξη διαδέχθηκε ο προβληματισμός για την ουσιαστική αδυναμία του ΝΑΤΟ να δρα επιχειρησιακά σε μία περιοχή που, λόγω Ρωσίας, παρουσιάζει αυξημένο ενδιαφέρον για τους Αμερικανούς. Στους παραπάνω παράγοντες οφείλονται οι αμερικανικές παρεμβάσεις των τελευταίων εβδομάδων, από τα αερόστατα που θα αντικαθιστούσαν τα νατοϊκά πλοία μέχρι τις συστάσεις, κατά κύριο λόγο, προς την Τουρκία για αυτοσυγκράτηση. Μπορεί η Ελλάδα να εκμεταλλευθεί τις εξελίξεις; Δύσκολο, αλλά υπό προϋποθέσεις εφικτό.

Η Τουρκία βρήκε την ευκαιρία να επιβεβαιώσει τις διεκδικήσεις της ενώπιον ενός διεθνούς ακροατηρίου: Παρά τα αντιθέτως θρυλούμενα, η Τουρκία σύρθηκε στην επιχείρηση λόγω επιμονής της Γερμανίας (όπως συνέβη και με την Ελλάδα, αλλά για διαφορετικούς λόγους). Αφού δεν μπορούσε να το αποφύγει, αποφάσισε να χρησιμοποιήσει την παρουσία του ΝΑΤΟ για να θέσει σε ένα διεθνές ακροατήριο το σύνολο των διεκδικήσεών της στο Αιγαίο. Γνωρίζει ότι πολλοί Ευρωπαίοι ηγέτες είναι πρόθυμοι να παραβλέψουν πολλά πράγματα μπροστά στο ζητούμενο: τη διακοπή των μεταναστευτικών και προσφυγικών ροών

Το παράδειγμα

Οι Οινούσσες επελέγησαν ως παράδειγμα «γκρίζας ζώνης» κυριαρχίας στο βόρειο Αιγαίο: Μετά την κρίση στα Ιμια, το 1996, οι Τούρκοι έχουν καταγράψει όλες τις νησίδες που δεν αναφέρονται ρητώς στις διεθνείς συνθήκες και τις θεωρούν «γκρίζες ζώνες» κυριαρχίας, για τις οποίες θα πρέπει Ελλάδα και Τουρκία να συμφωνήσουν σε ποια χώρα ανήκουν. Λόγω γεωγραφίας, οι περισσότερες «γκρίζες ζώνες» εντοπίζονται στα Δωδεκάνησα. Ο λόγος που οι Τούρκοι επιλέγουν τώρα την ευρύτερη περιοχή των Οινουσσών οφείλεται στις ιδιαιτερότητες της νατοϊκής επιχειρήσεως. Η Αγκυρα έχει περιορίσει τη δράση του ΝΑΤΟ στο βόρειο Αιγαίο και δεν δέχεται παρουσία νατοϊκών σκαφών στα Δωδεκάνησα, επειδή τα θεωρεί αποστρατιωτικοποιημένα. Στο βόρειο Αιγαίο, λόγω γεωγραφίας, δεν υπάρχουν πολλά μικρά νησιά. Οι Τούρκοι αμφισβητούν την ελληνική κυριότητα στην (ασήμαντη από πλευράς μεγέθους) Ζουράφα, στα Αντίψαρα και στο σύμπλεγμα των Οινουσσών (όπου και η νήσος Πασάς ή Παναγιά). Από πλευράς εντυπώσεων επελέγησαν οι Οινούσσες που βρίσκονται μεταξύ Χίου και τουρκικών ακτών, εν αντιθέσει προς τα Αντίψαρα που βρίσκονται δυτικά της Χίου και περίπου στο μέσον του Αιγαίου.

Οι «γκρίζες ζώνες» ήρθαν για να μείνουν: Εδώ και χρόνια επικρατούσε η αντίληψη ότι οι «γκρίζες ζώνες» ήταν ένα διαπραγματευτικό χαρτί που στο τέλος θα αποσυρόταν. Μετά και τις τελευταίες εξελίξεις στο βόρειο Αιγαίο είναι σαφές ότι οι «γκρίζες ζώνες» είναι βασική θέση της Τουρκίας, διότι επιτείνει σημαντικά την εικόνα μίας συνολικά αμφισβητούμενης περιοχής.

Τα κουτσά άλογα δεν έχουν πολλούς θαυμαστές: Με αυτήν τη φράση αναφέρθηκε Ελληνας διπλωμάτης στον τρόπο που αντιμετωπίζουν τις ελληνικές θέσεις οι σύμμαχοι. Αντιθέτως, οι Τούρκοι, προβληματικοί και εριστικοί, δεν παύουν να έχουν μετά τις ΗΠΑ τον μεγαλύτερο στρατό στο ΝΑΤΟ, με συμμετοχή σε όλες τις στρατιωτικές αποστολές (και με μεγάλες ανάγκες σε οπλικά συστήματα). Αυτά μετρούν ιδιαιτέρως.

Δεν είναι η κατάλληλη στιγμή να επιλύσουμε χρόνια ζητήματα: Στη παρούσα φάση δεν είμαστε διαπραγματευτικά ισχυροί. Πρέπει πρωτίστως να περιφρουρήσουμε τα δικαιώματά μας και να διατηρήσουμε τον ζωτικό μας χώρο. Πρέπει να κολλήσουμε όπως η πεταλίδα στον βράχο. Αυτό αφορά και στο Αιγαίο και στην Κύπρο.

Το σημερινό καθεστώς στο Αιγαίο εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους: Εδώ και δεκαετίες διολισθήσαμε σταδιακά σε μία κατάσταση όπου οι παραβιάσεις του εναερίου χώρου μας, οι παρενοχλήσεις πτητικών μέσων μας όταν πετούν προς απομακρυσμένα ελληνικά νησιά και οι εικονικές αερομαχίες στο Αιγαίο είναι ένα ψυχολογικά ανεκτό τμήμα της καθημερινότητας των ελληνοτουρκικών σχέσεων.

Πολύ χειρότερο είναι ότι το Αιγαίο έχει μετατραπεί σε μία θάλασσα ξεχασμένη από τις εξελίξεις του διεθνούς δικαίου, «παγωμένη» στο 1974. Η δημιουργία του εθιμικού κανόνα των δώδεκα μιλίων, η σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας του 1982 ή ακόμη και η ύπαρξη νέων θεσμών, όπως η συνορεύουσα ζώνη, που έχουν δημιουργηθεί ειδικώς για την αντιμετώπιση σημαντικών προβλημάτων, όπως η λαθρομετανάστευση, είναι για την περίπτωση του Αιγαίου πρακτικώς αδιάφορες εξελίξεις.

Σε συνδυασμό με τη χρόνια αποχή της Ελλάδος από την άσκηση των κυριαρχικών της δικαιωμάτων επί της υφαλοκρηπίδας, έχουν καταστήσει πιο νομιμοφανή την εντύπωση που καλλιεργεί η Τουρκία περί του Αιγαίου ωσάν μίας γκρίζας περιοχής με αδιευκρίνιστα σημεία δικαιοδοσίας, αμφισβητήσεις και προβλήματα. Η κατάσταση αυτή εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους που δεν προέρχονται μόνον από την Τουρκία αλλά μπορεί να προκύψουν και από δικούς μας λεονταρισμούς.

*Ο κ. Αγγελος Μ. Συρίγος είναι επίκουρος καθηγητής Διεθνούς Δικαίου και Εξωτερικής Πολιτικής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο.

21-ELLADA_Master_cy 06/05/16 17:24 Page 21

Υπάρχουν δυνάμεις που θέλουν ένταση

Ο υπουργός Εθνικής Αμυνας, Πάνος Καμμένος μιλάει για την κατάσταση στο Αιγαίο, το προσφυγικό και την αξιολόγηση

Συνέντευξη στον **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟ**

Κίνδυνο θερμού επεισοδίου στο Αιγαίο ή σοβαρού ατυχήματος, λόγω των ολοένα αυξανόμενων τουρκικών παραβιάσεων και παραβάσεων, διακρίνει ο υπουργός Εθνικής Αμυνας, Πάνος Καμμένος. Τονίζει στην «Κ» ότι η Ελλάδα έχει ενημερώσει όλους τους συμμάχους της, ενώ περιγράφει πως ο κυβερνήτης της ολλανδικής φρεγάτας που περιπολεί στο Αιγαίο αντιμετώπισε επικίνδυνους ελιγμούς τουρκικής τορπιλακάτου, για τους οποίους είναι ενήμερος και ο ίδιος ο γενικός γραμματέας του ΝΑΤΟ.

– Τις τελευταίες εβδομάδες παρατηρείται έξαρση της τουρκικής παραβατικότητας πάνω από το Αιγαίο. Πού την αποδίδετε;

– Είναι αλήθεια ότι τις τελευταίες ημέρες έχουμε μια ποιοτική αναβάθμιση της προκλητικότητας της Τουρκίας. Αφορά υπερπτήσεις πάνω από ελληνικά νησιά, παραβάσεις και παραβιάσεις του εθνικού εναέριου χώρου, παραβάσεις των εθνικών χωρικών υδάτων αλλά και προκλητική συμπεριφορά απέναντι σε πλοία του ΝΑΤΟ που συμμετέχουν στη νατοϊκή επιχείρηση. Να τονίσω ότι η νατοϊκή επιχείρηση έχει επιτύχει και ότι οι προσφυγικές ροές στο Ανατολικό Αιγαίο από 5.000 έως 7.000 την ημέρα έχουν περιοριστεί από 0 έως 18. Η αμφισβήτηση 17 ελληνικών νησιών, κατοικημένων και με οικονομική ζωή, όπως της Γαύδου ή των Οινουσσών, αποτελεί αστεία προκλητικότητα που μπορεί να εξηγηθεί μόνο ως κίνηση για χρήση και προπαγάνδα στο εσωτερικό της Τουρκίας, σε μια προσπάθεια να δημιουργηθούν αντισταθμίσματα στην απόφαση της διεθνούς κοινότητας για δημιουργία κουρδικού κράτους.

– Πιστεύετε ότι κάποιοι κύκλοι της γειτονικής χώρας μπορεί να επιθυμούν θερμό επεισόδιο;

– Η Ελλάδα γνωρίζει ότι υπάρχουν δυνάμεις που θέλουν να προκαλέσουν ένταση και ίσως θερμό επεισόδιο αλλά και ατύχημα, εξαιτίας των συνεχών εμπλοκών. Ωστόσο, με σοβαρότητα και σεβασμό στο διεθνές δίκαιο, η Ελλάδα ενημερώνει τους συμμάχους αλλά και τη διεθνή κοινότητα, δεν παρασύρεται σε ενέργειες που μπορεί να οδηγήσουν στην απώλεια των δικαίων της και παράλληλα εφαρμόζει τους πάγιους σχεδιασμούς της, αναχαιτίζει τα εισερχόμενα αεροσκάφη, εμπλέκεται στις παραβιάσεις των χωρικών υδάτων και αναγιγνώσκει τα προβλεπόμενα κείμενα, με μόνο σκοπό να προασπίσει την εθνική κυριαρχία. Τη Δευτέρα του Πάσχα μίλησα τηλεφωνικά με τον γενικό γραμματέα του ΝΑΤΟ. Ο κ. Γενς Στόλτενμπεργκ, ύστερα από την ενημερωτική επιστολή που έστειλε το υπουργείο Εξωτερικών στο ΝΑΤΟ, ζήτησε να μιλήσει μαζί μου. Τον ενημέρωσα για ό,τι συμβαίνει πάνω από το Αιγαίο. Του εξήγησα ότι τουρκικά ελικόπτερα πετούν πάνω από κατοικημένα ελληνικά νησιά σε ύψος 200 ποδιών, δηλαδή 70 μέτρων πάνω από το έδαφος. Ξεκαθάρισα ότι με αυτά τα δεδομένα είναι πολύ πιθανόν να συμβεί ατύχημα. Και αν συμβεί, την ευθύνη θα φέρει αποκλειστικά η Τουρκία. Του είπα ότι η Ελλάδα ζητεί ομαλοποίηση και ζήτησα την παρέμβασή του και των συμμαχικών χωρών για να σταματήσει αυτό το επικίνδυνο παιχνίδι. Του επισήμανα, τέλος, ότι δεν πρόκειται να αφήσουμε αναπάντητες τις προσπάθειες αμφισβήτησης της εθνικής μας κυριαρχίας.

– Ηρθε κάποια στιγμή που συνέβη στον αέρα κάτι που πραγματικά σάς ανησύχησε; Στις αρχές Μαρτίου, Τούρκος πιλότος F-16 έσβησε τα φώτα του αεροσκάφους του όταν τον πλησίασε για αναχαίτιση ελληνικό μαχητικό...

Π. Καμμένος: Τουρκική τορπιλάκατος έσβησε τα φώτα, κινήθηκε με ταχύτητα σε πολύ κοντινή απόσταση από ένα ολλανδικό πλοίο και αυτό το επικίνδυνο περιστατικό έχει καταγραφεί και αποτελεί μέρος της αναφοράς του Ολλανδού πλοιάρχου προς το ΝΑΤΟ.

> *Η αμφισβήτηση 17 ελληνικών νησιών, κατοικημένων και με οικονομική ζωή, αποτελεί αστεία προκλητικότητα, που μπορεί να εξηγηθεί μόνον ως κίνηση για χρήση στο εσωτερικό της Τουρκίας.*

– Το ίδιο έκανε τουρκική τορπιλάκατος σε ολλανδικό πλοίο. Εσβησε τα φώτα, κινήθηκε με ταχύτητα σε πολύ κοντινή απόσταση και αυτό το επικίνδυνο περιστατικό έχει καταγραφεί και αποτελεί μέρος της αναφοράς του Ολλανδού πλοιάρχου προς το ΝΑΤΟ. Αυτές οι συμπεριφορές δημιουργούν κίνδυνο τουλάχιστον ατυχήματος. Και παραβιάζουν τους κανόνες ναυσιπλοΐας και αεροπλοΐας. Θυμίζω ότι η Τουρκία κάνει τα ίδια και σε συνθήκες μάχης. Οπως τότε που, παραβιάζοντας τη Συνθήκη της Γενεύης, πυροβόλησαν και σκότωσαν τον Ρώσο πιλότο που είχε εγκαταλείψει το αεροσκάφος του πάνω από τη Συρία.

– Συμφωνείτε με την εκτίμηση ότι η παρουσία των πλοίων του ΝΑΤΟ στο Αιγαίο λειτούργησε ως «μαγνήτης» για την ανάδειξη της τουρκικής παραβατικότητας;

– Διαφωνώ απόλυτα. Η παρουσία του ΝΑΤΟ στην περιοχή, και ιδιαίτερα μελών του ΝΑΤΟ που είναι και μέλη της Ε.Ε., τα οποία έχουν υπογράψει τη συμφωνία του 2008, αναγνωρίζοντας τα ελληνικά σύνορα ως ευρωπαϊκά σύνορα, βοηθάει στην απόδειξη των δίκαιων θέσεων της Ελλάδος και την από τουρκικής πλευράς προκλητική συμπεριφορά.

– Στις επαφές που έχετε με τους ξένους, εταίρους και συμμάχους μας, τι σας λένε όταν τους παρουσιάζετε τα στοιχεία.

– Οι συμμαχικές χώρες έχουν ξεκάθαρη εικόνα για την προκλητικότητα της Τουρκίας. Εχουμε βίντεο που προέρχονται από συμμαχικά πλοία και αναφορές προς το ΝΑΤΟ κυβερνητών συμμαχικών πλοίων που περιγράφουν την προκλητική στάση της Τουρκίας. Αυτό επιβεβαιώνει τις ελληνικές θέσεις για μια συμπεριφορά της Τουρκίας που δεν άρχισε σήμερα, αλλά μέχρι τώρα υπήρχαν μόνο ελληνικές αναφορές. Θεωρώ, λοιπόν, ότι η παρουσία των νατοϊκών πλοίων στο Αιγαίο ενισχύει ξεκάθαρα με τις αναφορές που γίνονται τις ελληνικές θέσεις.

– Η Ελλάδα συμφωνεί με την επέκταση της νατοϊκής επιχείρησης νότια της Κρήτης, προκειμένου να αποφευχθεί πιθανή άνοδος των προσφυγικών ρευμάτων από τη Λιβύη και τη Βόρεια Αφρική, γενικότερα;

– Η Ελλάδα έχει δώσει διπλωματική άδεια για όλα τα χωρικά ύδατά της. Οσον αφορά την επέκταση των επιχειρήσεων νότια της Κρήτης, θεωρώ ότι οι δύο προϋποθέσεις που έθεσε ο κ. Κοτζιάς καλύπτουν τις ελληνικές θέσεις: Πρώτον, η μη μεταφορά προσφύγων και μεταναστών στην Κρήτη και, δεύτερον, ο απόλυτος σεβασμός των ελληνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων στην περιοχή.

– Το προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων ενεπλάκη ενεργά και διασφάλισε την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της χώρας για το προσφυγικό. Ηδη έχετε θεσμοθετήσει τη συμμετοχή της ΜΟΜΑ σε έργα στην περιφέρεια. Πού αρχίζει και πού σταματάει, τελικά, ο ρόλος των Ενόπλων Δυνάμεων;

– Την Τετάρτη ήμουν στην Ικαρία, στο πρώτο έργο της Δίδεργων, της νέας ΜΟΜΑ, για τη σύνδεση του Καρκιναγρίου με τον Αγιο Κήρυκο. Ενα έργο το οποίο δίνει οξυγόνο στη νότια πλευρά της Ικαρίας. Τα έργα που αναλαμβάνουν οι Ενοπλες Δυνάμεις είναι έργα που δεν μπορεί να αναλάβει ο ιδιωτικός τομέας, αφορούν μικρά νησιά και δυσπρόσιτες περιοχές, και όσον αφορά το προσφυγικό, οι Ενοπλες Δυνάμεις ανέλαβαν τη δημιουργία των πέντε hotspots και των κέντρων φιλοξενίας, ανταποκρινόμενες στις υποχρεώσεις της χώρας προς τους διεθνείς οργανισμούς, στο χρονικό διάστημα που ούτε άλλες υπηρεσίες του Δημοσίου, ούτε ο ιδιωτικός τομέας δεν θα μπορούσαν να ανταποκριθούν. Η συμμετοχή των Ενόπλων Δυνάμεων σε τέτοιου είδους εργασίες καλύπτουν ανάγκες έκτακτης κατάστασης. Και, βεβαίως, δεν αποτελεί κανόνα των υποχρεώσεων των Ενόπλων Δυνάμεων.

– Πιστεύετε ότι βρισκόμαστε κοντά στο κλείσιμο της αξιολόγησης;

– Θεωρώ ότι εντός των επομένων ημερών ή ωρών θα λήξει αισίως για τη χώρα μας η αξιολόγηση.

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΣΑΜΕ

ΜΙΑ ΣΕΙΡΑ ΑΠΟ ΚΛΑΣΙΚΑ ΝΕΑΝΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ

« Παναγία των Παρισίων» του Βίκτωρος Ουγκώ,
η ιστορία του κακάσχημου κωδωνοκρούστη Κουασιμόδου
και της όμορφης τσιγγάνας Εσμεράλδας!

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΜΑΪΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ

22-diethni_Master_cy 06/05/16 15:52 Page 22

Οταν ο σουλτάνος έδιωξε τον βεζίρη του

Πώς και γιατί ο Ταγίπ Ερντογάν ήρθε σε σύγκρουση με τον αρχιτέκτονα της «νεοοθωμανικής» στρατηγικής, Αχμέτ Νταβούτογλου

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ**

Οι διαφορές στο ταμπεραμέντο των δύο ισχυρών ανδρών της Τουρκίας ήταν πρόδηλες. Ανθρωπος ισχυρότατης θέλησης, πραγματικός λαϊκός ηγέτης, οξύθυμος και απρόβλεπτος ο Ερντογάν, ακαδημαϊκός και διπλωμάτης, με έμφυτη ευγένεια και ροπή προς τη συναίνεση ο Νταβούτογλου.

Την Πέμπτη 28η Απριλίου, ο Αχμέτ Νταβούτογλου βρισκόταν στο Κατάρ για επίσημη επίσκεψη. Η ημέρα ξεκίνησε με τους καλύτερους οιωνούς για τον Τούρκο πρωθυπουργό, ο οποίος υπέγραψε συμφωνία με την κυβέρνηση του εμιράτου για τη δημιουργία κοινής στρατιωτικής βάσης Τουρκίας - Κατάρ στον Κόλπο. Ωστόσο, ο κ. Νταβούτογλου δεν πρόλαβε να χαρεί την επιτυχία του. Τα νέα που έφθασαν από την Αγκυρα τον χτύπησαν σαν αστροπελέκι: ούτε ένα ούτε δύο, αλλά 46 από τα 50 μέλη της εκτελεστικής επιτροπής του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) είχαν υπογράψει επιστολή, με την οποία ζητούσαν να του αφαιρεθεί η αρμοδιότητα διορισμού περιφερειακών ηγετών του κόμματος. Ενα «προνουντσιαμέντο» που ισοδυναμούσε με πολιτικό ευνουχισμό

Η αφαίρεση αρμοδιοτήτων, η μομφή του «προδότη» από blog ηλικίας λίγων ωρών και τα ραντεβού που ακυρώνονταν.

του Νταβούτογλου και το οποίο δεν θα μπορούσε να δρομολογηθεί χωρίς παρότρυνση από τον ισχυρό άνδρα της Τουρκίας και ιδρυτή του ΑΚΡ: τον Ταγίπ Ερντογάν.

Σύμφωνα με αξιόπιστες δημοσιογραφικές πηγές στην Τουρκία, ο Αχμέτ Νταβούτογλου, αμέσως μετά την επιστροφή του στην Αγκυρα, στις 29 Απριλίου, ζήτησε συνάντηση από τον Ερντογάν για να ξεκαθαρίσει τα πράγματα. Ο Τούρκος πρόεδρος απέφυγε το ραντεβού, διαβεβαιώνοντας τον Νταβούτογλου ότι «δεν είναι δα και κανένα σπουδαίο ζήτημα». Κατόπιν τούτου, ο Τούρκος πρωθυπουργός υποχρεώθηκε να καταπιεί την ταπείνωση και να υπογράψει την απόφαση του ΑΚΡ, του οποίου τυπικά συνέχιζε να προΐσταται. Αλλά τα χειρότερα έπονταν.

Τη νύχτα της 1ης προς την 2α Μαΐου, ένα τουρκικό blog, με ηλικία λίγων ωρών και τίτλο Pelican Brief, απέκτησε μεμιάς πανεθνική φήμη χάρη στο μοναδικό άρθρο-ποταμό άγνωστου συντάκτη, ο οποίος αυτοπαρουσιαζόταν στο αναγνωστικό κοινό ως «κάποιος που θα θυσίαζε τη ζωή του για τον Αρχηγό». Το αφήγημα που ακολουθούσε μπορεί να συνοψιστεί στα εξής: Οι μεγάλες δυνάμεις μηχανορραφούν εναντίον της Τουρκίας, βρίσκοντας πρόθυμους προδότες στο εσωτερικό της. Ο τελευταίος «προδότης» δεν είναι άλλος από τον... Αχμέτ Νταβούτογλου, ο οποίος αθέτησε τις υποσχέσεις του στον Αρχηγό, που τον επέλεξε για το πρωθυπουργικό αξίωμα, και προσπαθεί να έρθει σε συνδιαλλαγή με τους δυτικούς, που προσπαθούν να τον ανατρέψουν.

Αυτήν τη φορά, τα πράγματα είχαν φτάσει στο απροχώρητο και απαιτούσαν άμεσο ξεκαθάρισμα. Το κρίσιμο ραντεβού Ερντογάν - Νταβούτογλου κλείστηκε για το απόγευμα της 4ης Μαΐου. Αλλη μια ημέρα που ξεκίνησε καλά και τελείωσε πολύ άσχημα για τον Τούρκο πρωθυπουργό. Το πρωί, ο αντιπρόεδρος της Κομισιόν Φρανς Τίμερμανς ανακοίνωσε στις Βρυξέλλες ότι το εκτελεστικό όργανο της Ε.Ε. εισηγείται την κατάργηση της βίζας για τους Τούρκους υπηκόους που ταξιδεύουν στη ζώνη Σένγκεν, από τον ερχόμενο μήνα. Μια επιτυχία που πιστώνεται στον Νταβούτογλου, χάρη στις εργώδεις προσπάθειες του οποίου επιτεύχθηκε η συμφωνία Ε.Ε.- Τουρκίας για το προσφυγικό.

Ωστόσο, η απογευματινή συνάντηση στο προεδρικό μέγαρο υπήρξε αποκαρδιωτική για τον Τούρκο πρωθυπουργό. Ο Ερντογάν τον είχε προϊδεάσει, άλλωστε, λίγες ώρες νωρίτερα, όταν δήλωσε, στη διάρκεια ομιλίας του σε τοπικούς άρχοντες, ότι «όλοι, από τον μουφτή μέχρι τον πρωθυπουργό, οφείλουν να μη λησμονούν ποιος τους επέλεξε για το αξιωμά τους». Το μήνυμα ήταν σαφές: Εγώ σε έκανα πρωθυπουργό, τον Αύγουστο του 2014, όταν μεταπήδησα στην προεδρία, εγώ σε βγάζω τώρα. Η τύχη του Νταβούτογλου είχε κριθεί. Την επομένη, ο πρωθυπουργός ανακοίνωσε ότι το ΑΚΡ θα πραγματοποιήσει έκτακτο συνέδριο στις 22 Μαΐου, όπου θα τεθεί ζήτημα εκλογής προέδρου και ότι ο ίδιος δεν σκοπεύει να είναι υποψήφιος.

Είναι πολύ νωρίς για να προδικάσει κανείς πώς θα εξελιχθεί η σοβαρότερη κρίση που έχει γνωρίσει το ΑΚΡ στα 14 χρόνια της εξουσίας του, μόλις έξι μήνες μετά τη θριαμβευτική του νίκη, με ποσοστό κοντά στο 50%, στις τελευταίες βουλευτικές εκλογές. Το βέβαιο είναι ότι ο εμπνευστής της «νεο-οθωμανικής» στρατηγικής, Αχμέτ Νταβούτογλου, μπορεί να μην ευτύχησε στο κατεξοχήν πεδίο της ειδικότητάς του, στην εξωτερική πολιτική, είδε όμως το όραμά του να παίρνει «σάρκα και οστά» στο εσωτερικό της χώρας του: η Τουρκία μετατρέπεται με ταχείς ρυθμούς σε «νεο-οθωμανικό» κράτος, με έναν πανίσχυρο «σουλτάνο» που δεν αφήνει κανένα ζωτικό χώρο ούτε στο «διβάνι», ούτε στον «μεγάλο βεζίρη» του...

Στροφή προς την Ασία

Ουδείς μπορούσε να προβλέψει τον Αύγουστο του 2014, όταν ο Ερντογάν μεταπηδούσε στην προεδρία επιλέγοντας για την πρωθυπουργία τον έμπιστό του Νταβούτογλου, ότι οι δύο άνδρες θα έρχονταν γρήγορα σε ρήξη. Οι διαφορές στο ταμπεραμέντο τους ήταν, βέβαια, πρόδηλες. Ανθρωπος ισχυρότατης θέλησης, πραγματικός λαϊκός ηγέτης, οξύθυμος και απρόβλεπτος ο Ερντογάν, ακαδημαϊκός και διπλωμάτης, με έμφυτη ευγένεια και ροπή προς τη συναίνεση ο Νταβούτογλου. Γρήγορα όμως οι διαφορές ύφους και στυλ άρχισαν να επεκτείνονται σε επίμαχα θέματα εξωτερικής και εσωτερικής πολιτικής.

Στον τουρκικό Τύπο κυκλοφορούσαν εδώ και καιρό πληροφορίες που ήθελαν τον Νταβούτογλου να επιδιώκει την επιστροφή στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων για το Κουρδικό, να αντιτίθεται στην προφυλάκιση δημοσιογράφων και διανοουμένων που κατηγορούνται για «ενθάρρυνση της τρομοκρατίας» και να επιδιώκει εναγωνίως καλύτερες σχέσεις με την Ε.Ε. και γενικότερα τη Δύση. Η σημαντικότερη εστία τριβών, όμως, ενδέχεται να εντοπίζεται στην απροθυμία του Νταβούτογλου να προωθήσει την υπ' αριθμόν ένα προτεραιότητα του Ερντογάν, την αναθεώρηση του Συντάγματος για την καθιέρωση ισχυρά προεδρικού συστήματος.

Σε κάθε περίπτωση, η αποπομπή Νταβούτογλου σηματοδοτεί, τόσο στην εσωτερική όσο και στην εξωτερική πολιτική της Τουρκίας, την περαιτέρω απομάκρυνσή της από την Ευρώπη και τη μετάλλαξή της σε κατά βάση ασιατική περιφερειακή δύναμη. Μια χώρα ολοένα και περισσότερο απρόβλεπτη, με προβληματικές σχέσεις με τη Δύση και τη Ρωσία, και με μοναδικούς σταθερούς συμμάχους τη Σαουδική Αραβία και το Κατάρ.

Αβέβαιη η επόμενη ημέρα

Το φάσμα της πολιτικής αβεβαιότητας στην Τουρκία μετά τη ρήξη Ερντογάν - Νταβούτογλου προκαλεί εύλογη ανησυχία στους γείτονές της και εκνευρισμό στον επιχειρηματικό κόσμο. Η τουρκική λίρα αντιμετώπισε ισχυρή πίεση το περασμένο τριήμερο, ενώ ανοδική τροχιά κατέγραψε το κόστος δανεισμού της χώρας. Το άμεσο ερώτημα που τίθεται είναι ποιος θα διαδεχθεί τον Αχμέτ Νταβούτογλου και αν η αντικατάστασή του θα οδηγήσει σε περίοδο κυβερνητικής αστάθειας, με αποτέλεσμα να οδηγηθεί εκ νέου η Τουρκία σε πρόωρες εκλογές. Ορισμένοι αναλυτές θεωρούν πιθανό ακόμη και το ενδεχόμενο να οδηγήσει τη χώρα σε εκλογές ο ίδιος ο Ερντογάν, ελπίζοντας ότι το ΑΚΡ θα μπορούσε να εξασφαλίσει αυξημένη πλειοψηφία 2/3 στη Βουλή, κάτι που θα του επέτρεπε να περάσει, χωρίς πολιτικές συμμαχίες, την επιθυμητή συνταγματική αναθεώρηση.

Με τα σημερινά δεδομένα, θεωρείται απίθανο να συγκροτήσει ο Αχμέτ Νταβούτογλου έναν ανταγωνιστικό πόλο στον Ερντογάν και στο ΑΚΡ. Η γενική εντύπωση είναι ότι ο χαμηλών τόνων διανοούμενος δεν ασκεί ούτε γοητεία στα λαϊκά στρώματα ούτε ιδιαίτερη επιρροή στην κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΡ, ώστε να έχει τέτοιες φιλοδοξίες. Αλλωστε, η μελοδραματική δήλωσή του περί της επικείμενης παραίτησής του από την ηγεσία του ΑΚΡ, την περασμένη Πέμπτη, περιείχε άφθονες διακηρύξεις πίστης και αφοσίωσης στον ιδρυτή του κόμματος. «Η τιμή του Ερντογάν είναι και η δική μου τιμή. Πάντα στεκόμαστε ο ένας δίπλα στον άλλο... Κανένας δεν άκουσε και δεν πρόκειται ποτέ να ακούσει έστω και μία λέξη, από το στόμα μου, τη γλώσσα μου ή το μυαλό μου (sic) εναντίον του προέδρου», δήλωσε ο απερχόμενος πρωθυπουργός.

Επομένως, μπορεί κανείς να περιμένει ότι ο Νταβούτογλου θα περιοριστεί, τουλάχιστον σε πρώτο χρόνο, στα καθήκοντα του απλού βουλευτή του ΑΚΡ, χωρίς να προκαλέσει προβλήματα στον Ερντογάν. Οσο για τον αντικαταστάτη του, τέσσερις πολιτικοί προβάλλουν ως επικρατέστεροι στον τουρκικό Τύπο. Πρόκειται για τον υπουργό Δικαιοσύνης Μπεκίρ Μποζντάγκ, τον υπουργό Μεταφορών Μπιναλί Γιλντιρίμ, τον κυβερνητικό εκπρόσωπο Νουμάν Κουρτουμλούς και (με μικρότερες πιθανότητες) τον υπουργό Ενέργειας Μπεράτ Αλμπαϊράκ, ο οποίος τυχαίνει να είναι και γαμπρός του Ερντογάν.

Σε κάθε περίπτωση, θεωρείται βέβαιο ότι η επόμενη κυβέρνηση του ΑΚΡ θα ακολουθεί, ακόμη περισσότερο από την απερχόμενη κυβέρνηση Νταβούτογλου, τη βούληση του ισχυρού άνδρα της Τουρκίας σε κάθε σημαντικό ζήτημα. Προτού ακόμη ψηφιστεί η συνταγματική αναθεώρηση, το πολιτειακό σύστημα της γείτονος θα έχει μετατραπεί de facto σε ενός ανδρός αρχή, χωρίς ουσιαστικούς μηχανισμούς ελέγχου και εξισορρόπησης. Αυτή την ανησυχία απηχούν και οι δηλώσεις του αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου ότι η αποπομπή Νταβούτογλου ήταν ουσιαστικά «παλατιανό πραξικόπημα».

Η προσωρινή παντοδυναμία του Ερντογάν δεν μπορεί να αποκρύψει, ωστόσο, τη βαθύτερη ανασφάλειά του, αντίθετα αποτελεί ασφαλές σύμπτωμά της. Οσο περισσότερες εξουσίες μαζεύει στα χέρια του, τόσο περισσότερους προσθέτει στις τάξεις των εχθρών του: προχθές ήταν οι κεμαλικοί και οι στρατηγοί, ύστερα οι κοσμικοί διανοούμενοι, οι δημοσιογράφοι και οι Κούρδοι, στη συνέχεια οι ισλαμιστές του Φετουλάχ Γκιουλέν και τώρα οι όχι 100% «δικοί του» στο εσωτερικό του ΑΚΡ.

Ο Τούρκος πρόεδρος αρχίζει να θυμίζει τον αρνητικό αντιήρωα του Γκαμπριέλ Γκαρσία Μάρκες στο αριστουργηματικό «Φθινόπωρο του πατριάρχη». Ενας απολυταρχικός ηγέτης, που μεθάει από την εξουσία, βλέπει παντού γύρω του συνωμοσίες και διατάσσει ολοένα και περισσότερες εκκαθαρίσεις, ολοένα και στενότερων συνεργατών του, για να αποφύγει το μοιραίο – μόνο και μόνο για να το επιταχύνει.

Π.Γ.Π.

Το δίλημμα που έχει η Δύση

Στην αρχή, πριν από 14 χρόνια, ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν επέλεξε μια ομάδα έξυπνων ανθρώπων με προσόντα για να τον περιστοιχίσει στη διακυβέρνηση της Τουρκίας, υπενθυμίζει σε ανάλυσή του το πρακτορείο Μπλούμπεργκ. Τώρα εξωθεί σε παραίτηση έναν από τους τελευταίους εναπομείναντες, τον πρωθυπουργό Αχμέτ Νταβούτογλου, για να τον αντικαταστήσει με κάποιον πιο υπάκουο.

Η προοπτική είναι καταστροφική, γράφει το πρακτορείο, το οποίο προβλέπει δεινές επιπτώσεις στην τουρκική οικονομία και στις αγορές. Η πρώτη ρήξη ήρθε λίγο μετά τον διορισμό του στη θέση του πρωθυπουργού, όταν ο Νταβούτογλου πρότεινε ένα πακέτο μέτρων κατά της διαφθοράς, αντιδρώντας στους ισχυρισμούς περί εμπλοκής συγγενών και πολιτικών συμμάχων του Ερντογάν σε σκάνδαλο. Τότε ο Τούρκος πρόεδρος παρενέβη και η προσπάθεια απέτυχε.

Εκδηλη ήταν, κατά το Μπλούμπεργκ, η προσπάθεια του πρωθυπουργού να διατηρήσει την εμπιστοσύνη των αγορών στην ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας της χώρας, προστατεύοντάς την από τις παρεμβατικές απόπειρες του Ερντογάν. Παράλληλα ο Νταβούτογλου ήταν λιγότερο «γεράκι» στο ζήτημα της σύγκρουσης με το ΡΚΚ, που αναζωπυρώθηκε πέρυσι.

Υπεραμύνθηκε των ακαδημαϊκών που συνελήφθησαν με βάση τον αντιτρομοκρατικό νόμο, επειδή επέκριναν με ανοιχτή επιστολή τους την πολιτική του Ερντογάν στο Κουρδικό. Ταυτόχρονα, ενώ επισήμως υποστήριζε τις προσπάθειες του Ερντογάν για αλλαγή του Συντάγματος και μεταφορά όλων των εξουσιών στην προεδρία, όλες οι ενέργειες του Νταβούτογλου είχαν στόχο την εδραίωση της εκλογικής του βάσης, με αποτέλεσμα ο πάλαι ποτέ μέντοράς του να τον θεωρήσει ανειλικρινή.

Το τελειωτικό χτύπημα για τη σχέση προέδρου - πρωθυπουργού κατέφερε η διπλωματική επιτυχία του Νταβούτογλου να συνάψει συμφωνία με την Ε.Ε. για την επανεισδοχή προσφύγων από την Ελλάδα με αντάλλαγμα οικονομική βοήθεια και την απελευθέρωση του καθεστώτος βίζας για όσους Τούρκους επισκέπτονται την Ε.Ε. Προϋπόθεση για την οριστικοποίηση της συμφωνίας είναι η εκπλήρωση όρων, όπως η κατάχρηση της αντιτρομοκρατικής νομοθεσίας. Αν προχωρούσε η συμφωνία, εκτιμά το πρακτορείο, θα περιοριζόταν η ελευθερία κινήσεων του Ερντογάν και ταυτόχρονα θα διευρυνόταν η επιρροή της Ευρωπαϊκής Ενωσης.

Οι Βρυξέλλες ήταν σαφώς ευτυχέστερες όταν συνομιλούσαν με τον Νταβούτογλου ενώ και ο ίδιος ο πρωθυπουργός φρόντισε να παρουσιάσει τη συμφωνία στο εσωτερικό της χώρας ως προσωπική του επιτυχία. Σύμφωνα με το Μπλούμπεργκ, ο Νταβούτογλου κατάφερε ως πρωθυπουργός να αποτελέσει ένα προσεκτικό αντίβαρο σε έναν όλο και πιο αυταρχικό και ακραίο πρόεδρο, ο οποίος αυτοπροσδιορίζεται αντιμαχόμενος τις ευρωπαϊκές αξίες.

Αντικαθιστώντας τον –διορισμένο από τον ίδιο– πρωθυπουργό του με έναν ακόμη πιο έμπιστό του, ο Ερντογάν εξασφαλίζει ένα προεδρικό σύστημα διακυβέρνησης, ακόμη κι αν δεν κατορθώσει να αλλάξει το Σύνταγμα τελικά. Κι έτσι ένα από τα τελευταία θραύσματα ισορροπίας στην πολιτική ζωή της Τουρκίας θα έχει εξαφανιστεί στο άμεσο μέλλον.

Τώρα το δίλημμα φτάνει ενώπιον της Ευρώπης. Θα ανεχθεί η Γηραιά Ηπειρος τις αντιδημοκρατικές μεθοδεύσεις του Ερντογάν και τη διαφαινόμενη προσπάθειά του να μετατραπεί σε απόλυτο σουλτάνο;

«Αν ο περιορισμός των ελευθεριών στην Τουρκία είναι τραγωδία, η επέκταση αυτής της περιστολής στο εσωτερικό της Ε.Ε. συνιστά σκάνδαλο», τονίζει το βρετανικό περιοδικό «Σπεκτέιτορ», φέρνοντας ως παράδειγμα την υπόθεση του Γερμανού κωμικού Γιαν Μπέμερμαν, ο οποίος αντιμετωπίζει δίωξη για προσβολή του Ερντογάν στη διάρκεια τηλεοπτικής εκπομπής.

Ξ.Κ.

23-DIETHNI_Master_cy 06/05/16 17:25 Page 23

Η ισπανική Αριστερά έχασε την ευκαιρία

Οι επερχόμενες εκλογές του Ιουνίου στην Ισπανία, αποτέλεσμα των αποτυχημένων διαβουλεύσεων για τον σχηματισμό κυβέρνησης, έδωσαν την αφορμή για νέο γύρο αλληλοκατηγοριών και απόδοσης ευθυνών. Η κατάσταση τους τελευταίους τέσσερις μήνες ήταν, όμως, ιδιαίτερα περίπλοκη. Ο σχηματισμός κυβέρνησης απαιτούσε συμφωνίες μεταξύ κομμάτων που βρίσκονται στους ιδεολογικούς αντίποδες. Ενα πράγμα είναι, όμως, σαφές: η Αριστερά έχασε ευκαιρία να κυβερνήσει. Τα σφάλματα της Αριστεράς υπήρξαν πολυάριθμα. Ισως το κυριότερο από αυτά να ήταν η αντιπαλότητα μεταξύ κομμάτων· η εμμονή του Podemos να αντικαταστήσει την Ενωμένη Αριστερά (IU) και το Σοσιαλιστικό PSOE στην ηγεσία της Αριστεράς, σε έναν αγώνα που αποδείχθηκε ακόμη σημαντικότερος από εκείνον με στόχο την ανατροπή του Ραχόι.

Κάθε συνασπισμός της Αριστεράς, όμως, θα έπρεπε να έχει επικεφαλής του τον ηγέτη του PSOE, Πέδρο Σάντσες, το κόμμα του οποίου διέθετε τον μεγαλύτερο αριθμό εδρών. Ο κυβερνητικός συνασπισμός με το Podemos ήταν εκ προοιμίου αδύνατος, καθώς θα απαιτούσε επίσης –πέρα από τις έδρες του PSOE– την ανοχή της IU, καθώς και των εθνικιστικών τοπικών κομμάτων, ορισμένα από τα οποία ανήκουν στη Δεξιά.

Ο συνασπισμός αυτός ήταν επίσης θνησιγενής εξαιτίας της αναταραχής στο εσωτερικό του PSOE. Υψηλόβαθμα στελέχη του κόμματος, υπό την αιγίδα της προέδρου της Ανδαλουσίας, Σουζάνα Ντίας, απαγόρευσαν στον Σάντσες να ζητήσει τη στήριξη των αποσχιστικών κομμάτων, ενώ κάθε πρόταση συνασπισμού του PSOE με το Podemos και τους φιλελεύθερους Ciudadanos συνάντησε την επίμονη άρνηση στελεχών των Σοσιαλιστών.

Οι συνομιλίες των τελευταίων μηνών μοιάζουν σήμερα σαν σκόπιμη άσκηση κωλυσιεργίας, με στόχο την καλύτερη τοποθέτηση στις επόμενες εκλογές. Η απαίτηση των ψηφοφόρων για κυβέρνηση συνασπισμού αντιμετωπίστηκε με περιφρόνηση από τον πολιτικό κόσμο.Πολλοί ψηφοφόροι αναμένεται να απόσχουν από τις εκλογές του Ιουνίου. Παρά ταύτα, η ψαλίδα μεταξύ Αριστεράς και Δεξιάς πιθανόν να παραμείνει στα ίδια επίπεδα. Αν οι Ciudadanos συνεχίσουν να ενισχύονται, ο σχηματισμός συνασπισμού με το Λαϊκό Κόμμα του Ραχόι πρέπει να θεωρείται πιθανός. Αν πάλι το Podemos διαψεύσει τις δημοσκοπήσεις –όπως έκανε στο παρελθόν– ένας συνασπισμός της Αριστεράς είναι τότε πιθανός. Ουδείς πρέπει να αποκλείσει επίσης τον σχηματισμό μεγάλου συνασπισμού Λαϊκού Κόμματος και Σοσιαλιστών.Οι ψηφοφόροι, που απαιτούν ευρύτερους συνασπισμούς, έχουν δίκιο. Τα προβλήματα της χώρας, από το εκπαιδευτικό σύστημα μέχρι το συνταξιοδοτικό, παραμένουν δυσεπίλυτα και επείγοντα, απαιτώντας ευρεία πολιτική συναίνεση, πέρα από τα σημερινά στενά κομματικά όρια. Οσο οι Ισπανοί πολιτικοί αποδεικνύονται ανίκανοι να σχηματίσουν κυβέρνηση, δεν μπορούν να ισχυρίζονται ότι εκπροσωπούν τους ψηφοφόρους, οι οποίοι θα συνεχίζουν να τους περιφρονούν.

THE GUARDIAN

Αρνούνται να στηρίξουν τον Τραμπ ως υποψήφιο

Υψηλόβαθμα στελέχη των Ρεπουμπλικανών δηλώνουν ανοικτά ότι θα ψηφίσουν Κλίντον

Του **MICHAEL BARBARO**
THE NEW YORK TIMES

Σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία τα κόμματα συνήθως συσπειρώνονται γύρω από τον υποψήφιο πρόεδρό τους, ο Ντόναλντ Τραμπ βλέπει έναν έναν τους Ρεπουμπλικανούς να αποστασιοποιούνται από την υποψηφιότητά του.

Πανικό στις τάξεις του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος έχει προκαλέσει η προοπτική υποψηφιότητας του Ντόναλντ Τραμπ στις εκλογές του Νοεμβρίου, με πολλά υψηλόβαθμα στελέχη να φθάνουν μέχρι το σημείο να ανακοινώνουν δημόσια την πρόθεσή τους να ψηφίσουν υπέρ της Δημοκρατικής υποψηφίου, που πιθανότατα θα είναι η Χίλαρι Κλίντον.

Σε καταιγισμό μηνυμάτων τους σε κάθε μέσον κοινωνικής δικτύωσης τα τελευταία 24ωρα, πολλοί Ρεπουμπλικανοί πασχίζουν να αποστασιοποιηθούν από τον Τραμπ, διαδηλώνοντας την αντίθεσή τους στον υποψήφιο, σε μία στιγμή κατά την οποία τα κόμματα συνήθως συσπειρώνονται γύρω από τον υποψήφιο πρόεδρό τους.

Ο βετεράνος σύμβουλος του γερουσιαστή Τζον Μακέιν, Μαρκ Σόλτερ, δήλωσε ξεκάθαρα την πρόθεσή του να ψηφίσει υπέρ της κ. Κλίντον. «Το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα θα έχει ως υποψήφιό του έναν τύπο που διαβάζει τη σκανδαλοθηρική National Enquirer. Είμαι με τη Χίλαρι», έγραψε ο Σόλτερ στο Twitter το βράδυ της Τρίτης. Οι αρνητές της υποψηφιότητας Τραμπ, που άλλοτε είναι βετεράνοι και άλλοτε νέα στελέχη –ακόμη και εκλεγμένα μέλη της νομοθετικής εξουσίας– διαδηλώνουν υψηλόφωνα και υπερήφανα την άρνησή τους να στηρίξουν τον Τραμπ.

«Εκτιμώ πως ο Ντόναλντ Τραμπ απέδειξε ότι είναι ανισόρροπος και εξόχως ακατάλληλος για την προεδρία. Ο κάθε ένας είναι υπεύθυνος για τις επιλογές του. Θεωρώ τον Τραμπ κατάπτυστο και πιστεύω ότι θα φέρει την καταστροφή του κόμματος. Καλώ όλους να συνεχίσουν να αντιστέκονται στην υποψηφιότητά του», είπε ο Στιούαρτ Στίβενς, επικεφαλής της προεκλογικής εκστρατείας του Μιτ Ρόμνεϊ το 2012.

«Είμαι μαζί της»

Ο γερουσιαστής της Νεμπράσκας, Μπεν Σάσι, ανερχόμενο άστρο της υπερσυντηρητικής πτέρυγας του κόμματος, έσπευσε και αυτός να αποστασιοποιηθεί από τον Τραμπ, υπενθυμίζοντας σε δημοσιογράφους άρθρο του στο οποίο περιέγραφε τον Τραμπ ως «παράγοντα διχασμού της χώρας».

Ο αρθρογράφος της συντηρητικής ιστοσελίδας Redstate.com Μπεν Χάου έγραψε στο Twitter: «Αντίο, Ρεπουμπλικανικό Κόμμα. Πίνω κρασί από το μπουκάλι και δηλώνω: Ποτέ τον Τραμπ! Είμαι μαζί της», υπονοώντας ότι υποστηρίζει εφεξής την υποψηφιότητα της Δημοκρατικής Χίλαρι Κλίντον. «Μπορώ να δώσω όρκο αίματος ότι θα αντιταχθώ στον Τραμπ μέχρι τέλους», έγραψε ο συντηρητικός ραδιοφωνικός σχολιαστής στην Αϊόβα, Στιβ Ντις.

Την ώρα που πολλοί Ρεπουμπλικανοί εξέφραζαν την ακλόνητη αντίθεσή τους σε μία υποψηφιότητα Τραμπ, άλλοι κατέθεταν την ελπίδα πως ένα νέο κίνημα εθνικής εμβέλειας θα μπορούσε να αμφισβητήσει την υποψηφιότητα του εκκεντρικού μεγιστάνα. Παραμένει, ωστόσο, δύσκολο να εκτιμήσει κανείς πόσοι Ρεπουμπλικανοί σχεδιάζουν να έλθουν σε ρήξη με το κόμμα και τον πιθανότερο υποψήφιό του για την προεδρία, τον Ντόναλντ Τραμπ. Το βράδυ της Τρίτης, μετά την αποφασιστική νίκη του στην Ιντιάνα, ο Τραμπ έτεινε κλάδο ελαίας προς τους επικριτές του, αποκαλύπτοντας ότι πολλοί τιμητές του έχουν ήδη δεσμευθεί σε κατ' ιδίαν συζητήσεις να τον στηρίξουν.

«Τώρα με παίρνουν στο τηλέφωνο και μου λένε: Θα θέλαμε πολύ να είμαστε στο πλευρό σου, ενώ πολλοί άλλοι τους ακολουθούν», είπε ο Τραμπ με τη χαρακτηριστική παθιασμένη εκφορά του.

Ο Τόνι Φράτο, πρώην επικεφαλής του γραφείου Τύπου του προέδρου Μπους του νεότερου, δεν ήταν ανάμεσά τους, εκφράζοντας τη βαθιά απέχθειά του για τον Ντόναλντ Τραμπ: «Για τους βραδύνους: Ποτέ τον Τραμπ, σημαίνει ποτέ, ποτέ, ποτέ, ποτέ, με κανέναν τρόπο και ποτέ όσο αναπνέω. Καταλάβατε;».

Πολλά προβεβλημένα στελέχη του κόμματος, αν και δεν κατέφυγαν σε τέτοιες εκδηλώσεις πάθους, εξέφρασαν την αγωνία τους για το μέλλον του κόμματος. Ο Λανχί Τσεν, σύμβουλος εξωτερικών θεμάτων του Ρόμνεϊ το 2012 και μέχρι πρότινος του Μάρκο Ρούμπιο, είπε πως αναζητά εναλλακτικές λύσεις εκτός του κόμματος.

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Ταξίδια

ΟΙ 10 ΟΜΟΡΦΟΤΕΡΕΣ ΠΛΑΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ!
ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΜΑΪΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

24-ADV TAXIDIA_Master_cy 06/05/16 18:52 Page 1

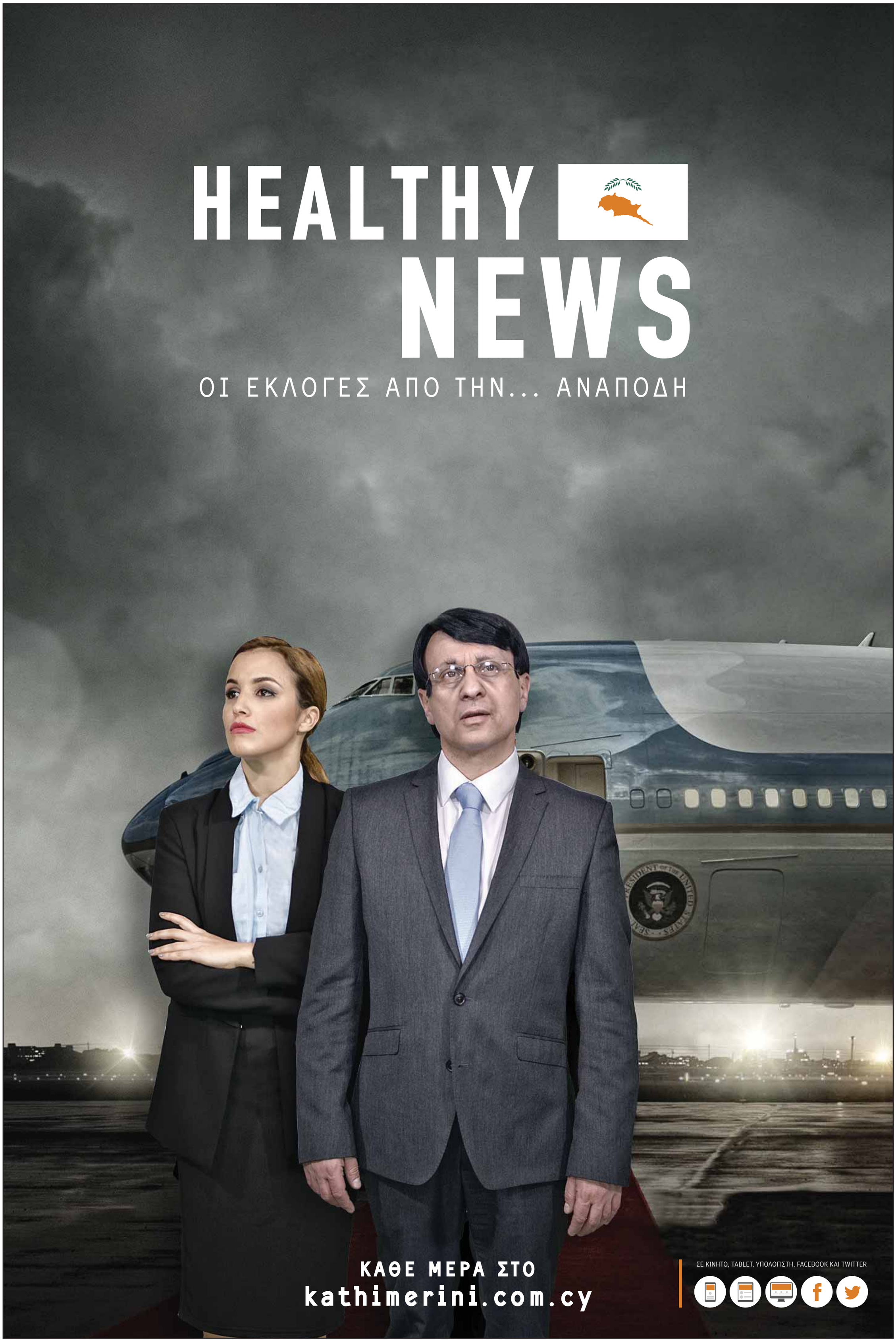

01-OIKONOMIA NEW_Master_cy 06/05/16 20:45 Page 1

Eurobank Cyprus

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΜΑΪΟΥ 2016

Eurobank Private Banking

Μεταβολές εβδομάδας	Χ.Α.Κ.	Χ.Α.	Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100	Πετρέλαιο	€/$
	0,57%	0,69%	-1,33%	-2,56%	-8,11%	-3,24%	-1,20%	-3%	1,2%

ΔΙΕΘΝΗ

Ποντάρουν σε εξειδικευμένο προσωπικό οι αυτοκινητοβιομηχανίες Σελ. 8

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΑΠΟΣΥΡΣΗ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Ψάχνουν χρηματοδότηση 3 εκατ. για το σχέδιο

Σε αναζήτηση πόρων για σχέδιο απόσυρσης παλαιών οχημάτων βρίσκεται το υπουργείο Μεταφορών. Έχει απευθυνθεί σε άλλα δύο υπουργεία για ενδεχόμενη χρηματοδότηση του σχεδίου, έτσι ώστε να ξεκινήσει η εφαρμογή του. **Σελ. 5**

ΔΑΠΑΝΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

Νοικοκύρεμα και όχι περικοπές λέει ο υπουργός

Η συνολική διαφορά της προϋπολογιζόμενης δαπάνης για την Υγεία για το 2016 σε σχέση με το 2013, ανέρχεται στα 55,5 εκατ. ευρώ, όπως ανέφερε ο υπουργός Υγείας. Αυτή η διάφορα προκύπτει εν μέρει από τις μειώσεις στο μισθολόγιο του Υπουργείου και από εξοικονομήσεις αλόγιστων δαπανών. **Σελ. 5**

ΔΙΕΘΝΗ

Τραπεζικές αλλαγές επίκεινται στην Κίνα

Η Κίνα προλειαίνει το έδαφος για να προχωρήσει σε εκτεταμένο πακέτο διάσωσης των κινεζικών τραπεζών, που ενδεχομένως να συνοδεύεται από συγχωνεύσεις. Η ρυθμιστική αρχή ακύρωσε ένα «παραθυράκι» που βοηθούσε τις τράπεζες να κρύβουν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. **Σελ. 10**

Αποτίμηση 800 εκατομμυρίων ευρώ

Τα 175 εκατ. που μπήκαν στον Συνεργατισμό αντιστοιχούν στο 21,8% του μετοχικού κεφαλαίου

Σε τιμές... Τράπεζας Κύπρου κινείται ο Συνεργατισμός ενόψει της προετοιμασίας του για ένταξη των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Το τροποποιημένο διάταγμα που αφορά ουσιαστικά το ποσοστό που κατέχει πλέον το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης στον Συνεργατισμό περιλαμβάνει σχετική πρόνοια με βάση την οποία στους μετόχους της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας θα παραχωρηθούν τέσσερις μετοχές ονομαστικής αξίας 28 σεντ για κάθε μία μετοχή αξίας 1,1155 ευρώ που είχαν στην κατοχή τους. Η τιμή των 28 σεντ είναι πολύ κοντά στην τιμή των 24 σεντ στην οποία έγινε η εισαγωγή των νέων μετοχών της Τράπεζας Κύπρου στο Χρηματιστήριο τον Δεκέμβριο του 2014.

Με βάση την αποτίμηση που πραγματοποίησε ο οίκος PwC, τα 175 εκατ. ευρώ με τα οποία το Ταμείο ανακεφαλαιοποίησε την Κεντρική Συνεργατική τον περασμένο Δεκέμβριο, αντιστοιχεί σε 21.875% του μετοχικού κεφαλαίου ή σε 156.879.916 νέες μετοχές ονομαστικής αξίας 1,1155 ευρώ και σε 174.551.174 δωρεάν μετοχές ονομαστικής αξίας 1,1155 ευρώ. Τα συνολικά δικαιώματα ψήφου ανέρχονται σε 331.431.090. Το ποσοστό της Δημοκρατίας στην ιδιοκτησιακή δομή ανέρχεται πλέον σε 77.346%. Η συμμετοχή των υπόλοιπων μετόχων σχεδόν μηδενίστηκε. **Σελ. 4**

Τα ρομπότ απειλή για θέσεις εργασίας

Κάποτε δεν ήταν παρά ένα σενάριο επιστημονικής φαντασίας. Σήμερα είναι μια ορατή απειλή για την αγορά εργασίας. Η παγκόσμια βιομηχανία των ρομπότ εκτιμάται πως θα προσεγγίσει τα 135 δισ. δολάρια έως το 2019, σύμφωνα με μελέτη της εταιρείας τεχνολογικών αναλύσεων IDC που δημοσιοποίησε η βρετανική εφημερίδα Financial Times. Αν και τα κεφάλαια που επενδύονται σήμερα στη βιομηχανία της ρομποτικής είναι σχετικά περιορισμένα, όλες οι ενδείξεις αντανακλούν άνοδο στο μέλλον, επισημαίνουν οι Financial Times, που στηρίζουν τα συμπεράσματά τους σε σειρά μελετών για την εξέλιξη της τεχνολογίας της ρομποτικής. **Σελ. 9**

Πέρασε την κρίση κι αφυπηρετεί ο Νίκος Μωυσέως

Τον δρόμο της αφυπηρέτησης θα πάρει ο γενικός γραμματέας της Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Κύπρου (ΣΕΚ) Νίκος Μωυσέως, στο τέλος του μήνα. Μιλώντας στην «Κ» ανέφερε ότι συνάντησε δυσκολίες στη θητεία του, αλλά η τελευταία πενταετία ήταν η δυσκολότερη, με τον ερχομό της οικονομικής κρίσης. Ευελπιστεί ότι θα υπάρξει καθοδική πορεία της ανεργίας τα επόμενα χρόνια, εφόσον θα έχουμε ρυθμούς ανάπτυξης. **Σελ. 6**

Ανύπαρκτη η εναλλακτική χρηματοδότηση

Ο περιορισμένος αριθμός βιώσιμων έργων που αναζητούν χρηματοδότηση έχει οδηγήσει σε έντονο ανταγωνισμό τις εμπορικές τράπεζες, οι οποίες, παρά τα προβλήματά τους, αναζητούν τις καλές ευκαιρίες δανειοδότησης συνεχώς. Τραπεζίτες πάντως σχολιάζουν πως ένας πόλεμος τιμολόγησης δεν πρέπει να θεωρείται απίθανος, αφού τα καλά έργα που έρχονται ενώπιον τους σπανίζουν. **Σελ. 4**

Real Estate

Ανάπτυξη παλιού ΓΣΠ με δέλεαρ ξενοδοχείο

Νέα προσπάθεια για εξεύρεση επενδυτών που θα αναπτύξουν τον χώρο του παλιού ΓΣΠ στη Λευκωσία αναμένεται να ξεκινήσει το επόμενο διάστημα με τη διαφορά ότι αυτή τη φορά τα σχέδια θα περιλαμβάνουν ξενοδοχείο, εμπορική ανάπτυξη και στεγασμένο χώρο στάθμευσης. **Σελ. 12**

Απόδοση δεκαετών ομολόγων

	Απόδοση	Εβδομαδιαία αλλαγή
Κύπρος	**3,91%**	**-0,02%**
Γερμανία	0,15%	-0,14%
Γαλλία	0,52%	-0,12%
Ιταλία	1,48%	+0,08%
Ισπανία	1,56%	-0,07%
Ιρλανδία	0,88%	-0,07%
Ελλάδα	8,36%	-0,27%
Πορτογαλία	3,29%	0,00%

Βαθμολογία από οίκους αξιολόγησης

Οίκος Αξιολόγησης	Μακροπρόθεσμο Χρέος	Βραχυπρόθεσμο Χρέος
DBRS	B	R-4
Fitch	B+	B
Moody's	B1	NP
S&P	BB-	B

ΑΠΟΨΗ / *Του* **ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Λεφτά υπάρχουν

Στις πολλές εγγραφές πλοίων απέδωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημαντικό μέρος της ανάπτυξης που καταγράφηκε στην Κύπρο το 2015, ενώ δεν άφησε ασχολίαστο τον αρνητικό πληθωρισμό που συνέβαλε στη διατήρηση της κατανάλωσης.

Δεν γνωρίζουμε πόσο συντηρητική θέλει να είναι στις προβλέψεις της η Επιτροπή και για ποιο λόγο, αλλά όλες οι ενδείξεις καταδεικνύουν πως η ανάπτυξη το 2016 θα ξεπεράσει το 1,6% της περυσινής χρονιάς. Ήδη τα πρώτα στοιχεία για τη χρονιά είναι ιδιαίτερα θετικά και ακόμα δεν έχει ξεκινήσει η τουριστική σεζόν η οποία θα είναι η καλύτερη των τελευταίων ετών έστω κι αν δεν αποφέρει όλα τα οφέλη που θα μπορούσαμε να αναμένουμε. Ακόμα και οι κρατήσεις από Ηνωμένο Βασίλειο παρά την υποτίμηση της στερλίνας είναι πολύ περισσότερες από πέρυσι κι ας οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στο all-inclusive.

Οι αναδιαρθρώσεις δανείων φαίνεται σιγά-σιγά να δίνουν αποτελέσματα αν και ακόμα δεν φάνηκαν ενώ ο υπουργός Οικονομικών δηλώνει συγκρατημένη αισιοδοξία. Την ίδια, τα στοιχεία που αφορούν τον τομέα των ακινήτων είναι επίσης ενθαρρυντικά σε σύγκριση πάντα με το τι ίσχυε τα προηγούμενα χρόνια. Πωλήσεις, άδειες οικοδομής, αξίες ακόμα και τα δανειστικά επιτόκια στέλνουν θετικές ενδείξεις για την τρέχουσα χρονιά.

Ακόμα και η μείωση της ανεργίας που ακολουθεί την ανάπτυξη έχει ήδη ξεκινήσει να δείχνει ότι εντός του 2016 θα ακολουθήσει πτωτική πορεία. Προσωπική εκτίμηση είναι πως θα μειωθεί ταχύτερα του αναμενόμενου –κι ας με συγχωρέσουν οι άνεργοι που μετρούν μέρα παρά μέρα μέχρι να βρουν δουλειά.

Αν υποθέσουμε ότι τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια θα μειωθούν, απομένει να προκύψουν έργα που θα αξίζει να χρηματοδοτηθούν.

Ενδεχομένως το μεγαλύτερο πρόβλημα που θα έχει να αντιμετωπίσει τα επόμενα χρόνια η κυπριακή οικονομία, εφόσον τα μη εξυπηρετούμενα αρχίσουν να μειώνονται με ένα σταθερό ρυθμό, είναι η απομόχλευση του ιδιωτικού χρέους και συνάμα η χρηματοδότηση νέων έργων. Το πρόβλημα βέβαια, δεν αφορά μόνο στη χρηματοδότηση των νέων έργων αλλά και στα ίδια τα έργα, αφού τα καλά και «σίγουρα» σπανίζουν. Αν υπήρχαν άλλωστε και απέφεραν και μία καλή απόδοση, θα υλοποιούνταν την προηγούμενη δεκαετία μέσω ιδιωτικών κεφαλαίων από το εξωτερικό. Δυστυχώς, όμως, οι ξένες επενδύσεις ήταν ελάχιστες. Κι αν οι ιδιώτες επενδυτές που είναι διατεθειμένοι να αναλάβουν και κάποιο ρίσκο, δεν το έκαναν, τότε δεν πρέπει να αναμένουμε να κάνουν κάτι τέτοιο οι κυπριακές τράπεζες οι οποίες έπαθαν και έμαθαν την τελευταία δεκαετία. Ο παράγοντας ρίσκο, πλέον βρίσκεται εκτός του λεξιλογίου τους όσο κι αν καίγονται να δώσουν νέα δάνεια μπας και αυξήσουν τα πραγματικά τους έσοδα.

Κλειδί για να αλλάξουν τα πιο πάνω δεδομένα αποτελεί η ίδια η ιδιωτική πρωτοβουλία η οποία πρέπει πλέον, αφού άντεξε στις φουρτούνες, πρέπει να εκσυγχρονιστεί και να δουλέψει στη βάση διεθνών προτύπων για να μπορέσει να ανταγωνιστεί σε ένα διεθνοποιημένο περιβάλλον που κύριο χαρακτηριστικό του είναι η προσπάθεια εξεύρεσης χρηματοδοτικών πόρων από χιλιάδες εταιρείες. Το ζήτημα πλέον δεν είναι οι κλειστές κάνουλες -όπως πριν μερικά χρόνια- αλλά να υπάρξουν οι κατάλληλες λεκάνες στις οποίες θα διοχετευτεί το όποιο χρήμα. Λεφτά υπάρχουν, στην κυριολεξία όμως, όχι με τη έννοια που του έλεγαν στην ελλάδα. Ρωτήστε και τους τραπεζίτες που πληρώνουν αρνητικό επιτόκιο.

www.pwc.com.cy

pwc

Expertise Solutions Value

OIK_02-OIK DHKTHS-NEW 2stilo_Master_cy 06/05/16 20:47 Page 2

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Του* **PETER EAVIS / THE NEW YORK TIMES**

Οι ξεχασμένοι άνεργοι...

Ηταν ευχάριστο το νέο ότι η ανάπτυξη στην Ευρώπη το 2015 αποδείχτηκε υψηλότερη από το αναμενόμενο. Στο κάτω κάτω η ήπειρος έχει αναγκαστεί να αντιμετωπίσει επαναλαμβανόμενες κρίσεις χρέους, τρομοκρατικές επιθέσεις, την αθρόα εισροή προσφύγων και μεταναστών και την πιθανότητα εξόδου της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ενωση.

Υπάρχει όμως και η περίπτωση της Ισπανίας. Ανά την Ευρώπη η ανάπτυξη της οικονομίας έχει συμβάλει στη μείωση της ανεργίας. Στην Ισπανία, όμως, το ποσοστό της ανεργίας είναι 20% και βρίσκεται σε αυτό το επίπεδο για πάνω από πέντε χρόνια, ακόμη και κατά τη διάρκεια της οικονομικής ανάκαμψης. Ασφαλώς ο αριθμός των Ισπανών ανέργων είναι χαμηλότερος, διότι ορισμένοι εργάζονται χωρίς να το δηλώνουν. Πολλοί άνθρωποι αισθάνονται αισιόδοξοι γιατί το ποσοστό της ανεργίας έχει υποχωρήσει από το 25% όπου βρισκόταν πριν από δύο χρόνια. Παρ' όλα αυτά, οι Ισπανοί αξιωματούχοι δεν περιμένουν να πέσει το ποσοστό ανεργίας κάτω από το 15% μέχρι το 2019. Υπάρχει και η ανεργία των νέων, όπου το ποσοστό αγγίζει το ασύλληπτο 45,5%. Η ανεργία στην Ισπανία είναι τόσο υψηλή εν μέρει εξαιτίας ειδικών συνθηκών που επικρατούν επί δεκαετίες. Κατά τον κ. Μαρσέλ Γιάνσεν, ειδικό σε θέματα εργασίας στο Αυτόνομο Πανεπιστήμιο της Μαδρίτης, ποσοστό ανεργίας πάνω από 20% δεν είναι ασυνήθιστο στην Ισπανία. Για την ακρίβεια, η ανεργία έχει βρεθεί σε αυτό το επίπεδο σε τρεις περιόδους μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας, τη δεκαετία του '70. Μία από τις αιτίες για την ύπαρξη τόσο υψηλού ποσοστού ανεργίας υφίσταται τα τελευταία 40 χρόνια. Σημαντικό ποσοστό των Ισπανών εργαζομένων βρέθηκε να απολαμβάνει πολύ υψηλό επίπεδο εργασιακής προστασίας καθώς τελείωνε η δικτατορία. Πολλές από τις προστατευτικές διατάξεις διατηρήθηκαν, λέει ο κ. Γιάνσεν. Ομως, στα χρόνια της δημοκρατίας μεγάλο μέρος των προσλήψεων έγινε με καθεστώς προσωρινών συμβάσεων. Λίγο πριν από την κρίση του 2008, περίπου το 1/3 των Ισπανών εργατών είχε προσληφθεί με προσωρινή σύμβαση, ποσοστό πολύ υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Οπως χτύπησε η κρίση, ήταν πολύ πιο εύκολο να απολυθούν αυτοί οι εργαζόμενοι. Είναι επίσης αλήθεια ότι κατά την πρόσφατη ανάκαμψη είναι πολύ πιθανό η χρήση των προσωρινών συμβάσεων εργασίας να ενίσχυσε τις προσλήψεις. Ωστόσο η ύπαρξη υπερβολικά προστατευτικών συμβολαίων εργασίας μαζί με προσωρινές συμβάσεις που προσφέρουν ελάχιστη προστασία πιθανότατα έχει δημιουργήσει προβλήματα στο εσωτερικό των ισπανικών επιχειρήσεων, προβλήματα που έχουν περιορίσει την οικονομική ανάπτυξη. Κατά τον κ. Γιάνσεν, προτιμητέα λύση θα ήταν η εισαγωγή νέων συμβολαίων, που θα προβλέπουν μεγαλύτερη προστασία για εργαζομένους με προσωρινές συμβάσεις και λιγότερη προστασία για μόνιμους εργαζομένους. Μεγάλος αριθμός αυτών των ανθρώπων έχει μείνει άνεργος για τόσο πολλά χρόνια από το 2008 και μετά, ώστε να χάνει σταδιακά την επαφή του με τη βιομηχανία όπου εργαζόταν, γεγονός που σημαίνει ότι γίνεται όλο και πιο δύσκολο το να βρουν εργασία. Κατά τον κ. Γιάνσεν για να δοθεί βοήθεια στους μακροχρόνια ανέργους (περίπου το 1/4 του συνολικού αριθμού ανέργων) απαιτείται σημαντική αναδιάρθρωση των ισπανικών προγραμμάτων επανεκπαίδευσης. Πράγμα που όμως κοστίζει χρήματα και η Ισπανία έχει από τα μεγαλύτερα δημοσιονομικά ελλείμματα στην Ευρώπη. Ετσι φτάνουμε στη μεγάλη οικονομική δημόσια συζήτηση που διεξάγεται στην Ευρώπη. Από τη μία πλευρά υπάρχουν όσοι υποστηρίζουν πως οι χώρες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες πρέπει να περικόψουν τις δημόσιες δαπάνες και να ελευθερώσουν τις αγορές ώστε να προκύψει ισχυρή και βιώσιμη ανάπτυξη. Και η ισπανική αγορά εργασίας σίγουρα έχει ανάγκη από ορισμένες μεγάλες αλλαγές. Ομως δεν υπάρχει η αναγκαία πολιτική βούληση στην Ισπανία. Επίσης η μεταρρύθμιση κοστίζει ακριβά. Απειλεί κατεστημένα συμφέροντα. Η ισπανική πολιτική τάξη είναι τόσο διαιρεμένη, ώστε δεν μπορεί να σχηματίσει κυβέρνηση που θα επιχειρούσε τόσο παράτολμες κινήσεις.

Από την άλλη πλευρά, πολλοί οικονομολόγοι τονίζουν πως συνολικά η Ευρωπαϊκή Ενωση θα έπρεπε να συνασπιστεί και να εισαγάγει μεγάλες μεταρρυθμίσεις από τα πάνω προς τα κάτω. Τέτοιου είδους πολιτική περιλαμβάνει διαγραφή χρέους και πολύ ισχυρότερα μέτρα τόνωσης της οικονομίας. Ομως η Ευρώπη δεν πρέπει να υπολογίζει ότι η Ισπανία, ή οποιαδήποτε άλλη χώρα, θα ανέχεται για πάντα τόσο υψηλό ποσοστό ανεργίας.

Deloitte.

Φορολογικός Οδηγός 2016

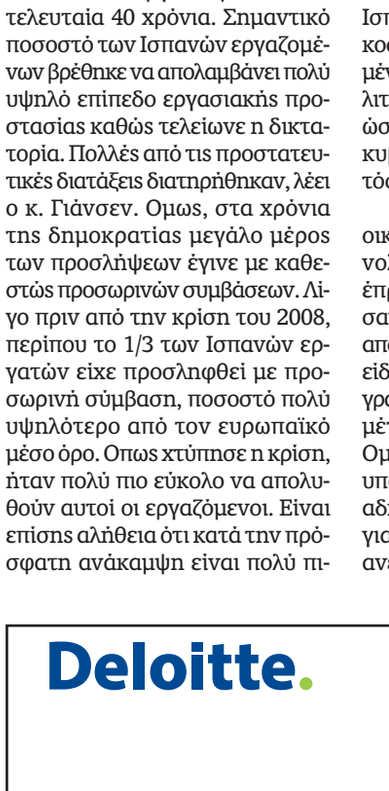

Όλα όσα πρέπει να γνωρίζετε για τα φορολογικά 2016

Όλες οι νέες αλλαγές που επήλθαν στη φορολογική νομοθεσία

Το φορολογικό ημερολόγιο 2016

Η σημαντική αυτή έκδοση της Deloitte εντάσσεται μέσα στα πλαίσια της πάγιας πολιτικής της για πλήρη, έγκυρη και λεπτομερή ενημέρωση του επιχειρηματικού κόσμου, αλλά και της κοινωνίας ευρύτερα.

Την ηλεκτρονική έκδοση του Φορολογικού Οδηγού 2016 της Deloitte μπορείτε να την βρείτε στην ιστοσελίδα **www.deloitte.com/cy**

ΔΗΚΤΗΣ

diktis@kathimerini.com.cy

Εσείς εκεί στη Νορβηγία που είστε και πλούσιοι, δεν έχετε κανένα νηπιαγωγείο για πρίγκιπες;

Στο φτύσιμο

Με τις πληρότητες των ξενοδοχείων για την επερχόμενη τουριστική περίοδο να είναι στο 100%, οι τιμές εκτοξεύτηκαν σε τέτοια επίπεδα που στην κυριολεξία είναι πιο συμφέρουσες πλέον οι διακοπές στο εξωτερικό. Είναι καλά οι Κύπριοι ξενοδόχοι να μην ξεχνούν τον εγχώριο τουρισμό και να τον θυμούνται μόνο όταν οι αφίξεις είναι μειωμένες, γιατί τότε μπορεί να είναι αργά...

Βλέπει κυπριακή αγορά

Στην ίδρυση νέας θυγατρικής στην Κύπρο προχώρησε η ελληνική εταιρεία παιχνιδιών AS Company. Μέσω της AS Company Cyprus Limited, η ελληνική εταιρεία στοχεύει στην ενίσχυση των πωλήσεών της στην αγορά της Κύπρου, όπως χαρακτηριστικά αναφέρει. Η θυγατρική έχει κεφάλαιο 150.000 ευρώ και ελέγχεται 100% από τη μητρική εταιρία.

Πέφτει-πέφτει

Στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων περίπου τριάμισι ετών υποχώρησε ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων στο τέλος Απριλίου. Ναι, ξέρουμε πως για κάθε αριθμό που δημοσιεύεται υπάρχουν τα «όμως» και τα «αλλά», ωστόσο, έτσι ή αλλιώς οι αριθμοί πάντα κάτι λένε. Ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων λοιπόν, στο τέλος Απριλίου του 2016, έφτασε τα 36.986 πρόσωπα. Αυτό είναι το χαμηλότερο επίπεδο από τον Οκτώβριο του 2012, όταν ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων υποχώρησε στις 34.752. Είπαμε, η ανεργία έρχεται πρώτη και φεύγει τελευταία.

Αλλάζουν ρότα

Τους τελευταίους μήνες παρατηρείται σημαντική διαφοροποίηση των δεδομένων στην πολιτική που ακολουθούσαν μέχρι πρότινος οι υπεραγορές. Κατά πρώτο, οι μεγάλοι παίκτες της αγοράς έχουν «κόψει» τα 1+1 και τις μεγάλες προσφορές. Επικοινωνιακά πλέον στρέφονται στον παράγοντα ποιότητα, με κάποιους όπως Lidl και Carrefour να προωθούν το κυπριακό στοιχείο, ενώ κάποιοι άλλοι όπως το ΑΛΦΑΜΕΓΑ τις συνεργασίες τους με ξένες εταιρείες, όπως για παράδειγμα την Tesco.

Diakinisis-H&M

Η εταιρεία Diakinisis πρόκειται να αναλάβει τα logistics για το πρώτο κατάστημα των H&M στην Κύπρο. Η Diakinisis κέρδισε τον διαγωνισμό που προκήρυξε η γνωστή εταιρεία, για τον οποίο ενδιαφέρον επέδειξαν αρκετές εταιρείες. Υπενθυμίζεται πως πρόσφατα ο Όμιλος C.A. Papaellinas Ltd απέκτησε και το υπόλοιπο 40% της εταιρείας έναντι 320.000 ευρώ, από την ελληνική ΕΛΓΕΚΑ κι ελέγχει το 100% της εταιρείας. Με το δεξί, λοιπόν, η επέκταση της επένδυσης. Όσον αφορά στα H&M, σιγά-σιγά το παζλ των συνεργατών συμπληρώνεται την ίδια ώρα που οι διεργασίες για τροποποίηση του πρώην Debenhams στη Λήδρας προχωρούν. Ήδη, μέσω Ελλάδας, επήλθε συμφωνία με το διαφημιστικό γραφείο Telia & Pavla BBDO και με το γραφείο Action PR για δημόσιες σχέσεις και επικοινωνία.

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Πιστοληπτική ικανότητα

Με τον όρο πιστοληπτική ικανότητα αναφερόμαστε στην ικανότητα, αξιοπιστία και φερεγγυότητα των διαφόρων υφιστάμενων ή υποψήφιων δανειζομένων (ατόμων, ιδιωτικών επιχειρήσεων, κρατικών επιχειρήσεων, χωρών) προς συμμόρφωση με τις δανειακές τους υποχρεώσεις. Η ικανότητα αυτή αξιολογείται από τον πιστωτή, αλλά σε κάποιες περιπτώσεις (βλέπε παραδείγματα τραπεζών) βασίζεται στην αξιολόγηση εξειδικευμένων οργανισμών (Οίκοι Αξιολόγησης) και παρουσιάζεται με τη μορφή συγκεκριμένης κλίμακας βαθμολόγησης.

Μάριος Χαραλαμπίδης
Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

Συνταγές

Ένας αρθρογράφος της Washington Post είχε ορκιστεί πως αν ο Ντόναλντ Τραμπ λάβει το χρίσμα των Ρεπουμπλικανών θα έτρωγε το συγκεκριμένο φύλλο της εφημερίδας. Σήμερα λαμβάνει συνταγές από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ώστε να καταστεί ευκολότερο το έργο του. Μάλιστα, ο ίδιος εξήγγειλε πως θα υπάρξει και σχετικός διαγωνισμός με κριτή των συνταγών συνάδελφό του κριτικό γεύσης. Δύσκολο εγχείρημα η αρθρογραφία.

Οι υπηρεσίες στο επίκεντρο

Στο επίκεντρο της ετήσιας Γενικής Συνέλευσης της ΟΕΒ που θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα, 16 Μαΐου 2016, στο Ξενοδοχείο Hilton Park θα βρεθεί η πορεία του Τομέα των Υπηρεσιών. Με τον τουρισμό το 2015 και το 2016 να βρίσκεται σε ανοδική πορεία, η περαιτέρω βελτίωση του τομέα θα τεθεί επί τάπητος στην παρουσία του Προέδρου της Δημοκρατίας. Δεν θα ήταν κακό, βέβαια, αν στο μικροσκόπιο έμπαιναν και κάποιοι τομείς που δεν πάνε τόσο καλά.

ΑΝΑΛΥΣΗ / *Της* **ASLI KANDEMIR / REUTERS**

Οι εύκολες μέρες τελείωσαν για την τουρκική οικονομία

Επειτα από μια πολυετή ανάπτυξη στην Τουρκία, που τροφοδοτείτο από την αύξηση των δανείων και την εγχώρια κατανάλωση, σήμερα αυξάνονται τα «κόκκινα» δάνεια και οι χρεοκοπίες, ασκώντας πιέσεις στις τράπεζες και φέρνοντας στην επιφάνεια τα ευάλωτα σημεία της πραγματικής οικονομίας. Ελλοχεύει, συνεπώς, κίνδυνος να αναγκαστεί το κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης. Το κόμμα αυτό ιδρύθηκε από τον πρόεδρο της Τουρκίας, Ταγίπ Ερντογάν, και ενίσχυσε την πολιτική θέση του την τελευταία δεκαετία από την αυξανόμενη ευημερία. Τα εισοδήματα αυξήθηκαν, δημιουργήθηκαν νέα οδικά δίκτυα, νοσοκομεία και αεροδρόμια. Καθώς, όμως, ο κ. Ερντογάν επιδιώκει να μετατρέψει το κοινοβουλευτικό σύστημα της χώρας σε προεδρικό καθεστώς με εκτελεστικές εξουσίες, το ερώτημα αυτό θα πρέπει να τεθεί στους πολίτες της χώρας. Ομως, το βιοτικό επίπεδο των πολιτών φθείρεται.

Σύμφωνα με προβλέψεις της Παγκόσμιας Τράπεζας, ο ρυθμός ανάπτυξης στην Τουρκία θα διαμορφωθεί στο 3,5% το 2016, δηλαδή αρκετά χαμηλότερα από τα διψήφια ποσοστά που είχαν σημειωθεί τα πρώτα χρόνια που το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης είχε αναλάβει τα ηνία της χώρας. Φέτος, η πτώση της τουριστικής κίνησης μετά μια σειρά βομβιστικών επιθέσεων και η αναταραχή στο νοτιοανατολικό τμήμα της χώρας, όπου επικρατούν ως επί το πλείστον Κούρδοι, έχουν διαδραματίσει αρνητικό ρόλο στην οικονομία. Οι ξένοι επενδυτές είναι ανήσυχοι και οι τράπεζες διστάζουν να χορηγήσουν νέα δάνεια, αυξάνοντας τις πιέσεις στις εταιρείες που είναι ήδη εκτεθειμένες σε πιστώσεις. Από τις αρχές του 2016 μέχρι σήμερα, 240 εταιρείες έχουν ζητήσει προσωρινή απαλλαγή από την εξυπηρέτηση των χρεών τους. Τόσες ήταν οι εταιρείες που υπέβαλαν ανάλογες αιτήσεις κατά τη διάρκεια όλου του δωδεκαμήνου του 2015, σύμφωνα με τη sirketnews.com που συλλέγει τα στοιχεία αυτά. Η εταιρεία παραγωγής οσπρίων Sezon Pirinc υπέβαλε, στα τέλη του 2015, αίτηση αναβολής πτώχευσης, λόγω της επιδείνωσης του κλίματος κατανάλωσης στην εγχώρια αγορά και των δυσκολιών που αντιμετώπιζε σε ορισμένες αγορές της Μέσης Ανατολής. «Βασικός λόγος που ζητήσαμε αναβολή πτώχευσης ήταν ότι οι τράπεζες ζητούσαν την αποπληρωμή των δανείων πριν από τη λήξη τους», σχολίασε ο πρόεδρος της εταιρείας οσπρίων στο πρακτορείο Reuters. Ο πρόεδρος της Τουρκίας ενίσχυε τη δημοτικότητα του κόμματός του επί τρεις διαδοχικές αναμετρήσεις διότι αυξάνονταν τα εισοδήματα, κερδίζοντας έτσι και την εύνοια της τάξης των βιομηχάνων επειδή ενισχύονταν οι δραστηριότητές τους. Οταν άρχισαν να επιδεινώνονται οι οικονομικές συνθήκες, η κυβέρνηση δεσμεύθηκε με μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, αλλά αναλυτές της αγοράς σχολιάζουν πως στην πράξη οι αντιδράσεις ήταν αργές. «Η πτώση της κερδοφορίας των εταιρειών υποδεικνύει ότι πρέπει να ληφθούν μέτρα. Διότι το πρόβλημα αυτό δεν αποδίδεται μόνον στη δυσμενή συγκυρία, αλλά και σε διαρθρωτικούς παράγοντες», είχε δηλώσει ο υπουργός Οικονομικών της Τουρκίας, Νατζί Αγκμπάλ, σε συνάντηση με τους ισχυρούς βιομηχάνους της χώρας τον περασμένο μήνα. Αναμένεται να δεχθεί, επίσης, μεγαλύτερες πιέσεις η κεντρική τράπεζα της χώρας. Τον περασμένο μήνα διορίστηκε νέος επικεφαλής, ενώ ο Τούρκος πρόεδρος καταβάλλει προσπάθειες για να διατηρηθούν τα επιτόκια, δηλαδή το κόστος δανεισμού, σε χαμηλά επίπεδα, παρά τον πειστικά υψηλό πληθωρισμό. Κατά συνέπεια, οι χρηματοοικονομικές αγορές βρίσκονται σε μια ανησυχία για την πορεία της οικονομίας, αλλά και την ανεξαρτησία της νομισματικής πολιτικής από την πολιτική ατζέντα του κυβερνώντος κόμματος. Εν τω μεταξύ, ο όμιλος γαλακτοκομικών προϊόντων Aynes Gida, με προϊόντα που καταναλώνουν τα νοικοκυριά εδώ και δύο δεκαετίες, κατέφυγε στα δικαστήρια για να ζητήσει αναβολή πτώχευσης ύστερα από την αθέτηση πληρωμών σε ομόλογο 50 εκατομμυρίων λιρών ή 15 εκατ. ευρώ. Νωρίτερα, φέτος, η αλυσίδα σούπερ μάρκετ Begendik είχε εκδηλώσει ενδιαφέρον για την αγορά 10 καταστημάτων από την τουρκική μονάδα του βρετανικού ομίλου Tesco. Τελικά, όχι μόνον δεν κατάφερε να καταλήξει σε συμφωνία, αλλά ζήτησε αναβολή πτώχευσης. Και τον Απρίλιο, η εταιρεία λιανικού εμπορίου Atalar Giyim με πορεία 100ετίας υπέβαλε αίτηση πτώχευσης. Τέλος, οι μικρότερες εταιρείες, οι οποίες αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της οικονομίας, καταβάλλουν προσπάθειες για να αντεπεξέλθουν στην απόφαση της κυβέρνησης να αυξήσει τον βασικό μισθό κατά 30% φέτος.

OIK_03-ADV EKLOGES_Master_cy 06/05/16 18:54 Page 1

Κανείς δεν ακούει τη σιωπή

Θέλω να ακουστώ

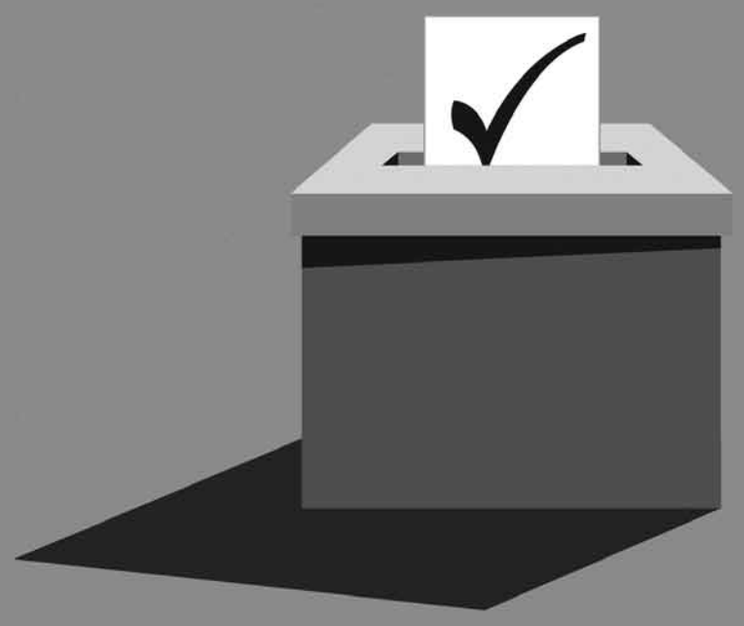

Ψηφίζω

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 2016

www.elections2016.gov.cy

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΛΟΓΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

OIK_04 OIKONOMIA_Master_cy 06/05/16 20:46 Page 4

Τα 175 εκατ. αντιστοιχούν στο 21,8% του Συνεργατισμού

Στα 0,28 ευρώ η νέα τιμή της μετοχής ενόψει εισόδου στο Χρηματιστήριο

Στον οργανισμό επικρατεί αισιοδοξία ότι οι στόχοι που τέθηκαν θα ξεπεραστούν.

Του **ΑΝΤΩΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Σε τιμές... Τράπεζας Κύπρου κινείται ο Συνεργατισμός ενόψει της προετοιμασίας του για ένταξη των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Το τροποποιημένο διάταγμα που αφορά ουσιαστικά στο ποσοστό που κατέχει πλέον το Ταμείο Ανακεφαλαιοποίησης στον Συνεργατισμό περιλαμβάνει σχετική πρόνοια με βάση την οποία στους μετόχους της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας θα παραχωρηθούν τέσσερις μετοχές ονομαστικής αξίας 28 σεντ για κάθε μία μετοχή αξίας 1,1155 ευρώ που είχαν στην κατοχή τους.

Με βάση το στατικό σενάριο, η αξία του ανέρχεται στα 800 εκατ. ευρώ.

Η τιμή των 28 σεντ είναι πολύ κοντά στην τιμή των 24 σεντ, στην οποία έγινε η εισαγωγή των νέων μετοχών της Τράπεζας Κύπρου στο Χρηματιστήριο τον Δεκέμβριο του 2014.

Με βάση την αποτίμηση που πραγματοποίησε ο οίκος PwC, τα 175 εκατ. ευρώ με τα οποία το Ταμείο ανακεφαλαιοποίησε την Κεντρική Συνεργατική τον περασμένο Δεκέμβριο, αντιστοιχεί σε 21.875% του μετοχικού κεφαλαίου ή σε 156.879.916 νέες μετοχές ονομαστικής αξίας 1,1155 ευρώ και σε 174.551.174 δωρεάν μετοχές ονομαστικής αξίας 1,1155 ευρώ. Τα συνολικά δικαιώματα ψήφου ανέρχονται σε 331.431.090. Το ποσοστό της Δημοκρατίας στην ιδιοκτησιακή δομή ανέρχεται πλέον σε 77.346% και τα δικαιώματα ψήφου σε 1.171.875.000. Όσον αφορά στο ποσοστό συμμετοχής της Συνεργατικής Εταιρείας Συμμετοχών στην ιδιοκτησιακή δομή, ανέρχεται σε 0,779% και τα δικαιώματα ψήφου σε 11.807.464. Το ποσοστό συμμετοχής των 18 Συνεργατικών Εταιρειών Συμμετοχών των ΣΠΙ είναι στο 0% και τα δικαιώματα ψήφου στα 270.

Μετά την υποδιαίρεση της αξίας των μετοχών στα 28 σεντ, τα δικαιώματα της Δημοκρατίας ανέρχονται σε 4.668.678.406, του Ταμείου Ανακεφαλαιοποίησης σε 1.320.401.214, της Συνεργατικής Εταιρείας Συμμετοχών σε 47.040.215 και των Συνεργατικών Εταιρειών Συμμετοχών σε 1.076.

Υπενθυμίζεται πως πριν την ανακεφαλαιοποίηση Δεκεμβρίου και σύμφωνα με το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης, το Μνημόνιο και το Διάταγμα που εκδόθηκαν στις 4 Οκτωβρίου 2013 και στις 29 Ιανουαρίου 2014, το ποσοστό συμμετοχής των δικαιωμάτων ψήφου της Κυπριακής Δημοκρατίας στην ιδιοκτησιακή δομή της ΣΚΤ ανήλθε στο 99% και των υφιστάμενων μετόχων στο 1%. Την ίδια ώρα η ΣΚΤ έγινε 99% μέτοχος στα 18 εναπομείναντα ΣΠΙ. Προς αυτόν τον σκοπό, ιδρύθηκε Συνεργατική Εταιρεία Συμμετοχών της ΣΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 12Ε του περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου, στην οποία μεταφέρθηκαν οι υφιστάμενοι μέτοχοι της ΣΚΤ με συμμετοχή στο κεφάλαιό της, ανάλογη με τη συμμετοχή που έκαστος μέτοχος είχε στο μετοχικό κεφάλαιο της ΣΚΤ. Η ανακεφαλαιοποίηση της ΣΚΤ υλοποιήθηκε με την παραχώρηση ομολόγου που εκδόθηκε από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, με βάση συμφωνία που υπεγράφη στις 28 Φεβρουαρίου 2014, ενώ η ανακεφαλαιοποίηση των ΣΠΙ υλοποιήθηκε με την έκδοση μετοχών προς τη ΣΚΤ, οι υφιστάμενοι μέτοχοι των ΣΠΙ μεταφέρθηκαν σε εταιρείες συμμετοχών.

Στο 100%

Όπως είναι γνωστό, το διάταγμα επιβεβαιώνει πως το ποσοστό της συμμετοχής της Κεντρικής Συνεργατικής στο ιδιοκτησιακό καθεστώς των 18 ΣΠΙ ανέρχεται στο 100%. Επίσης, προβλέπει πως όλα τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία των ΣΠΙ περιλαμβανομένου του συνόλου της ακίνητης περιουσίας και εξαιρουμένου του εξοπλισμού, μεταφέρονται στην Κεντρική Συνεργατική μέχρι την 30ή Ιουνίου 2016.

Distressed αποτίμηση

Αξίζει να σημειωθεί πως η συγκεκριμένη αποτίμηση ουσιαστικά καταδεικνύει την αξία του Συνεργατισμού σε distressed σενάριο και με αυτό το σενάριο η αξία του οργανισμού ανέρχεται σε περίπου 800 εκατ. ευρώ. Αυτήν την περίοδο, τρέχει ακόμα μία εσωτερική αποτίμηση, η οποία θα καταδείξει την αξία του οργανισμού, λαμβάνοντας υπόψη και μελλοντικά δεδομένα. Πληροφορίες, πάντως, θέλουν κάποιους σημαντικούς δείκτες να είναι ήδη αρκετά πιο θετικοί σε σχέση με τις προβλέψεις που υποβλήθηκαν στο κεφαλαιακό πλάνο τον Δεκέμβριο του 2015. Με όλα τα δεδομένα, δεν αποκλείεται η αξία να αυξηθεί σημαντικά αν και το μεγάλο ποσοστό των μη εξυπηρετούμενων δανείων σίγουρα θα επηρεάσει την αποτίμηση. Σημαντικότερη εξέλιξη θα επέλθει μετά τη δημοσιοποίηση των στοιχείων για το πρώτο εξάμηνο, στη βάση των οποίων θα γίνει και η αποτίμηση που θα περιλαμβάνει το prospectus που θα δημοσιεύσει ο οργανισμός ενόψει της εισαγωγής των μετοχών του στο ΧΑΚ.

Υπενθυμίζεται πως για επιτυχή υλοποίηση του κεφαλαιακού πλάνου, ο Συνεργατισμός προσβλέπει σε επίτευξη σημαντικής κερδοφορίας την επόμενη τριετία. Για το 2016, ο στόχος είναι επίτευξη κέρδους 67,2 εκατ. ευρώ (λειτουργικό κέρδος 159,7 εκατ.), για το 2017 κέρδος 109,8 εκατ. ευρώ (λειτουργικό κέρδος 167,8 εκατ. ευρώ) και για το 2018 κέρδος 121,5 εκατ. ευρώ (λειτουργικό 163 εκατ. ευρώ.

Η απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων εκτιμάται σε 5,3% για το 2016, 8,1% για το 2017 και 8,5% για το 2018.

Το σενάριο που χρησιμοποιήθηκε προβλέπει ότι το 2016 η κυπριακή οικονομία θα αναπτυχθεί κατά 1,4%, το 2017 κατά 2% και το 2018 κατά 2,2%. Προβλέπει, επίσης, μείωση εσόδων και εξόδων κατά 18% το 2016, 3% το 2017 και 3% το 2018. Όσον αφορά στις καταθέσεις, υπάρχει πρόβλεψη για αύξηση 1,5% το 2016, 2% το 2017 και 2,2% το 2018, παρά τους επιτοκιακούς περιορισμούς που υπάρχουν.

Αναμένει κέρδος 25-30 εκατ. το πρώτο τρίμηνο

Καθαρά κέρδη μεταξύ 25 και 30 εκατομμυρίων ευρώ αναμένεται να παρουσιάσει το α' τρίμηνο του έτους ο Συνεργατισμός, σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας Νικόλα Χατζηγιάννη. Ο κ. Χατζηγιάννης τόνισε πως τα καθαρά κέρδη οφείλονται στη βελτιωμένη οργανική κερδοφορία του Συνεργατισμού, ο οποίος διατηρεί την ίδια ώρα έναν υψηλό δείκτη προβλέψεων, που υπερβαίνει το 50% των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών. «Η καθαρή κερδοφορία (μετά τη φορολογία) για το α' τρίμηνο εκτιμάται ότι θα κυμαίνεται μεταξύ 25 και 30 εκατομμυρίων» είπε μιλώντας στο ΚΥΠΕ ο κ. Χατζηγιάννης, προσθέτοντας πως ο δείκτης κεφαλαίων κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET1) πλησιάζει πλέον το 16%. Υπενθυμίζεται ότι στο κεφαλαιουχικό πλάνο, για ολόκληρο το 2016 προβλεπόταν κερδοφορία 67,2 εκατ. ευρώ. Εκτός απροόπτου ή SREP, ο οργανισμός αναμένεται να υπερκαλύψει αυτόν τον στόχο. Σύμφωνα με τον κ. Χατζηγιάννη, τα ΜΕΔ μειώθηκαν κατά 280 εκατ. και υποχώρησαν στα επίπεδα του 2014. «Για πρώτη φορά τα ΜΕΔ έχουν υποχωρήσει κάτω από το όριο του 50%» τόνισε.

Παράλληλα, οι Μη Εξυπηρετούμενες Χορηγήσεις (ΜΕΧ, οδηγία ΕΒΑ) έχουν μειωθεί κατά 200 εκατομμύρια ευρώ. «Τα τελευταία δύο τρίμηνα του 2015, οι ΜΕΧ μειώθηκαν κατά 600 εκατομμύρια ευρώ» προσέθεσε. Ο κ. Χατζηγιάννης σημείωσε ακόμη ότι ο δείκτης κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών βρίσκεται στο 53%. «Έχουμε αναδιαρθρώσει τους τελευταίους 15 μήνες 13.000 δάνεια, τα οποία εξυπηρετούνται σε ένα ποσοστό 80%» συνέχισε.

Ανάπτυξη και φρέσκο χρήμα μόνο μέσω τραπεζών

Δύσκολα μπορούν οι κυπριακές επιχειρήσεις να προσελκύσουν χρηματοδότες και επενδυτές από το εξωτερικό

Ο περιορισμένος αριθμός βιώσιμων έργων που αναζητούν χρηματοδότηση έχει οδηγήσει σε έντονο ανταγωνισμό τις εμπορικές τράπεζες, οι οποίες παρ' όλα τα προβλήματά τους, αναζητούν τις καλές ευκαιρίες δανειοδότησης συνεχώς.

Η διαχρονική εξάρτηση των κυπριακών επιχειρήσεων από τις τράπεζες και τα δεδομένα που έχουν δημιουργηθεί σήμερα βρέθηκαν στο επίκεντρο συνεδρίου για την Ένωση Κεφαλαιαγορών και τη συμμετοχική χρηματοδότηση.

Οι απόψεις πάντως κατά τη διάρκεια σχετικής συζήτησης ήταν διιστάμενες, με το μέλος του δημοσιονομικού συμβουλίου Άλκη Λοϊζίδη να θεωρεί πως πλέον είναι επιτακτική η ανάγκη να υπάρξει κρατική παρέμβαση σε σχέση με το θέμα της εξεύρεσης χρηματοδότησης και τον Ανδρέα Χαραλάμπους, του υπουργείου Οικονομικών να σχολιάζει πως δεν είναι σίγουρος αν κάτι τέτοιο θα αποτελούσε μία καλή εξέλιξη. Σύμφωνα με τον κ. Λοϊζίδη, ο τραπεζικός τομέας ακόμα δεν είναι σε τέτοια κατάσταση, ώστε να αποτελέσει χορηγό της ανάπτυξης, αφού τα προβλήματα που αντιμετωπίζει είναι ακόμα πολλά. «Οι τράπεζες απέτυχαν σε σχέση με την αξιολόγηση των κινδύνων που έκαναν». Σχολιάζοντας διάφορες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο του συνεδρίου, εξέφρασε την άποψη πως η κυπριακή οικονομία χρειάζεται λύσεις άμεσα και όχι σε μακροχρόνιο ορίζοντα.

Από την πλευρά του, ο ανώτερος γενικός διευθυντής της Eurobank Κύπρου Ανδρέας Πέτσας σχολίασε πως είναι στις τράπεζες που θα πέσει το βάρος της χρηματοδότησης των νέων επενδύσεων. Εξέφρασε δε την άποψη πως παρά το υψηλό ποσοστό ιδιωτικού χρέους, υπάρχουν και υγιείς εταιρείες, οι οποίες σήμερα, μετά τη μεγάλη κρίση, εμφανίζονται έτοιμες να κάνουν αναπτυξιακές κινήσεις και αυτές είναι που πρέπει να στηριχθούν. Σύμφωνα με τον κ. Πέτσα, μάλιστα, τους τελευταίους μήνες υπάρχει προσφορά για δάνεια στην αγορά, αλλά έντονος ανταγωνισμός για χρηματοδότηση καλών έργων. Κατά την άποψή του, τα όποια χρήματα θα επενδυθούν θα πρέπει να πάνε σε παραγωγικούς τομείς της οικονομίας, που δεν θα έχουν σχέση με την κατανάλωση.

Λίγα και επίλεκτα είναι τα έργα που προσφέρονται σήμερα για χρηματοδότηση και τραπεζίτες δεν αποκλείουν το ενδεχόμενο να ξεσπάσει πόλεμος τιμολόγησης για χάρη τους.

Στο ίδιο πλαίσιο και οι δηλώσεις του Φοίβου Στασόπουλου στην πρώτη δημόσια παρέμβαση του ως γενικού διευθυντή της Ελληνικής Τράπεζας για τις επιχειρήσεις. Ο κ. Στασόπουλος παραδέχθηκε πως ανέκαθεν οι κυπριακές επιχειρήσεις είχαν σχέση εξάρτησης με τις κυπριακές τράπεζες, ενώ άλλοι τρόποι χρηματοδότησης είναι ακόμα σε νηπιακό στάδιο στην Κύπρο. Εξελίξεις όπως το «κούρεμα» των καταθέσεων, η μη καταβολή μερισμάτων για μετοχές και η μείωση της αξίας των ακινήτων, επηρέασαν ακόμα περισσότερο. Σχολίασε δε πως σήμερα οι τράπεζες είναι πιο απαιτητικές με τις παλιές εταιρείες και επιζητούν περισσότερα στοιχεία, ενώ από την άλλη είναι πιο επιφυλακτικές με νέες εταιρείες και stat ups, για τις οποίες ελάχιστα πράγματα γνωρίζουν. Κατά τον κ. Στασόπουλο, οι τράπεζες έχουν τη διάθεση να δανείσουν επιλεκτικά. Σχολίασε δε, πως μία ανησυχία τους είναι το ενδεχόμενο να ξεσπάσει πόλεμος τιμολόγησης μεταξύ των τραπεζών. Πάντως, δεν θεωρεί πως τα επιτόκια έχουν μειωθεί τόσο πολύ τους τελευταίους μήνες, αφού μεγάλο μέρος του νέου δανεισμού αφορά σε ποσά που προέρχονται από οργανισμούς, όπως η ΕΤΕπ και για τα οποία το επιτόκιο είναι προκαθορισμένο.

ΑΝΤΩΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

MTN BUSINESS COMPLETE
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Σ' ΕΝΑ ΠΑΚΕΤΟ
Το MTN Business Complete δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες σας για απρόσκοπτη Επικοινωνία και πρόσβαση σε προηγμένα εργαλεία Πληροφορικής, με ένα συνολικό μηνιαίο πάγιο.
Διαμορφώστε το δικό σας πακέτο σύμφωνα με τις ανάγκες της επιχείρησής σας και επωφεληθείτε με δωρεάν υπηρεσίες αλλά και τη μεγαλύτερη έκπτωση.
Επισκεφθείτε το mtnbusinesscomplete.mtn.com.cy και ανακαλύψτε τα οφέλη για την επιχείρησή σας.
Γραμμή Εξυπηρέτησης Εταιρικών Πελατών: 131 | E-mail: mtnbusiness@mtn.com.cy
MTN BUSINESS

OIK_05-OIKONOMIA_Master_cy 06/05/16 19:47 Page 5

Σε μισθούς και αχρείαστα έξοδα οι περικοπές στην Υγεία

Οι πραγματικές μειώσεις στις δαπάνες είναι 55,5 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με τον υπ. Οικονομικών

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΑΣΟΥΡΑ**

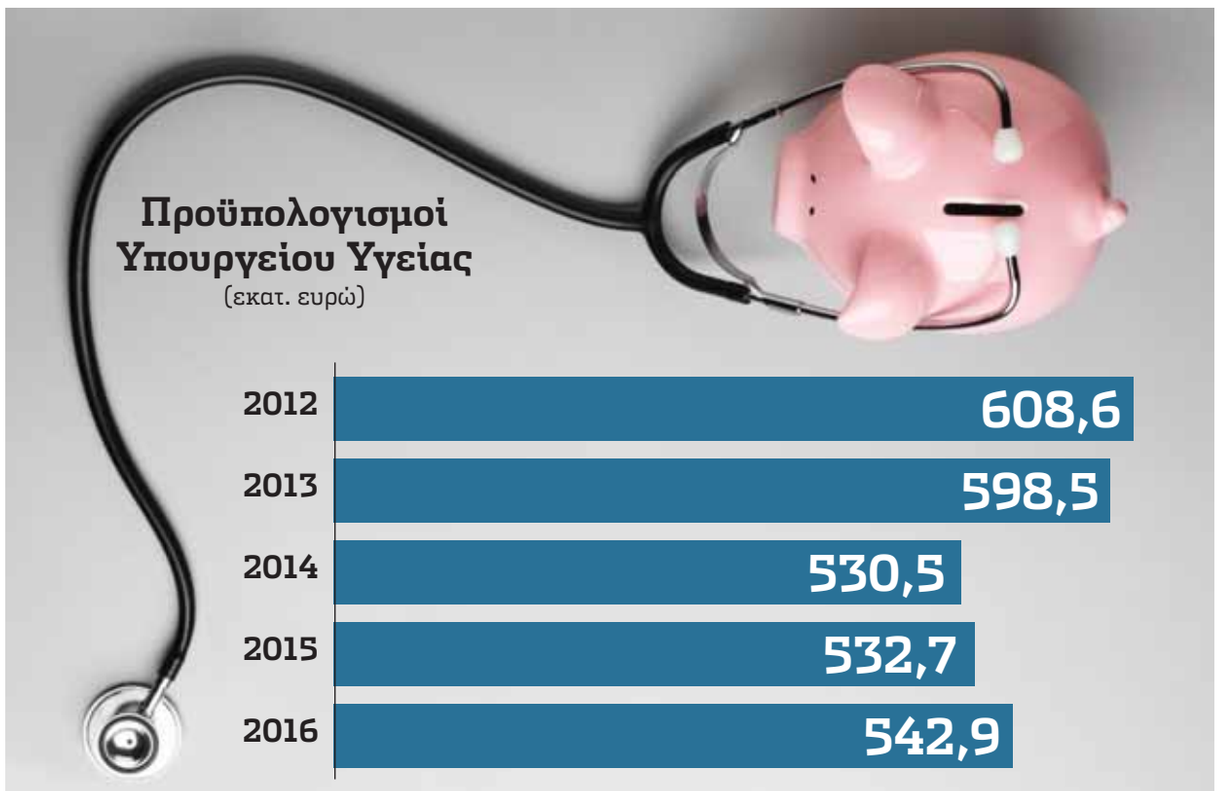

Οι μειώσεις στις δαπάνες για την Υγεία προέκυψαν από δύο σημαντικές αλλαγές: κατ' αρχάς ήταν οι μειώσεις του κρατικού μισθολογίου, που ήταν απόφαση της προηγούμενης κυβέρνησης, οι οποίες ανήλθαν σε 29 εκατ. ευρώ για τον τομέα της Υγείας. Επίσης, υπήρξε ένα «νοικοκύρεμα», όπως το χαρακτήρισε ο υπουργός Υγείας Γιώργος Παμπορίδης, κατά τη διάρκεια συνέντευξης Τύπου, της τάξης των 26,5 εκατ. ευρώ. Συνολικά, πρόκειται για μια διαφορά 55,5 εκατ. ευρώ από τον προϋπολογισμό του 2013 (598,45 εκατ. ευρώ), σε σχέση με τον προϋπολογισμό του 2016 (542,98 εκατ. ευρώ).

Προϋπολογισμοί

Συγκεκριμένα, το 2012 ο προϋπολογισμός που κατατέθηκε από την τότε κυβέρνηση ανήλθε στα 608,5 εκατ. ευρώ. Το 2013 ο προϋπολογισμός που κατατέθηκε και πάλι από την ίδια κυβέρνηση παρουσίασε μείωση και ανήλθε σε 598,4 εκατ. ευρώ. Ως εκ τούτου, οι μειώσεις που παρατηρούνται στους προϋπολογισμούς από το 2014 και εντεύθεν αφορούν πρώτον, στη μείωση στο κρατικό μισθολόγιο που έγινε επί προηγούμενης διακυβέρνησης και δεύτερο, στις εξοικονομήσεις που «επιτεύχθηκαν από την παρούσα κυβέρνηση διά του νοικοκυρέματος των δαπανών στον τομέα της Υγείας», σημείωσε ο υπουργός.

Αναλυτικότερα, όσο αφορά τη μισθοδοσία, η διαφορά μεταξύ προϋπολογιζόμενης και πραγματικής δαπάνης μισθοδοσίας Υπουργείου Υγείας και Διοίκησης μεταξύ 2013 και 2016 ανέρχεται σε 13 εκατ. ευρώ. Ομοίως, η διαφορά μεταξύ προϋπολογιζόμενης και πραγματικής δαπάνης της μισθοδοσίας των Ιατρικών Υπηρεσιών μεταξύ 2013 και 2016 ανέρχεται σε 12 εκατ. ευρώ. Τα υπόλοιπα 4 εκατ. ευρώ της μισθοδοσίας αφορούν άλλα τμήματα του υπουργείου Υγείας.

Παραπομπές ασθενών

Τα εναπομείναντα 26,5 εκατ. ευρώ αφορούν σε εξοικονομήσεις, όπως αναφέρεται και πιο πάνω. «Μιλάμε για εξορθολογισμό άστοχων και αχρείαστων δαπανών», υπογράμμισε ο κ. Παμπορίδης. Κατά τον ίδιο, υπάρχει «πολύ λίπος» που βαραίνει τον δημόσιο τομέα της Υγείας, δηλαδή χρήματα που το Κράτος σκορπά άδικα εξαιτίας κακών διαδικασιών, κακού προγραμματισμού, κακής διαχείρισης, εξαιτίας βραχύβιων λύσεων και μη ωφέλιμων σχεδιασμών που ακολουθούνταν. Το μεγαλύτερο μέρος, εξάλλου, αυτών των 26,5 εκατ. ευρώ, έχουν να κάνουν με τις επιδοτήσεις ασθενών για παραπομπή τους στον ιδιωτικό τομέα στην Κύπρο και εξωτερικό. Χαρακτηριστικά, η δαπάνη αυτή το 2013 ανερχόταν στα 54 εκατ. ευρώ, ενώ τώρα είναι στα 23,5 εκατ. ευρώ. Όσον αφορά τους συνολικούς αριθμούς, ανά έτος, των ασθενών που απεστάλησαν είτε στον ιδιωτικό τομέα είτε στο εξωτερικό για υπηρεσίες που δεν προσφέρονται από τα δημόσια νοσηλευτήρια, αυτοί έχουν ως εξής: για το 2012 ήταν 2358 άτομα, για το 2013 2337 ασθενείς, 1983 για το 2014 και 2251 ασθενείς για το 2015.

Ψάχνοντας για «καύσιμα» απόσυρσης

Σχέδιο απόσυρσης παλαιών οχημάτων σχεδιάζει η Κυβέρνηση με το υπουργείο Μεταφορών να ψάχνει πόρους για να το υλοποιήσει. Μιλώντας στην «Κ», ο γενικός διευθυντής του υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων Αλέκος Μιχαηλίδης επιβεβαίωσε ότι υπάρχει ένα σχέδιο στα σκαριά, που προνοεί την απόσυρση παλαιών ρυπογόνων οχημάτων, για το οποίο βέβαια αναμένεται η χρηματοδότηση.

Το αρμόδιο υπουργείο έχει αποταθεί σε δύο υπουργεία για να βρει πόρους, το υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, καθώς και το υπουργείο Οικονομικών. Το ποσό που χρειάζεται για να υλοποιηθεί ένα τέτοιο σχέδιο αγγίζει τα 3 εκατομμύρια ευρώ, αλλά όπως ανέφερε ο κ. Α. Μιχαηλίδης, ίσως χρειαστούν και λιγότερα. «Είμαστε σε επαφές με το υπουργείο Γεωργίας, διότι πιθανόν να έχουν κάποια χρήματα, τα οποία να είναι διαθέσιμα να ληφθούν και να προχωρήσουμε στο σχέδιο. Εάν βρεθούν οι πόροι που χρειάζονται, το σχέδιο απόσυρσης θα προχωρήσει άμεσα στους επόμενους μήνες» τόνισε ο κ. Μιχαηλίδης.

Το κονδύλι ενδεχομένως να έρθει από τα ταμεία του Υπ. Γεωργίας.

Ο σκοπός του εγχειρήματος-σχεδίου, που είχε επαναληφθεί το 2007 – 2008 , είναι η ανανέωση του στόλου των οχημάτων που κυκλοφορούν στους κυπριακούς δρόμους, με περιβαλλοντολογικά κυρίως οφέλη, καθώς και τόνωση της αγοράς του αυτοκινήτου. Τα περιβαλλοντολογικά οφέλη αφορούν σε λιγότερους ρύπους και μικρότερη ενεργειακή κατανάλωση (λιγότερο ενεργοβόρα οχήματα, άρα κατ' επέκταση και μικρότερη ζήτηση καυσίμου). Όσον αφορά στην τόνωση της αγοράς των οχημάτων, στο προηγούμενο σχέδιο απόσυρσης υπήρξε αρκετή απήχηση από το αγοραστικό κοινό, με εμφανή αποτελέσματα στην αγορά του αυτοκινήτου του νησιού. Τα μέχρι τώρα δεδομένα πάντως καταδεικνύουν ότι η αγορά καινούριων οχημάτων αρχίζει να «παίρνει τα πάνω της» και αναμένεται ένα επικείμενο σχέδιο απόσυρσης να λειτουργήσει και περαιτέρω ως καταλύτης. Από την αρχή του 2016 έχει καταγραφεί στο πρώτο τρίμηνο του χρόνου αύξηση στις πωλήσεις καινούριων οχημάτων, της τάξεως του 33,6% σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό διάστημα του 2015. Οι πωλήσεις ανήλθαν στις 3.253 για την περίοδο Ιανουαρίου – Μαρτίου 2016, ενώ πέρσι είχαν καταγραφεί 2.434.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

2 Γεωργιάδης Κλεάνθης
Υποψήφιος Βουλευτής Επαρχίας Κερύνειας

μαζί διεκδικούμε την Κερύνεια μας

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ

ελκ

Τηλ: 99 663565
E-mail: kleanthis@elections2016cy.com
FB: Κλεάνθης Γεωργιάδης
www.elections2016cy.com

δεν ξεχνώ

Για τα κλεμμένα, για τα ΔΙΚΑ ΜΑΣ κλεμμένα, για την Κερύνεια μας!

"Η γενιά που θα ξεχάσει τα σκλαβωμένα εδάφη μας θα είναι και η τελευταία"

Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Πρώτη Επιλογή!
• Συνέπεια
• Αποφασιστικότητα
• Αποτελεσματικότητα
ΔΗΚΟ
7

Συναγωνίστριες, Συναγωνιστές,

Με την πολύτιμη βοήθεια κάθε μίας και κάθε ενός από εσάς, η προεκλογική περίοδος ολοκληρώνεται με σταθερή, ανοδική πορεία.

Το Κόμμα μας, θα αναδειχτεί από τις κάλπες ισχυρό, έτοιμο να διαδραματίσει ακόμα περισσότερο το ρυθμιστικό του ρόλο, προς όφελος της Κύπρου, αλλά και κάθε πολίτη.

Τις εβδομάδες και τους μήνες που προηγήθηκαν, είχα την ευκαιρία να συναντηθώ από κοντά με πολλούς από εσάς και να γνωστοποιήσω σε όλες και όλους σας τις προτάσεις μου για τη Λεμεσό και τη ζωή μας.

Γνωρίζετε καλά και ποιος είμαι, τι πιστεύω και τι θέλω να πετύχω.

Γνωρίζετε ότι, στόχος μου είναι να αγωνιστώ μέσα από τη Βουλή, για να έχει ο τόπος μας αυτά που του αξίζουν. Για να διεκδικήσω τα έργα που θα βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής μας. Για να είμαι πάντοτε δίπλα σε κάθε μία και κάθε έναν από εσάς, **με συνέπεια, αποφασιστικότητα, αποτελεσματικότητα.**

Ζητώ να μου δώσετε, με την ψήφο σας, αυτή τη δυνατότητα.
Ζητώ την εμπιστοσύνη και την υποστήριξη σας.
Ζητώ, στις 22 Μαΐου, να είμαι η πρώτη σας επιλογή.

Πανίκος Λεωνίδου
Υποψήφιος Βουλευτής Λεμεσού

Υ.Γ. Σας περιμένω τη Δευτέρα 16/05/2016 στις 7.00 μμ στο Ξενοδοχείο Ajax στην τελική μου προεκλογική συγκέντρωση.
(χώρος στάθμευσης παζαράκι Λινόπετρας)

Πολιτικό Γραφείο: Ρ.Φεραίου & Α.Ζάκου Χριστίνα Σεντερ 1ος όροφος Διαμ.101, 3732 Λεμεσός Τηλ.: 25 820 525 / Κιν.: 99 645 852 / Φαξ: 25 340 894
email: info@panikosleonidou.com www.panikosleonidou.com
f : panikos.leonidou t : LeonidouPanikos

OIK_06 OIKONOMIA_Master_cy 06/05/16 17:44 Page 6

Αφυπηρέτηση μετά αισιοδοξίας για τον γ.γ. της ΣΕΚ

«Οι εργαζόμενοι θα ανακτήσουν το καλό βιοτικό επίπεδο του παρελθόντος»

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Σημειώνει ότι αντιμετώπισε δυσκολίες στη θητεία του, με αποκορύφωμα την οικονομική κρίση.

Τον δρόμο της αφυπηρέτησης θα πάρει ο γενικός γραμματέας της Συνομοσπονδίας Εργαζομένων Κύπρου (ΣΕΚ) Νίκος Μωυσέως στο τέλος του μηνός, αμέσως μετά το 28ο Παγκύπριο Συνέδριο της ΣΕΚ. Αφυπηρετεί έπειτα από δέκα χρόνια θητείας ως γ.γ. της Συντεχνίας, αναφέροντας ότι αντιμετώπισε δυσκολίες στη θητεία του, αλλά σημειώνει ότι η δυσκολότερη περίοδος της συνδικαλιστικής του σταδιοδρομίας ήταν κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης. Τονίζει πως τα προβλήματα που έφερε η κρίση από το 2011, δημιούργησαν την τεράστια πρωτόγνωρη ανεργία στην Κύπρο, μείωσαν μισθούς και ωφελήματα εργαζομένων και δημιούργησαν συνθήκες ανασφάλειας, παράγοντας που είναι ανασταλτικός στη συνδικαλιστική ενότητα των εργαζομένων. Σημειώνει όμως ότι η αντίστροφη μέτρηση έχει ήδη αρχίσει από το 2015 για την αναστροφή της οικονομίας. «Το συνδικαλιστικό κίνημα μπορεί να αναπτύξει τις δραστηριότητες που τα επόμενα χρόνια θα έρθουν καλύτερα και δημιουργικά, διότι θα υπάρχει βελτίωση της κυπριακής οικονομίας. Οι εργαζόμενοι θα βρουν το καλό βιοτικό επίπεδο του παρελθόντος» αναφέρει ο κ. Μωυσέως.

> «Η αντιμετώπιση της ανεργίας έχει απόλυτη σχέση με το ξένο εργατικό δυναμικό, το οποίο απασχολείται στη χώρα».

–Πώς λειτουργεί το εργασιακό σύστημα της Κύπρου και τι ρόλο έχουν οι συλλογικές συμβάσεις;

–Σήμερα στην Κύπρο υπάρχει ένα σύστημα εργασιακών σχέσεων, το οποίο στηρίζεται πάνω στις συμφωνίες κυρίων, υπάρχει ο κώδικας βιομηχανικών σχέσεων, που είναι συμφωνία κυρίων και όχι νόμος. Το εργασιακό σύστημα της Κύπρου έτσι λειτουργεί. Οι συλλογικές συμβάσεις δεν έχουν νομική υπόσταση, δεν υποχρεώνεται ο εργοδότης να τις εφαρμόζει και εκεί που έχουμε κλαδικές συλλογικές συμβάσεις, όπως των οικοδόμων ή ξενοδόχων, είναι εθνικές συμβάσεις που θα πρέπει να εφαρμόζονται από όλους. Το παράδοξο είναι ότι αυτοί που δεν τις εφαρμόζουν είναι σε καλύτερη μοίρα στο να ανταγωνίζονται αυτούς που τις εφαρμόζουν, διότι υπάρχει μικρότερο κόστος. Είναι από τα ζητήματα που συζητούνται αρκετό καιρό και έχουμε καταφέρει στη συλλογική σύμβαση των ξενοδοχοϋπαλλήλων, επί παραδείγματι, τρία βασικά ωφελήματα της συλλογικής σύμβασης να έχουν νομική υπόσταση, τα οποία είναι το ταμείο προνοίας, η πενθήμερη εργασία και οι αργίες. Ως στόχο θέτουμε είτε ολόκληρη η συλλογική σύμβαση είτε μέρος της να έχουν νομική υπόσταση.

–Τι άποψη έχετε για το νομοσχέδιο του προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού Αβέρωφ Νεοφύτου για τη ρύθμιση των απεργιών στις ουσιώδεις υπηρεσίες;

–Όσον αφορά στη ρύθμιση των απεργιών, έχουμε καταλήξει σε συνεννόηση και έχει αποσυρθεί ουσιαστικά το νομοσχέδιο. Δεν κατατέθηκε στη συνεδρία που ήταν προγραμματισμένο να κατατεθεί, με στόχο να πάει σε κοινωνικό διάλογο κάτω από την υπουργό Εργασίας. Ως ΣΕΚ αναγνωρίζουμε ότι υπάρχει ένα θέμα όσον αφορά στην εφαρμογή του κώδικα βιομηχανικών σχέσεων, που είναι συμφωνία κυρίων. Τα συνδικάτα που υπογράφουν τον κώδικα εφαρμόζουν τη συμφωνία. Εκείνοι που δεν εφαρμόζουν τη συμφωνία είναι οι μικρές συντεχνίες που δημιουργούνται, όπως των νοσηλευτών. Υπάρχει ένα θέμα που πρέπει να συζητηθεί με την κ. Αιμιλιανίδου, αυτό του ελάχιστου αριθμού προσωπικού ασφάλειας. Υπάρχει αρκετή ευαισθησία στο συγκεκριμένο θέμα, από την κοινή γνώμη και τον Δημοκρατικό Συναγερμό. Είναι στο τραπέζι του διαλόγου με την υπουργό για να βρούμε μία λύση. Γενικά, είμαστε στον διάλογο και μετά τις εκλογές να γίνει εντονότερος, ώστε να βρούμε τις λύσεις που θα συμφωνήσουμε από κοινού οι εταίροι και τα πολιτικά κόμματα για το κοινό καλό.

Χρειάζεται χρόνος

–Πώς θα αντιμετωπιστεί η ανεργία;

–Η ανεργία αντιμετωπίζεται με την ανάπτυξη. Ευελπιστούμε ότι θα υπάρξει μία καθοδική πορεία της ανεργίας τα επόμενα χρόνια, εφόσον θα έχουμε ρυθμούς ανάπτυξης, τους οποίους προϋπολογίζουμε πέραν του 2%. Ήδη άρχισαν να φαίνονται οι θετικές επιπτώσεις και συνήθως η ανεργία έπεται της ανάπτυξης. Άρα αναμένουμε να έχουμε θετικά πρόσημα προς αυτήν την κατεύθυνση. Βεβαίως, η αντιμετώπιση της ανεργίας έχει απόλυτη σχέση με το ξένο εργατικό δυναμικό, το οποίο απασχολείται στη χώρα.

Το ξένο εργατικό δυναμικό που απασχολείται στη χώρα φτάνει τους 100.000 ανθρώπους και έχει επίπτωση στο ντόπιο εργατικό δυναμικό, σε περίοδο οικονομικής κρίσης. Σε αυτή τη χώρα το συνολικό εργατικό δυναμικό ανέρχεται στους 350.000 ανθρώπους. Θεωρούμε ότι αν εφαρμόσουμε τον νόμο για την ίση μεταχείριση, εάν δώσουμε νομική υπόσταση στις συλλογικές συμβάσεις, τότε θα είναι ανασταλτική η τάση προτίμησης των Ευρωπαίων πολιτών, κυρίως στα ξενοδοχεία και στις κατασκευές, έναντι των Κυπρίων, διότι είναι φθηνό εργατικό δυναμικό.

Δεν υπάρχουν μαγικές συνταγές για να εισηγηθούμε, επικροτούμε και ενισχύουμε τις προσπάθειες για τον συσχετισμό της κατάρτισης με την ανεργία, την κατάρτιση των εργαζομένων για να μπορούν να βρίσκουν απασχόληση σε κλάδους που θα έχουν ζήτηση, ενώ είναι εξειδικευμένοι σε άλλους κλάδους. Όλα τα σχέδια της ΑνΑΔ , του υπουργείου Εργασίας, καταρτίζονται και με τη δική μας συμμετοχή στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου. Κι αυτά πρέπει να επαναξιολογηθούν την επόμενη χρονιά, με βάση και τα νέα δεδομένα που υπάρχουν με τη μείωση της ανεργίας και την ανάπτυξη που αναμένεται να έχουμε στην ξενοδοχειακή βιομηχανία. Το υπουργείο Εργασίας πρέπει να ετοιμάσει σχέδια ταχύρρυθμης εκπαίδευσης των Κυπρίων για να μπορέσουν να απασχοληθούν στην ξενοδοχειακή βιομηχανία. Υπάρχουν δυνατότητες με τη σωστή κατάρτιση αρκετοί νέοι πολίτες να δουλέψουν στην ξενοδοχειακή βιομηχανία.

–Πιστεύετε ότι τα σχέδια της ΑνΑΔ είναι ένα βραχυπρόθεσμο μέτρο για μείωση της ανεργίας, λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι χρηματοδότηση για εργασία έξι – οκτώ μηνών;

–Είναι ένα πρόβλημα που μας απασχολεί, αλλά σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου Εργασίας από αυτούς που εργοδοτούνται, ένα μεγάλο μέρος τους μένει στην εργασία για περαιτέρω χρονικό διάστημα. Είναι θετικό το αποτέλεσμα, μπορεί να μην τους κρατούν όλους, αλλά ένα μεγάλο μέρος των εργαζομένων παραμένει. Η πρακτική, πάντως, δείχνει ότι οι άνθρωποι αυτοί μπήκαν στις επιχειρήσεις, εκπαιδεύτηκαν από αυτές, εξειδικεύτηκαν και απορροφήθηκαν. Σε οποιοδήποτε σχέδιο δημιουργείται, μπορεί να υπάρχουν αρνητικά, αλλά με βάση τα στοιχεία, πρέπει να βλέπουμε και τη θετική πλευρά.

Μην ξεχνάμε ότι τα σχέδια επιδοτούνται από το ευρωπαϊκό κοινοτικό ταμείο. Άρα τα σχέδια κατατίθενται και εγκρίνονται από Ταμείο, με τεράστια πείρα στα θέματα αυτά, με μηχανισμούς παρακολούθησης και μελέτης. Έχουμε αισιοδοξία ότι τα σχέδια όπως λειτουργούν και εξαγγέλλονται, εφόσον τυγχάνουν της έγκρισης του Ταμείου, είναι το εχέγγυο ότι βρίσκονται προς την ορθή κατεύθυνση.

Κινητοποιήσεις για ΓεΣΥ

–Ποια θα πρέπει να είναι η πολιτική των επόμενων χρόνων;

–Όταν μιλάμε για πολιτική, αναφερόμαστε σε κοινωνική πολιτική. Για παράδειγμα, είναι η φορολογική μεταρρύθμιση. Χρειάζεται ένας διάλογος μεταξύ των κοινωνικών εταίρων για να δούμε πώς μπορούμε να αλλάξουμε τη φορολογική πολιτική του κράτους, η οποία είναι δυσβάστακτη αυτή τη στιγμή. Είναι ανασταλτική για να παράξει ο Κύπριος εργαζόμενος. Μπορεί αυτός ο διάλογος να αποδώσει καρπούς που θα εφαρμοστούν στο άμεσο μέλλον, με την προϋπόθεση βέβαια να μην μπουν σε κίνδυνο τα δημόσια οικονομικά και η οικονομική βιωσιμότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Εν συνεχεία, θα πρέπει να δούμε την εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας. Είναι παραδεκτό από όλους ότι το σύστημα, όπως είναι σήμερα, έχει καταρρεύσει. Ο πολίτης ταλαιπωρείται για να λάβει το ελάχιστο της περίθαλψης που μπορεί να του δώσει το κράτος. Δεν υπάρχει άλλη επιλογή από την εφαρμογή του ΓεΣΥ και είναι πολλές οι φορές που οι κυβερνήσεις είχαν εξαγγείλει ή διαβεβαιώσει ότι θα εργαστούν για να το εφαρμόσουν, αλλά δυστυχώς μέχρι σήμερα τα αποτελέσματα είναι απογοητευτικά. Είναι θετική η τελευταία δήλωση του Προέδρου ότι τον Ιούνιο, μετά από διαβουλεύσεις με τους πολιτικούς αρχηγούς, θα μπορέσει να καταθέσει τον οδικό χάρτη για το ΓεΣΥ. Αναμένουμε τις εξελίξεις και, αναλόγως, το συνδικαλιστικό κίνημα της ΣΕΚ θα ενεργήσει. Το συνδικαλιστικό κίνημα έχει υποχρέωση πλέον να διεκδικήσει την εφαρμογή του με δυναμικές κινητοποιήσεις. Έχουμε δώσει πάρα πολύ χρόνο σε όλους, για να εφαρμόσουν ένα Γενικό Σύστημα Υγείας που θα παρέχει αξιοπρεπή περίθαλψη.

Την ίδια ώρα, θα πρέπει η κοινωνική πολιτική που αφορά στα επιδόματα, σε όλα αυτά τα οποία έχουν μειωθεί λόγω του μνημονίου, σταδιακά και στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου να επανέλθουν ούτως ώστε να παρέχεται αξιοπρεπής διαβίωση για όλους τους πολίτες, να στηρίζονται οι οικογένειες που έχουν παιδιά, οι φοιτητές, οι χαμηλοσυνταξιούχοι.

–Είναι έτοιμη η Κύπρος να επαναφέρει τους μισθούς στα επίπεδα προ κρίσης;

–Η Κύπρος δεν είναι έτοιμη να επαναφέρει τους μισθούς του Δημοσίου στα επίπεδα προ κρίσης. Στον ιδιωτικό τομέα, ήδη στις συλλογικές συμβάσεις που διαπραγματευόμαστε, έχουμε καταφέρει σταδιακά στην πλειοψηφία των συμβάσεων που υπογράφονται, να επανέρχονται και οι μισθοί και τα ωφελήματα. Η επιχείρηση πρέπει να επιστρέφει πίσω αυτά τα οποία με τη σύμφωνή μας γνώμη «πάγωσε» ή έχει αποκόψει από τους μισθούς και τα ωφελήματα των εργαζομένων. Στον δημόσιο τομέα έχουν γίνει υψηλές αποκοπές, αλλά έχει τη μονιμότητα, βεβαίως μπορεί να θεωρήσουμε ότι συγκριτικά με τον ιδιωτικό ήταν πιο καλά αμειβόμενοι. Με βάση τη συμφωνία που έχουμε, από 1/1/2017 θα δοθούν προσαυξήσεις , θα λειτουργήσει η ΑΤΑ και αν τα αποτελέσματα της οικονομίας το επιτρέπουν μπορεί να δίδονται και γενικές αυξήσεις, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν θα πάμε πίσω για να πούμε, δώστε μας πίσω 20% που σας έχουμε δώσει. Σιγά - σιγά με την πορεία της οικονομίας θα βελτιώνονται οι μισθοί και τα ωφελήματα αυτών των εργαζομένων.

28ο Συνέδριο ΣΕΚ

Στις επάλξεις για το 28ο Παγκύπριο συνέδριο της ΣΕΚ που θα πραγματοποιηθεί στις 25 – 27 Μαΐου βρίσκεται ο κ. Μωυσέως. Στο Συνέδριο θα είναι προσκεκλημένος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για να χαιρετίσει το Συνέδριο και θα υπάρχει αντιπροσωπεία από συνδικάτα του εξωτερικού. Παρών θα είναι και ο αναπληρωτής γενικός γραμματέας των Ευρωπαϊκών Συνδικάτων. Ο πυρήνας του Συνεδρίου θα εστιάζεται σε συζητήσεις διαφόρων εργατικών ζητημάτων που υπάρχουν στο τραπέζι, ώστε να καθοριστούν οι πολιτικές των επόμενων τεσσάρων χρόνων, ανέφερε στην «Κ» ο κ. Μωυσέως.

Ως σημαντικά θέματα τα οποία χρήζουν συζήτησης στο συνέδριο, ο γ.γ. της ΣΕΚ κατονόμασε την πολιτική των επομένων χρόνων για τις ανανεώσεις των συλλογικών συμβάσεων, τους στόχους για την κοινωνική πολιτική με ιδιαίτερη έμφαση στην αντιμετώπιση της ανεργίας, της εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας, την αντιμετώπιση του θέματος της νομικής υπόστασης των συλλογικών συμβάσεων και την αντιμετώπιση της εκμετάλλευσης που υπάρχει στους κοινοτικούς εργαζομένους στην Κύπρο, μετά την ελεύθερη διακίνηση.

Τέλος, ανέφερε την προώθηση του εφαρμοστικού νόμου για ίση μεταχείριση σε σχέση με την οποία ετοιμάζεται και σχετικό νομοσχέδιο.

OIK_07-OIKONOMIA_Master_cy 06/05/16 17:39 Page 7

Κυπριακό ενδιαφέρον στη Σύνοδο της EBRD

Ξεκινάει τη Δευτέρα στο Λονδίνο - Αναμένεται η επικύρωση για να διεξαχθεί την επόμενη χρονιά στη Λευκωσία

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΤΣΙΚΑΛΑ**

Η ετήσια γενική συνέλευση της EBRD κάτω από τον γενικό τίτλο «Influencing Change The Next 25 Years» αναμένεται να λάβει χώρα την ερχόμενη εβδομάδα στο Λονδίνο, έδρα της Τράπεζας, με έντονο κυπριακό ενδιαφέρον, εφόσον η εκεί παρουσία της χώρας μέσω του ΥΠΟΙΚ Χάρη Γεωργιάδη χαρακτηρίζεται από κύκλους του υπουργείου ιδιαίτερα σημαντική. Αναμένεται δε να επιβεβαιωθεί, μεταξύ άλλων, και ότι η επόμενη ετήσια γενική συνέλευση της Τράπεζας τον Μάιο του 2017 θα πραγματοποιηθεί στην Κύπρο. «Η EBRD είναι ένας τεράστιος οργανισμός, με ανάλογα μεγάλες δυνατότητες. Η Κύπρος είναι ιδρυτικό μέλος, δεν ήταν όμως δικαιούχο μέλος για δραστηριοποίηση της EBRD. Πετύχαμε το 2014 και γίναμε δικαιούχο μέλος» τόνισαν στην «Κ» πηγές του ΥΠΟΙΚ. Υπενθύμισαν, επίσης, ότι και ο Χάρης Γεωργιάδης θήτευσε για έναν χρόνο ως πρόεδρος του Συμβουλίου, κάτι που συνέπεσε τότε με τη δραστηριοποίηση της EBRD στην Κύπρο. Ήδη η παρουσία της Τράπεζας στη χώρα είναι έντονη, εφόσον πέραν της συμμετοχής στην Τράπεζα Κύπρου και στην Ελληνική, έχουν γίνει και επιπρόσθετες χρηματοδοτήσεις, όπως, για παράδειγμα, στον τομέα της Ναυτιλίας. Υπενθυμίζεται πως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης παραχώρησε δάνειο ύψους $11,4 εκατομμυρίων στην εταιρεία πλοιοδιαχείρισης Interorient Shipmanageement, που αποτελεί τον πρώτο δανεισμό στον τομέα των μεταφορών στην Κύπρο. Στο πλαίσιο αυτό, αναμένεται να ακολουθήσουν και άλλες συναφείς επενδύσεις, εφόσον όπως σχολιάστηκε από κύκλους της Τράπεζας, «η επένδυση αυτή θα συνεισφέρει επίσης στην ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας, κάτι που θα οδηγήσει σε υψηλότερα επίπεδα στον τομέα της Ναυτιλίας». «Στο Λονδίνο και στη συνέλευση αναμένεται να επιβεβαιωθεί η πραγματοποίηση της επόμενης συνέλευσης στην Κύπρο. Αυτό περιμένουμε να γίνει την ερχόμενη εβδομάδα και θεωρούμε αυτή την εξέλιξη πολύ σημαντικό γεγονός. Κι αυτό γιατί συμμετέχουν 1.500 άτομα και συγκεντρώνονται με αφορμή ακριβώς τη γενική συνέλευση, σε διεθνές επίπεδο, τόσο σε πολιτικό όσο και σε οικονομικό, κορυφαία στελέχη. Ένας πολύ μεγάλος αριθμός υπουργών Οικονομικών, διοικητές Κεντρικών Τραπεζών και ασφαλώς σημαντικές αντιπροσωπείες από μεγάλους οικονομικούς οργανισμούς, αλλά και όλες οι επενδυτικές τράπεζες» προσέθεσαν οι ίδιες πηγές του ΥΠΟΙΚ. Με τη συμμετοχή και της Kivas ως 67ου μετόχου της EBRD, και η κινεζική αντιπροσωπεία αναμένεται για πρώτη φορά να δώσει το «παρών» της, μέσω του Gang Yi, υποδιοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της χώρας.

Ευκαιρία για να επιδείξει η χώρα την πρόοδο που σημειώθηκε και να προσελκύσει κι άλλες επενδύσεις.

«Στο Λονδίνο και στη συνέλευση αναμένεται να επιβεβαιωθεί η πραγματοποίηση της επόμενης συνέλευσης, στην Κύπρο. Αυτό περιμένουμε να γίνει την ερχόμενη εβδομάδα και θεωρούμε αυτή την εξέλιξη ως πολύ σημαντικό γεγονός» τόνισαν κύκλοι του ΥΠΟΙΚ.

Επιστέγασμα για την Κύπρο

Η αναμενόμενη επιβεβαίωση της διεξαγωγής της ετήσιας γενικής συνέλευσης στην Κύπρο αποτελεί ακόμη ένα επιστέγασμα για την πορεία της οικονομίας και της χώρας γενικότερα, όπως τόνισαν αρμόδιες πηγές. «Είναι μία πολύ καλή ευκαιρία για το κράτος μέλος που φιλοξενεί τη συνέλευση να προβάλλει την οικονομία του, τις προοπτικές, και τις όποιες επενδυτικές ευκαιρίες. Γίνεται συνήθως στο Λονδίνο, όπου είναι η έδρα της EBRD, αλλά εκτός έδρας, όπως πέρυσι στη Γεωργία. Δεν ανακοινώνονται στην ετήσια συνέλευση επενδύσεις, μολαταύτα ήδη η προετοιμασία για την επόμενη χρονιά έχει ξεκινήσει, εφόσον η Κύπρος θα είναι στο επίκεντρο και θα δοθεί η δυνατότητα να επιδείξει η χώρα τόσο την πορεία της και την έξοδο από το μνημόνιο όσο και κυρίως τις επενδυτικές ευκαιρίες που υπάρχουν.

Άλλωστε, και η ίδια η Τράπεζα θα έχει επιπρόσθετη παρουσία στην Κύπρο, εφόσον όπως αναφέρεται, τον Ιούνιο του 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε μία «συμφωνία εταιρικής σχέσης» με την Κύπρο, στην οποία δηλώνεται η στρατηγική για τη βέλτιστη χρήση των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων στην αντιμετώπιση της κρίσης και ενθαρρύνεται η ανάπτυξη προς όφελος της χώρας.

Η συμφωνία ανοίγει τον δρόμο για την επένδυση 735,6 εκατομμυρίων ευρώ σε χρηματοδότηση συνολικής πολιτικής συνοχής κατά τα έτη 2014-2020 (σε σημερινές τιμές, συμπεριλαμβανομένης χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας) και 132,2 εκατομμύρια ευρώ θα διοχετευθούν στην πραγματική οικονομία της χώρας μέσω της αγροτικής ανάπτυξης.

Με γνώμονα τις επενδύσεις

Είναι δεδομένο ότι πλέον το σχέδιο που υπάρχει και εκ μέρους της EBRD σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και το ΥΠΟΙΚ είναι σε εξέλιξη.
Όπως τονίζεται στο στρατηγικό πλάνο της Τράπεζας, έχουν γίνει μεγάλα βήματα στην εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. «Οι κύριες τράπεζες έχουν κάνει πρόοδο στα προγράμματά τους για την αναδιάρθρωση και στην προσέλκυση απαραίτητων νέων κεφαλαίων. Στον κοινωνικό τομέα, η κυβέρνηση εφαρμόζει μία σειρά κρίσιμων μεταρρυθμίσεων, εξισορροπώντας την ανάγκη για μείωση των δαπανών σε πιο βιώσιμα επίπεδα με κριτήρια κοινωνικής προστασίας».
Σε αυτό το πλαίσιο, πρώτο ρόλο έχουν και οι επενδύσεις που «θα ενθαρρύνουν την οικονομική δραστηριότητα, θα βοηθήσουν στην αντιμετώπιση της ανεργίας και θα δώσουν ώθηση στην ανταγωνιστικότητα και την οικονομική ανάπτυξη, στηρίζοντας την επιχειρηματικότητα, την καινοτομία, την κατάρτιση και την παιδεία. Επίσης, θα πολεμήσουν τον κοινωνικό αποκλεισμό και θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη μιας οικονομίας φιλικής προς το περιβάλλον και με αποδοτική χρήση των πόρων».

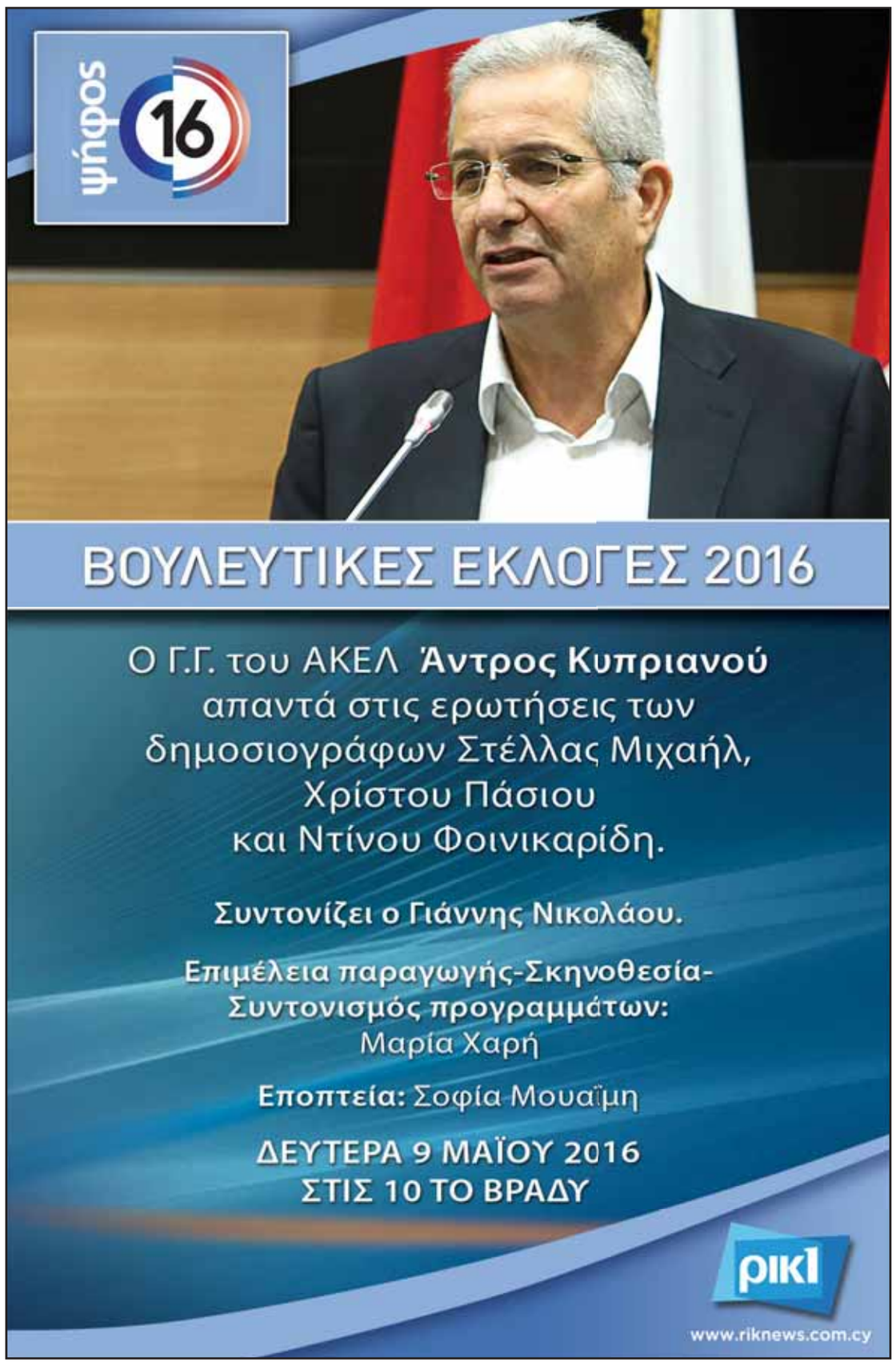

OIK_08-OIKONOMIA_Master_cy 06/05/16 20:28 Page 8

Εξειδικευμένο προσωπικό στις αυτοκινητοβιομηχανίες

Απειλούνται από εταιρείες υψηλής τεχνολογίας που εισέρχονται στον κλάδο

Πρόκειται να αντικαταστήσουν τα ρομπότ τις θέσεις εργασίας; Δεν μπορεί κανείς να το γνωρίζει με βεβαιότητα, αυτήν τη στιγμή. Αν, πάντως, η δική σας θέση βρίσκεται στον κλάδο της αυτοκινητοβιομηχανίας, προς το παρόν, μην ανησυχείτε. Χαρακτηριστικό παράδειγμα συνιστά η γερμανική BMW. Το 2015 το προσωπικό της αυξήθηκε 4,4%, φθάνοντας στις 123.000 εργαζομένους, καθώς βρίσκεται στη διαδικασία πρόσληψης μηχανικών και άλλων εξειδικευμένων επαγγελματιών, ώστε να ανταποκριθεί στις ραγδαίες αλλαγές του κλάδου. Αυτές σχετίζονται με την ψηφιοποίηση των διαδικασιών και των εργασιών, την αυτόνομη οδήγηση και τις υπηρεσίες κινητικότητας.

Αντιστοίχως κινούνται και οι επίσης γερμανικές Volkswagen και Daimler, οι οποίες επενδύουν στο ανθρώπινο κεφάλαιο. Πέρυσι η πρώτη αύξησε το προσωπικό της 3% (610.000 εργαζόμενοι), ενώ η δεύτερη

Η BMW, το 2015, αύξησε το προσωπικό της κατά 4,4%. Αντίστοιχα κινούνται και οι επίσης γερμανικές Volkswagen και Daimler.

σχεδιάζει να αυξήσει τις δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη κατά 9%, στα 7,2 δισ. ευρώ, κατά μέσον όρο, την προσεχή διετία. Σε σύγκριση με τις άλλες γερμανικές ανταγωνίστριές της, η Daimler, συγκεκριμένα, δαπανά, αναλογικά, λιγότερα σε έρευνα και ανάπτυξη. Διοχετεύει εκεί το 4,4% των εσόδων της, ενώ η BMW διαθέτει το 5,7% (στοιχεία 2014) και η Volkswagen το 6,5%. Ολα τα παραπάνω είναι πολύ καλές ειδήσεις για την ευρύτερη οικονομία, δεδομένου ότι αρκετές επιχειρήσεις θέλουν να επενδύσουν και να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας. Ωστόσο υπάρχουν ερωτήματα για τα οφέλη που έχουν οι επενδυτές από τον συγκεκριμένο κλάδο.

Μεσοπρόθεσμα, οι δαπάνες περιορίζουν τα κέρδη. Το τρίμηνο Ιανουαρίου - Μαρτίου τα κέρδη προ φόρων και τόκων της BMW μειώθηκαν 2,5%. Ταυτόχρονα, η αυτοκινητοβιομηχανία δαπάνησε αυξημένα ποσά κατά 5%, σε ετήσια βάση, για έρευνα και ανάπτυξη. Επίσης, οι προσλήψεις αύξησαν τις διοικητικές δαπάνες της – αυτές αντιστοιχούν στο 9,5% των εσόδων της, εν συγκρίσει με το 9% του παρελθόντος έτους. Κατά τους αναλυτές του κλάδου, εταιρείες όπως οι Apple, Google, Tesla και Uber λειτουργούν ως απειλή για την BMW και τις λοιπές αυτοκινητοβιομηχανίες. Οπότε αυτές δεν έχουν άλλη επιλογή από το να διαθέτουν τεράστια ποσά σε νέες τεχνολογίες και μηχανικούς πληροφορικής. Το εάν, βέβαια, οι δαπάνες αυτές θα ενισχύσουν τα περιθώρια κέρδους των αυτοκινητοβιομηχανιών, δεν μπορεί κανείς να το εγγυηθεί. Ωστόσο, οι λόγοι για να ενισχύσει μία εταιρεία του κλάδου τις επενδύσεις της έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Η μείωση στις εκπομπές ρύπων –ένα αίτημα ακόμα πιο πιεστικό, ύστερα από το σκάνδαλο απάτης με τα πετρελαιοκίνητα αυτοκίνητα της Volkswagen–, η ανάπτυξη ψηφιακών τεχνολογιών και η κατασκευή αυτόνομων οχημάτων συνιστούν δαπανηρά εγχειρήματα. Ανταποκρινόμενη στα ζητούμενα της εποχής, η Fiat Chrysler ανακοίνωσε πριν από λίγες ημέρες τη συνεργασία της με τον τεχνολογικό κολοσσό της Google, ώστε να επωμιστούν από κοινού τις δαπάνες ενσωμάτωσης του συστήματος αυτόνομης οδήγησης της Google στα μίνι βαν της Fiat Chrysler.

BLOOMBERG

AFP

Κατά τους αναλυτές του κλάδου, εταιρείες όπως οι Apple, Google, Tesla και Uber λειτουργούν ως απειλή για την BMW και τις λοιπές αυτοκινητοβιομηχανίες. Οπότε αυτές δεν έχουν άλλη επιλογή από το να διαθέτουν τεράστια ποσά σε νέες τεχνολογίες και μηχανικούς πληροφορικής.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014 - 2020

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ

ΜΕΤΡΟ 6.1 «Ενίσχυση πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών»

Η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020 σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, ανακοινώνει την πρώτη προκήρυξη του Μέτρου 6.1:«Ενίσχυση πρώτης εγκατάστασης νέων γεωργών».
Μέσω του Μέτρου 6.1 παρέχεται οικονομική στήριξη ύψους €20.000, για την πρώτη εγκατάσταση νέων, μεταξύ 18 και 40 ετών, στον τομέα της γεωργίας.
Ο συνολικός προϋπολογισμός που θα διατεθεί στο πλαίσιο της πρώτης προκήρυξης είναι **€3.500.000** και αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται από τις **9 Μαΐου μέχρι τις 9 Σεπτεμβρίου 2016** στα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ.
Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευτούν το Ενημερωτικό Έντυπο του Μέτρου από τα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ. Το Ενημερωτικό Έντυπο και όλο το συνοδευτικό υλικό είναι διαθέσιμα στις ιστοσελίδες του Τμήματος Γεωργίας www.moa.gov.cy/da και του ΚΟΑΠ www.capo.gov.cy

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
Διαχειριστική Αρχή ΠΑΑ 14-20

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014 - 2020

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗΣ

ΚΑΘΕΣΤΩΣ 4.1 «Επενδύσεις που βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις και τη βιωσιμότητα των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων»

Η Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014 - 2020 σε συνεργασία με τον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών, ανακοινώνει την πρώτη προκήρυξη του Καθεστώτος 4.1:«Επενδύσεις που βελτιώνουν τις συνολικές επιδόσεις και τη βιωσιμότητα των γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων».
Μέσω του Καθεστώτος παρέχεται ενίσχυση για επενδύσεις σε γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Το ποσοστό ενίσχυσης κυμαίνεται μεταξύ 40% - 70% της συνολικής επιλέξιμης δαπάνης. Το μέγιστο ποσό ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει μέχρι €600.000.
Ο συνολικός προϋπολογισμός που θα διατεθεί στο πλαίσιο της πρώτης προκήρυξης ανέρχεται στα **€20.000.000** εκ των οποίων €7.000.000 θα διατεθούν για επενδύσεις στον τομέα της Αιγοπροβατοτροφίας.
Αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται από τις **9 Μαΐου μέχρι τις 9 Σεπτεμβρίου 2016** στα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ.
Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθευτούν το Ενημερωτικό Έντυπο του Καθεστώτος από τα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ. Το Ενημερωτικό Έντυπο και όλο το συνοδευτικό υλικό είναι διαθέσιμα στις ιστοσελίδες του Τμήματος Γεωργίας www.moa.gov.cy/da και του ΚΟΑΠ www.capo.gov.cy

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Γεωργίας Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
Διαχειριστική Αρχή ΠΑΑ 14-20

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Η Ευρώπη επενδύει στις αγροτικές περιοχές

ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ

ΑΡΕΤΑΙΕΙΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
ΚΕΝΗ ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΘΕΣΗΣ ΔΚΕ ΙΜ001 – 5/2016

Δ/ΝΤΗ ΚΛΙΝΙΚΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ - ΙΑΤΡΟΣ ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΟΣ-ΒΙΟΠΑΘΟΛΟΓΟΣ

Το Αρεταίειο Νοσοκομείο ζητά άτομο για κάλυψη μιας(1) θέσης Δ.ντή Κλινικού Εργαστηρίου – Ιατρός Μικροβιολόγος-Βιοπαθολόγος υπό την ιδιότητα πλήρους απασχόλησης.

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ:
- Κάτοχος πτυχίου Ιατρικής με ειδικότητα στην Μικροβιολογία-Βιοπαθολογία, που περιλαμβάνει τους τομείς της Αιματολογίας, Ανοσολογίας Βιοχημείας και Μικροβιολογίας.
- Κάτοχος Πιστοποιητικού Εγγραφής στο Μητρώο Ιατρών Κύπρου.
- Κάτοχος Πιστοποιητικού Αναγνώρισης Ειδικότητας από το Ιατρικό Συμβούλιο Κύπρου.
- Κάτοχος άδειας ασκήσεως επαγγέλματος από το Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο σε ισχύ.
- Άριστος Γνώστης Ελληνικής και Αγγλικής Γλώσσας
- Πολύ καλή γνώση ηλεκτρονικών υπολογιστών.
- Εμπειρία σε παρόμοια θέση θεωρείται πλεονέκτημα.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ:
- Εκτελεί ένα ευρύ φάσμα εργαστηριακών εξετάσεων όπως πχ αιματολογικές, βιοχημικές, ανοσολογικές, μικροβιολογικές εξετάσεις .
- Επιβεβαιώνει την εγκυρότητα των ευρημάτων των εξετάσεων και προβαίνει σε έγκριση και επικύρωση των αποτελεσμάτων.
- Συνεργάζεται και επικοινωνεί με τους ιατρούς, το νοσηλευτικό , το διοικητικό προσωπικό, τους ασθενείς και τους οικείους τους.
- Οργάνωση και Διοίκηση Τμήματος.
- Συμμετέχει ενεργά σε Επιτροπές του Νοσοκομείου.
- Επιβλέπει , καθοδήγα και εκπαιδεύει το προσωπικό του τμήματος.
- Διασφαλίζει την ομαλή και εύρυθμη λειτουργία του Κλινικού Εργαστηρίου.

Μισθός αναλόγως προσόντων και εμπειρίας.

Τελευταία ημέρα υποβολής αιτήσεων: Τετάρτη 18/5/2016 ώρα 9:00 πμ

Αποστολή Βιογραφικού Σημειώματος ηλεκτρονικά στο:
hr@aretaeio.com υπόψη κ. Ανδρέα Π" Γεωργίου
Τηλ.: 22 200658, fax: 22 200673

Ανδρέα Αβραμίδη Αρ. 55-57, Στρόβολος 2024, Λευκωσία
Τηλ.: 22 200300, fax: 22 200301, www.aretaeio.com

Κάθε μέρα, κάθε λεπτό
kathimerini.com.cy
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ONLINE

OIK_09-OIKONOMIA_Master_cy 06/05/16 17:39 Page 9

Τέσσερις οι κυρίαρχες τάσεις έως το 2040

Προσφέρουν ευκαιρίες εάν τις εντοπίσουν εγκαίρως οι επενδυτές

Αυτό που ενδιαφέρει κυρίως τους διαχειριστές κεφαλαίων είναι οι τάσεις που θα κυριαρχούν στον κόσμο στο μέλλον. Αν τις εντοπίσουν εγκαίρως θα έχουν τη δυνατότητα να τοποθετήσουν ανάλογα τα κεφάλαιά τους και να ανταμειφθούν πλουσιοπάροχα.

Ακριβώς ποιες τάσεις θα κυριαρχούν στον κόσμο το 2040 συζήτησαν, την περασμένη Δευτέρα, στην παγκόσμια διάσκεψη που πραγματοποιήθηκε στο Milken Institute στο Λος Αντζελες στελέχη της χρηματοπιστωτικής βιομηχανίας, σύμφωνα με το Business Insider.

Ριζικές αλλαγές

Τέσσερις βασικές τάσεις αναμένεται να έχουν διαμορφωθεί πλήρως μέχρι το 2040, τάσεις που προσφέρουν πληθώρα επενδυτικών ευκαιριών. Η πρώτη είναι ότι ο πληθυσμός της Γης γερνάει. Η δεύτερη τάση είναι η μεγάλη μετακίνηση πληθυσμού από την επαρχία στις πόλεις στην Ασία και στην Αφρική. Η τρίτη είναι η εδραίωση της Κίνας ως οικονομικής δύναμης και η τέταρτη σημαντική τάση είναι ότι θα έχουν γίνει επικερδείς οι λεγόμενες «πράσινες» επενδύσεις.

«Εξυπνα» αυτοκίνητα

Είναι γεγονός ότι ο πληθυσμός της Γης γερνάει. Η πρόοδος στην ιατρική και την τεχνολογία σημαίνει επιπλέον ότι οι άνθρωποι είναι περισσότερο υγιείς και, συνεπώς, ότι θα ζουν για περισσότερα χρόνια από κάθε άλλη προηγούμενη περίοδο της ιστορίας μας. Στοιχείο που συμβάλλει ακόμη περισσότερο στη γήρανση του πληθυσμού. Σύμφωνα με τις προβλέψεις, έως το 2040 ο πληθυσμός των ανθρώπων που θα είναι πάνω από 65 ετών θα υπερβαίνει τον συνολικό πληθυσμό των ΗΠΑ.

Το ερώτημα είναι τι επενδυτικές ευκαιρίες προσφέρει η γήρανση του πληθυσμού. «Επικεντρωνόμαστε στα "έξυπνα" αυτοκίνητα», είπε στη συνδιάσκεψη η κ. Ρεμπέκα Πάτερσον, διευθύντρια και επικεφαλής επενδύσεων της Bessemer Trust Cos. «Τα αυτοκίνητα γίνονται εξυπνότερα, γίνονται ασφαλέστερα για πιο ηλικιωμένους ανθρώπους, οι οποίοι συνεπώς δεν θα χρειάζεται να παίρνουν το λεωφορείο για να πάνε στο σούπερ μάρκετ. Τι θα συμβεί λοιπόν με την κυκλοφοριακή συμφόρηση σε πόλεις όπως το Μαϊάμι; Θα είναι τρομακτική», εξηγεί η κ. Πάτερσον. Είναι λογικό να υποθέσει κανείς ότι παρόμοια θα είναι η κατάσταση και σε άλλες πλούσιες χώρες της Δύσης, όπου η γήρανση του πληθυσμού θα δώσει ώθηση σε κάποια επαγγέλματα, για παράδειγμα σε ανθρώπους που ασχολούνται με τη φροντίδα ηλικιωμένων, ενώ θα οδηγήσει σε παρακμή άλλα. Σε κάθε περίπτωση, νέες επενδυτικές ευκαιρίες θα υπάρξουν.

Η δεύτερη σημαντική τάση που θα έχει αναπτυχθεί έως το 2040 θα είναι η αστικοποίηση της Ασίας και της Αφρικής. Συνεπώς θα προκύψουν προκλήσεις και ευκαιρίες και στις πόλεις, αλλά και στην ύπαιθρο.

Γεωργία

«Τα επόμενα 50 με 70 χρόνια θα λιγοστέψει κατά πολλά εκατομμύρια ο αγροτικός πληθυσμός στην Ασία, πράγμα που σημαίνει ότι θα χρειαστεί να αλλάξει και η γεωργία», υποστηρίζει ο κ. Ταϊμούρ Χαγιάτ, επικεφαλής επενδύσεων της PGIM, δηλαδή του επενδυτικού βραχίονα της Prudential Financial. Πώς θα πρέπει να αλλάξει η γεωργία στην Ασία, κυρίως στις αναπτυσσόμενες (σήμερα) χώρες της;

Η έλλειψη εργατικού δυναμικού σημαίνει ότι η γεωργική παραγωγή θα εξαρτάται σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από μηχανήματα και όχι από ανθρώπους, γεγονός που δημιουργεί επίσης επενδυτικές ευκαιρίες. Εν τω μεταξύ, εκατομμύρια άνθρωποι θα έχουν μετακινηθεί από την ύπαιθρο σε πόλεις, όχι μόνο στην Ασία αλλά και στην Αφρική.

«Ο κόσμος θα έχει αστικοποιηθεί, θα έχουμε άλλες 200 με 300 πόλεις με πληθυσμό άνω του ενός εκατομμυρίου κατοίκων», λέει η κ. Πάτερσον. «Οι πόλεις και όχι οι χώρες θα αποτελούν αντικείμενο μελέτης για την πραγματοποίηση επενδύσεων», προσθέτει.

Η τρίτη μεγάλη τάση που προβλέπεται ότι θα έχει αναπτυχθεί μέχρι το 2040 είναι η οικονομική εξέλιξη της Κίνας, μεταμόρφωση που θα προσφέρει ευκαιρίες, αλλά κρύβει και κινδύνους. Μία από τις ευκαιρίες θα είναι η ανάπτυξη της αγοράς ομολόγων που εκδίδουν κινεζικές πόλεις και περιοχές, αγορά που το Πεκίνο προσπαθεί να αναπτύξει επί χρόνια.

REUTERS

«Μέχρι το 2040, ο κόσμος θα έχει αστικοποιηθεί, θα έχουμε άλλες 200 με 300 πόλεις με πληθυσμό άνω του ενός εκατομμυρίου κατοίκων. Οι πόλεις και όχι οι χώρες θα αποτελούν αντικείμενο μελέτης για την πραγματοποίηση επενδύσεων», τονίζουν οι αναλυτές.

«Πράσινες» επενδύσεις με μέλλον

Τέταρτη σημαντική τάση θα είναι η μετατροπή των περιβαλλοντικά βιώσιμων έργων σε έργα επικερδή για τους επενδυτές. Κατά τον κ. Βίκτορ Τσου, πρόεδρο της First Eastern Investment Group, «πολλοί απ' όσους επενδύουμε σε (πράσινα) έργα υποδομής δεν μιλάμε γι' αυτά απλώς ως έργα χρήσιμα για την κοινωνία, αλλά ως λογικές επενδύσεις». Κατά τον κ. Τσου, οι συγκεκριμένες «πράσινες» επενδύσεις ήδη αποτελούν ευκαιρία κυρίως στην Κίνα και τη Σιγκαπούρη. Τα έργα υποδομής δημιουργούν έσοδα με μικρό ρίσκο, η ανάπτυξη των προγραμμάτων διαρκεί 18 μήνες και τα έσοδα μπορεί να διαρκέσουν μέχρι 25 χρόνια. «Η χώρα που θα φιλοξενεί κερδίζει, ο επενδυτής κερδίζει, η κοινωνία κερδίζει», προσθέτει. Η κ. Κάθριν Κίτινγκ, πρόεδρος και διευθύνων σύμβουλος της Commonfund, τονίζει ότι πλέον υπάρχει πολύ έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον για «πράσινες» επενδύσεις. «Πολλοί λένε σήμερα ότι πρέπει να αποεπενδύσεις από τα ορυκτά καύσιμα και να επενδύσεις σε πράσινα έργα. Πρέπει να υπάρχει και μια μέση οδός», καταλήγει.

Η εξέλιξη των ρομπότ απειλεί πλέον άμεσα την ανθρώπινη εργασία

Κάποτε δεν ήταν παρά ένα σενάριο επιστημονικής φαντασίας. Σήμερα είναι μια ορατή απειλή για την αγορά εργασίας. Η παγκόσμια βιομηχανία των ρομπότ εκτιμάται πως θα προσεγγίσει τα 135 δισ. δολάρια έως το 2019, σύμφωνα με μελέτη της εταιρείας τεχνολογικών αναλύσεων IDC που δημοσιοποίησε η βρετανική εφημερίδα Financial Times. Αν και τα κεφάλαια που επενδύονται σήμερα στη βιομηχανία της ρομποτικής είναι σχετικά περιορισμένα, όλες οι ενδείξεις αντανακλούν άνοδο στο μέλλον, επισημαίνουν οι Financial Times, που στηρίζουν τα συμπεράσματά τους σε σειρά μελετών για την εξέλιξη της τεχνολογίας της ρομποτικής.

Μία από τις ισχυρότερες ενδείξεις είναι πως οι αιτήσεις ευρεσιτεχνίας που αφορούν τη ρομποτική έχουν πολλαπλασιαστεί αισθητά. Σε παγκόσμια κλίμακα, οι αιτήσεις ευρεσιτεχνίας ανά έτος έχουν τριπλασιαστεί την τελευταία δεκαετία, σύμφωνα με την IFI Claims. Μόνον η Κίνα κάλυπτε πέρυσι το 35% των αιτήσεων ευρεσιτεχνίας ρομποτικής, ποσοστό υπερδιπλάσιο από την Ιαπωνία που είναι ο ισχυρότερος ανταγωνιστής.

Η αξία της παγκόσμιας βιομηχανίας των ρομπότ εκτιμάται πως θα προσεγγίσει τα 135 δισ. δολάρια έως το 2019.

Ακόμη μία ισχυρή ένδειξη είναι ότι οι επενδύσεις σε καινοτομίες υπερδιπλασιάστηκαν πέρυσι στα 578 εκατ. δολάρια, όπως υπολογίζει η CB Insights.

Οι επενδυτές των ρομπότ διαφοροποιούνται όλο και περισσότερο, με τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια ή private equity funds να στοχεύουν στη δημιουργία χαρτοφυλακίων στη συγκεκριμένη τεχνολογία ώστε να τα πουλήσουν σε πελάτες. Παράγοντες της αγοράς των ρομπότ, ωστόσο, επισημαίνουν πως τα κεφάλαια που επενδύονται παραμένουν μετριοπαθή. Τα τολμηρά βήματα γίνονται από νεοσύστατες και φιλόδοξες εταιρείες.

Ραγδαία ανάπτυξη

Η βιομηχανία της ρομποτικής εκτιμάται πως θα αναπτύσσεται κατά 17% ανά έτος έως το 2019, σύμφωνα με τη μελέτη της IDC. Η μεγαλύτερη επέκταση της δραστηριότητας εντοπίζεται στην Ασία, με πρωταγωνίστριες την Κίνα και την Ιαπωνία, οι οποίες βρίσκονται στα πρώτα στάδια του επανεξοπλισμού των εργοστασίων μεταποίησης. Αναλυτικότερα, η Ασία αναλογεί στο 69% όλων των δαπανών στην τεχνολογία της ρομποτικής.

Παράγοντες της αγοράς τονίζουν πως οι νέες μηχανές είναι πιο ευέλικτες και φθηνές. Τα νέα ρομπότ –από τα οχήματα δίχως οδηγό και τα drone μέχρι τις μηχανές που λειτουργούν με τον άνθρωπο– έχουν τη δυνατότητα να προσαρμόζονται σε νέα δεδομένα.

Το Tug είναι ρομπότ που μετακινεί προμήθειες μεταξύ διαφορετικών τμημάτων στα νοσοκομεία.

Το Savioke διαχειρίζεται τις διανομές σε δωμάτια ξενοδοχείων και το Locus Robotics λειτουργεί στις αποθήκες. Και έτσι όπως συνέβη με τους προσωπικούς υπολογιστές, η νέα εποχή των ρομπότ αναμένεται να εντάξει την τεχνολογία σε ακόμη περισσότερες μορφές εργασίας.

Η πτώση πωλήσεων της Hugo Boss οδηγεί σε κλείσιμο καταστημάτων

Οι απογοητευτικές επιδόσεις στις πωλήσεις του γερμανικού οίκου μόδας και ειδών πολυτελείας Hugo Boss τον αναγκάζουν να περιορίσει το δίκτυο καταστημάτων του διεθνώς. Στόχος αυτής της κίνησης, η οποία συνιστά αναδίπλωση όσον αφορά στη στρατηγική του κατά την παρελθούσα δεκαετία, θα είναι να μειώσει το κόστος λειτουργίας του. Τις αποφάσεις θα τις λάβει τους προσεχείς μήνες, ενώ αποσκοπεί και σε εξοικονόμηση έως και 50 εκατ. ευρώ από μειώσεις δαπανών και ενοικίων το 2016. Το πρώτο τρίμηνο, ο γερμανικός όμιλος εμφάνισε τη μεγαλύτερη κάμψη κερδών σε τριμηνιαία βάση για τουλάχιστον έξι χρόνια.

Μόλις ανακοινώθηκε η απόφαση του οίκου Hugo Boss, η τιμή της μετοχής του στη Φρανκφούρτη σημείωσε πτώση 1,7%, στα 55,17 ευρώ. Το προηγούμενο έτος είχε κατρακυλήσει στο ήμισυ της αξίας της. Αρχιτέκτονας του εκτεταμένου διεθνούς δικτύου του οίκου υψηλής ραπτικής υπήρξε ο πρώην διευθύνων σύμβουλός του, Κλάους-Ντίτριχ Λαρς. Η στρατηγική αυτή ακολουθούνταν κατά γράμμα, έως ότου οι δαπάνες αυξήθηκαν ραγδαία και ο αντίκτυπος από τις αλυσίδες καταστημάτων ένδυσης έγινε ιδιαίτερα δυσμενής. Ο Κλάους-Ντίτριχ Λαρς αναγκάστηκε να παραιτηθεί. Το 2016 ο γερμανικός οίκος προσβλέπει σε βελτιωμένες πωλήσεις και κέρδη, ειδικότερα το δεύτερο εξάμηνο.

«Χωρίς συγκεκριμένη ηγετική κατεύθυνση ή στρατηγική, ο καθένας θα μπορούσε να υποθέσει πως δεν ενδείκνυται να επενδύσει αυτήν τη στιγμή σε μετοχές του οίκου», υπογραμμίζει ο αναλυτής της MainFirst Bank, Τζον Γκάι. «Ασπαζόμαστε αυτήν τη θέση, αν και παράλληλα αναγνωρίζουμε πως ανοίγει ο δρόμος για νέα και ριζοσπαστική προσέγγιση των πραγμάτων στο μέλλον». Τα προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων κέρδη του οίκου Hugo Boss, το πρώτο τρίμηνο, μειώθηκαν δραστικά κατά 29%, στα 93,5 εκατ. ευρώ. Αντιστοίχως, οι αναλυτές του κλάδου είχαν κάνει λόγο για 95 εκατ. ευρώ. Υπενθυμίζεται πως το δίκτυο του οίκου υψηλής ραπτικής απαρτίζεται από 1.128 καταστήματα, υπό το εμπορικό του σήμα. Εικοσι εξ αυτών, τα οποία βρίσκονται στην Κίνα, θα κλείσουν, όπως ανακοινώθηκε τον Μάρτιο. Ο οίκος Hugo Boss διατηρεί παρουσία με τα είδη ένδυσης και τα αξεσουάρ του και σε 6.450 καταστήματα, τα οποία, όμως, δεν του ανήκουν. Μέσω αυτής της έκθεσής του φαίνεται πιο ευάλωτος στις μεταβολές των καταναλωτικών τάσεων, καθώς και στον αντίκτυπο από τις μεγάλες αλυσίδες ειδών ένδυσης και αξεσουάρ για καλύτερα βαλάντια: H&M, Zara, Massimo Dutti κ.λπ. Η H&M διατηρεί 3.750 καταστήματα, ενώ η Zara (του ομίλου Inditex, όπως και το Massimo Dutti) έχει 2.160 καταστήματα. «Βρισκόμαστε ενώπιον μιας σημαντικής επανεξέτασης του χώρου των λιανικών πωλήσεων», δήλωσε ο Τσαρλς Αλεν, αναλυτής της Bloomberg Intelligence. Το πρώτο τρίμηνο, ο οίκος υψηλής ραπτικής προσέθεσε στο δίκτυό του 16 νέα καταστήματα, ανεξαρτήτως του ότι έκλεισε άλλα οκτώ. Πέραν της μείωσης κερδών, υπήρξαν και διοικητικές αλλαγές, με τον γενικό διευθυντή εμπορικού σήματος, Κριστόφ Αουχάγκεν, να απομακρύνεται τον Απρίλιο και να αντικαθίσταται από τον Ινγκο Γουίλτς. Ο τελευταίος θα επανέλθει στον οίκο Hugo Boss και θα αναλάβει καθήκοντα από την 1η Νοεμβρίου, αφήνοντας τον Tommy Hilfiger.

BLOOMBERG

Στόχος αυτής της κίνησης της Hugo Boss, η οποία συνιστά αναδίπλωση όσον αφορά στη στρατηγική της κατά την παρελθούσα δεκαετία, είναι να μειώσει το κόστος.

Επαγγελματικά ψυγεία, Ψυκτικοί θάλαμοι, Μεταλλικά ράφια, Γενικός εξοπλισμός υπεραγορών, ξενοδοχείων, εστιατορίων

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΨΥΞΗ
Ζημιά ή Κέρδος? **Εσύ επιλέγεις!**
Μετατρέψτε την επαγγελματική ψύξη σε
Κερδοφόρα Επένδυση.

SIS Samos refrigeration
SISAMOS REFRIGERATION LTD
P.O.Box 51110, 3501 Limassol - Cyprus
T.: 7000 7472, F.: 00357 25392420
E.: sales@sisamos.com
Σιγουριά για μια ζωή...
www.sisamos.com

OIK_10-OIKONOMIA_Master_cy 06/05/16 20:28 Page 10

Πακέτο διάσωσης για τις κινεζικές τράπεζες

Το Πεκίνο αναμένεται να στηρίξει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, μετά την εκτίναξη των «κόκκινων» δανείων

Η Κίνα προλειαίνει το έδαφος για να προχωρήσει σε εκτεταμένο πακέτο διάσωσης των κινεζικών τραπεζών, που ενδεχομένως να συνοδεύεται από έναν γύρο συγχωνεύσεων στη βιομηχανία. Προ ημερών διέρρευσε ότι η ρυθμιστική αρχή των τραπεζών στην Κίνα ακύρωσε ένα νομικό «παραθυράκι» που βοηθούσε τις τράπεζες να μην εμφανίζουν στους ισολογισμούς τους τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Την περασμένη εβδομάδα η ρυθμιστική αρχή έστειλε ειδοποιήσεις στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της χώρας, καλώντας τα να εμφανίσουν πλήρως στους ισολογισμούς τους και με τις ανάλογες προβλέψεις για ζημίες οποιαδήποτε δάνεια έχουν μεταβιβάσει σε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Κάποια από τα δάνεια αυτά πολλές φορές έχουν μεταφερθεί σε δικά τους επενδυτικά ταμεία διαχείρισης κεφαλαίων. Αυτό ακριβώς έχει συμβεί. Οι κινεζικές τράπεζες δημιούργησαν ταμεία που είχαν το δικαίωμα να λαμβάνουν τις πληρωμές για όσα δάνεια είχαν συνάψει οι ίδιες. Έτσι, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια εξαφανίστηκαν ως διά μαγείας από τα λογιστικά βιβλία των τραπεζών.

Τραπεζικές αλχημείες

Η πρωτοβουλία που πήραν οι ρυθμιστικές αρχές συνεπάγεται πως τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα είναι πλέον αναγκασμένα να αναλάβουν την ευθύνη για τα μη εξυπηρετούμενα δάνειά τους. Η τάση των κινεζικών τραπεζών να μην εμφανίζουν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στους ισολογισμούς τους είναι κάτι σαν αυτό που έκαναν πολλές τράπεζες της Δύσης πριν από την κρίση του 2008.

Δημιουργούσαν διάφορα trust και αγόραζαν στεγαστικά δάνεια, τα οποία διασπούσαν στη συνέχεια και τα μετέτρεπαν σε διάφορους εμπορεύσιμους τίτλους, προτού τα πουλήσουν σε επενδυτές. Απομακρύνοντας έτσι τα δάνεια από τους ισολογισμούς τους, μπορούσαν να εξακολουθούν να χορηγούν νέες πιστώσεις. Η κρίση των στεγαστικών δανείων μειωμένης εξασφάλισης (subprime) εξανάγκασε το Συμβούλιο Λογιστικών Προδιαγραφών να αναθεωρήσει τους κανόνες για τη ρύθμιση των τραπεζών. Έτσι, τελικά, επέβαλε στις τράπεζες να εμφανίζουν όλα τα δάνεια στους ισολογισμούς τους.

Το αποτέλεσμα ήταν να εκτιναχθούν κατά 88% τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στα 20 μεγαλύτερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του κόσμου (εξαιρουμένων των κινεζικών), μέσα στο πρώτο έτος μετά την αλλαγή των κανονισμών. Αν η Κίνα βαδίσει στον ίδιο δρόμο με αυτόν που χάραξαν οι τράπεζες της Δύσης, η εκτίναξη των προβλέψεων για ζημίες και των μη εξυπηρετούμενων δανείων στις κινεζικές τράπεζες ίσως να συνεπάγεται πολύ περισσότερα από μια προσαρμογή στις απαιτήσεις των ρυθμιστικών αρχών. Ενώ οι διαγραφές και η μη καταβολή μερίσματος ενδέχεται να ενισχύσουν τους ισολογισμούς των μεγαλύτερων τραπεζών, τα μικρότερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα είναι πιθανόν να μην μπορούν να επιβιώσουν χωρίς τη συνδρομή του κράτους, που θα πρέπει να παρέμβει είτε χορηγώντας ενέσεις κεφαλαίου είτε υπαγορεύοντας τη συγχώνευσή τους με κάποια μεγαλύτερη τράπεζα. Αλλά και όσες τράπεζες αναγκασθούν να αγοράσουν τις μικρότερες θα χρειαστούν στήριξη από την κυβέρνηση για να αντεπεξέλθουν στο χάος που θα αναλάβουν.

Η χρήση διαφόρων trust

Δεν είναι σαφές σε τι ύψος ανέρχονται όλα εκείνα τα δάνεια που δεν εμφανίζονται στους ισολογισμούς των κινεζικών τραπεζών, χάρη στις μεθόδους που χρησιμοποιούν για να τα συγκαλύπτουν και να συνεχίζουν τον δανεισμό. Αν μπορούσε να το διαπιστώσει η κινεζική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, σίγουρα θα ήταν σημαντικό. Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις της Commerzbank για τον τραπεζικό τομέα της Κίνας, μια άλλη μορφή δανεισμού, εκτός των λογιστικών βιβλίων, η χρήση διαφόρων trust διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων με τα οποία αυξάνονται οι πιστώσεις, ενδέχεται να επιφέρει συνολικές ζημίες ύψους έως και 1 τρισ. γουάν, ποσού αντίστοιχου των 154 δισ. δολαρίων.

Εν ολίγοις, οι κινεζικές τράπεζες πρέπει να αυξήσουν τις προβλέψεις τους για ζημίες. Την επόμενη φορά που θα δώσουν στη δημοσιότητα τα αποτελέσματα τριμήνου, οι επενδυτές ενδέχεται να εκπλαγούν διαπιστώνοντας πόσο ραγδαία έχουν αυξηθεί τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Η αύξηση των «κόκκινων» δανείων συνεπάγεται μείωση των κερδών, ενώ θα εντείνει την πίεση ώστε οι τράπεζες να αυξήσουν τις προβλέψεις τους για κάλυψη ζημιών.

BLOOMBERG

Υπερδανεισμός στην Κίνα

Από τις αρχές του 2009 έως σήμερα τα δάνεια των κινεζικών τραπεζών έχουν υπερτριπλασιασθεί

¥98,6 τρισ.
[$15 τρισ.]
ή 144% του κινεζικού ΑΕΠ

Οι ζημίες από τη μεταφορά «κόκκινων» δανείων των κινεζικών τραπεζών σε trust ή επενδυτικά ταμεία

¥1 τρισ.
[$154 δισ.]

ΙΣΧΥΡΕΣ ΑΝΑΤΑΡΑΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΙΝΕΖΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

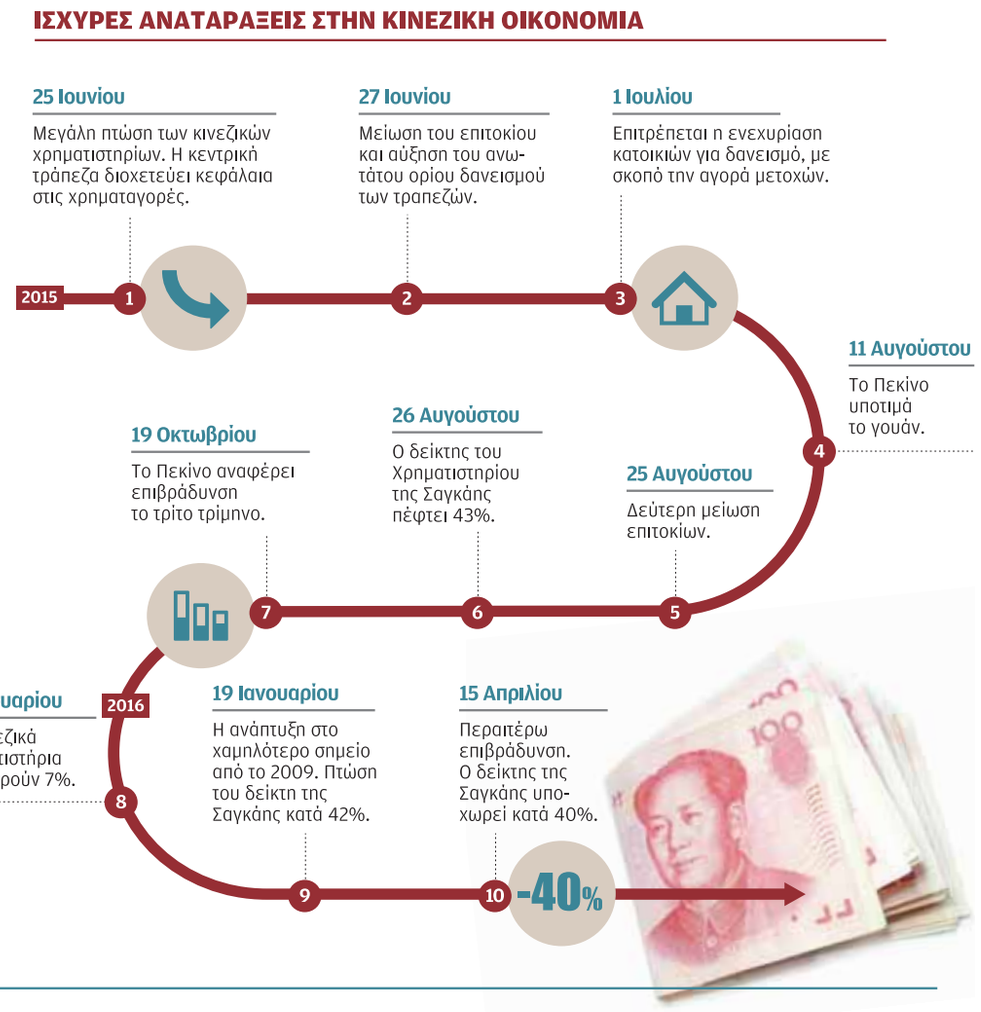

Επιβράδυνση ανάπτυξης...

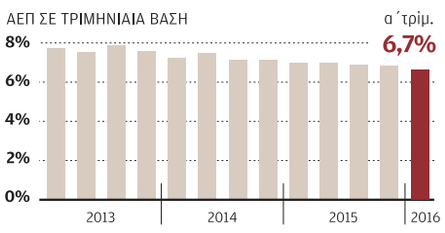

βιομηχανικής παραγωγής...

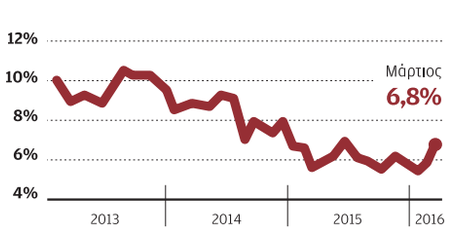

και επενδύσεων στην Κίνα

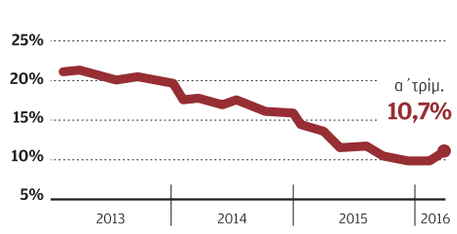

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Αρνητική ανάπτυξη έπειτα από 7 χρόνια

Για πρώτη φορά, ύστερα από επτά χρόνια, επαρχία της Κίνας καταγράφει αρνητική ανάπτυξη. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη από τις τρεις επαρχίες της βορειοανατολικής Κίνας, την περιοχή που άλλοτε ονομαζόταν Μαντζουρία. Πρόκειται για την επαρχία της Λιαονίνγκ, στην οποία βρίσκεται η πόλη Νταλιάν, γνωστή για τον μεταποιητικό της τομέα αλλά και για τις εταιρείες υψηλής τεχνολογίας. Η ίδια πόλη, όμως, είναι έδρα του χειμαζόμενου τομέα του χάλυβα και, κατά συνέπεια, η οικονομία της έχει πληγεί από την πτώση των τιμών των εμπορευμάτων. Σύμφωνα με την κινεζική εφημερίδα 21st Century Business Herald, η εν λόγω επαρχία κατέγραψε συρρίκνωση 1,3% στο ΑΕΠ της, κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους. Οπως σχολιάζουν οικονομικοί αναλυτές στο Πεκίνο, το περασμένο έτος κατεγράφησαν μεγάλες αποκλίσεις στην ανάπτυξη διαφορετικών περιφερειών της Κίνας, καθώς ήταν πολύ καλή η πορεία του τομέα του υπηρεσιών, ενώ διολίσθησαν σε ύφεση όσες περιοχές εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη μεταποίηση και τη βιομηχανία. Η επαρχία της Λιαονίνγκ έχει ιδιαίτερη πολιτική σημασία, καθώς ο Κινέζος πρωθυπουργός, Λι Κεκιάνγκ, έχει συνδέσει το όνομά του με την οικονομική ανάκαμψη του βορειοανατολικού τμήματος της χώρας. Στη βορειοανατολική Κίνα σημειώθηκε ραγδαία ύφεση στα τέλη της δεκαετίας του 1990, οπότε είχαν εφαρμοστεί μεταρρυθμίσεις στην κρατικά ελεγχόμενη βαριά βιομηχανία της.

Τα μέτρα τόνωσης δεν λύνουν τα προβλήματα

Λίγες ημέρες μετά τη δημοσιοποίηση των εαρινών προβλέψεων του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, που αναθεώρησε προς τα πάνω την πρόβλεψή του για την ανάπτυξη της Κίνας το 2016, αλλά και την έκθεση του ΟΟΣΑ που μιλά για «ήπια» επιβράδυνση της δεύτερης οικονομίας στον κόσμο, τα στοιχεία για το πρώτο τρίμηνο του 2016 φέρουν την ανάπτυξη την κινεζική οικονομία να επιβραδύνεται περαιτέρω στο 6,7%.

Πρόκειται για τον χαμηλότερο ρυθμό που έχει σημειώσει η κινεζική οικονομία από το πρώτο τρίμηνο του 2009, οπότε κορυφωνόταν η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Παραμένει, ωστόσο, μέσα στα όρια των στόχων του Πεκίνου, που τον Μάρτιο ενέκρινε ως νέο στόχο για την ανάπτυξη την αύξηση του ΑΕΠ από 6,5% έως 6,7%, αποδεχόμενο το φάσμα αυτό ως πιο ρεαλιστικό και βιώσιμο σε σύγκριση με τον προηγούμενο στόχο για 7%. Συνάδει παράλληλα με την αναθεωρημένη εκτίμηση του ΔΝΤ για ανάπτυξη 6,5% στο σύνολο του έτους. Οπως σχολίασε ο Εσβαρ Πρασάντ, καθηγητής Οικονομικών στο Πανεπιστήμιο Cornell και πρώην επικεφαλής του ΔΝΤ για θέματα Κίνας, «τα τελευταία μακροοικονομικά στοιχεία σκιαγραφούν την εικόνα μιας οικονομίας που έχει χάσει μέρος της κεκτημένης ταχύτητας αλλά παραμένει αρκετά δυνατή για να αγωνιστεί και την επόμενη ημέρα». Οπως επισημαίνουν οικονομικοί αναλυτές, τα τελευταία στοιχεία κατατείνουν σε μια σταθεροποίηση της κινεζικής οικονομίας. Εχει, βέβαια, προηγηθεί η επιβράδυνση του προηγούμενου εξαμήνου, που προκάλεσε τριγμούς στις αγορές και συναγερμό στο Πεκίνο. Η κινεζική ηγεσία προχώρησε σε εκτεταμένα μέτρα τόνωσης της οικονομίας, αύξηση των δαπανών σε έργα υποδομής και αλλεπάλληλες χαλαρώσεις της νομισματικής πολιτικής. Οπως, πάντως, σχολιάζουν στο σχετικό ρεπορτάζ τους οι Financial Times, όλα όσα έχουν προηγηθεί και τα οποία αναδύονται από τα επιμέρους στοιχεία για την οικονομική δραστηριότητα, τελικά, ανακόπτουν την πορεία της δεύτερης οικονομίας του κόσμου προς την αλλαγή μοντέλου και τη στροφή από τη βαριά βιομηχανία στην κατανάλωση και από τις κατασκευές στις υπηρεσίες. Η αύξηση των επενδύσεων, για παράδειγμα, βρίσκεται πίσω από την ενισχυμένη ζήτηση των κινεζικών επιχειρήσεων για βασικά εμπορεύματα, όπως ο χάλυβας, το τσιμέντο και το γυαλί.

Ανάμεσα στους παράγοντες που οδήγησαν σε αυτήν την αύξηση των επενδύσεων ήταν και η ανάκαμψη της αγοράς ακινήτων, ιδιαιτέρως στις μεγάλες πόλεις. Λόγω της αυξημένης ζήτησης για ακίνητα, μειώθηκε ο αριθμός των κενών κατοικιών. Παράλληλα αυξήθηκαν οι πωλήσεις διαμερισμάτων κατά 33,1% μέσα στο πρώτο τρίμηνο του έτους, καταγράφοντας τον ταχύτερο ρυθμό των τελευταίων δύο ετών. Το αποτέλεσμα ήταν να αντλήσουν αισιοδοξία οι εργολάβοι και να επισπεύσουν τις κατασκευές νέων κτιρίων. Σε ό,τι αφορά τον τομέα των υπηρεσιών, εξακολουθεί να σημειώνει μεγαλύτερη ανάπτυξη από τη βιομηχανία, αλλά με τη διαφορά μεταξύ τους να μειώνεται.

Βαρίδι στον κλάδο των υπηρεσιών εμφανίζεται να είναι ο χρηματοπιστωτικός τομέας. Εχει προηγηθεί το πρώτο εξάμηνο του περασμένου έτους μια μεγάλη άνοδος των κινεζικών χρηματιστηρίων, η οποία οδήγησε σε αύξηση των προμηθειών στις χρηματιστηριακές και σε συνολική τόνωση του τομέα των υπηρεσιών. Το αποτέλεσμα είναι, όμως, να εμφανίζεται ο κλάδος σε επιβράδυνση, καθώς σε ετήσια βάση συγκρίνεται με τη μεγάλη άνοδο του περασμένου έτους. Εξακολουθεί, άλλωστε, να αποτελεί πηγή ανησυχίας τόσο για το Πεκίνο όσο και για τον εξωτερικό κόσμο η συνεχής πιστωτική επέκταση. Τα καινούργια δάνεια και οι άλλες μορφές πίστωσης που χορήγησαν οι κινεζικές τράπεζες έφτασαν στα 351 δισ. δολάρια τον Μάρτιο, καταγράφοντας το δεύτερο υψηλότερο επίπεδο από τον Ιανουάριο του 2014. Οικονομικοί αναλυτές προειδοποιούν πως ο αυξημένος δανεισμός στηρίζει τη βραχυπρόθεσμη ανάπτυξη αλλά επιδεινώνει τα μεσοπρόθεσμα προβλήματα χρέους της Κίνας.

Την ίδια ώρα, η Κίνα ετοιμάζεται να λάβει μέτρα για να ανακόψει την επιβράδυνση στις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα. Οι επενδύσεις των ιδιωτικών επιχειρήσεων σημείωσαν αύξηση κατά 5,7% το πρώτο τρίμηνο του έτους, όταν την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου χρόνου η αύξηση των επενδύσεων έφτανε στο 10,1%.

Η κινεζική ηγεσία υπογραμμίζει την πρόθεσή της «να λάβει σημαντικά μέτρα που θα προωθήσουν τις αντίστοιχες πολιτικές, θα χαλαρώσουν περαιτέρω την πρόσβαση των επενδυτών στην αγορά και θα δημιουργήσουν ευνοϊκό περιβάλλον για τις επιχειρήσεις, ώστε να επιτευχθεί βελτίωση των ιδιωτικών επενδύσεων». Το Πεκίνο έχει ήδη αποφασίσει να αποστείλει επιθεωρητές στις διάφορες επαρχίες της αχανούς ασιατικής χώρας, ώστε να ελέγξουν κατά πόσον εφαρμόζονται σωστά οι πολιτικές που έχει υιοθετήσει προσφάτως και οι οποίες στοχεύουν στην τόνωση των επενδύσεων με κοινωνικό όφελος.

Τα πορτοφόλια τους ανοίγουν οι μεγάλοι διαδικτυακοί οργανισμοί

Της **SHIRA OVIDE/ BLOOMBERG**

Οι μεγάλοι όμιλοι υψηλής τεχνολογίας έχουν αρχίσει και πάλι να δαπανούν τεράστια κεφάλαια. Πριν από έξι μήνες είχα γράψει ότι η Google, η Microsoft και η Amazon, οι οποίες συγκαταλέγονται μεταξύ των μεγαλύτερων στον κόσμο στις τεχνολογίες του Διαδικτύου, είχαν αναδιπλωθεί όσον αφορά τις επενδύσεις τους σε τεραστίων διαστάσεων φάρμες σέρβερ και άλλα κεφαλαιουχικά έργα. Δεν περίμενα πως η κίνηση αυτή θα έχει διάρκεια, και τελικώς ως προς το μεγαλύτερο τμήμα της όντως δεν είχε. Συνολικά μιλώντας, οι κεφαλαιουχικές δαπάνες των εν λόγω κολοσσών, καθώς και του Facebook, έχουν αυξηθεί εντυπωσιακά κατά 23% από τις αρχές του έτους μέχρι σήμερα. Προηγουμένως είχαν μείωση της τάξεως του 0,9% το 2015. Μόνον η μητρική εταιρεία της Google, η Alphabet, πήγε κόντρα σε αυτήν την ανάκαμψη των κεφαλαιακών δαπανών. Βέβαια, θα πρέπει να επισημανθεί πως οι υπερδυνάμεις της υψηλής τεχνολογίας δεν δημοσιοποιούν με κάθε λεπτομέρεια το πού διοχετεύουν τα κεφάλαιά τους. Ωστόσο, είναι σαφές ότι, με το να αγοράζει και να συντηρεί μία εταιρεία γιγαντιαία δίκτυα πληροφορικής, καλύπτει μεγάλο μέρος των συνολικών δαπανών της. Κοστίζει πολύ το να «τρέχεις» επτά διαδικτυακές υπηρεσίες με τουλάχιστον 1 δισεκατομμύριο χρήστες σε μηνιαία

Οι κεφαλαιουχικές δαπάνες των Google, Microsoft και Amazon, καθώς και του Facebook, έχουν αυξηθεί κατά 23% από τις αρχές του έτους μέχρι σήμερα.

βάση, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της Google, ή να τροφοδοτείς δίκτυα άλλων εταιρειών, όπως συμβαίνει με τις διαδικτυακές υπηρεσίες της Amazon, τις Amazon Web Services. Οι Alphabet, Microsoft, Amazon και Facebook δαπάνησαν 23 δισ. δολάρια το 2015 σε κεφαλαιουχικά έργα, ενώ την περίοδο 2011 - 2015 οι κεφαλαιουχικές δαπάνες τους σχεδόν τριπλασιάστηκαν.

Οι δαπάνες αυτές έχουν αποβεί, ουσιαστικά, η καύσιμη ύλη στον πόλεμο των διαδικτυακών ομίλων να εξασφαλίσουν πελατεία ανάμεσα στους καταναλωτές και στις εταιρείες οι οποίες ενοικιάζουν τις υπηρεσίες των τεράστιων υπολογιστικών δικτύων. Ακόμα και ένα δέκατο του δευτερολέπτου καθυστέρηση στο να αφαιρεθεί διαφήμιση σε κινητό τηλέφωνο ή στην προβολή μιας πρόβλεψης για τις εορταστικές λιανικές πωλήσεις πιθανώς ισοδυναμεί με χαμένη πελατεία για τους κολοσσούς υψηλής τεχνολογίας. Αυτό καθιστά τις επενδύσεις στα δίκτυα ηλεκτρονικών υπολογιστών ένα σημαντικό πεδίο, το οποίο πρέπει κανείς να παρακολουθεί στη μάχη για τεχνολογική υπεροχή. Λόγου χάριν, η Amazon, όπως αποκαλύπτει, διοχετεύει το μεγαλύτερο τμήμα των αυξημένων κεφαλαιακών της δαπανών, οι οποίες ανήλθαν 35% το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους σε σύγκριση με το ίδιο διάστημα πριν από ένα χρόνο, στις διαδικτυακές της υπηρεσίες (AWS). Πρόκειται για τις ταχύτερα αναπτυσσόμενες δραστηριότητές της, καθώς και τις πιο κερδοφόρες.

Η Microsoft, τώρα, σχεδιάζει να δαπανήσει περισσότερα σε κεφαλαιουχικά έργα, ειδικά όσον αφορά την επέκταση των δραστηριοτήτων της σε λογισμικό νέφος, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων των υπηρεσιών, οι οποίες είναι ευθέως ανταγωνιστικές προς τις αντίστοιχες της Amazon. Τον Απρίλιο ο γενικός οικονομικός διευθυντής της εταιρείας ανακοίνωσε σε αναλυτές ότι το 66% από τη συνολική αύξηση των κεφαλαιακών δαπανών το τρίμηνο Ιανουαρίου - Μαρτίου αποδίδεται κυρίως στις δαπάνες με αποδέκτες τα κέντρα δεδομένων και τους σέρβερ. Ωστόσο, η μεγαλύτερη μεταξύ των τεσσάρων μεγάλων, η Alphabet, είχε αντίστροφη πορεία το 2015, με τις δαπάνες της να μειώνονται 17% το πρώτο τρίμηνο του 2016 συγκριτικά με το 2015.

OIK_11-ADV EKLOGES-B_Master_cy 06/05/16 18:56 Page 1

Η ψήφος μου είναι η φωνή μου.

Δεν σιωπώ. Δεν απέχω.

Κάνω την επιλογή μου ψήφο.

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 2016

www.elections2016.gov.cy

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΚΛΟΓΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

OIK_12-REAL ESTATE_Master_cy 06/05/16 17:43 Page 12

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Real Estate
ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΜΑΪΟΥ 2016

ΣΥΝΤΟΜΑ

Προς επιδιόρθωση του Δημοτικού Θεάτρου

Προκηρύχθηκαν οι προσφορές για την αποκατάσταση του Δημοτικού Θεάτρου Λευκωσίας, με τη μέθοδο Μελέτη - Κατασκευή – Συντήρηση, την Πέμπτη, 28 Απριλίου 2016. Ως ημερομηνία υποβολής των προσφορών έχει οριστεί η 15η Ιουλίου 2016 και ο προϋπολογισμός του έργου έχει υπολογιστεί στα 11,8 εκατομμύρια ευρώ πλέον ΦΠΑ. Στο ποσό αυτό περιλαμβάνεται η αποκατάσταση του κτηρίου και των εγκαταστάσεών του για τη διεξαγωγή θεατρικών και μουσικών παραστάσεων, καθώς επίσης και ποσό για τη δωδεκαετή συντήρησή του.

Μέχρι τις 15 Ιουλίου οι προσφορές.

Στην Επιτροπή Παρακολούθησης του έργου συμμετέχουν ως πρόεδρος ο δήμαρχος Λευκωσίας, η διευθύντρια του Τμήματος Δημοσίων Έργων και ο προϊστάμενος των Πολιτιστικών Υπηρεσιών του υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Αναθέτουσα Αρχή είναι το Τμήμα Δημοσίων Έργων και στην ομάδα εργασίας για την ετοιμασία του διαγωνισμού εκπροσωπείται ο δήμος Λευκωσίας, το υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (Πολιτιστικές Υπηρεσίες) και το υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων (Τμήμα Δημοσίων Έργων). Τον συντονισμό της ομάδας εργασίας έχει το Τμήμα Δημοσίων Έργων.

Ανάπτυξη παλιού ΓΣΠ με δέλεαρ ξενοδοχείο και καταστήματα

Εκτός από χώρο πρασίνου θα περιλαμβάνει και εμπορική ανάπτυξη 7.000 τ.μ.

Νέα προσπάθεια για εξεύρεση επενδυτών που θα αναπτύξουν τον χώρο του παλιού ΓΣΠ αναμένεται να ξεκινήσει το επόμενο διάστημα, μετά από σχετική σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε την περασμένη Πέμπτη.

Της σύσκεψης στο υπουργείο Εσωτερικών προήδρευσε ο υπουργός Εσωτερικών Σωκράτης Χάσικος και συμμετείχαν ο δήμαρχος Λευκωσίας Κωνσταντίνος Γιωρκάτζης και εκπρόσωποι του ΕΒΕ Λευκωσίας.

Σε δηλώσεις του μετά το πέρας της σύσκεψης για το θέμα της ανάπλασης του παλιού ΓΣΠ, ο κ. Χάσικος είπε ότι για την ανάπλαση του παλιού ΓΣΠ έγινε ένας διαγωνισμός πριν από τέσσερα χρόνια, αλλά το θέμα δεν προχώρησε για διάφορους λόγους και πρόσθεσε ότι ο ένας λόγος ήταν το ίδιο το έργο, καθότι δεν κατάφερε να κεντρίσει το ενδιαφέρον των επενδυτών και ο δεύτερος λόγος ήταν η βαθιά οικονομική κρίση που πέρασε η Κύπρος.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Σύμφωνα με τον υπουργό Εσωτερικών, το ενδιαφέρον από επενδυτές είναι ήδη υπαρκτό.

Σχέδια για boutique hotel στο αστικό κέντρο.

«Ευτυχώς, σήμερα, τα οικονομικά της χώρας είναι πολύ καλύτερα. Έχουμε βγει από το μνημόνιο. Βεβαίως, από τη μία, πρέπει να έχουμε το μυαλό μας και να εμμείνουμε σε αυτή τη σταθερή πορεία νοικοκυρέματος της οικονομίας. Από την άλλη, θα πρέπει η Κυβέρνηση να φροντίσει για τη δημιουργία νέων επενδύσεων μέσα από αναπτύξεις που το ίδιο το κράτος είναι σε θέση να εισηγηθεί, ως επίσης και μέσα από χώρους που μπορεί το ίδιο το κράτος να δώσει σε επενδυτές για ανάπτυξη. Ένας από αυτούς τους χώρους είναι και το παλιό ΓΣΠ. Τέσσερα χρόνια μετά, έχουμε νέα πρόταση, βελτιωμένη, η οποία φαίνεται, εκ πρώτης όψεως, ότι θα καθιστά το έργο βιώσιμο» συμπλήρωσε.

Ο κ. Χάσικος είπε ότι στη νέα πρόταση, πέρα από το πάρκο που ήταν και η απαίτηση των Λευκωσιατών μέσα από δημοψήφισμα, θα υπάρχουν χώροι εμπορίου, αναψυχής και πολλαπλών χρήσεων, σχεδόν 7.000 τ.μ., κλειστό γκαράζ 1.000 θέσεων και ξενοδοχείο 70 άνετων δωματίων με εξαιρετική θέα, στο κέντρο της Λευκωσίας.

«Ειδικά, το ξενοδοχείο, ενσωματωμένο στο τεχνητό ανάγλυφο του φυτεμένου τοπίου, αντλεί την ταυτότητα του ως boutique hotel από το αστικό κέντρο. Σε άμεση επαφή με χώρους τέχνης και αναψυχής, συνεδρίων και εστίασης, εμπορίου και στάθμευσης, θα ανταποκρίνεται σε κάθε ανάγκη, με εξασφαλισμένη πληρότητα, διότι θα καλύψει μία πραγματική έλλειψη της κεντρικής Λευκωσίας. Είναι μία ελκυστική πρόταση. Θα ακολουθήσει μία επαφή με ενδιαφερόμενους επενδυτές και, ακολούθως, η Κυβέρνηση, θα προχωρήσει σε διαγωνισμό» προσέθεσε.

Σε παρατήρηση ότι η πρόταση δεν είναι αόριστη, ο υπουργός Εσωτερικών είπε ότι είναι πολύ συγκεκριμένη πρόταση. «Μας έχουν φέρει και σχετικά σχέδια. Ευελπιστούμε, αφού η Κυβέρνηση θέλει να προχωρήσει αυτή η ανάπτυξη, αλλά και δεδομένου ότι υπάρχει ενδιαφέρον από επενδυτές, είμαστε βέβαιοι ότι θα διευκολύνουμε τόσο από πλευράς διαδικασιών, άλλο τόσο από πλευράς όρων διαγωνισμού, έτσι ώστε αυτή η πρόταση να υλοποιηθεί. Ανέλαβε το ΕΒΕ. Έχει τις δικές του εισηγήσεις. Έχει τα δικά του ενδιαφερόμενα άτομα, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, εταιρείες. Πιστεύω ότι αυτή τη φορά θα υπάρξει ενδιαφέρον» κατέληξε.

Η γραφειοκρατία διώχνει επενδυτές από την ελληνική αγορά ακινήτων

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Σε «οδύσσεια» εξελίσσεται για τη συντριπτική πλειονότητα των επενδυτών η προσπάθεια ανάπτυξης ακινήτων, ιδίως σε περιπτώσεις που απαιτείται πολεοδόμηση, είτε για ιδιωτική είτε για δημόσια έκταση, παρά την ύπαρξη εργαλείων, όπως τα Ειδικά Χωροταξικά Σχέδια (ΕΣΧΑΔΑ για δημόσιες και ΕΣΧΑΣΕ για ιδιωτικές εκτάσεις).

Είναι δεκάδες τα παραδείγματα επενδυτών που ήλθαν, είδαν και απήλθαν από την ελληνική κτηματαγορά, στερώντας τη χώρα από δεκάδες δισ. ευρώ επενδύσεων και ακόμα περισσότερα κεφάλαια από χαμένους φόρους, εισφορές και ασφαλώς θέσεις εργασίας. Εν τω μεταξύ, καθόλη τη διάρκεια των τελευταίων ετών, τα κυβερνητικά κελεύσματα προς τους επενδυτές, ιδίως τους ξένους, περισσεύουν, τη στιγμή όμως που επί της ουσίας η εγχώρια γραφειοκρατία ζει και βασιλεύει, μετατρέποντας τη χώρα σε «εχθρό» των επενδυτών.

Πριν από λίγες εβδομάδες έγινε γνωστή η αποχώρηση μιας ακόμα ξένης εταιρείας από την ελληνική αγορά, της Plaza Centers. Η ισραηλινών συμφερόντων εταιρεία είχε αποκτήσει ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 το πρώην βιομηχανικό ακίνητο της ΒΙΣ, ένα οικόπεδο 15 στρεμμάτων στη συμβολή των οδών Πειραιώς και Κηφισού, με στόχο να το μετατρέψει σε ένα σύγχρονο εμπορικό κέντρο 38.000 τ.μ., επενδύοντας συνολικά 50 εκατ. ευρώ. Μάλιστα, μακροπρόθεσμα, σχεδίαζε να αναπτύξει 10 εμπορικά κέντρα σε όλη τη χώρα. Μετά από 17 χρόνια άκαρπων προσπαθειών, κατά τη διάρκεια των οποίων η επένδυση «πάγωσε» και «ξεπάγωσε» αρκετές φορές, η Plaza υπέγραψε προσύμφωνα για την πώληση του ακινήτου αντί 4,7 εκατ. ευρώ, χωρίς μέχρι σήμερα να έχει γίνει γνωστή η ταυτότητα του υποψήφιου αγοραστή. Το οικόπεδο αποδείχθηκε εξαιρετικά δύσκολο να αναπτυχθεί, καθώς βρέθηκαν αρχαιότητες, ενώ και οι χρήσεις γης αποδείχθηκαν εμπόδιο, με στελέχη της αγοράς να εκτιμούν ως ρεαλιστικότερο στόχο τη δημιουργία κτιρίου γραφείων, ή ακόμα και ξενοδοχείου.

Είναι πολλά τα παραδείγματα επενδυτών που ήλθαν, είδαν και απήλθαν από την ελληνική κτηματαγορά, στερώντας τη χώρα από δεκάδες δισ.

Τα προβλήματα της Plaza έχουν βιώσει δεκάδες ακόμα ξένοι επενδυτές τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Οπως σημείωσαν στελέχη του κλάδου, σε φόρουμ που πραγματοποιήθηκε πρόσφατα για την ανάπτυξη της παράκτιας ζώνης της Αττικής, την περίφημη «Αθηναϊκή Ριβιέρα», μόνο για την έγκριση μιας μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, που απαραιτήτως πρέπει να συνοδεύει κάθε είδους ανάπτυξη ακινήτων μεγάλης κλίμακας, απαιτούνται συνολικά 52 εγκρίσεις. Σύμφωνα με τη διεθνή εταιρεία συμβούλων Hill International, σε περιπτώσεις ΕΣΧΑΔΑ (με τα οποία υλοποιούνται τα ακίνητα που εκμεταλλεύεται το ΤΑΙΠΕΔ), η διαδικασία πρέπει να γίνει εις διπλούν, γεγονός που μεταφράζεται σε 104 εγκρίσεις και σε 5-10 χρόνια αναμονής.

Εις επίρρωσιν των παραπάνω στοιχείων, αρκεί κανείς να κοιτάξει το πού βρίσκονται σήμερα οι επενδύσεις για την ανάπτυξη ακινήτων, όπως η Αφάντου στη Ρόδο ή το ακίνητο στην Κασσιόπη της Κέρκυρας. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, οι διαγωνισμοί ολοκληρώθηκαν επιτυχώς πριν από δύο και πλέον χρόνια, χωρίς μέχρι σήμερα να έχουν επιλυθεί τα πολεοδομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εμπλεκόμενοι επενδυτές.

Ασφαλώς υπάρχουν και περιπτώσεις, όπως η επένδυση που προωθεί στο Κάβο Σίδερο της Κρήτης, στη Σητεία, η Minoan Group, η οποία χρονολογείται από το... μακρινό 1994. Μόλις πριν από λίγους μήνες εκδόθηκε το απαιτούμενο Προεδρικό Διάταγμα, με το οποίο εγκρίνεται χωροταξικά και πολεοδομικά η επένδυση. Αν δεν υπάρξουν νέες καθυστερήσεις, κάτι διόλου απίθανο, εκτιμάται ότι η τουριστική επένδυση των 267 εκατ. ευρώ θα είναι έτοιμη να λειτουργήσει το 2019.

Η επιμονή της Minoan πιθανώς να ανταμειφθεί κάποια στιγμή. Ωστόσο, οι περισσότεροι ξένοι όμιλοι αποχώρησαν για άλλες αγορές, όταν διαπίστωσαν ότι θα χρειάζονταν πάνω από πέντε χρόνια για να εκδοθούν οι σχετικές άδειες. Για παράδειγμα, η Lend Lease από την Αυστραλία, η οποία προχώρησε σε στρατηγική συνεργασία με τον όμιλο Ελλάκτωρ για την ανάπτυξη των ακινήτων του Καμπά στα Μεσόγεια στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας, αποχώρησε λίγα χρόνια μετά, πωλώντας το ποσοστό που είχε αποκτήσει στην εταιρεία Καμπάς (νυν REDS), όταν διαπίστωσε ότι θα χρειάζονταν πολλά ακόμα χρόνια έως ότου αναπτυχθούν τα ακίνητα.

Εν τέλει, η εισηγμένη κατόρθωσε να αναπτύξει το ακίνητο της Γυαλού, που αποτελεί το νυν εμπορικό πάρκο Smart Park (περιλαμβάνει και το όμορο εκπτωτικό χωριό McArthur Glen), ενώ στο ακίνητο της Κάντζας σχεδιάζεται η ανάπτυξη εμπορικού κέντρου με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2018.

ΑΝΑΛΥΣΗ *Του* **ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ**

Πόσο μακριά την έχετε;

Θεωρητικά, η πιο σύντομη οδός για να πάμε από το σημείο Α στο σημείο Β είναι η ευθεία που τα συνδέει. Όταν όμως αναφερόμαστε σε οδοποιία, αυτό δεν είναι πάντοτε εφικτό. Και δεν είναι εφικτό επειδή η μορφολογία του εδάφους σε συνδυασμό με βασικούς κανόνες της φυσικής δεν επιτρέπουν κάτι τέτοιο, χωρίς να είναι εξαιρετικά επικίνδυνο. Κλασικά παραδείγματα υπάρχουν όσοι και οι κόκκοι της άμμου της Σαχάρας. Ας αναφερθούμε όμως σε ένα:

Η πλατεία της Κακοπετριάς έχει υψόμετρο περίπου 650 μ. και η κορυφή του Ολύμπου στο Τρόοδος περίπου 1.950 μ. Υπάρχει, δηλαδή, διαφορά υψομέτρου της τάξης των 1.300 μ. Αν θέλαμε (και μπορούσαμε) να κατασκευάσουμε έναν ευθύ δρόμο που να ανεβαίνει από την πλατεία της Κακοπετριάς μέχρι την κορυφή του Ολύμπου, αυτός ο δρόμος θα είχε μήκος περίπου 7 χλμ. Ακούεται καλό. Όμως, με δεδομένο ότι αυτός ο δρόμος θα έπρεπε να καλύψει μία αύξηση υψομέτρου 1,3 χλμ. μέσα σε 7 χλμ. απόσταση, θα τον καθιστούσε κάτι σαν τσουλήθρα για οποιοδήποτε όχημα! Ίσως κανένα όχημα δεν θα ανέβαινε και σχεδόν όλα θα έρχονταν σαν βολίδα κατεβαίνοντας. Αν ήταν τυχερά, θα ήθελαν νέο σετ φρένων μετά από κάθε κατάβαση. Γι' αυτό λοιπόν σε αυτή την περίπτωση, η ανάβαση στο βουνό γίνεται με ελικοειδή τρόπο διανύοντας μακρύτερη απόσταση μεν, έχοντας χαμηλότερη κλίση δε, έτσι ώστε να είναι λειτουργική και ασφαλής. Στο παράδειγμά μας, έχουμε δύο επιλογές: από Κακοπετριά μέσω Καρβουνά και Αμιάντου με απόσταση περίπου 20 χλμ. (δηλαδή, σχεδόν τριπλάσια της ευθείας) ή από Κακοπετριά, Άγιο Νικόλαο, μέσω παράκαμψης Πεδουλά και μέσω Προδρόμου με απόσταση περίπου 24 χλμ. (δηλαδή, σχεδόν τρεισήμισι φορές της ευθείας).

Κατανοητό λοιπόν γιατί ο δρόμος έχει στροφές και διανύει μεγαλύτερες αποστάσεις από τη θεωρητικά σύντομη ευθεία οδό. Από μικρό παιδί όμως, μου έκανε εντύπωση, πηγαίνοντας ως επιβάτης στο αυτοκίνητο, από τη Λευκωσία στην Αγία Νάπα διαμέσου του παλιού δρόμου, το γεγονός πως ενώ το έδαφος ήταν επίπεδο, ο δρόμος ήταν γεμάτος στροφές. Θυμάμαι κάποτε δεν άντεξα και ρώτησα γιατί ίσχυε κάτι τέτοιο. Η ομολογουμένως ευφυής απάντηση που έλαβα ήταν πως «αμολούσαν ένα γαϊδούρι στο χωράφι και όπως αυτό πήγαινε, από πίσω του χάρασσαν τον δρόμο»!

Και παρόλο που φαινομενικά αυτό δεν διαφέρει πολύ από την αλήθεια, μεγαλώνοντας έμαθα πως υπάρχει και ο παράγοντας «συμφέρον». Και φαίνεται πως το συμφέρον κυριάρχησε και κυριαρχεί σε όλη την κυπριακή επικράτεια, ακόμα και στο θέμα της όδευσης ενός δρόμου. Πότε ο τοπικός άρχοντας θέλει τον δρόμο να αγγίξει τα δικά του κτήματα για να μπορούν να αναπτύσσονται, πότε δεν θέλει να του τ' αγγίξει για να μην του τα καταστρέψει, και κάπως έτσι ο δρόμος αποκτά... καμπύλες, ασχέτως αν η μορφολογία του εδάφους επιτρέπει την κατασκευή ενός δρόμου που να είναι μία ευθεία από το σημείο Α στο σημείο Β.

Ένας δρόμος γεμάτος στροφές είναι επικίνδυνος και αυξάνει τον κίνδυνο απώλειας ανθρώπινης ζωής. Άρα το συμφέρον ομάδων ατόμων και ο διαχρονικός ενδοτισμός του κράτους σε τέτοιες ομαδικές απαιτήσεις και πιέσεις (βλέπε εκλογές που είναι και επίκαιρο θέμα) δεν συμφέρουν για την κοινωνία.

Τελειώνω με μία πρόκληση. Και θα την περιορίσω στις αστικές περιοχές των πόλεών μας. Σας προκαλώ να μου βρείτε την πιο μακριά, ολοκληρωμένη και ευθεία οδό στην πόλη σας. Και μετά ελάτε να τη συγκρίνουμε με τη λεωφόρο Αθαλάσσας, στον Στρόβολο της Λευκωσίας. Αυτή έχει σχεδόν 2,8 χλμ. μήκος και είναι σε απόλυτη ευθεία γραμμή από την αρχή μέχρι το τέλος. Αλλά ξέρετε γιατί δεν θα βρείτε άλλη που να της μοιάζει; Επειδή αυτή την κατασκεύασαν οι Άγγλοι... Που δεν τους ενδιέφερε να ικανοποιήσουν καμιά χάρη ή απαίτηση κανενός γαιοκτήμονα ή ομάδας πίεσης ή επιτροπής αγώνα... Και αυτό δεν είναι εύσημο για τους Άγγλους, αλλά ντροπή για εμάς.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

01-TEXNES NEW_Master_cy 06/05/16 14:08 Page 1

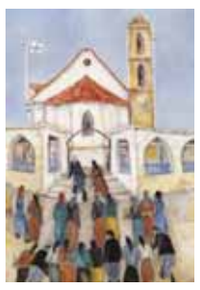

ΠΡΟΣΩΠΑ

Ο Γ. Πολ. Γεωργίου και η Καρπασία

Η ζωγραφική του Γιώργου Πολ. Γεωργίου είναι μία αναδρομή στην Κύπρο που πέρασε, στα χρώματα και τις εικόνες που ο καλλιτέχνης φύλαξε μέσα του. **Σελ. 3**

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

400 χρόνια από τον θάνατο του Σαίξπηρ

Σελ. 4

ΒΙΒΛΙΟ

Η κάρτα που έστειλε σε Ελληνίδα αναγνώστρια

Ο Ιούλιος Βερν αποδίδεται στη γλώσσα μας ήδη από το τέλος του 19ου αιώνα και ανάμεσα στους πρώτους μεταφραστές του είναι ο Γρηγόριος Ξενόπουλος. Οι περιπέτειες του συγγραφέα στην Ελλάδα. **Σελ. 5**

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Στη Γη του Σεμπαστιάο Σαλγάδο

Σελ. 8

Blue Air smart flying

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΖΩΗ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Blue Air smart flying

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΜΑΪΟΥ 2016

«Ορέστης» του Ευριπίδη: τραγικά επίκαιρος

Με αυτό το έργο ο Σίμος Κακάλας κλείνει έναν θεατρικό κύκλο

Ο Σίμος Κακάλας έχει σκηνοθετήσει τρεις εκδοχές του έργου, τις «Ορέστης σπουδή Α», «Ορέστης σπουδή Β», και σήμερα τον «Ορέστη».

Συνέντευξη στον
ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Με αφορμή το 4ο Μικρό Φεστιβάλ Αρχαίου Δράματος που παρουσιάζει την Εταιρεία Θεάτρου «Χώρος» από την Αθήνα, στην παράσταση «Ορέστης», μιλήσαμε με τον σκηνοθέτη Σίμο Κακάλα για το έργο και την αρχαία τραγωδία. Η επιλογή της συγκεκριμένης τραγωδίας του Ευριπίδη αποτελεί το κλείσιμο μιας τριλογίας, προηγήθηκαν η «Γκόλφω» και η «Εριφύλη». Αυτή η τριλογία καταδεικνύει, κατά κάποιο τρόπο, την ταυτότητα του ελληνικού θεάτρου, ενώ δείχνει, επίσης, και τη διαχρονική συνέχειά του, αλλά και τις γλωσσικές του εναλλαγές. Η μετάφραση είναι του Γιάννη Τσαρούχη που, επίσης, είναι μία συνειδητή επιλογή, μιας και εκτιμήθηκαν από τους συντελεστές της παράστασης τα ιδιαίτερά της μεταφραστικά γνωρίσματα.

–Κύριε Κακάλα, τι νέο κομίζει η παράστασή σας;

–Δεν ξέρω αν κομίζει κάτι νέο, όλα τα υλικά που χρησιμοποιούνται είναι πανάρχαια, προσπαθώ ωστόσο, να κρατάω μία καθαρή σχέση με το κείμενο κάθε φορά και να οδηγούμαι από αυτό.

–Πώς συνομιλούν μεταξύ τους οι τρεις εκδοχές του έργου που έχετε παρουσιάσει («Ορέστης σπουδή Α», «Ορέστης σπουδή Β», «Ορέστης»);

–Τα δύο προηγούμενα σχεδιάσματα, ένα για κλειστό και ένα για ανοιχτό χώρο, αποτέλεσαν ένα πεδίο δοκιμών και τριβής με κάποιες ιδέες που απλοποιούνται τώρα στον τρίτο κατά σειρά «Ορέστη». Είναι μία επιστροφή στα βασικά υλικά του θεάτρου, τους χαρακτήρες, τον χώρο, τον λόγο.

–Γιατί διαλέξατε τον «Ορέστη», μετά την «Γκόλφω» και την «Εριφύλη»;

–Αποτελεί το τρίτο μέρος μιας τριλογίας κατά κάποιο τρόπο, είναι το τέρμα μιας πορείας τόσο προσωπικής όσο και ομαδικής μέσα από τα δέκα χρόνια ύπαρξης του Χώρου και ήταν αποφασισμένο από την αρχή ως μία εικασία πάνω σε ζητήματα θεατρικής ταυτότητας και γλώσσας. Ένας άξονας υποθετικός που διατρέχει το ελληνικό θέατρο.

> *«Η τραγωδία πέραν της φόρμας της ως τέχνης ιδιαίτερης και το ενδιαφέρον που αυτή παρουσιάζει ασχολείται με όλα αυτά τα θεμελιακά ζητήματα που μας απασχολούν».*

–Σε τι διαφέρει η μετάφραση του Γιάννη Τσαρούχη, γιατί αυτή η μετάφραση;

–Ο Τσαρούχης μεταφράζει ιδανικά θα έλεγα τον Ευριπίδη, μεταφέροντας το έργο μέσα από μία μετάφραση που δεν προσποιείται αρχαιοπρέπεια και δέμας, μέσα από μία γλώσσα απλή και εξόχως ποιητική. Δείχνει έναν δρόμο και μία λογική για τις ενδογλωσσικές μεταφράσεις.

–Πόσο επίκαιρο είναι σήμερα το έργο αυτό του Ευριπίδη;

–Το έργο είναι διαβολικά επίκαιρο, αν και όταν το επέλεξα δεν συνέβαινε τίποτα από όλα αυτά. Η δημαγωγία, το δίλημμα «λιθοβολισμός ή σπαθί» έχουν μία τρομακτική αναλογία με τις καταστάσεις γύρω μας.

–Η δημαγωγία αρχίζει και κυβερνά την πόλη την περίοδο που ο Ορέστης βρίσκεται σε δεινή θέση, σήμερα κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει;

–Μάλλον συνέβαινε πάντα και άλλοτε ήταν σε έξαρση άλλοτε όχι. Οι κρίσεις, άλλωστε, αποτελούν ένα καταπληκτικό βιότοπο για τη δημαγωγία, ενδεχομένως είμαστε σε μία περίοδο που πλέον δεν κρατιούνται ούτε τα προσχήματα.

–Τι έχει σήμερα να δώσει η τραγωδία ως θεατρική πράξη;

–Η τραγωδία πέραν της φόρμας της ως τέχνης ιδιαίτερης και το ενδιαφέρον που αυτή παρουσιάζει, ασχολείται με όλα αυτά τα θεμελιακά ζητήματα που μας απασχολούν. Είναι ένας χώρος που βουτάμε κάθε τόσο θέλοντας να επαναπροσδιορίσουμε τον εαυτό μας.

Η παράσταση

Το σπίτι των Ατρειδών που πολιορκείται και μία χούφτα ανθρώπων λίγο πριν από την απελπισία. Μόνο ένας θεός μπορεί να τους σώσει... Κάπου λέει η Ηλέκτρα, «η σημερινή μέρα είναι πολύ κρίσιμη για μας, γιατί σήμερα θα αποφασίσουν αν θα μας λιθοβολήσουν και τον ένα και τον άλλο ή αν θα μας κόψουν το κεφάλι». Αλήθεια, τι νόημα υπάρχει στο να παίζονται τα αρχαία κείμενα; Ελάτε να αναρωτηθείτε μαζί μας.

Σκηνοθεσία: Σίμος Κακάλας. **Σκηνικός Χώρος:** Σίμος Κακάλας, Μάρθα Φωκά. **Μάσκες/Κοστούμια:** Μάρθα Φωκά. **Μουσική:** Mohammad. **Φωτισμοί:** Περικλής Μαθιέλλης. **Βοηθός Σκηνοθέτη/Δραματολόγος:** Δημήτρης Καλακίδης. **Ερμηνεύουν:** Δήμητρα Κούζα (Χορός, Ελένη, Αγγελιοφόρος, Ερμιόνη, Απόλλωνας)Έλενα Μαυρίδου (Ηλέκτρα, Τυνδάρεως, Φρύγας), Μιχάλης Βαλάσογλου (Μενέλαος, Πυλάδης, Χορός) Δημήτρης Λάλος (Ορέστης).

Παραστάσεις: Θέατρο Ριάλτο, Ανδρέα Δρουσιώτη 9, πλατεία Ηρώων, Λεμεσός. Κυριακή 8 και Δευτέρα 9 Μαΐου, 20:30. Πληροφορίες / Κρατήσεις: 77777745

Ο «Ορέστης» του Ευριπίδη διδάχτηκε το 408 π.Χ. και αποτελεί ένα καίριο σχόλιο στη λειτουργία της αθηναϊκής δημοκρατίας.

Στόχος η έρευνα ενός «φτωχού θεάτρου» με σκηνικό κώδικα

–Μιλήστε μου για την ομάδα σας.

–Η Εταιρεία Θεάτρου «Χώρος» ιδρύθηκε το 2003 στη Θεσσαλονίκη από τον Θεόδωρο Οικονομίδη και εμένα, έχοντας στον αρχικό πυρήνα της Εταιρείας την ηθοποιό Έλενα Μαυρίδου και τον σκηνογράφο Γιάννη Κατρανίτσα. Η ομάδα ξεκίνησε μέσα στο περιβάλλον του ΚΘΒΕ και με ηθοποιούς του. Στόχος ήταν η έρευνα ενός «φτωχού θεάτρου», με χαρακτηριστικά και σκηνικό κώδικα τροφοδοτούμενα από το θέατρο των μπουλουκιών, που έδρασαν στην ελληνική περιφέρεια κατά τον 20ό αιώνα. Το έργο με το οποίο θα ξεκινούσε το πόνημα ήταν η Γκόλφω, αγαπημένο έργο των μπουλουκιών και με τη σφραγίδα του «εθνικού έργου» επάνω του. Η πρώτη παράσταση, η «Γκόλφω», δημιουργήθηκε και παρουσιάστηκε με τη βοήθεια του ΚΘΒΕ. Στόχος μας η αναζήτηση με απενοχοποιημένη διάθεση μιας ταυτότητας απαλλαγμένης από τις ιστορικές ψευδαισθήσεις του παρελθόντος, ένα θέατρο μακριά από το φολκλόρ και τα στερεότυπα της ελληνικότητας και ταυτόχρονα τη σκηνική εκπαίδευση ενός ηθοποιού αυτόνομου και καταρτισμένου, ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του σκηνικού κώδικα και της ζωής που επιβάλλει η συνεχής μετακίνηση και οι ανορθόδοξοι θεατρικοί χώροι. Το όχημα για όλο αυτό θα αποτελούσε το τρίπτυχο «Γκόλφω» - «Ερωφίλη» - «Ορέστης».

Η παράσταση «Ορέστης σπουδή Β» παρουσιάστηκε στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου το 2015.

–Η συνεργασία σας με το Εθνικό Θέατρο πότε έγινε;

–Το 2008 ήρθε η συνεργασία με το Εθνικό Θέατρο για το ανέβασμα του έργου του Σάκη Σερέφα «Λιωμένο Βούτυρο», σε σκηνοθεσία Σίμου Κακάλα και δραματουργία Έλενας Μαυρίδου. Σηματοδοτεί την εντονότερη σχέση του θιάσου με την Αθήνα και καταλήγει με τη μετεγκατάσταση του Χώρου στην πρωτεύουσα. Το 2010, με έδρα πλέον την Αθήνα, η Εταιρεία αρχίζει να δραστηριοποιείται περισσότερο στα νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη, ενώ αρχίζει να έχει τη δυνατότητα για συνεργασία με ηθοποιούς εκτός του μονίμου σχήματος. Είναι η εποχή που αρχίζει να εντατικοποιείται η δουλειά με την «Ερωφίλη» και τον δεκαπεντασύλλαβο. Τον Μάρτιο του 2016 η Εταιρεία Θεάτρου Χώρος εγκαινιάζει μία μόνιμη θεατρική στέγη στην Αθήνα με την επωνυμία «Χώρος», ανοίγοντας ένα νέο κεφάλαιο στην ιστορία της.

–Έχετε ξαναέρθει στην Κύπρο; Πώς σας φαίνεται η ιδέα αυτού του Φεστιβάλ;

–Τα φεστιβάλ προωθούν τον διάλογο πάντα και πρέπει να στηρίζονται, κατά τη γνώμη μου, με κάθε τρόπο. Μακάρι να συνεχιστεί αυτή η πρωτοβουλία και στο μέλλον ακόμα πιο δυναμικά. Είναι κάτι που πρέπει να στηρίζουμε όλοι όσοι αγαπάμε το θέατρο.

TEXNES-02 ATZENTA_Master_cy 06/05/16 14:09 Page 2

Ατζέντα

ΕΠΙΛΟΓΕΣ

8.5.16-14.5.16

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**
art@kathimerini.com.cy
kouroupakisa@kathimerini.com.cy

ΔΙΑΛΕΞΗ

Από το RODI στο IDOR

Μέσα από τις διαδικασίες που η καλλιτέχνιδα Μαρία Λοϊζίδου επεξεργάζεται στη δουλειά της, επιχειρεί να αναπτύξει τη σημασία της φόρμας, όπως αυτή καθορίζεται μέσα από το περιεχόμενό της. Σχολιάζει πώς η σχέση περιέκτη και περιεχομένου μέσα από μία αμφίδρομη και ατέρμονη διαδικασία, αποδίδει το κέλυφος. Πολιτιστικό Ίδρυμα Τράπεζας Κύπρου, αίθουσα Ανδρέα Πατσαλίδη, Φανερωμένης 86-90, παλιά Λευκωσία. Τρίτη, 10 Μαΐου, ώρα 19:30. **Πληρ. 22128157, www.boccf.org.**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Οι Burger Project στο Θέατρο Ριάλτο

Με δύο διαφορετικές παραστάσεις έρχονται στο Θέατρο Ριάλτο οι Burger Project. Η πρώτη έχει διαδραστικό χαρακτήρα και απευθύνεται σε παιδιά από τριών χρόνων και πάνω. Η δεύτερη, έστω κι αν είναι για μεγαλύτερες ηλικίες, χαρακτηρίζεται και πάλι από τη γνωστή ενέργεια και το χιούμορ που διακρίνει το σχήμα. Θα δοθούν δύο παραστάσεις. Η πρώτη, «Μαμά, θα κάνω μπάντα!», με τη συνεργασία του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου, είναι μία διαδραστική μουσική παράσταση για παιδιά κάθε ηλικίας, στη διάρκεια της οποίας οι Burger Project μπολιάζουν τους μικρούς τους φίλους με τον ιό της μουσικής και τους μεταδίδουν τη μαγεία του ρυθμού. Η δεύτερη, «Burger Project LIVE», ανακατεύει με αχαλίνωτο ρυθμό τις μουσικές αναμνήσεις μιας ολόκληρης γενιάς, διασκευάζοντας διαμάντια από το swing ως το punk, από τη disco ως την country και κλασικές επιτυχίες του ελληνικού ρεπερτορίου. Θέατρο Ριάλτο, Ανδρέα Δρουσιώτη 19, πλατεία Ηρώων, Λεμεσός. Σάββατο, 14 Μαΐου, 17:00 και 21:30. **Πληροφορίες: 77777745, www.rialto.com.cy.**

ΘΕΑΤΡΟ

«Ορέστης» από την Εταιρεία Θεάτρου Χώρος

Το 4ο Μικρό Φεστιβάλ Αρχαίου Δράματος παρουσιάζει την Εταιρεία Θεάτρου Χώρος από την Αθήνα, στην παράσταση «Ορέστης», σε μετάφραση Γιάννη Τσαρούχη και σκηνοθεσία Σίμου Κακάλα. Πρόκειται για την τρίτη και τελευταία εκδοχή της παράστασης, η οποία συγκεντρώνει στοιχεία από τις προηγούμενες δύο, δίνοντας έμφαση στο σκηνικό παιχνίδι και τη θεατρική σύμβαση. Το σπίτι των Ατρειδών που πολιορκείται και μία χούφτα ανθρώπων λίγο πριν από την απελπισία. Μόνο ένας θεός μπορεί να τους σώσει... Κάπου λέει η Ηλέκτρα, «η σημερινή μέρα είναι πολύ κρίσιμη για μας, γιατί σήμερα θα αποφασίσουν αν θα μας λιθοβολήσουν και τον ένα και τον άλλο ή αν θα μας κόψουν το κεφάλι». Αλήθεια, τι νόημα υπάρχει στο να παίζονται τα αρχαία κείμενα; Ελάτε να αναρωτηθείτε μαζί μας. Σκηνοθεσία/Σκηνικός Χώρος: Σίμος Κακάλας, ερμηνεία (με σειρά εμφάνισης): Δήμητρα Κούζα (Χορός, Ελένη, Αγγελιοφόρος, Ερμιόνη, Απόλλωνας) Έλενα Μαυρίδου (Ηλέκτρα, Τυνδάρεως, Φρύγας), Μιχάλης Βαλάσογλου (Μενέλαος, Πυλάδης, Χορός) Δημήτρης Λάλος (Ορέστης). Θέατρο Ριάλτο, Ανδρέα Δρουσιώτη 19, πλατεία Ηρώων, Λεμεσός. Κυριακή 8 και Δευτέρα, 9 Μαΐου, ώρα 20:30.
Πληροφορίες: 77777745, rialto@cytanet.com.cy.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Έκθεση Ελένης Χατζηιωάννου

Η Ελένη Χατζηιωάννου παρουσιάζει τη νέα της δουλειά με τίτλο «Pathways», στην Γκαλερί Κυπριακή Γωνιά. Όλα τα έργα κατά τη διάρκεια της έκθεσης θα παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα www.gallerykypriakigonia.com.cy. Η Ελένη Χατζηιωάννου σπούδασε ζωγραφική στο St. Martins school of Art στο Λονδίνο, 1991-1996. Παρουσιάζει την έκτη ατομική της έκθεση, ενώ έχει λάβει μέρος σε πολλές ομαδικές. Γκαλερί Κυπριακή Γωνιά, Σταδίου 45 Λάρνακα, από τις 6 μέχρι 23 Μαΐου, Δευτέρα - Σάββατο: 10:00 - 13:00 & 16:30- 19:30.
Πληροφορίες: 24621109, kypriaki.gonia@cytanet.com.cy.

ΧΟΡΟΣ

«Heartbeats The Musical»

Το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου παρουσιάζει το πρωτότυπο και για πρώτη φορά στην Κύπρο διαδραστικό μιούζικαλ «Heartbeats – the Musical». Τα τραγούδια υπογράφει σε μουσική και στίχους ο Ανδρέας Αναστασίου, σε σκηνοθεσία της Νικόλ Βασιλείου. Τη φωνητική εναρμόνιση και κινησιολογία επιμελείται η Χριστίνα Αβερκίου και τις χορογραφίες ο Χάρης Χριστοδούλου. Όλα τα έσοδα από την παράσταση θα δοθούν στο Σωματείο Ευημερίας Φοιτητών του ΤΕΠΑΚ. Τρίτη, 10 Μαΐου, ώρα 20:00 στο Πολιτιστικό Κέντρο Τρακασόλ (Μαρίνα Λεμεσού). **Πληροφορίες: 96767041, info@wearemusicpub.com.**

ΝΤΟΚΙΜΑΝΤΕΡ

Ο Κύπριος Βιολάρης

Το ντοκιμαντέρ «Ο Κύπριος Βιολάρης» ανιχνεύει τη ζωή των παραδοσιακών βιολάρηδων και από τις δύο κοινότητες της Κύπρου για πρώτη φορά. Το ντοκιμαντέρ ετοιμάστηκε από τη δρα Νικολέττα Δημητρίου, ερευνητική εταίρο στους τομείς της Εθνομουσικολογίας και της Αυτο/Βιογραφικής Γραφής στο Wolfson College του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης, και χρηματοδοτήθηκε αποκλειστικά από μέλη του κοινού, μέσω μιας καμπάνιας στην ιστοσελίδα Kickstarter. Η παραχώρησή του στο Τεχνόπολις 20 γίνεται δωρεάν. Τεχνόπολις 20, λεωφόρος Νικολάου Νικολαΐδη 18, Πάφος. Τετάρτη, 11 Μαΐου, ώρα 19:30. Πληροφορίες: 70002420, info@technopolis20.com. Το ντοκιμαντέρ προβάλλεται στα κυπριακά με αγγλικούς υποτίτλους.

ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΚΑΤΣΟΥΝΑΚΗ**

«Αλήθεια είναι η μη λήθη»

«Στον κόσμο γύρω μας γίνεται μια αναθεώρηση αξιών. Τα γεγονότα σχεδόν απρόσμενα "συντελούνται" κι ο άνθρωπος μοιάζει σαν να ετοιμάζεται ν' αγωνιστεί για μια απαλλαγή από καταστάσεις, που ο ίδιος έχυσε ποταμούς αίματος και δακρύων για να κατακτήσει. Οι μέρες, οι ώρες, οι στιγμές είναι καθοριστικές για το μέλλον... και η θολή ελπίδα δεν φωτίζει αυτό το μέλλον. Ούτε, όμως, δικαιώνει κανέναν αυτή η χρεοκοπία. Εκείνο που φανερώνει είναι ότι ο άνθρωπος και η δυνατότητα του μυαλού του, ο εύφρων άνθρωπος, δικάζεται αυτή την ώρα, ο πνευματικός άνθρωπος».

Ο πρόλογος, από μια ανοιχτή επιστολή του σκηνοθέτη Αλέξη Δαμιανού, στην «Καθημερινή», που δημοσιεύτηκε στις 9/02/1990, δεν φανερώνει την ηλικία του. Κάθε άλλο. Μοιάζει σύγχρονος χωρίς να σημαίνει νεανικός, απλώς αγέραστος, αμάραντος. Είναι η διαπίστωση – παρέμβαση ενός ανθρώπου με τον ρεαλισμό, την αυθεντικότητα, την τόλμη, το ένστικτο, την απολυτότητα του Αλέξη Δαμιανού. Του δημιουργού που προίκισε το ελληνικό σινεμά με τρεις ταινίες («Μέχρι το πλοίο» - 1967, «Ευδοκία» - 1971 και «Ηνίοχος» - 1995), όχι ισοβαρείς, όμως ξεχωριστά εμπνευσμένες. Αυτές τις ημέρες και μέχρι την ερχόμενη Τετάρτη (11/05) διοργανώνεται στην «Αλκυονίδα» ένα αφιέρωμα στο έργο του (ως συγγραφέα, ποιητή, σκηνοθέτη και ηθοποιού) με προβολές, εκδηλώσεις και συζητήσεις. Στις 4 Μαΐου συμπληρώθηκαν δέκα χρόνια από τον θάνατό του.

Δύσκολα θα διαχώριζε κανείς τον λόγο από το έργο του. Και τα δύο, χωρίς καλλιγραφίες και εξωραϊσμούς, αναμετρώνται

Ο Αλέξης Δαμιανός δημοσιοποιούσε την αγωνία του με τις «επιστολές» του, που πότε έγραφε σε χαρτί πότε σε φιλμ.

με την πραγματικότητα, συγκρούονται μαζί της σωματικά, σηκώνοντας πολλή σκόνη και χύνοντας πολύ ιδρώτα. Ο Δαμιανός αγωνιούσε «για τη μνήμη και τη μοίρα αυτού του τόπου» (όπως επισημαίνεται στην ειδική έκδοση του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, του 2004, για τον δημιουργό).

Την αγωνία του δημοσιοποιούσε με τις «επιστολές» του, που πότε έγραφε σε χαρτί πότε σε φιλμ. Επέμενε, λοιπόν, τότε στην «Κ», ότι «η κρίση είναι πνευματική και η ηγεσία του τόπου πρέπει να ξέρει ότι, υποβαθμίζοντας την πνευματική παραγωγή, θα βαθαίνει περισσότερο την οικονομική κρίση».

Και συνέχιζε: «Τα γεγονότα που συντελούνται με την κοσμογονική αμφισβήτηση των κρατουσών αξιών χρειάζονται γνώση ιστορική... όχι παραποιημένη ή δικολαβική, γιατί έτσι θα γίνει πείρα, όχι λήθη, ούτε επανάληψη ιστορίας των λαθών... Θέλει ευθύτητα, ταπεινότητα κι ανύψωση των υπευθύνων στις σημερινές συνθήκες, γιατί αλλιώς αντί να φυτέψουμε για την αθανασία, θα σπέρνουμε τον θάνατο και θα έχουμε την ευθύνη για την κατάντια των παιδιών μας και του μέλλοντος».

Ο Δαμιανός επέμενε, επαναλάμβανε διαρκώς (και σε άλλη επιστολή του που αφορούσε μεν εσωκινηματογραφικά θέματα αλλά δεν έχανε το δάσος για να δείξει το δέντρο), ότι «η κρίση είναι πνευματική». Καταδείκνυε την «ανελέητη προσπάθεια παραχάραξης της πραγματικότητας εν ονόματι της προσωπικής μας επιβολής». Φώναζε ότι «είναι αναξιοπρέπεια η αποδοχή και η εξαγορά αγνοούντων διορισμένων μετριοτήτων. Κίνδυνος θάνατος». Έλεγε: «Με τις ατασθαλίες της εξουσίας και των μικροχειριστών της δεν πρόκειται ποτέ να 'ρθει η Κάθαρσις. Και μακάρι οι διαμαρτυρόμενοι να μη ζηλεύουν τους ατάσθαλους».

Η Ελλάδα του 2016 εξακολουθεί να είναι ο τόπος που αγάπησε, έκρινε, αποκάλυψε ο Αλέξης Δαμιανός. Εν μέρει. Κάπου υπάρχει το εκτός σχεδίου, αυθαίρετο, σπίτι της Ευδοκίας, με έπιπλα από φορμάικα και πλαστικά τραπεζομάντιλα. Κάπου υπάρχει και η κούνια στον γκρεμνό, πάνω από την άβυσσο, το γέλιο και η στριγκλιά της Ευδοκίας, η έξαψη του Λοχία. Κάπου υπάρχει και το όνειρο που δεν φτάνει μόνο «Μέχρι το πλοίο», μέχρι το λιμάνι του Πειραιά.

Η λαϊκότητα του Δαμιανού, η τραγικότητα και η ταπεινότητα, που είναι από τα βασικά υλικά του, συνθέτουν μια Ελλάδα παρελθούσα, όχι όμως απούσα. «Αλήθεια είναι η μη λήθη», όπως έλεγε και ο ίδιος.

ΕΠΙΣΗΣ | *Του* **ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Τι έχεις Γιάννη; Ό,τι είχα πάντα...

Άκουγα πριν από δεκαπέντε μέρες κάποια ανταποκρίτρια από την Τουρκία, όταν ξαφνικά είπε, «το έγγραφο παραδόθηκε από την Πύλη»... και τότε συνειδητοποίησα ότι η μεγάλη Πύλη των Οθωμανών σουλτάνων εξακολουθεί να υφίσταται... Με αφορμή τις εκάστοτε εξωφρενικές απόψεις του, γράψαμε επανειλημμένα στο παρελθόν για τον αλλοπρόσαλλο κ. Ερντογάν, σαρκάζοντας την πιθανότητα αυτός ο άνθρωπος, με τα μυαλά που κουβαλάει, να συμβάλει σε «δίκαιη και βιώσιμη» επίλυση του Κυπριακού. Τώρα, ξαποστέλνει και τον δεύτερο μέντορά του, τον κ. Νταβούτογλου, με κύριες αιτίες ότι δεν κυνήγησε επαρκώς τον πρώτο μέντορά του, κ. Γκιουλέν και ότι καθυστερεί τη μεταφορά της εκτελεστικής εξουσίας στην προεδρία, δηλαδή στον ίδιο! Για τα σίδερα!

Έπεσα επάνω σε αθηναϊκή εφημερίδα της 24ης Νοεμβρίου του 2012. Τίτλοι, «Όλα για τη δόση! Τρικλοποδιές κι εκβιασμοί. Το άγνωστο παρασκήνιο των Βρυξελλών. Μοσκοβισί προς Αθήνα: Προσέξτε οι Γερμανοί σας την έχουν στημένη!». Τότε ήταν η κυβέρνηση Σαμαρά, Βενιζέλου, Κουβέλη... Και οι τίτλοι προχθές, μετά από τρεισήμισι χρόνια, «Κρυφό σχέδιο Λαγκάρντ- Σόιμπλε: Μας οδηγούν στη δραχμή! Οι σκληροί της Ε.Ε. δηλώνουν: Είμαστε έτοιμοι και για Grexit εάν η κατάσταση φτάσει στα άκρα». Τι έχεις Γιάννη μου; Ό,τι είχα πάντα!...

Είχε αναφερθεί σε αυτή τη στήλη ότι το πλέον πιθανό σενάριο ήταν ο κ. Τόμσεν, του ΔΝΤ, σε συνεργασία με τον κ. Σόιμπλε, να μεθόδευσαν το «άδειασμα» των κ.κ. Σαμαρά και Βενιζέλου, για να οδηγήσουν στην εξουσία τον κ. Τσίπρα του ΣΥΡΙΖΑ και να τον γελοιοποιήσουν, υποχρεώνοντάς τον να εφαρμόσει ακριβώς τα αντίθετα από όσα πρέσβευε και όσα είχαν φανεί ανίκανοι να εφαρμόσουν οι προηγούμενοι, και έτσι να παραδειγματίσουν τις ευρωπαϊκές κοινωνίες και ειδικότερα εκείνες του Νότου. Μιλάμε για την περίφημη επίδειξη του «γδαρμένου λαγού» προς τους αμφισβητούντες την εφαρμοζόμενη πολιτική λιτότητας... Και φυσικά μέρος του σχεδίου ήταν να μην τα «βρούνε» με τον «κακό» κ. Βαρουφάκη, έτσι ώστε να οδηγηθεί η Ελλάδα στο κλείσιμο των τραπεζών και στην άτακτη «αλά Κύπρο» υποχώρηση...

Τώρα πλέον απροκάλυπτα και κυνικά, ιδίως μετά τις αποκαλύψεις των διαμειφθέντων μεταξύ Τόμσεν και Βερκουλέσκου, επαναλαμβάνεται η περσινή συνταγή ξεχειλώματος των «διαπραγματεύσεων» με τον «καλό» κ. Τσακαλώτο, μέχρι το νέο γονάτισμα της ελληνικής οικονομίας. Και ο κ. Σόιμπλε ακόμη επιμένει με δηλώσεις, ότι η επιστροφή σε εθνικό νόμισμα, Grexit, είναι η καλύτερη λύση για την Ελλάδα, συνηγορώντας με την επί χρόνια επιχειρηματολογία του νομπελίστα κ. Κρούγκμαν, αλλά και με τους αριστερούς κ.κ. Λαφαζάνη, Κουτσούμπα και τους ακροδεξιούς της Χρυσής Αυγής. Κουλουβάχατα και οι πρόσφυγες αμανάτι...

Και γιατί δεν το έκαναν ευθύς εξαρχής το 2010; Γιατί «χωρίς πολιτική πίεση δεν γίνονται μεταρρυθμίσεις», όπως, ξεκάθαρα πριν από χρόνια, θυμίζουμε ότι έχει δηλώσει η κ. Μέρκελ. Και πού πήγαν τα χρήματα που δανείστηκε η Ελλάδα; Την απάντηση δίνει έρευνα του European School of Management and Technology του Βερολίνου, την οποία αναδημοσίευσε η γερμανική Handelsblatt «Από τα δύο πρώτα πακέτα βοήθειας ύψους 215,9 δισ. ευρώ, μόλις 9,7 δισ., δηλαδή λιγότερο από το 5%, κατέληξε στον ελληνικό προϋπολογισμό και συνεπώς στους πολίτες. Όσον αφορά στα υπόλοιπα, η μερίδα του λέοντος, τα 86,9 δισ. δαπανήθηκαν για την εξυπηρέτηση παλαιών χρεών, τα 52,3 για την αποπληρωμή τόκων και τα 37,3 δισ. για την ανακεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών (bail out). Ουσιαστικά, οι Ευρωπαίοι φορολογούμενοι έσωσαν τις ευρωπαϊκές τράπεζες και τους ιδιώτες επενδυτές. Οι ερευνητές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι θα ήταν προτιμότερο ένα «κούρεμα» του ελληνικού χρέους το 2010 κι ας αναγκαζόταν η γερμανική κυβέρνηση να διασώσει τις γερμανικές τράπεζες!». Δικαιωνόμαστε όσοι γράφαμε ότι το «μακελειό» στην Ελλάδα έγινε για τη σωτηρία των ευρωπαϊκών τραπεζών (και την καταστροφή των κυπριακών) και πως, στην περίπτωσή μας, ήταν σαφώς καλύτερο το bail in με «κούρεμα» καταθέσεων, παρά η μοίρα των Ελλήνων με bail out...

ΤΕΧΝΕS-03 ΣΚΗΝΕΣ_Master_cy 06/05/16 15:20 Page 3

Η Καρπασία στον καμβά

Ο ζωγράφος Γεώργιος Πολ. Γεωργίου εμπνεύστηκε από την κύπρια γη και το φως της

Του **ΝΙΚΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ - ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ**

Οι ακροθαλασσιές, τα βυζαντινά μοναστήρια, οι άνθρωποι, η ομορφιά, γενικά, του τοπίου της Καρπασίας, ενέπνευσαν πολλούς από τους ζωγράφους μας όπως ο Κισσονέργης και ο Διαμαντής. Ο τελευταίος χρησιμοποίησε σχέδια του από τη Λυθράγκωμη για το έργο του «Ο Κόσμος της Κύπρου». Ανάμεσά τους και ο Γ. Πολ. Γεωργίου που είχε ιδιαίτερη αγάπη για την Καρπασία και την επισκεπτόταν συχνά για να ζωγραφίσει. Ο ίδιος δεν οδηγούσε, είχε όμως φίλους όπως ο Γιώργος Λανίτης, ο οποίος φωτογράφιζε κιόλας κατά παραγγελία του Γεωργίου, ο οποίος ενδιαφερόταν να έχει αργότερα φωτογραφικές σημειώσεις. Από τους γνωστούς πίνακές του δεκατρείς τουλάχιστον αναφέρονται στην Καρπασία, κυρίως, με το αγαπημένο θέμα του, τις εκκλησίες. Σκοπός του όμως δεν είναι να καταγράψει την εξωτερική εικόνα ενός συγκεκριμένου τόπου, μιας γωνιάς ή ενός καφενείου. Με τη χαρακτηριστική οπτική γωνία που βλέπει τα πράγματα, αναγκάζει τον θεατή των έργων του να μεταφερθεί από το εξωτερικό σε μια εσωτερικότητα. Παραδείγματος χάριν, στον πίνακα «Εκκλησία στο Τρίκωμο» μετατρέπει το απλό εκκλησάκι σε πλοίο της εκκλησίας «που κινείται στο χώρο και αρνείται το χρόνο», όπως σημειώνει ο ιστορικός της Τέχνης Χρύσανθος Χρήστου. Αξίζει να σημειωθεί εδώ και η εκπληκτική ικανότητα του Γεωργίου να αποτυπώνει το εκτυφλωτικό κυπριακό φως στα έργα του. Το πιο πάνω αναφερόμενο έργο είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα. Ο Γεωργίου δεν δίνει σημασία στη λεπτομέρεια. Επιμένει στην ουσία και με την εκφραστική δύναμη που τον χαρακτηρίζει μας δίνει θαυμάσια αποτελέσματα. Και στις περιπτώσεις ακόμα που δεν υπάρχει η ανθρώπινη μορφή όπως στα έργα με θέμα «Ο βαρύγλυκος της Κύπρου» θα τονίσει εκείνα τα στοιχεία για να μας δώσει την εσωτερικότητα του θέματος και να κάνει έντονη την παρουσία του ανθρώπου. Τα έργα αυτά με θέματα από τον Δαυλό, είναι από τις ωραιότερες συνθέσεις του. Ο Γεωργίου μάς έχει δώσει και δύο πίνακες με την εκκλησία της Κανακαρίας. Πρέπει δε να αναφερθεί πως ένα γραμματόσημο της Κυπριακής Δημοκρατίας, που απεικονίζει την εκκλησία αυτή είναι βασισμένο πάνω σε σχέδιο του Γεωργίου.

Άγιος Ιάκωβος Τρίκωμο.

> *Με τη χαρακτηριστική οπτική γωνία που βλέπει τα πράγματα, αναγκάζει τον θεατή των έργων του να μεταφερθεί από το εξωτερικό σε μια εσωτερικότητα.*

Ο βαρύγλυκος της Κύπρου, λάδι σε ξύλο, 29x108, συλλογή Κίκη Χατζηκυριάκου.

Παναγία η Κανακαριά, λάδι σε ξύλο, 51,5x38,5, 1963, Πρεσβεία της Ελλάδος στην Κύπρο.

«Το εκκλησίασμα», ένας από τους πίνακες αυτούς, παρουσιάζει την επιβλητική εκκλησία του Αγίου Δημητρίου στο Λεονάρισσο και τους χωρικούς να προχωρούν προς την εκκλησία. Ο Άγιος Δημήτριος όμως παραμένει αλειτούργητος. Το καμπαναριό μετατράπηκε σε μιναρέ, το εκκλησίασμα του πήρε τον δρόμο της προσφυγιάς, τα ψηφιδωτά της Κανακαριάς λεπλατήθηκαν και πουλήθηκαν στο εξωτερικό και πολλοί, ίσως όλοι πια οι πίνακες του Γεωργίου στην Αμμόχωστο έχουν κλαπεί ή καταστραφεί. Ωστόσο, ο χρόνος και κυρίως οι κατακτητές συνεχίζουν το καταστροφικό τους έργο.

Η εικόνα όμως, της Διθαλάσσου πεφιλημένης μικρής πατρίδας είναι αναστηλωμένη πια μέσα στις καρδιές μας με τις πιο μικρές λεπτομέρειές της και τίποτε δεν μπορεί να τη χαλάσει. Δεν χάνουμε τις ελπίδες μας. Θα περιμένουμε την πολυπόθητη μέρα της επιστροφής μας στα ιερά της χώματα.

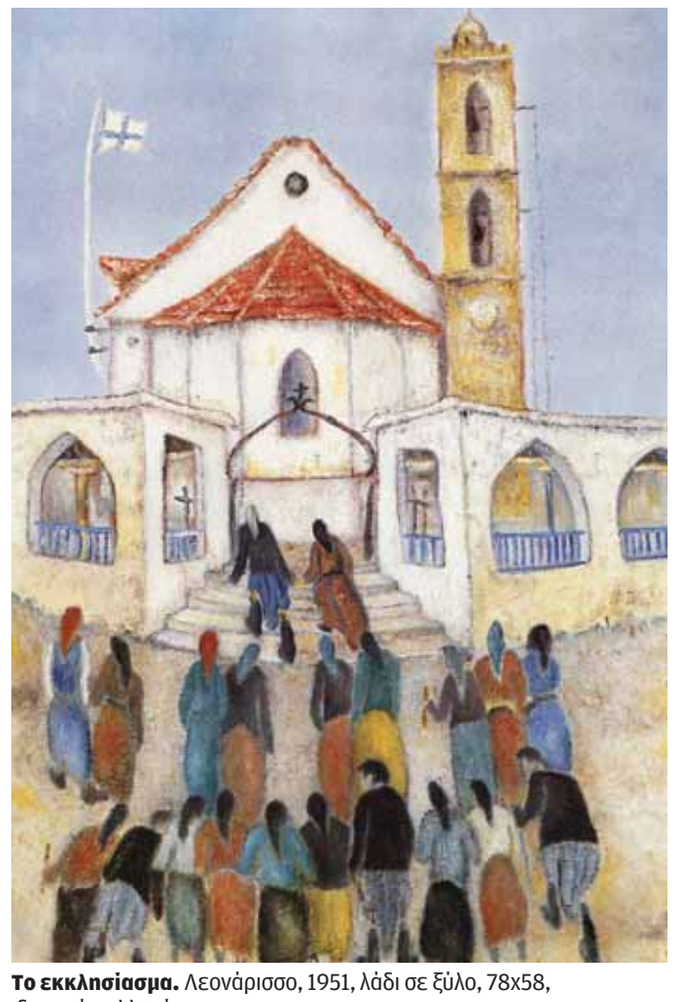

Το εκκλησίασμα. Λεονάρισσο, 1951, λάδι σε ξύλο, 78x58, ιδιωτική συλλογή.

Βιογραφικό σημείωμα

Ο Γεώργιος Πολ. Γεωργίου γεννήθηκε στην Αμμόχωστο στις 22 Σεπτεμβρίου 1901. Σπούδασε νομικά στο Λονδίνο και γύρισε στην Κύπρο το 1933. Εξάσκησε για λίγο το δικηγορικό επάγγελμα και μετά άρχισε να ζωγραφίζει. Για πρώτη φορά έλαβε μέρος σε ομαδική έκθεση, το 1941. Από το 1950 άρχισε να δείχνει τη δουλειά του με ατομικές εκθέσεις στην Κύπρο και στο εξωτερικό. Μετά τον θάνατο της αυστριακής καταγωγής γυναίκας του Τρούντη σταμάτησε να ζωγραφίζει και πέθανε λίγα χρόνια αργότερα (2/8/1972) στην Αμμόχωστο. Έργα του βρίσκονται στην Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου, στην Κρατική Συλλογή Έργων Σύγχρονης Τέχνης του Υπουργείου Παιδείας της Κύπρου, στο Αυτοκρατορικό Μουσείο Πολέμου στο Λονδίνο, καθώς και σε ιδιωτικές συλλογές στο εξωτερικό, όπως της Βασίλισσας της Ολλανδίας, και στην Κύπρο. Δέκα χρόνια μετά τον θάνατό του διοργανώθηκε η πρώτη αναδρομική έκθεση έργων του στη Λευκωσία.

Ένα ταξίδι στον χρόνο: η Κύπρος του χθες και του σήμερα!

Παιδιά ηλικίας 9-12 παρέα με τον Λέο, μέσα από ένα μεγάλο φάσμα διαδραστικών δραστηριοτήτων, θα έχουν την ευκαιρία να μάθουν για την κυπριακή ιστορία και την τέχνη, εξερευνώντας την Κυπριακή Συλλογή της Λεβεντείου Πινακοθήκης – και όχι μόνο. Οι δύο αυτές εβδομάδες του καλοκαιριού θα είναι γεμάτες από διασκεδαστικές δραστηριότητες, όπως εκδρομές (στο Αρχαιολογικό Μουσείο και στο Λεβέντειο Δημοτικό Μουσείο), ζωγραφική, χειροτεχνίες, κολάζ, αγγειοπλαστική, γιόγκα, φωτογραφία, χορό και μαγειρική, προσφέροντας μια μοναδική ευκαιρία στους μικρούς μας φίλους να διασκεδάσουν και ταυτόχρονα να γνωρίσουν την πλούσια, πολύχρονη ιστορία της Κύπρου.

Ημερομηνίες:	Ώρα άφιξης:	Ώρα αναχώρησης:	Δικαίωμα συμμετοχής:
4-15 Ιουλίου 2016	8:30-9:00	13:30	200 ευρώ

Δηλώσεις συμμετοχής στο education@leventisgallery.org ή στο τηλέφωνο 22668838,
10:00-13:00 & 13:30-16:00 Δευτέρα-Παρασκευή.
Περιορισμένος αριθμός θέσεων

ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ
leventisgallery.org | Find us on Facebook
Ανασταστίου Γ. Λεβέντη 5 (πρώην Λεωνίδου)
1097 Λευκωσία, Κύπρος, Τ. 22668838

Μόνιμος Χορηγός Επικοινωνίας για το Coco_Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Με τη στήριξη: mona Art

61ος Διαγωνισμός Τραγουδιού Γιουροβίζιον 2016
Πρώτος ημιτελικός

Σειρά εμφάνισης	Τηλ.
1. Φινλανδία	900-318-01
2. Ελλάδα	900-318-02
3. Μολδαβία	900-318-03
4. Ουγγαρία	900-318-04
5. Κροατία	900-318-05
6. Ολλανδία	900-318-06
7. Αρμενία	900-318-07
8. Άγιος Μαρίνος	900-318-08
9. Ρωσία	900-318-09

Σειρά εμφάνισης	Τηλ.
10. Τσεχία	900-318-10
11. Κύπρος	-
12. Αυστρία	900-318-12
13. Εσθονία	900-318-13
14. Αζερμπαϊτζάν	900-318-14
15. Μαυροβούνιο	900-318-15
16. Ισλανδία	900-318-16
17. Βοσνία-Ερζεγοβίνη	900-318-17
18. Μάλτα	900-318-18

Η Κύπρος ψηφίζει!
Σε συνεργασία με τη Golden Telemedia GT DIGITAL .EU
Τηλεφωνήστε στο 900-318-XX
Στείλτε sms στο 5511 γράφοντας τον αριθμό XX
(€1,01 ανά κλήση από σταθερό και sms, €1,09 ανά κλήση από κινητό, συμπ. Φ.Π.Α.)

ΤΡΙΤΗ 10 ΜΑΪΟΥ
ΣΤΙΣ 10 ΤΟ ΒΡΑΔΥ ΑΠΟ ΤΟ ΡΙΚ1, ΡΙΚ HD, την ιστοσελίδα του ΡΙΚ και το Τρίτο Πρόγραμμα Ραδιοφώνου

Σε απευθείας μετάδοση από τη Στοκχόλμη

Χορηγός μετάδοσης
MTN
Η MTN σου δίνει πάντα περισσότερα

ρικ1 ΡΙΚ HD
www.riknews.com.cy

TEXNES-04 DESIGN_Master_cy 06/05/16 14:12 Page 4

Ο Σαίξπηρ εμπνέει 400 χρόνια μετά...

Σαρλ Γκουνό, Σεργκέι Προκόφιεφ, Λέοναρντ Μπέρνσταϊν και Λου Ριντ, τους ενώνει η ιστορία του Ρωμαίου και της Ιουλιέτας

Του ΝΙΚΟΥ Α. ΔΟΝΤΑ

Τι συνδέει τον Σαρλ Γκουνό, τον Σεργκέι Προκόφιεφ, τον Λέοναρντ Μπέρνσταϊν με τον Λου Ριντ; Εχουν όλοι τους εμπνευστεί από την τραγική ιστορία του Ρωμαίου και της Ιουλιέτας, των εραστών της Βερόνας, όπως τη διαμόρφωσε ο Ουίλιαμ Σαίξπηρ. Δεν είναι οι μόνοι. Ο χώρος της μουσικής, κλασικός και ποπ, έχει εμπνευστεί αναρίθμητα έργα από τις τραγωδίες και τις κωμωδίες του «Βάρδου του Εϊβον».

Σε αυτούς, πάντως, δεν ανήκει ο «Βρετανός Ορφέας» Χένρι Πέρσελ. Τουλάχιστον όχι άμεσα. Μπορεί πίσω από την περίφημη «Βασίλισσα των ξωτικών» του να κρύβεται το «Ονειρο καλοκαιριάτικης νύχτας» και αυτό να αποτελεί μία από τις πρώτες μεταφορές σαιξπηρικού κειμένου σε μουσική. Ομως, τόσο η μουσική του για τον «Τίμωνα τον Αθηναίο» όσο και αυτή για την «Τρικυμία» γράφηκαν για θεατρικά άλλων, έστω βασισμένα στον Σαίξπηρ.

Ο Σαίξπηρ πέθανε το 1616, πριν από τετρακόσια χρόνια. Οι γεμάτοι έντονα συναισθήματα και πάθος στίχοι του έπρεπε να περιμένουν περισσότερο από ενάμιση αιώνα ώσπου να μεταφραστούν σε διάφορες γλώσσες, αλλά και προκειμένου το ιδεολογικό πλαίσιο και οι αξίες του Ρομαντισμού να στρέψουν τους συνθέτες προς αυτούς. Ο Διαφωτισμός, το κίνημα «Θύελλα και ορμή», όσοι συνθέτες προηγήθηκαν της Γαλλικής Επανάστασης ή έζησαν στον άμεσο απόηχο των μη-

Μοναδικά ποιητικό ζευγάρι, ο Βαγγέλης Μπίκος και η Μαρία Κουσουνή υποδύθηκαν του «εραστές της Βερόνας» σε μουσική Προκόφιεφ και χορογραφία Ρενάτο Τζανέλλα στην πρόσφατη (2012) παραγωγή της ΕΛΣ (φωτ.: Γιάννης Βελισσαρίδης).

> *Οι γεμάτοι έντονα συναισθήματα και πάθος στίχοι του συγγραφέα έπρεπε να περιμένουν περισσότερο από ενάμιση αιώνα ώσπου να μεταφραστούν.*

νυμάτων της, παρέκαμψαν τον Σαίξπηρ. Ανάμεσά τους ο Μότσαρτ αλλά και ο Μπετόβεν, του οποίου η εισαγωγή στον «Κοριολανό» γράφηκε για το θεατρικό του Αυστριακού Χάινριχ Γιόζεφ φον Κολίν.

Χάιντν, Μπρίτεν, Μπερλιόζ

Το 1795, λίγο πριν ανατείλει ο 18ος αιώνας, ο Γιόζεφ Χάιντν δίνει το εναρκτήριο λάκτισμα με ένα τραγούδι του, εμπνευσμένο από στίχους προερχόμενους από τη «Δωδεκάτη νύχτα». Ακολουθούν ορισμένα τραγούδια του Σούμπερτ, ανάμεσα στα οποία το αφιερωμένο «Στη Σύλβια», με στίχους από τους «Δύο άρχοντες της Βερόνας». Ωσπου το 1826, χρονιά της πτώσης του Μεσολογγίου, στα 17 του χρόνια ο μοναδικά ταλαντούχος Φέλιξ Μέντελσον συνέθεσε την έκτοτε διάσημη «Εισαγωγή» στο «Ονειρο καλοκαιριάτικης νύχτας». Περισσότερο από έναν αιώνα αργότερα θα παρουσιαστεί στην Αγγλία η ομότιτλη όπερα του Μπέντζαμιν Μπρίτεν, ενώ ακόμα πιο πρόσφατα, το 1993, ο Χανς Βέρνερ Χέντσε, ένας από τους σημαντικότερους Γερμανούς συνθέτες του 20ού αιώνα, ολοκλήρωσε την 8η Συμφωνία του, της οποίας καθένα από τα τρία μέρη είναι εμπνευσμένο από ένα επεισόδιο του «Ονείρου καλοκαιριάτικης νύχτας».

Την ίδια εποχή με τον Μέντελσον, στο Παρίσι, ο Εκτόρ Μπερλιόζ δήλωνε ότι «χτυπήθηκε σαν από κεραυνό» παρακολουθώντας τις παραστάσεις περιοδεύοντος θιάσου με έργα του Αγγλου δραματουργού. Τα έντονα συναισθήματά του εξέφρασε μέσα από θυελλώδη και πληθωρική μουσική εμπνευσμένη από τον «Αμλετ», τον «Βασιλιά Λιρ», το «Πολύ κακό για το τίποτα» και βεβαίως το δράμα του Ρωμαίου και της Ιουλιέτας, με βάση το οποίο συνέθεσε μία από τις διασημότερες δραματικές συμφωνίες του 19ου αιώνα.

Βέρντι αλλά και Βάγκνερ

Νοτιότερα, στα ιταλικά εδάφη που ακόμη αγωνίζονταν για την ενοποίησή τους, ο Τζουζέπε Βέρντι επέλεγε συχνά για τις όπερές του θέματα από σημαντικά θεατρικά έργα του Ουγκό, του Σίλερ, του Σαίξπηρ και άλλων. Η ιδέα ενός «Βασιλιά Λιρ» τον απασχολούσε, αλλά τελικά δεν καρποφόρησε. Γεννήθηκαν όμως ο «Μάκβεθ», ο «Οθέλλος» και ο «Φάλσταφ», δύο σκοτεινές και αιματηρές τραγωδίες και μια ανάλαφρη, εκπληκτικής συμπύκνωσης και οικονομίας πνευματώδης κωμωδία, που βασίζεται στις «Εύθυμες κυράδες του Ουίνδσορ» και περιλαμβάνει επίσης τον μονόλογο περί τιμής από τον «Ερρίκο Δ΄». Περίπου μισόν αιώνα πριν από τον Βέρντι οι «Εύθυμες κυράδες» είχαν εμπνεύσει στον Γερμανό Οτο Νικολάι ένα κωμικό έργο, που παραμένει μέχρι σήμερα δημοφιλές στην πατρίδα του, ενώ το 1929 το ίδιο έργο παρακίνησε τον Βρετανό

Η Νάταλι Γουντ (Μαρία) και ο Ρίτσαρντ Μπέιμερ (Τόνι) στη «σκηνή του μπαλκονιού», στο «Ουέστ Σάιντ Στόρι».

Ραλφ Βον Ουίλιαμς να συνθέσει μία ακόμη όπερα. Ο «Μάκβεθ» στάθηκε επίσης αφορμή για ένα από τα διασημότερα συμφωνικά ποιήματα του Ρίχαρντ Στράους, αλλά και στον 20ό αιώνα για μία ενδιαφέρουσα όπερα από την πένα του Ελβετού Ερνέστ Μπλοκ. Ο δε «Οθέλλος» του Βέρντι έριξε άδικα σκιά στην ομότιτλη προγενέστερη όπερα του Ροσίνι, που πρωτοπαρουσιάστηκε το 1821, χρονιά της Ελληνικής Επανάστασης, και της οποίας οι αρετές έχουν έρθει στο φως κατά τις τελευταίες δεκαετίες. Στα πρώτα του βήματα και ο Ρίχαρντ Βάγκνερ στράφηκε στον Σαίξπηρ, μετασχηματίζοντας το έργο «Με το ίδιο μέτρο» στην όπερά του «Απαγόρευση του έρωτα». Σχεδόν ταυτόχρονα είδαν το φως δύο ακόμη δημοφιλείς όπερες Γάλλων συνθετών του 19ου αιώνα, «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» του Σαρλ Γκουνό και «Αμλετ» του Αμπρουάζ Τομά. Παραδόξως, ο συνθέτης δεν εμπιστεύεται τον ρόλο του νεαρού πρίγκιπα της Δανίας στο νεανικό ηχόχρωμα ενός τενόρου, αλλά στην ώριμη φωνή βαρύτονου. Το 1888 για τα εγκαίνια του Δημοτικού Θεάτρου της Αθήνας, η οποία τότε αριθμούσε περίπου 65.000 κατοίκους, επελέγη μια άλλη όπερα του Τομά, η τότε δημοφιλέστατη «Μινιόν», εμπνευσμένη από τον Γκαίτε.

Η ιστορία του Ρωμαίου και της Ιουλιέτας είναι πιθανότατα εκείνη που ενέπνευσε τους περισσότερους μουσικούς. Η «Εισαγωγή-Φαντασία» του Τσαϊκόφσκι, ο οποίος έχει συνθέσει επίσης αντίστοιχο έργο εμπνευσμένο από τον «Αμλετ», ανήκει σίγουρα στις πιο αγαπητές συμφωνικές σελίδες. Το εξίσου διάσημο ομότιτλο μπαλέτο του Προκόφιεφ δεν παρουσιάζεται μόνο σε θέατρα μπαλέτα. Η επέτειος των τετρακοσίων χρόνων από τον θάνατο του συνθέτη αποτελεί ιδανική αφορμή, αν τη χρειάζεται κάποιος, για να τα ανακαλύψει.

Αξεπέραστη παραμένει μέχρι σήμερα η ερμηνεία της Μαρίας Κάλλας ως Λαίδης Μάκβεθ στη Σκάλα του Μιλάνου το 1952 (φωτ.: Piccagliani).

Ο Μπριν Τέρφελ ως Φάλσταφ στην ομότιτλη όπερα του Βέρντι, στην Οπερα του Σαν Φρανσίσκο το 2013 (φωτ.: c. Weaver/SFO).

Επιλογέςδισκογραφίας

Η σκηνική μουσική του Μέντελσον για το «Ονειρο καλοκαιριάτικης νύχτας» ηχογραφήθηκε το 2013 υποδειγματικά από την Ορχήστρα Γκεβάντχαους της Λειψίας υπό τον Ρικάρντο Σαγί (Decca). Από τις αρκετές εξαιρετικές ερμηνείες του Σαρλ Μινς στη Συμφωνία «Ρωμαίος και Ιουλιέτα» του Μπερλιόζ, η έντονα δραματική του 1961 συνδυάζει ποιότητα και ήχο (RCA).

Απολαυστικός είναι ο «Φάλσταφ» του Βέρντι υπό τη διεύθυνση του Κλάουντιο Αμπάντο (DG, 2001) με τον Μπριν Τέρφελ στον κεντρικό ρόλο, καθώς ο Ιταλός αρχιμουσικός ισορροπεί άριστα την ανάλαφρη κωμική διάθεση, τον διάφανο λυρισμό και το δραματικό στοιχείο της όπερας. Η ερμηνεία του Μραβίνσκι παραμένει η απόλυτη αναφορά στον «Ρωμαίο και Ιουλιέτα» του Προκόφιεφ, αλλά πιο κοντά στις μέρες μας δύσκολα αντιστέκεται κανείς στην ενέργεια του Βαλέρι Γκέργκιεφ (Philips, 1991). Από τη γεμάτη οπερατικούς αστέρες υπερβολική εκδοχή του ίδιου του Μπέρνσταϊν στο «Ουέστ Σάιντ Στόρι», προτιμότερο παραμένει το πρωτότυπο σάουντρακ της ταινίας, με τη Νάταλι Γουντ, τον Τζορτζ Τσακίρη και τους υπόλοιπους πρωταγωνιστές (Sony, 1961). Η μουσική του Νάιμαν για τα «Βιβλία του Πρόσπερο» ηχογραφήθηκε από τον συνθέτη και το συγκρότημά του (Decca, 1991).

Ο Ιταλός αρχιμουσικός Κλάουντιο Αμπάντο.

Οθέλλος, ο Μαύρος της Βενετίας

Ο περιώνυμος πύργος του Οθέλλου όντως να ήταν το πραγματικό σκηνικό των όσων αριστοτεχνικά περιγράφει ο Σαίξπηρ στο έργο του «Οθέλλος, ο Μαύρος της Βενετίας». Ο Βέρντι στην περίφημη όπερά του (πρεμιέρα το 1887), που την εμπνεύστηκε από το έργο του Σαίξπηρ, ξαναέφερε στο ευρύ κοινό το νησί της Κύπρου. Μάλιστα, στην πρώτη πράξη ο Ιάγος λέει στον αγαθό Κάσσιο «Κοίτα: Σήμερα όλη η Κύπρος χαίρει, είναι μία βραδιά χαράς». Πρόσφατα αναστηλώθηκε ο πύργος του Οθέλλου, όπου ο Σαίξπηρ τοποθέτησε μέρος του έργου του. Πρόκειται για τμήμα των οχυρώσεων του κάστρου της Αμμοχώστου και είναι ένα τετράγωνο κτίσμα με τέσσερις πύργους στις γωνίες του, έχοντας ξεχωριστή τάφρο από το υπόλοιπο κάστρο. Η αρχική μορφή του κτηρίου χρονολογείται από τον 14ο αιώνα και αρχικά είχε και δεύτερο όροφο, ο οποίος όμως αφαιρέθηκε το 1492. Πάνω από την πύλη βρίσκεται εντοιχισμένη μαρμάρινη πλάκα με τον βενετσιάνικο φτερωτό λέοντα του Αγίου Μάρκου και με επιγραφή που σημειώνει το όνομα του κυβερνήτη της Αμμοχώστου και αναστηλωτή του πύργου Nicolo Foscarini. Στην κύρια αίθουσα του πύργου σώζονται τα οικόσημα του Βασιλείου της Ιερουσαλήμ. Από το κάστρο αυτό ξεκινούσε ο λιμενοβραχίονας που προστάτευε το λιμάνι, κλείνοντάς το με αλυσίδα.

Ο πύργος αναστηλώθηκε με μέριμνα της Δικοινοτικής Τεχνικής Επιτροπής για την Πολιτιστική Κληρονομιά και οι εργασίες χρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με το Αναπτυξιακό Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών (UNDP), με συνολικό κόστος των εργασιών πέραν του ενός εκατομμυρίου ευρώ.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

TEXNES-05 BIBLIO_Master_cy 06/05/16 14:13 Page 5

Ο γεροπαραμυθάς Βερν, στα Εξάρχεια

Οι περιπέτειες του πολυμεταφρασμένου συγγραφέα στην Ελλάδα και η κάρτα που έστειλε σε Ελληνίδα αναγνώστριά του

Γράφει ο **ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

Ο Ιούλιος Βερν, δεν κατάφερε ποτέ να επισκεφθεί την Ελλάδα. Και όμως έγραψε «Το Αιγαίο στις φλόγες», όπου ένας φανταστικός ήρωάς του, ο Νικόλας Στάρκος, είναι Μανιάτης, από το Οίτυλο. Και ακόμα, στο «Είκοσι χιλιάδες λεύγες υπό την θάλασσαν» κάνει λόγο και για την Κρητική Επανάσταση του 1866. Βεβαίως, οι τύχες του έργου του στην Ελλάδα και στην ελληνική γλώσσα ήταν και εξακολουθούν, παρά τους συρμούς, να είναι λαμπρές, όπως άλλωστε σε όλον τον κόσμο, όπου κρατά την τέταρτη θέση του πιο πολυμεταφρασμένου συγγραφέα.

Ο Βερν αποδίδεται στη γλώσσα μας ήδη από το τέλος του 19ου αιώνα και ανάμεσα στους πρώτους μεταφραστές του, αν όχι ο πρώτος, είναι ο Γρηγόριος Ξενόπουλος, που μετέφραζε κείμενά του στο περιοδικό «Η Διάπλασις των Παίδων». Από τους πρώτους μεταφραστές του είναι και ο Παναγιώτης Ι. Φέρμπος που μετέφερε στα ελληνικά τουλάχιστον πέντε από τη σειρά «εξαιρετικά ταξίδια» του Βερν, τα «Ρωβύρος ο κατακτητής», «Ο Σάνσελλορ», «Σχολή των Ροβινσώνων», «Ο Λαχνός» και «Μεσημβρινός Αστήρ».

Του τα παρήγγειλε ο Θησεύς Κ. Λιβέριος, ο οποίος έγινε εκδότης ακριβώς επειδή ενθουσιάστηκε από κείμενα του μεγάλου Γάλλου προφήτη των καιρών μας. Μάλιστα είχε φροντίσει και έλαβε από τον Γάλλο εκδότη Πιερ – Ζιλ Ετζέλ όχι μόνο τα δικαιώματα του κειμένου, αλλά και αντίγραφα των κλισέ με τα σχέδια. Προχώρησε σε πολυτελείς εκδόσεις, με βάση τα τυποτεχνικά δεδομένα των εκδόσεων του Ετζέλ, και... φαλίρισε. Την ίδια περίπου εποχή ή μάλλον μερικά χρόνια αργότερα, υπάρχει και μία γαλλομαθής αναγνώστρια του Βερν στην Αθήνα. Ασφαλώς δεν θα είναι η μόνη, αλλά πάντως θα είναι από τις λίγες που μιλούν τη γλώσσα του και μάλλον τον διαβάζουν στο πρωτότυπο. Πρόκειται για την Ευδοξία Βαρδατζίδη (αν μεταγράφω σωστά το όνομά της) κάτοικο της οδού Οικονόμου στα Εξάρχεια, η οποία τολμά και στέλνει, το 1899, γράμμα στον ήδη παγκοσμίως διάσημο Γάλλο συγγραφέα.

Και ο Ιούλιος Βερν, τότε 68 ετών, αποτραβηγμένος στην Αμιένη, την πόλη της συζύγου του, απαντά στην αναγνώστριά του με μία κάρτα, όπου γράφει τα ακόλουθα:

«Δεσποινίς μου, στην τόσο γοητευτική επιστολή σας απαντώ με την αποστολή αυτής της κάρτας· όμως οι λίγες γραμμές τις οποίες χαράσσω σ' αυτή τη γαλλική γλώσσα που εσείς τόσο καλά γράφετε, σας μεταδίδουν όλες τις ευχαριστίες και την έντονη συμπάθεια του γεροπαραμυθά Ιουλίου Βερν.

Αμιένη, 22 Μαΐου 99».

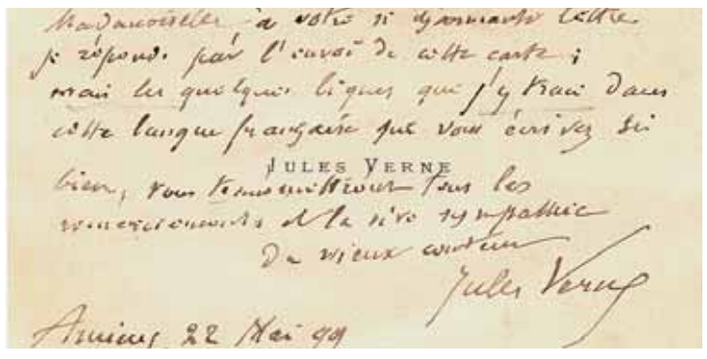

Το γράμμα που έστειλε ο Ιούλιος Βερν, το 1899, στην Ευδοξία Βαρδατζίδη, κάτοικο της οδού Οικονόμου στα Εξάρχεια. Ο γνωστός συγγραφέας αποδίδεται στα ελληνικά ήδη από το τέλος του 19ου αιώνα. Και παρόλο που δεν κατάφερε ποτέ να επισκεφθεί την Ελλάδα, έγραψε «Το Αιγαίο στις φλόγες», όπου ένας φανταστικός ήρωάς του, ο Νικόλας Στάρκος, είναι Μανιάτης, από το Οίτυλο.

Το κείμενο του Βερν στο πρωτότυπό του έχει ως εξής:

«Mademoiselle à votre si charmante lettre je réponds par l' envoi de cette carte; mais les quelques lignes que j' y trace dans cette langue française que vous écrivez si bien, vous trasmettrons tous les remerciements et la vive sympathie du vieux conteur Jules Verne

Amiens, 22 Mai 99».

Η κάρτα και ο ταχυδρομικός φάκελος έχουν –ως εκ τύχης– περιέλθει στην κατοχή μου. Η κάρτα έχει διαστάσεις 9,6x5,7 εκατοστά και ο φάκελος 11,2x 7,3. Στον φάκελο, ο οποίος είναι ανοιγμένος στην κάτω πλευρά με χαρτοκόπτη ή άλλο σχετικό όργανο, αναγράφεται μόνο η διεύθυνση της παραλήπτριας: «Mademoiselle Eudoxie Vardadjides / rue Economе, 20 / Athénes / Gréce».

Οι δύο ταχυδρομικές σφραγίδες έχουν τα στοιχεία: «AMIENS / SOMME /12E 22 MAI 99» και φέρουν γραμματόσημο των 15 centimes του γαλλικού φράγκου, χρώματος γαλάζιου, με παράσταση της Ειρήνης και του Εμπορίου. Έτσι, ταχυδρομικώς, έφτασε στα Εξάρχεια στο όνομα Ευδοξία Βαρδατζίδη το 1899 ο γεροπαραμυθάς (vieux conteur) Ιούλιος Βερν.

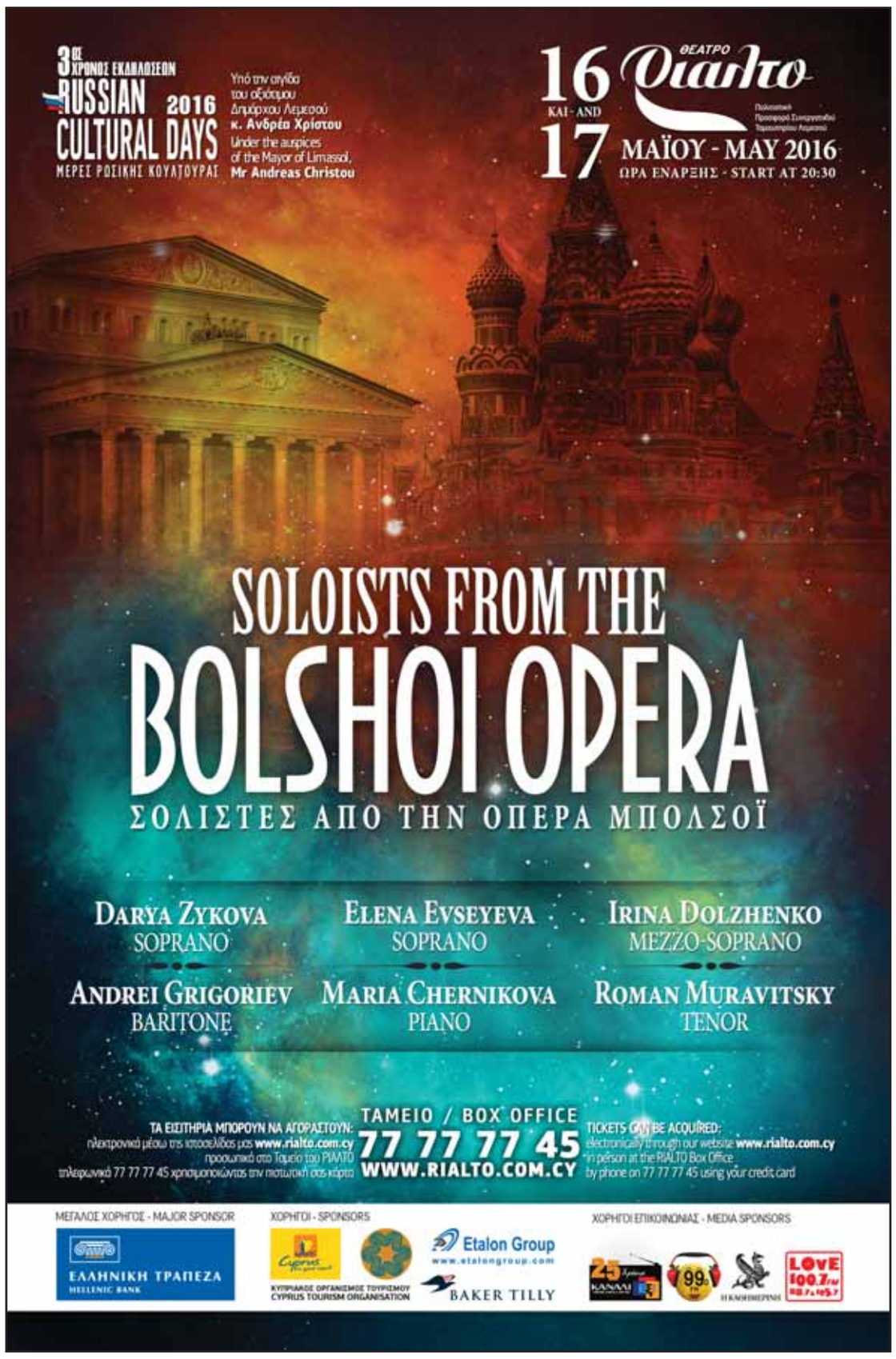

TEXNES-06 VIVLIO_Master_cy 06/05/16 14:14 Page 6

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ / *Του* **ΔΙΟΝΥΣΗ Π. ΣΙΜΟΠΟΥΛΟΥ**

Ο «πατέρας» της Αστρονομίας

Είναι ενδιαφέρον να παρατηρήσει κανείς ότι ο μήνας Μάιος συνδέεται με διάφορους τρόπους με τον Μέγα Κωνσταντίνο. Πρώτα απ' όλα, η μνήμη του γιορτάζεται στις 21 του μήνα· δέκα ημέρες νωρίτερα εορτάζονται τα εγκαίνια της πόλης που φέρει το όνομά του («Γενέθλιον της Κωνσταντινουπόλεως», 330 μ.Χ.), ενώ στις 29 του μήνα δεν μπορούμε να ξεχάσουμε ποτέ την Αλωσή της (1453). Οταν ο Κωνσταντίνος, το 324, αποφάσισε να μεταφέρει την πρωτεύουσα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας στη θέση του αρχαίου Βυζαντίου, ήταν και πάλι ο ίδιος ο οποίος, σύμφωνα με την παράδοση, κρατώντας ένα ακόντιο χάραξε τα σύνορα της πόλης, που όμως φάνηκαν πολύ μεγάλα στους συμβούλους του. Γι' αυτό τον ρώτησαν πόσο θα προχωρήσει ακόμη, και εκείνος τους απάντησε: «Θα προχωρήσω μέχρις ότου σταματήσει αυτός που προχωρεί μπροστά μου». Τον Μάιο της επόμενης χρονιάς ο Μέγας Κωνσταντίνος συγκάλεσε στη Νίκαια της Βιθυνίας την Α΄ Οικουμενική Σύνοδο της χριστιανοσύνης για να διευθετήσει, μεταξύ των άλλων, και τον τρόπο προσδιορισμού του χριστιανικού Πάσχα με βάση την πρώτη Εαρινή Πανσέληνο. Δύο δηλαδή θέματα (Σελήνη και ισημερίες) για τα οποία προσέφεραν τα μέγιστα οι κατοπινές μελέτες του Ιππαρχου, ο οποίος 515 έτη νωρίτερα είχε γεννηθεί στην ίδια εκείνη πόλη της Μικράς Ασίας.

Ο Ιππαρχος δημιούργησε τον πρώτο κατάλογο των 48 γνωστών στην αρχαιότητα αστερισμών με την ακριβή θέση 1.022 άστρων.

Από τη γενέθλια πόλη του έλαβε το όνομα Ιππαρχος ο Νικαεύς, αν και είναι περισσότερο γνωστός ως Ιππαρχος ο Ρόδιος, αφού, σύμφωνα με πολλούς ερευνητές, έζησε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στη Ρόδο, όπου έκανε και τις περισσότερες παρατηρήσεις του. Παρ' όλα αυτά, μερικά από τα πιο παραγωγικά του χρόνια τα πέρασε ως διευθυντής του αστεροσκοπείου του Μουσείου της Αλεξάνδρειας. Στην περίφημη εκείνη πόλη του Αλεξάνδρου, ο Ιππαρχος δημιούργησε τον πρώτο κατάλογο των 48 γνωστών στην αρχαιότητα αστερισμών με την ακριβή θέση 1.022 άστρων που διασώζεται στο βιβλίο του Πτολεμαίου «Μαθηματική Σύνταξις» (Αλμαγέστη). Για τη δημιουργία του καταλόγου του ο Ιππαρχος «…εφηύρε τα κατάλληλα όργανα για τον ορισμό της θέσης του κάθε άστρου έτσι ώστε από τη θέση και από το μέγεθός τους να αναγνωρίζονται εύκολα και, εάν κάποιο απ' αυτά εξαφανιζόταν ή κάποιο νέο εμφανιζόταν ή ορισμένα απ' αυτά μετακινούνταν ή εάν η λάμψη μερικών άλλαζε, να γίνεται άμεσα αντιληπτό, μ' αυτόν τον τρόπο άφησε στην ανθρωπότητα τον ουρανό ολόκληρο ως κληρονομιά», όπως μας αναφέρει ο Πλίνιος.

Είχαν ήδη περάσει 180 έτη από τον θάνατο του ιδρυτή της μεγάλης πόλης και ο Ιππαρχος θα περνούσε 20 συνολικά χρόνια στην ίδια θέση που του έδινε την ευκαιρία να μελετήσει με προσοχή όλες τις πληροφορίες που ήσαν συγκεντρωμένες στη Μεγάλη Αλεξανδρινή Βιβλιοθήκη από προηγούμενους ερευνητές. Παρατηρήσεις και έρευνες από τους Βαβυλωνίους έως τον Μέτωνα, και από τον Αρίσταρχο έως τον Αρίστυλλο και τον Τιμόχαρη. Με βάση τις δικές του παρατηρήσεις και τις μετρήσεις που βρήκε στο αρχείο του αστεροσκοπείου, ανακάλυψε ότι τα άστρα μετακινούνται από τη θέση τους κατά 1/72 της μοίρας κάθε χρόνο! Με τις συγκριτικές του, δηλαδή, παρατηρήσεις ο Ιππαρχος (αστρονόμος, μαθηματικός και γεωγράφος) είχε ανακαλύψει τη «μετάπτωση των ισημεριών»!

Για να γίνει κατανοητό το μέγεθος της ανακάλυψης αυτής, αρκεί να επισημάνουμε ότι το φαινόμενο αυτό οφείλεται σε μια απειροελάχιστη κυκλική κίνηση του άξονα της Γης (που περιστρέφεται σαν μια σβούρα η οποία είναι έτοιμη να πέσει), η οποία χρειάζεται 25.770 χρόνια περίπου για να ολοκληρωθεί! Πράγμα που σημαίνει ότι, με την πάροδο των αιώνων, αλλάζει σιγά σιγά και το άστρο που σημαδεύει τον Βόρειο Ουράνιο Πόλο. Γιατί άλλος είναι σήμερα ο «Πολικός Αστέρας» που βλέπουμε στον ουρανό (άλφα Μικρής Αρκτου), άλλος ήταν ο Πολικός πριν από 5.000 χρόνια (άλφα Δράκοντα) και άλλος θα είναι ο Πολικός σε 12.000 χρόνια (άλφα Λύρας). Και όμως η ανακάλυψη αυτή δεν ήταν παρά ένα μόνο από τα δεκάδες παρόμοια επιτεύγματα που δικαίως έδωσαν στον Ιππαρχο τις προσωνυμίες του «πρίγκιπα της παρατήρησης» και του «θεμελιωτή της τριγωνομετρίας» και αναμφιβόλως επάξια τον τίτλο του «πατέρα της αστρονομίας».

Χάρη στην υπομονή και την οξυδέρκειά του, ο Ιππαρχος υπολόγισε επακριβώς τη διάμετρο της Σελήνης και την κυμαινόμενη απόστασή της από τη Γη, προσδιόρισε τη θέση του περιγείου και του απογείου του Ηλιου, υπολόγισε επακριβώς τη διάρκεια του ηλιακού και αστρικού έτους (επιτρέποντας έτσι στον Σωσιγένη να δημιουργήσει 100 χρόνια αργότερα το Ιουλιανό Ημερολόγιο), υπολόγισε επακριβώς τη λόξωση της εκλειπτικής (κλίση του γήινου άξονα), ενώ απέδειξε επίσης και την ανισότητα της διάρκειας των εποχών. Επιπλέον αυτών, βελτίωσε τα ήδη υπάρχοντα όργανα των αστρονομικών παρατηρήσεων και επινόησε πολλά νέα, μεταξύ των οποίων τη στερεά σφαίρα, τη διόπτρα (ένα όργανο μέτρησης μικρών γωνιών) και τον αστρολάβο, επίπεδο και σφαιρικό, που αποτέλεσε το σημαντικότερο όργανο ουρανίων παρατηρήσεων μέχρι την εφεύρεση του τηλεσκοπίου, 1.800 χρόνια αργότερα, αν και χρησιμοποιούνταν ευρέως μέχρι και τον 19ο αιώνα. Τελικά το 120 π.Χ., ο Ιππαρχος, ο γιος του Διονυσίου, πέρασε στην αθανασία εκεί απ' όπου φαίνεται ότι έκανε και τις περισσότερες αστρικές του παρατηρήσεις: την παραλία της αγαπημένης του Ρόδου.

Ο Διονύσης Π. Σιμόπουλος είναι επίτιμος διευθυντής του Ευγενιδείου Πλανηταρίου.

ΚΡΙΤΙΚΗ / *Της* **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΧΙΝΑ**

Στη μέγγενη της εξουσίας

ΜΕΣΑ ΣΕΛΙΜΟΒΙΤΣ
Ο δερβίσης και ο θάνατος
μτφρ.: Λεωνίδας Χατζηπροδρομίδης
εκδ. Επίκεντρο, **σελ.** 480

Ο άνθρωπος αντιμέτωπος με την εξουσία: αυτό είναι το θέμα του συγκλονιστικού βιβλίου του Γιουγκοσλάβου συγγραφέα Μέσα Σελίμοβιτς, που γράφτηκε τη δεκαετία του '60 και παρά λίγο να του χαρίσει το Νομπέλ. Ή αλλιώς το πώς μπορεί ένας ευφυής, σκεπτόμενος άνθρωπος να αλλοτριωθεί σταδιακά και να παραδοθεί ολοκληρωτικά σ' ένα μηχανισμό που τον ακυρώνει ως ηθικό ον. Ο ήρωας του έργου, ο δερβίσης Αχμέτ Νουρουντίν, παγιδευμένος στη μέγγενη της εξουσίας, ενεός απέναντι στη δύναμή της, περίτρομος απέναντι στα τερτίπια της, αλλά και προσκολλημένος στη σαγήνη της, προδίδει τον αδελφό του, προδίδει τον φίλο του, προδίδει τον ίδιο του τον εαυτό. Αδυνατεί να αναδιεκδικήσει την αυτεξουσιότητά του, εγκαταλείπεται στη στενότητα του πνεύματος, στη συναισθηματική δειλία. Στη ρίζα του μυθιστορήματος βρίσκεται η πάλη του ίδιου του συγγραφέα με το αίσθημα της ενοχής που τον ταλάνισε μετά την εκτέλεση του αδελφού του από τους κομμουνιστές συντρόφους του και τη δική του αδυναμία να αποκολληθεί από το Κόμμα. Στην εισαγωγή του, ο χαλκέντερος μεταφραστής Λεωνίδας Χατζηπροδρομίδης παραθέτει ένα απόσπασμα από τις «Αναμνήσεις» του Μέσα Σελίμοβιτς, απολύτως χαρακτηριστικό της ηθικής συντριβής του συγγραφέα, όταν, λίγες μόλις ημέρες μετά τον θάνατο του αδελφού του, δέχθηκε να μιλήσει σε κομματική εκδήλωση σαν να μην είχε συμβεί τίποτα: «Θέλω να ξεχάσω ότι ήθελα να μιλήσω, ότι μπόρεσα, ότι είχα δυνάμεις να μιλήσω, ότι δεν αντέδρασα σαν άνθρωπος, δεν εξεγέρθηκα σαν αδελφός εναντίον της αφύσικης υποχρέωσης που επέβαλλα στον εαυτό μου».

«Ο δερβίσης και ο θάνατος» εκτυλίσσεται σε μια μικρή γωνιά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, μάλλον τον 17ο αιώνα – αλλά ο αναγνώστης μένει μετέωρος στη χρονική αοριστία, παρότι ένα αόρατο ρολόι χτυπάει πότε πότε τα λεπτά, σαν να μετράει τους σπασμούς της συνείδησης του κεντρικού ήρωα. Η πόλη όπου τοποθετείται η δράση παραμένει πεισματικά ανώνυμη· τα πρόσωπα τις περισσότερες φορές δεν έχουν ονόματα, μόνο ιδιότητες, είναι ο βαλής, ο καδής, ο μουφτής, ο μουλάς, ο ντεφτερντάρ· τους ορίζει, δηλαδή, μονάχα η θέση τους στην ιεραρχία, ο ρόλος. Ακόμη και η πίστη στο Ισλάμ τρεμοπαίζει στο βιβλίο, μολονότι οι δερβίσηδες αντιπροσωπεύουν την πιο ισχυρή, σοβαρή και αγνή θρησκευτική τάξη του Ισλάμ. Ο τεκές δεν είναι ασφαλές καταφύγιο. Οι τρόφιμοί του είναι άρρωστοι ή καθάρματα ή τόσο ανυπόστατοι ηθικά, που η άσκηση των θρησκευτικών τους καθηκόντων δεν συνεπάγεται ευλάβεια· αντίθετα, αποπνέει υποκρισία, γίνεται μηχανικά, πέρα από το νόημα. Η διακυβέρνηση της πόλης, ολόκληρης της αυτοκρατορίας, είναι διεφθαρμένη, χωρίς αρχές, παρά την πανταχού παρουσία ισλαμικών δομών και κανόνων. Και το ίδιο το ιερό κείμενο του Ισλάμ, το Κοράνι, ένας στίχος του οποίου ανοίγει κάθε κεφάλαιο, είναι θολό, καθώς τα μότο παρατίθενται ελαφρώς παρεφθαρμένα, απεκδυόμενα την ισχύ ακριβούς παραπομπής. Ολα αυτά δημιουργούν μια αδιάπτωτη αίσθηση πνευματικής αμφισημίας, σύγχυσης και συμβιβασμού. Κάθε στοιχείο του βιβλίου, χρόνος, σκηνικό, χαρακτήρες, υπαινιγμοί, υπογραμμίζει τον μετεωρισμό της ασθενούς συνείδησης, της συρρικνωμένης ψυχής του Νουρουντίν.

Το βιβλίο είναι ένας μακρόσυρτος ηθικός και φιλοσοφικός στοχασμός, διάστικτος από αναδρομές στο παρελθόν – μια εξαιρετικά εκλεπτυσμένη εκδοχή του εσωτερικού μονολόγου. Διάλογοι αραιοί και διεσπαρμένοι, δομή σφιχτή, κλειστή και κατ' εξοχήν ποιητική, αινιγματικός λυρισμός, πολυσήμαντη γλώσσα, μια νωπογραφία της μουσουλμανικής Βοσνίας δοσμένη σε τόνους μουντούς, ενίοτε αποκαλυψιακούς.

Ενα μακρύ κυκλικό ποίημα είναι «Ο δερβίσης και ο θάνατος», ένας λογοτεχνικός ουροβόρος όφις, όπου το απογυμνωμένο, έρημο, μελαγχολικό τέλος συναντιέται με την αρχή, όχι μόνο επειδή η κατακλείδα είναι το ίδιο απόσπασμα από το Κοράνι με το οποίο ξεκινάει το βιβλίο, αλλά και επειδή ο άνθρωπος, είτε ζωντανός, όπως στην αρχή, είτε μελλοθάνατος, όπως ο Νουρουντίν στο τέλος, «είναι πάντα σε απώλεια».

500 ΛΕΞΕΙΣ

ΜΕ ΤΟΝ **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΕΧΑΓΙΑ**

Ο Παναγιώτης Κεχαγιάς γεννήθηκε το 1978 στην Αθήνα. Το πρώτο του βιβλίο, «Τελευταία προειδοποίηση», μόλις κυκλοφόρησε από τις Εκδόσεις Αντίποδες.

Ποια βιβλία έχετε αυτόν τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας;
Το «Lookout Cartridge» του Joseph McElroy. Επειδή δεν προσφέρεται για γρήγορο διάβασμα, στα διαλείμματα διαβάζω το «The Angel Esmeralda: Nine Stories» του Ντον Ντελίλο.
Ποιος ήρωας λογοτεχνίας θα θέλατε να είστε και γιατί;
Στη σελ. 446 του «Μέισον και Ντίξον» ένα σπίτι στα όρια μεταξύ δύο πολιτειών διχοτομείται από τη γραμμή Μέισον-Ντίξον. Θα ήθελα να είμαι ο ιδιοκτήτης αυτού του σπιτιού. Το ότι δεν εμφανίζεται καν βεβαιώνει ότι θα έχει μια λίγο έως πολύ ευτυχισμένη ζωή. Οι ιστορίες προκαλούν ανήκεστες βλάβες στους ήρωές τους. Καλύτερα κανείς να απέχει.
Με ποιον συγγραφέα θα θέλατε να δειπνήσετε;
Οι άνθρωποι που γράφουν φημίζονται για τον νευρωτισμό και τον εγωκεντρισμό τους. Δεν είναι ιδιαίτερα ευχάριστη παρέα, αν κρίνω από αυτά που περνάω όταν τρώω μόνος μου. Παρ' όλα αυτά, αν μπορείτε να μου κανονίσετε ένα δείπνο με τον Τόμας Πίντσον, θα σας ήμουν ευγνώμων.
Ποιο ήταν το τελευταίο βιβλίο που σας έκανε να θυμώσετε;
«Swimming with Sharks» του Joris Luyendijk.
Και το τελευταίο που σας συγκίνησε;
Η «Νυχτερινή βάρδια του καλλιγράφου» της Μαρίας Ξυλούρη.
Ποιο κλασικό βιβλίο δεν έχετε διαβάσει και ντρέπεστε γι' αυτό;
«Οδυσσέας», ανάμεσα σε αμέτρητα άλλα, αλλά ας μη δώσουμε συνέχεια. Δεν θέλω να βλάψω την εικόνα του φερέλπιδος που προσπαθώ να χτίσω.
Τι κόσμος κρύβεται πίσω από την «Τελευταία προειδοποίηση»;
Δεν θα χρησιμοποιούσα τη λέξη «κόσμος» για ένα τόσο μικρό βιβλίο. Στην καλύτερη περίπτωση αυτό που παραμονεύει πίσω από το ικτερικό εξώφυλλό του είναι ένα περιορισμένο σύστημα διαδρόμων που θα μπορούσε να χωρέσει σ' ένα δωμάτιο. Ηθελα να κατασκευάσω τον μικρότερο λαβύρινθο στον κόσμο.
Ο κύριος Γκλας, που διασχίζει ολομόναχος μια καινούργια Αμερική, ποιος ακριβώς είναι;
Είναι ο ήρωας της μεγαλύτερης μοναχικής πορείας στην ιστορία της Αμερικής και, σε αυτό το διήγημα τουλάχιστον, ο τελευταίος μάρτυρας μιας ανέγγιχτης και καινούριας ηπείρου, της ύστατης ευκαιρίας που είχαμε ως πολιτισμός να δομήσουμε μια κοινωνία που επιτέλους να λειτουργεί αντί να κατευθύνεται με όλο και μεγαλύτερη ταχύτητα προς την καταστροφή.
Εχετε fb, twitter κ.λπ.; Εάν ναι, εμποδίζουν ή εμπλουτίζουν το γράψιμο και το διάβασμα;
Εχω Facebook και το χρησιμοποιώ αρκετά, αλλά όσο γράφω με την παρούσα μέθοδο (δηλαδή μακριά από οθόνες κάθε είδους) η παραγωγή δεν επηρεάζεται. Οσον αφορά το Twitter, κάθε φορά που το ανοίγω για να διαβάσω κανένα tweet, ένα βιβλίο μού αποσπά την προσοχή, το ανοίγω, και ξεχνάω όλα όσα δεν περιέχονται σε αυτό.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΔΟΚΙΜΙΟ
GIORGIO AGAMBEN
Πιλάτος και Ιησούς
μτφρ.: Δέσποινα Λαμπαδά
εκδ. του Εικοστού Πρώτου, **σελ.** 76

Η δίκη του Ιησού είναι από τα σημεία-κλειδιά στην ιστορία της ανθρωπότητας όπου η αιωνιότητα συναντάται με την Ιστορία σε μιαν αποφασιστική στιγμή. Ο Ιησούς, το βασίλειο του οποίου δεν είναι του κόσμου τούτου, δέχτηκε να τεθεί στην κρίση ενός δικαστή, του Πιλάτου, που αρνείται να τον δικάσει. Τι είναι όμως μια δίκη χωρίς κρίση; Και τι σημαίνει πως τη διαδέχθηκε μια θανατική ποινή χωρίς καταδίκη; Ισως ότι αυτός που ήλθε στον κόσμο για να τον σώσει, και όχι για να τον κρίνει, πρέπει να υποστεί μια δίκη χωρίς κρίση…

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ
JACQUES LE GOFF
Ο Μεσαίωνας και το χρήμα
μτφρ.: Δέσποινα Λαμπαδά
εκδ. του Εικοστού Πρώτου, **σελ.** 264

Το χρήμα δεν υπήρξε από τους πρωταγωνιστές της μεσαιωνικής εποχής ούτε σε ό,τι αφορά την οικονομία ούτε την πολιτική ούτε την ψυχολογία και την ηθική. Είναι όμως μια πραγματικότητα που η μεσαιωνική κοινωνία αναγκάζεται να υπολογίζει όλο και περισσότερο βάσει των όρων που έθετε η Εκκλησία, έως να καταλάβει την κυρίαρχη θέση που άρχισε να λαμβάνει από τον 16ο αι. και μετά. Κληρονόμος των καλύτερων παραδόσεων της περιώνυμης Σχολής των Annales, ο Jacques Le Goff εκθέτει τη σκέψη της Ευρώπης γύρω από τα δάνεια και τους τόκους.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΚΟΤΖΙΑ

ΠΑΡΑΔΟΣΗ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ
Δημοτικά τραγουδάκια εθνικά μαζευμένα από τους τραγουδιστάδες εις το Ληξούρι (Κεφαλληνία - Επαρχία Πάλης) τους 1842
Επιμέλεια: Γιάν. Παπακώστας, Παν. Μπουκάλας
εκδ. Αγρα, **σελ.** 214

Εξαιρετική η δουλειά των επιμελητών στην έκδοση της Συλλογής Λασκαράτου. Ο Γ. Παπακώστας καταγράφει την πορεία του ανώνυμου χειρογράφου, για να αποκαλυφθεί ο συλλογέας, ο Ανδ. Λασκαράτος (1811-1901). Ο Λασκαράτος, όπως σημειώνει ο Π. Μπουκάλας, ήταν ο πρώτος λογοτέχνης που συγκέντρωσε δημοτικά ποιήματα. Συγκεντρώνει τσακίσματα, όπως και δίστιχα και μονόστιχα γνωμικά, που διαθέτουν ρυθμό και παιδαγωγική αξία…

ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΑ
Χαιρετισμός στον Κώστα Ε. Τσιρόπουλο
Επιμέλεια: Δημήτρης Αγγελής, Virginia Lopez Recio, Κώστας Θ. Ριζάκης
εκδ. Φρέαρ, **σελ.** 248

Στον τόμο περιλαμβάνονται κείμενα φίλων και συνεργατών του συγγραφέα, δοκιμιογράφου, ποιητή, μεταφραστή και εκδότη Κ. Τσιρόπουλου, μια παλαιά συνέντευξή του, ένα θεατρικό έργο του, αποσπάσματα από το μυθιστόρημά του «Σκύλλα και Χάρυβδις» (1990). Ιδρυτής της «Ευθύνης» (1961) και των «Εκδόσεων των Φίλων», με έδρα το βιβλιοπωλείο της στοάς στην Πανεπιστημίου 10, όπου συναντούσε συγγραφείς και καλλιτέχνες, πρόβαλε το έργο ποιητών και συγγραφέων. Ενδεικτικά: Φ. Κόντογλου, Γ. Βιζυηνός, Α. Τερζάκης, Γ. Θεοτοκάς κ.ά.

ΧΡΥΣΑ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΟΥΣΙΚΗ
ΜΑΡΙΑ ΜΑΡΚΟΥΛΗ
David Bowie. Αναζητώντας τον Starman
εκδ. Fairead, **σελ.** 80

Η Μαρία Μαρκουλή έγραφε στα «Νέα» μερικά από τα πιο φρέσκα και ζωντανά κείμενα περί μουσικής, ήταν μια έγκυρη φωνή με κριτήριο και πένα. Το θετικό είναι ότι συνέχισε να γράφει και κατά τη «μετα-Τα Νέα» εποχή, εκδίδοντας μουσικές μονογραφίες, δημοσιεύοντας διηγήματα ή στήνοντας ιντερνετικά πρότζεκτ. Εδώ, βάζει όλη της την τέχνη για να σκιαγραφήσει με αφηγηματικό οίστρο τον Ντέιβιντ Μπόουι. Στο βάθος, μέσα από έναν προσωπικό τόνο κι εκμεταλλευόμενη δημιουργικά τους «διαστημικούς» κόσμους του Μπόουι, προσπαθεί να εξιχνιάσει το αίνιγμα πίσω από αυτό το φαινόμενο…

ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ

TEXNES-07 MATIES_Master_cy 06/05/16 14:15 Page 7

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

REUTERS / JOSE CABEZAS

ΚΙΤΟ

Για τους σεισμούς του Ισημερινού

Ο Ιάπωνας αρχιτέκτων Shigeru Ban, κάτοχος του βραβείου Pritzker, απευθύνθηκε στο ακροατήριο στη διάρκεια της Μπιενάλε Αρχιτεκτονικής που διεξήχθη στο Κίτο, την πρωτεύουσα του Ισημερινού. Ο Ban επισκέφθηκε τις πληγείσες πόλεις από τον σεισμό της 16ης Απριλίου και προσφέρθηκε να παρουσιάσει τις δικές του προτάσεις και μελέτες για την ανοικοδόμησή τους.

EPA / JIM HOLLANDER

ΒΕΡΣΑΛΛΙΕΣ

Θερινό πρότζεκτ στα ανάκτορα

Ο Δανός καλλιτέχνης Olafur Eliasson παραχώρησε συνέντευξη Τύπου στο Παρίσι, στη διάρκεια της οποίας παρουσίασε το επόμενο φιλόδοξο σχέδιό του. Υποσχέθηκε να μετατρέψει τους επισκέπτες στα ανάκτορα των Βερσαλλιών σε εξερευνητές, προσκαλώντας τους να συμμετάσχουν ανταποκρινόμενοι στην καλλιτεχνική πρόκληση ενός θερινού πρότζεκτ στους κήπους των ανακτόρων.

AFP / MEHDI FEDOUACH

ΚΑΛΙΦΟΡΝΙΑ

Η φωνή της Κάρι Αντεργουντ

Από τις σταρ της κάντρι μουσικής σκηνής που έχει τεράστιο κοινό στις Ηνωμένες Πολιτείες, η 33χρονη Κάρι Αντεργουντ ανήκει στους τραγουδιστές εκείνους που έχουν απευθυνθεί και σε ευρύτερο κοινό, και μάλιστα διεθνώς. Η πρόσφατη εμφάνισή της στο Φεστιβάλ Κάντρι Μουσικής στο Ιντιο της Καλιφόρνιας επιβεβαίωσε την κλάση της και την ηγεμονία της στο είδος.

SMITHSONIAN

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

Η μόδα την εποχή της τεχνολογίας

Η αποθέωση της φιλαρέσκειας και η χαρά των φωτογράφων ήταν το καθιερωμένο Met Gala στο Μετροπόλιταν Μουσείο της Νέας Υόρκης, που ήταν και το «κλειστό» φιλανθρωπικό άνοιγμα της νέας περίφημης έκθεσης στο Costume Institute του Μουσείου. Η έκθεση έχει θέμα «Manus x Machina: Fashion in an Age of Technology», δηλαδή το χειροποίητο και έτοιμο ένδυμα υψηλής ραπτικής την εποχή της τεχνολογίας. Είναι μια πολυσύνθετη έκθεση που θέτει ένα μεγάλο ζήτημα, καθώς ο χώρος της μόδας επηρεάζεται και αυτός άμεσα από τη νέα τεχνολογία. Στη φωτογραφία, δεσπόζει μία δημιουργία του Καρλ Λάγκερφελντ για τον οίκο Σανέλ. Είναι ένα εντυπωσιακό νυφικό φόρεμα από την κολεξιόν του φθινόπωρο-χειμώνας 2014/15, που έχει πάρει και αυτή θέση στην ιστορία της μόδας και της υψηλής ραπτικής. Η έκθεση είναι μια σύνοψη της μόδας και των μεγάλων αλλαγών από το 1900 έως τις μέρες μας και θα παραμείνει ανοικτή έως τις 14 Αυγούστου.

ΠΑΡΙΣΙ

Παιχνίδια φωτός

Αυτή η εντυπωσιακή όψη του Fondation Louis Vuitton στο Παρίσι κυριαρχείται από ένα σύγχρονο και εφήμερο έργο τέχνης από τον Γάλλο καλλιτέχνη Daniel Buren. Το έργο έχει τίτλο «Παρατηρητήριο φωτός» και αποτελεί πλέον ένα επιπλέον δέλεαρ για να δει κανείς από κοντά το πρόσφατο απόκτημα της γαλλικής πρωτεύουσας. Το εντυπωσιακό κτίριο σχεδιάστηκε από τον διάσημο Καναδό αρχιτέκτονα Φρανκ Γκέρι και αποτελείται από 3.600 κομμάτια γυαλιού, τα οποία προσφέρονται επί σκοπώ για τολμηρές εικαστικές παρεμβάσεις, όπως αυτή του Daniel Buren.

REUTERS

EPA / ETTORE FERRARI

ΝΟΡΦΟΛΚ

Η μικρή Σάρλοτ ενός έτους

Η πριγκίπισσα Σάρλοτ του Κέμπριτζ έχει γοητεύσει τους Βρετανούς με τη σχέση που αναπτύσσει σταδιακά με τον φακό. Τη νέα σειρά πορτρέτων της την έβγαλε η μητέρα της Κέιτ, δούκισσα του Κέμπριτζ, στο Anmer Hall, στο χωριό Anmer, στο Νόρφολκ, στην ανατολική Αγγλία. Η νέα σειρά φωτογραφιών της Σάρλοτ, με αφορμή τη συμπλήρωση του πρώτου έτους της ζωής της, δόθηκε επισήμως στη δημοσιότητα από το Kensington Palace και τον δούκα και τη δούκισσα του Κέμπριτζ, δηλαδή τον Γουίλιαμ και την Κέιτ.

Επιμέλεια: **ΝΙΚΟΣ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΓΚΡΙ

Γράφει ο **ΗΛΙΑΣ ΜΑΓΚΛΙΝΗΣ**

Ενα ανθρώπινο Ρέκβιεμ

Καθότι ο κύριος Γκρι έχει ξεμείνει να ονειροπολεί κάπου στις όχθες του Βοϊδομάτη (αφού κατέβασε κάμποσα τσίπουρα, συνοδεία κικιτσόπιτας στο Μονοδένδρι), καλούμαι να αναπληρώσω το κενό του. Αρχές της Μεγάλης Εβδομάδας, ο Αντώνης Στεφάνου του Μεγάρου Μουσικής με παρότρυνε να μη χάσω τη συναυλία της Μεγάλης Τρίτης στην Αίθουσα Αλεξάνδρα Τριάντη: μια διαδραστική «χορογραφημένη» εκδοχή του κλασικού έργου «Ενα Γερμανικό Ρέκβιεμ (Ein deutsches Requiem, Εργο 45) του Γιοχάνες Μπραμς (1833-1897).

«Θα είσαι πάνω στη σκηνή, ανάμεσα στους χορωδούς και τους μονωδούς», μου είπε από το τηλέφωνο ο Αντώνης, αντιλαμβανόμενος τη δυσκοιλιότητά μου να παρευρίσκομαι σε θεάματα, γνωρίζοντας όμως από παλιά και τη βαθιά αδυναμία μου στη μουσική. Οντας ταπεινός συλλέκτης ηχογραφήσεων νεκρώσιμων ακολουθιών (οι μικρές, ανώδυνες διαστροφές είναι υγεία...), δεν θα μπορούσα να χάσω κάτι τέτοιο.

Δεν ήταν μία ακόμα συναυλία κλασικής μουσικής. Αρκετοί βρίσκονταν στα καθίσματά τους, ακόμα περισσότεροι όμως ήμαστε επί σκηνής, έτοιμοι να πάρουμε μέρος στο πρότζεκτ του Γιόχεν Ζάντιγκ, όπου «τα όρια ανάμεσα στο κοινό και στους καλλιτέχνες καταργούνται και η κλασική μορφή της συναυλίας αποδομείται».

Το αίσθημα του ιερού, το μεταφυσικό δέος είναι εκεί, όμως το χριστιανικό αποτύπωμα είναι αχνό.

Θα μπορούσε εύκολα να είναι κάτι στημένο, ποζάτο – δεν ήταν· με ελάχιστες εξαιρέσεις, ήταν κάτι απρόσμενα δραστικό, κατανυκτικό, συγκινητικό. Οι συντελεστές επένδυσαν στην καθαρή δύναμη του έργου και η όλη κίνηση και οι χειρονομίες είχαν κάτι από το περιεχόμενό του. Σημειωτέον, η παράσταση τιτλοφορούνταν «Ανθρώπινο Ρέκβιεμ» – τίτλος που ο Μπραμς είχε σκεφτεί να χρησιμοποιήσει προτού καταλήξει στο «Γερμανικό», καθώς ο συνθέτης επέλεξε τη χρήση στίχων όχι της λατινικής νεκρώσιμης ακολουθίας των καθολικών αλλά αποσπάσματα από τη λουθηρανική Αγία Γραφή. Η έμφαση πέφτει όχι στους νεκρούς μα στους ζώντες, στους πενθούντες.

Κάποτε ξάπλωσα στη σκηνή· είδα ανάποδα τους ερμηνευτές να τραγουδούν αιωρούμενοι σε κούνιες. Η αλήθεια είναι ότι μου έλειψε η ορχήστρα. Την αντικατέστησε ένα πιάνο για τέσσερα χέρια, το οποίο έσυρε με σχοινιά η χορωδία, εν είδει φερέτρου, κι εμείς να ακολουθούμε από πίσω ωσάν τεθλιμμένοι συγγενείς, στο θανατερό εμβατηριακό δεύτερο μέρος «Denn alles Fleisch, es ist wie Gras» (Διότι η σάρκα είναι σαν το χόρτο), που το BBC χρησιμοποίησε στο περίφημο ντοκιμαντέρ «Ναζί: Μια προειδοποίηση από την Ιστορία».

Σπίτι, άκουσα ξανά την πρώτη μου αγαπημένη ερμηνεία του τιτάνιου αυτού έργου, από την Ορχήστρα Φιλαρμόνια το 1961 υπό τον Οτο Κλέμπερερ, με την Ελίζαμπεθ Σβάρσκοπφ και τον Ντίντριχ Φίσερ-Ντισκαου. Μια εναλλακτική ονομασία του έργου θα μπορούσε να είναι «Κοσμικό Ρέκβιεμ»: το αίσθημα του ιερού, το μεταφυσικό δέος είναι εκεί, όμως το χριστιανικό αποτύπωμα είναι αχνό. Ετσι το έργο καθίσταται οικουμενικό, πανανθρώπινο: όπως μπερδευτήκαμε όλοι μαζί, βουβό κοινό και λαλίστατοι ερμηνευτές πάνω στη σκηνή της Αίθουσας Αλεξάνδρα Τριάντη, αυτό που απέμενε ήταν μια ανθρωπότητα αβίαστα ενωμένη κάτω από μια κοινή μοίρα: να αδράξουμε την ημέρα προτού γίνουμε σκιές – ίσοι μεταξύ ίσων, όλοι.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΜΜΗ / *Της* ΜΑΡΙΑΛΕΝΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ενα 24ωρο με την εικαστικό Μιλένα Δημητροκάλλη

7.45 π.μ. Πρωινό ξύπνημα. Με κέφι και συνήθως χορτάτη από ύπνο. Είμαι άλλωστε από εκείνους που όταν κοιμούνται ανυπομονούν να ξυπνήσουν για να ξεκινήσει η μέρα τους. Ταυτόχρονο ξύπνημα και του 8χρονου γιου μου για το σχολείο, ένα γρήγορο «καλημέρα, μαμά» κι ένα φιλί που άλλοτε συνοδεύεται από κατακλυσμό ιδεών για τη μέρα του και πιο σπάνια από γκρίνια. Στην τελευταία περίπτωση προσπερνάμε την κατάσταση με διπλωματική χάρη. Οπως και να 'χει, αυτές οι πρωινές στιγμές είναι η δύναμή μου. Πρώτα απ' όλα μαμά. Σίγουρα το πιο σπουδαίο πράγμα που έχω κάνει στη ζωή μου.

8.30 π.μ. - 2 μ.μ. Πέντε «δυνατές» ώρες πλήρους απασχόλησης διαφόρων ενασχολήσεων εντός και εκτός. Τα τελευταία χρόνια σε πρώτο πλάνο η ζωγραφική. Είχα πολλά να πω. Σκέφτομαι ότι η πρόσφατη δουλειά μου δεν έχει τυχαία τον τίτλο «Χάος και αρμονία». Τα προηγούμενα χρόνια, άλλωστε, ήταν τόσο πλούσια σε εμπειρίες, που ουσιαστικά τα ίδια μού υπέδειξαν τον τίτλο αυτόν· δεν χωράει αμφιβολία. Δεν υπήρξε τίποτα χλιαρό, τίποτα ασήμαντο, τίποτα αδιάφορο. Ολα έντονα, με το δικό τους μοναδικό νόημα, χαρές, λύπες, απώλειες, συγκινήσεις, δουλειά, δημιουργία, αλλαγές, και όλα αυτά καταγεγραμμένα με πολλή ζωγραφική. Καμβάδες παντού, χρώματα, πιτσιλιές στους τοίχους, στα ρούχα και στο πάτωμα, από το ξύσιμο της σπάτουλας και την ενέργεια της στιγμής. Ωρες γεμάτες σημασία, κυρίως ανακουφιστικές ώρες, αυτές που ελευθερώνουν τα συναισθήματα ώστε να καταλήγεις στο συμπέρασμα ότι το χάος σίγουρα εμπεριέχεται στην αρμονία και εντός της αρμονίας γεννιέται το χάος. Και ίσως να είναι το χάος τελικά που μας βοηθάει να κατανοήσουμε και να απελευθερώσουμε τη γνώση του εαυτού μας βάζοντας σε μια αρμονική τάξη τα συναισθήματά μας έτσι ώστε η ζωή μας να γίνεται πιο όμορφη και ουσιαστική. Και αν αναλογιστεί κανείς πόσο θλιβερή, επιπλέον, είναι η συλλογική πραγματικότητα που ζούμε, δεν απορώ γιατί, φύσει αισιόδοξος άνθρωπος επιλέγω τα έργα μου να δημιουργούν χαρά και ευφορία.

2.15 μ.μ. Επιστροφή από το σχολείο. Κλασική αναγνωριστική ερώτηση «πώς πήγε η μέρα σου στο σχολείο, όλα καλά;»

«Καμβάδες παντού, χρώματα, πιτσιλιές στους τοίχους, στα ρούχα και στο πάτωμα, από το ξύσιμο της σπάτουλας και την ενέργεια της στιγμής». Η εικαστικός Μιλένα Δημητροκάλλη παρουσιάζει την τέταρτη ατομική της έκθεση με τίτλο «Χάος και αρμονία», στην γκαλερί Περιτεχνών.

2.30 - 7.30 μ.μ. Οι πιο «γρήγορες» ώρες της ημέρας. Φαγητό, με παρέα τη συνηθισμένη συζήτησή μας, για το πόσο σημαντικό είναι αυτό σε σχέση με το παιχνίδι που ακολουθεί μετά και αν θα πρέπει να περιορίσουμε την ποσότητα του φαγητού προκειμένου να αυξηθεί η ώρα του παιχνιδιού. Κάποιες φορές με πείθει. Ακολουθεί τρέξιμο για εμένα στο γήπεδο της γειτονιάς. Ιερή ώρα εδώ και 5 χρόνια. Και σπουδαίο το δίδαγμα. Να βγαίνεις στον δρόμο της ζωής, να τολμάς και αν αποτυγχάνεις, ξαναρχίζεις από την αρχή. Λίγο αργότερα το διάβασμα για την επόμενη ημέρα. Ακολουθούν εξωσχολικές δραστηριότητες, γέλια, μαλώματα εάν χρειαστεί, ενώ η μουσική ηχεί αδιάκοπα στο σπίτι. Το σπίτι είναι ανοιχτό στους φίλους. Το ίδιο και η ψυχή. Τηλεόραση δεν βλέπω, σπάνια, ίσως κάποια σειρά στην ΕΡΤ ή ντοκιμαντέρ στη Βουλή. Μου αρέσει, και αγαπημένη απάντηση από εκείνον, τις περισσότερες φορές, «θεϊκά, μαμά». Στην είσοδο της πολυκατοικίας ξεκλέβω ματιές στα τριαντάφυλλα του κήπου και η μυρωδιά τους με ακολουθεί στο σπίτι.

8 μ.μ. - 10 μ.μ. Προετοιμασία για τον ύπνο του, συζητήσεις επί συζητήσεων για να λύσουμε όλες τις απορίες της ημέρας, να μάθουμε να σκεφτόμαστε και από άλλες πλευρές, να πούμε τι μας άρεσε περισσότερο σήμερα και τι μας λύπησε. Από τα παιδιά μαθαίνεις και το μεγάλωμά τους είναι μια ευκαιρία να γίνεσαι καλύτερος άνθρωπος.

10 μ.μ. - 1 π.μ. Οι δικές μου ώρες. Περισυλλογή αν έχω κουράγιο για αλήθειες· αν όχι, την επόμενη μέρα. Μοίρασμα σκέψεων με καλούς φίλους στο σπίτι ή έξω με ένα ποτήρι κρασί, ωραίες συζητήσεις που καταλήγουν σχεδόν πάντα σε γέλια κατανόησης γι' αυτά που πρόκειται να έρθουν και θα μας βρουν μαζί. Δεν κοιμάμαι αργά τον χειμώνα και οι φίλες μαμάδες με καταλαβαίνουν. Οι φίλες χωρίς παιδιά πάλι με καταλαβαίνουν, αλλά πέφτει και λίγο πείραγμα. Το καλοκαίρι είναι αλλιώς. Και σχεδόν πάντα πριν κοιμηθώ κάνω την ίδια σκέψη που οι Coldplay έχουν τραγουδήσει μέσα από έναν πολύ εύστοχο στίχο: «Life has a beautiful, crazy design».

TEXNES-08 FOTOGRAFIA_Master_cy 06/05/16 14:15 Page 8

Στη Γη του Σεμπαστιάο Σαλγάδο

Ο διάσημος Βραζιλιάνος φωτογράφος αφηγείται ένα βίο γεμάτο εικόνες, περιπέτεια, εξωτισμό και ανθρώπινο μόχθο

Του **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

Αρχιπέλαγος Αναλβιχάνας, που σχηματίζεται από 350 νησιά με πυκνά δάση στον ποταμό Ρίο Νέγκρο. Επαρχία Αμαζόνας, Βραζιλία, 2009.

Είναι διάσημος για τις φωτογραφίες που τράβηξε σε ένα ορυχείο χρυσού στη Σέρα Πελάδα της βόρειας Βραζιλίας το 1980. Το παραδέχεται και ο ίδιος ο Σεμπαστιάο Σαλγάδο: «Οι φωτογραφίες μου αυτού του χρυσωρυχείου είναι αρκετά γνωστές. Είναι εντυπωσιακό το θέαμα τόσων ανθρώπων να δουλεύουν δίπλα δίπλα μέσα σε μια τεράστια τρύπα, κάτω από τον ανοιχτό ουρανό. Οι εικόνες αυτές μεταδίδουν την εντύπωση μιας ιδιαίτερα σκληρής δουλειάς και προκαλούν έντονη συμπάθεια, όμως οι άνθρωποι που μοχθούσαν εκεί εργάζονταν εθελοντικά. Δεν ήταν σκλάβοι κανενός, παρά του πόθου τους να πλουτίσουν».

Η συγκεκριμένη φωτογραφική αποστολή του Σαλγάδο ήταν μόνο μία ανάμεσα σε εκατοντάδες που πραγματοποίησε ανά τον πλανήτη. Η μοναδική ματιά ενός φωτογράφου που εγκατέλειψε τον βολεμένο βίο του οικονομολόγου στο Λονδίνο για να γυρίσει τον κόσμο και να φωτογραφίσει μερικά από τα πιο απόμερα σημεία και ορισμένους από τους πλέον δοκιμασμένους ανθρώπους και κοινότητες, είναι αποτυπωμένη σε κάθε του κάδρο. Σήμερα, ο 72χρονος Σαλγάδο είναι ένας θρύλος και στο οδοιπορικό που πρόκειται να κυκλοφορήσει σε λίγες ημέρες από τις εκδόσεις Στερέωμα, ο Βραζιλιάνος φωτογράφος αφηγείται, με τη συνδρομή της δημοσιογράφου Ιζαμπέλ Φρανκ, ένα βίο γεμάτο εικόνες ποιητικές, γεμάτο περιπέτεια, εξωτισμό, μα και ανθρώπινο μόχθο. Σήμερα η «Κ» προδημοσιεύει ενδεικτικά αποσπάσματα από αυτό το χορταστικό χρονικό.

> *«Ορισμένοι λένε πως είμαι φωτοδημοσιογράφος. Δεν είναι αλήθεια. Άλλοι πως είμαι στρατευμένος. Ούτε αυτό είναι αλήθεια. Η μόνη αλήθεια είναι πως η φωτογραφία είναι η ζωή μου».*

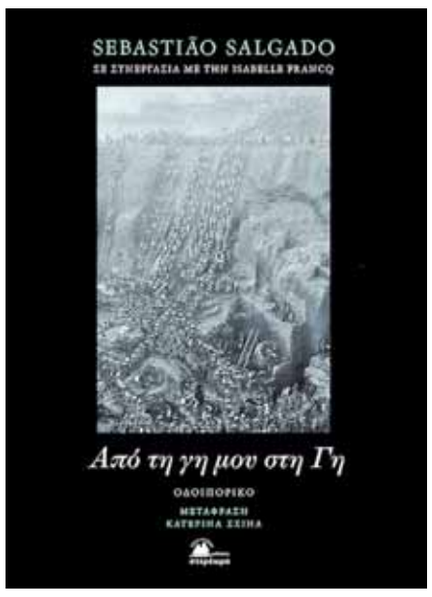

«Παρατάω την οικονομία!»

Στην Alliance francais, όταν ήμουν είκοσι χρόνων, ερωτεύτηκα τη Λέλια, μια σπουδάστρια μουσικής, δεκαεπτά χρόνων, που πήγαινε στην πέμπτη τάξη. Είχε γεννηθεί στη Βιτόρια, είχε πίσω της δέκα χρόνια πιάνο στο ωδείο. Ήδη από τα δεκαεπτά της είχε αρχίσει να διδάσκει σ' ένα δημοτικό σχολείο και ταυτόχρονα έκανε ιδιαίτερα σε παιδιά. Ήταν υπέροχη. Είμαστε παντρεμένοι πάνω από σαράντα πέντε χρόνια και τη βρίσκω πάντα το ίδιο όμορφη. Από την πρώτη μας κιόλας συνάντηση μοιραζόμαστε τα πάντα. Μαζί ανακαλύψαμε την πολιτική, ενώ ήμασταν ακόμη πιτσιρίκια.

Στο Λονδίνο, τις Κυριακές, νοικιάζαμε με τη Λέλια μια βαρκούλα και πηγαίναμε στη Σερπαντάιν, μια μικρή τεχνητή λίμνη στο Χάιντ Παρκ. Ξαπλώναμε στη βάρκα και συζητούσαμε επί ώρες τη βαθιά επιθυμία μου να εγκαταλείψω την οικονομία για χάρη της φωτογραφίας. Ποτέ δεν έπαψα να αναρωτιέμαι: Πρέπει να το κάνω; Ωσπου μια μέρα η επιθυμία μου κυριάρχησε. Αποφάσισα: «Παρατάω την οικονομία!». Ήταν το 1973. Ημουν είκοσι εννέα χρόνων και, με τη συναίνεση της Λέλια, αποφάσισα να εγκαταλείψω μια πολλά υποσχόμενη καριέρα για να γίνω ανεξάρτητος φωτογράφος. Τέρμα ο μεγάλος μισθός, το ωραίο διαμέρισμα, το σπορ αυτοκίνητο. Επιστρέψαμε στο Παρίσι και νοικιάσαμε ένα chambre de bonne (Σ.τ.Μ.: μικρό διαμέρισμα προοριζόμενο για το υπηρετικό προσωπικό), το οποίο χρησιμοποιούσαμε την ημέρα ως φωτογραφικό εργαστήρι και το βράδυ ως κρεβατοκάμαρα.

Αν δεν σου αρέσει να περιμένεις, δεν γίνεται να είσαι φωτογράφος. Μια μέρα του 2004 φτάνω στο νησί Ιζαμπέλα, στα Γκαλαπάγκος, κοντά σ' ένα πολύ ωραίο πηφαίστειο, το Αλσέντο. Υπήρχε εκεί μια τεράστια χελώνα, τουλάχιστον διακόσια κιλά, από αυτές που έδωσαν το όνομά τους στο αρχιπέλαγος. Κάθε φορά που την πλησίαζα, η χελώνα απομακρυνόταν. Δεν προχωρούσε γρήγορα, ωστόσο ήταν αδύνατον να τη φωτογραφίσω. Κάθισα και σκέφτηκα. Είπα στον εαυτό μου: όταν φωτογραφίζω ανθρώπους, δεν εμφανίζομαι ξαφνικά incognito μέσα στην ομάδα, κάθε φορά συστήνομαι· παρουσιάζομαι στα πρόσωπα, εξηγούμαι, κουβεντιάζω και σιγά σιγά γνωριζόμαστε.

Κατάλαβα πως, κατ' αναλογία, ο μοναδικός τρόπος για να φωτογραφίσω αυτή τη χελώνα ήταν να γνωριστούμε· να βρεθώ στο δικό της μήκος κύματος. Μεταμορφώθηκα, λοιπόν, σε χελώνα: γονάτισα και άρχισα να έρπω στο ίδιο ύψος με εκείνην, με τις παλάμες και τα γόνατα στο έδαφος. Από εκείνη τη στιγμή και πέρα, η χελώνα δεν αποπειράθηκε ξανά να το σκάσει. (...) Η προσέγγιση αυτής της χελώνας μού έφαγε μια ολόκληρη μέρα. Μια ολόκληρη μέρα για να την κάνω να καταλάβει ότι σεβόμουν την περιοχή της.

Μια μέρα, είδα ένα άλμπατρος να πραγματοποιεί τον χορό του μπροστά σ' ένα θηλυκό πουλί. Στριφογύριζε ξανά και ξανά, άνοιγε τα φτερά – κι έτσι, άρχισε και το θηλυκό να στριφογυρίζει. Ακούμπησαν τις άκρες των φτερών τους, τα ράμφη, και ξαφνικά το αρσενικό την κοπάνησε. Ο οδηγός μου μού εξήγησε: «Μόλις ανακάλυψε πως έκανε λάθος, πως δεν ήταν η φίλη του!». Ιδού το είδος των a priori αδιανόητων σκηνών, που βλέπει κανείς αν αφιερώσει χρόνο στην παρατήρηση των ζώων. Ιδού τι ανακάλυψα ξεκινώντας το «Genesis» στα Γκαλαπάγκος – και δεν έπαψα να πειραματίζομαι στη διάρκεια αυτών των ρεπορτάζ. Ας μη μου ξαναπεί, λοιπόν, κανείς ότι τα ζώα είναι κτήνη χωρίς μυαλό και χωρίς λογική. Δεν πραγματοποίησα αυτά τα ρεπορτάζ υπό την ιδιότητα του ζωολόγου ή του δημοσιογράφου· τα έκανα για μένα τον ίδιο. Για να ανακαλύψω τον πλανήτη. Και άντλησα τεράστια απόλαυση από τη διαδικασία. Με τα ορυκτά του, τα φυτά του, τα ζώα του, ο πλανήτης μας είναι ζωντανός σε κάθε επίπεδο. Και συνειδητοποίησα πως αυτό απαιτεί τεράστιο σεβασμό από πλευράς μας.

Περιοχή Άνω Ξινγκού, επαρχία Μάτο Γκρόσο, Βραζιλία, 2005. «Εδώ και καιρό», περιγράφει ο Σαλγάδο στο βιβλίο, «έχω συνηθίσει να κοιμάμαι τη μια νύχτα σε ένα μέρος, την επομένη κάπου αλλού. (...) Παρότι ο κόσμος μας τρέχει γρήγορα, πολύ γρήγορα, η ζωή δεν λειτουργεί στην ίδια κλίμακα. Αυτό πρέπει να το σεβαστείς, αν είναι να φωτογραφίσεις».

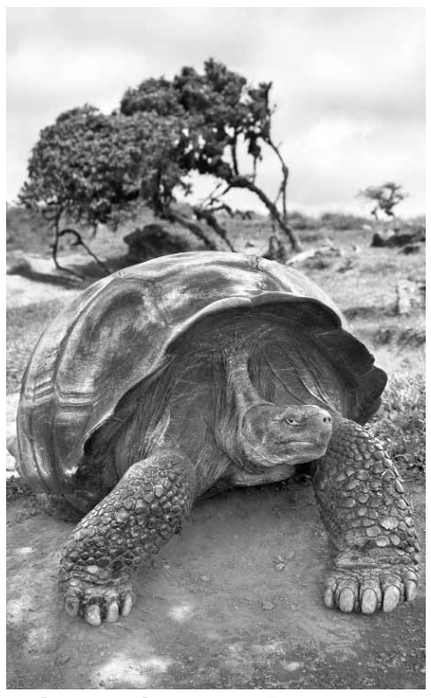

Γιγάντια χελώνα. Νήσος Ιζαμπέλα, Γκαλαπάγκος, Ισημερινός, 2004.

Γυναίκα κουβαλώντας νερό, περιοχή Τοχούα, Νίγηρας, 1973.

Χρονολόγιο

1944: Γεννιέται στην πόλη Αϊμορές της Βραζιλίας.
1969: Διακόπτει τις σπουδές του στα οικονομικά προκειμένου να εγκαταλείψει τη χώρα μετά την επιβολή της στρατιωτικής δικτατορίας. Εγκαθίσταται στο Παρίσι, όπου ολοκληρώνει τις σπουδές του. Μετεγκατάσταση στο Λονδίνο, όπου εργάζεται στον Διεθνή Οργανισμό Καφέ. Η δουλειά αυτή του προσφέρει την ευκαιρία να ταξιδέψει στην Αφρική σε αποστολές της Παγκόσμιας Τράπεζας.
1973: Εγκαταλείπει τα οικονομικά για να αφιερωθεί στη φωτογραφία. Επιστροφή στο Παρίσι, όπου εργάζεται αρχικά ως αθλητικός φωτορεπόρτερ.
1977 - 1984: Ταξίδια στη Λατινική Αμερική από τα οποία θα προκύψει φωτογραφική συλλογή «Other Americas».
1979: Εντάσσεται στο φημισμένο φωτογραφικό πρακτορείο Magnum.
1986 - 1992: Ταξίδια στη Ρουάντα, στο Κονγκό, στην Αιθιοπία, στη Γιουγκοσλαβία, με φωτογραφικούς καρπούς τα έργα «Σαχέλ», «Migrations and portraits», «Workers» και «Africa».
1994: Ιδρύει, μαζί με τη γυναίκα του, το φωτογραφικό πρακτορείο Amazonas images. Την ίδια περίοδο, παίρνει την πρωτοβουλία να δώσει νέα ζωή στο δάσος δίπλα από το ράντζο της οικογένειάς του στη Βραζιλία φυτεύοντας 2,5 εκατομμύρια δέντρα.
1998: Ιδρύει, και πάλι μαζί με τη σύζυγό του, το Ινστιτούτο Terra με αποκλειστικό σκοπό την αναδάσωση και την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της παιδείας.
2014: Οι Βιμ Βέντερς και Τζουλιάνο Ριμπέιρο Σαλγάδο (γιος του φωτογράφου) γυρίζουν το ντοκιμαντέρ «Το αλάτι της γης», που παρουσιάζει το έργο και τη ζωή του πολυβραβευμένου πλέον Σαλγάδο. Τελευταίο του έργο, το «Genesis»: φωτογραφίες ζώων, τοπίων και κοινοτήτων που έχουν παραμείνει αναλλοίωτες από τον σύγχρονο πολιτισμό.

TEXNES-09 CINEMA_Master_cy 06/05/16 14:16 Page 9

«Μια δυνατή φωτιά» για τον Δαμιανό

Αφιέρωμα στον σκηνοθέτη, ο οποίος «δείχνοντας» λίγα κατάφερε να πει τόσο πολλά, με αφορμή τα 10 έτη από τον θάνατό του

Του **ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΧΑΡΜΠΗ**

Ο Αλέξης Δαμιανός αποτελεί μία από τις σπάνιες εκείνες περιπτώσεις των ανθρώπων της τέχνης, που αρκεί κανείς να γνωρίσει ένα έργο τους για να καταλάβει τον πνευματικό πλούτο και την εκφραστική δύναμη του δημιουργού. Ειδικά όταν ο τελευταίος είναι φειδωλός στην παραγωγή του (μόλις 3 ταινίες σε 29 χρόνια) αυτή η ιδιότητα αποκτά ακόμη μεγαλύτερη αξία. Με τη συμπλήρωση 10 χρόνων από τον θάνατό του και 50 από το σκηνοθετικό του ντεμπούτο, οι εκδόσεις Αιγόκερως και ο κινηματογράφος Αλκυονίδα διοργανώνουν ένα μεγάλο αφιέρωμα (έως 11/5), το οποίο επιχειρεί να προσεγγίσει κάθε πτυχή αυτής της σπουδαίας καλλιτεχνικής προσωπικότητας.

Ο Δαμιανός δεν ήταν μόνο κινηματογραφιστής· αντιθέτως, η έντονη θεατρική του δραστηριότητα, ως ηθοποιός και σκηνοθέτης, καθώς και τα γραπτά του σε ποίηση και πεζό λόγο καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος του δημιουργικού του βίου. Ολα τα παραπάνω παρουσιάζονται αναλυτικά στο αφιέρωμα, το οποίο φέρει τον τίτλο «Μια δυνατή φωτιά» από ειδικούς μελετητές και συνεργάτες του. Η μεγάλη κληρονομιά ωστόσο του καλλιτέχνη είναι αυτά τα τρία φιλμ –ιδίως τα δύο πρώτα– με τα οποία επιτυγχάνει να αποδώσει ανάγλυφη την εικόνα της μεταπολεμικής Ελλάδας με τη φτώχεια, τη μετανάστευση, την κοινωνική αδικία και τις ανισότητες που τη χαρακτήριζαν. Και όλα αυτά μέσα από την προσωπική, βαθιά ποιητική και ερωτική ματιά του, έτσι που οι ιστορίες του αγγίζουν το πανανθρώπινο, παραμένοντας ταυτόχρονα γερά ριζωμένες στη γη που τις γέννησε.

Το 1966, τέσσερα χρόνια πριν από την «Αναπαράσταση» του Αγγελόπουλου, ο Δαμιανός παρουσιάζει το «Μέχρι το πλοίο», μια ταινία που ιστορεί το δράμα της Ελλάδας που μεταναστεύει. Την ίδια χρονιά παίρνει μέρος ως ηθοποιός στον αριστουργηματικό «Φόβο», την τελευταία ταινία του Κώστα Μανουσάκη. Τα τρία αυτά έργα αποτελούν την αποφασιστική στροφή προς τον νέο ελληνικό κινηματογράφο. Ο Δαμιανός θα συνεχίσει στον ίδιο δρόμο, υπογράφοντας το 1971 την «Ευδοκία», μια ταινία, η οποία σχεδόν αδικείται, επισκιασμένη από τη δημοφιλία του εμβληματικού ζεϊμπέκικου του Μάνου Λοΐζου που τη συνοδεύει. Εκεί τα πράγματα είναι ακόμη πιο απλά: ο περήφανος φαντάρος, η ξέγνοιαστη πόρνη και η σκληρότατη πραγματικότητα που τους περιβάλλει. Τα όνειρα των νέων ανθρώπων πνίγονται κάθε μέρα για να ξαναγεννηθούν μέσα στην κάμαρα ενός αυθαίρετου, κάπου στα Ανω Λιόσια.

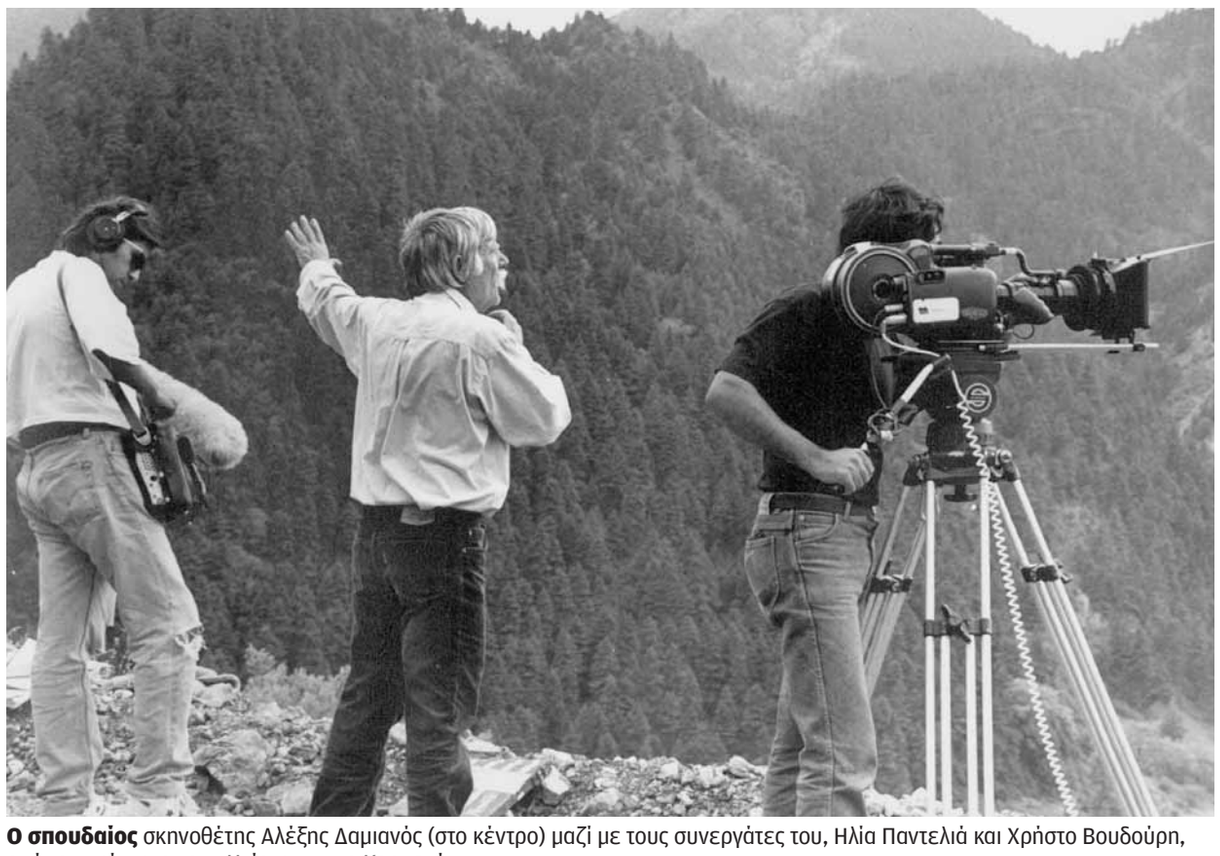

Ο σπουδαίος σκηνοθέτης Αλέξης Δαμιανός (στο κέντρο) μαζί με τους συνεργάτες του, Ηλία Παντελιά και Χρήστο Βουδούρη, από τα γυρίσματα του «Ηνίοχου», στο Καρπενήσι.

Δημιουργική... απουσία

Μετά την «Ευδοκία» έρχεται η δημιουργική σιωπή –όσον αφορά το σινεμά– για περισσότερο από 20 χρόνια. Δεν είναι εκούσια, μιας και τα κινηματογραφικά οράματα σαν αυτά του Δαμιανού δύσκολα βρίσκουν χρηματοδότες και υποστηρικτές. Τελικά το 1994, με τη συνδρομή φίλων και επαγγελματιών του χώρου, η οποία πήρε τη μορφή «κινήματος», όπως το χαρακτήριζε ο ίδιος, θα ολοκληρώσει την τελευταία του ταινία. Εργο αφηγηματικά φιλόδοξο και τελικώς άνισο, ο «Ηνίοχος» καταπιάνεται με ολόκληρη την ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας από την Κατοχή έως τις μέρες μας. Ο Δαμιανός εδώ αναζητά το ελληνικό πνεύμα, το οποίο ταξιδεύει μέσα στους αιώνες, θρηνεί για την απώλειά του, για να εναποθέσει τελικά την ελπίδα –πάντα υπάρχει στο έργο του– στις νεότερες γενιές.

«Μέχρι το πλοίο» για ένα βιωματικό ταξίδι

Ο περισσότερος κόσμος ξέρει την «Ευδοκία» ωστόσο, το πραγματικό αριστούργημα του Αλέξη Δαμιανού είναι η πρώτη του ταινία, το «Μέχρι το πλοίο» το 1966. Βασισμένο στα διηγήματα «Το δαχτυλίδι» του Σπήλιου Πασαγιάννη, «Νανότα» του Γρηγόριου Ξενόπουλου κι ένα νεοελληνικό λαϊκό τραγούδι, όπως αναφέρεται στους τίτλους της αρχής, το φιλμ αφηγείται την ιστορία ενός βουνίσιου άνδρα, ο οποίος κατεβαίνει στο λιμάνι του Πειραιά προκειμένου να πάρει το πλοίο για την Αυστραλία. Μέσα από το βιωματικό ταξίδι του ήρωα, τον οποίο υποδύεται ο ίδιος ο Αλέξης Δαμιανός, παρακολουθούμε στιγμιότυπα μιας Ελλάδας ελάχιστα οικείας –και όμως τόσο κοντινής χρονικά– στο σήμερα. «Ολοι εμείς κατρακυλάμε σαν τα κοτρώνια προς τη θάλασσα» ακούγεται στην πρώτη σκηνή, καθώς ο άνδρας κατηφορίζει μια απότομη πλαγιά. Είναι ξεριζωμένος από τον τόπο του, ετοιμάζεται για την ξενιτιά. Η ανέχεια και η αδικία βρίσκονται παντού γύρω του, έτσι που δεν μπορεί να χαρεί τη φιλία αλλά ούτε και τον έρωτα. Από το βουνό περνάει στον κάμπο, όπου θα γνωρίσει τη Νανότα, μια πανέμορφη βοσκοπούλα, γεμάτη νιάτα και ερωτική επιθυμία. Τίποτα ωστόσο δεν διαρκεί, τα πάντα καταρρέουν καθώς εκείνος συνεχίζει το ταξίδι του και η κοπέλα παίρνει τον (αναπόφευκτο) δρόμο της πορνείας – θα τη συναντήσουμε ξανά στο πρόσωπο της Ευδοκίας μερικά χρόνια αργότερα. Τέλος, στον Πειραιά, ο άνδρας θα καταλήξει στο σπίτι ενός ζευγαριού που βρίσκεται στα όρια του χωρισμού. Η επιβίβαση στο «Πατρίς» και ο ξενιτεμός παρουσιάζεται –ειρωνικά– ως η μοναδική αχτίδα ελπίδας. Ο ωμός νατουραλισμός της ταινίας με τα τραχιά τοπία και τους ακόμα τραχύτερους ανθρώπους συνθέτουν ένα ρεαλιστικό κάδρο, ολότελα διαφορετικό από εκείνο των δημοφιλών φιλμ της εποχής. Το «Μέχρι το πλοίο» αποτελεί ένα απόσπασμα καθαρής αυθεντικότητας, το οποίο δίχως άλλο αξίζει να γνωρίσουμε και σήμερα.

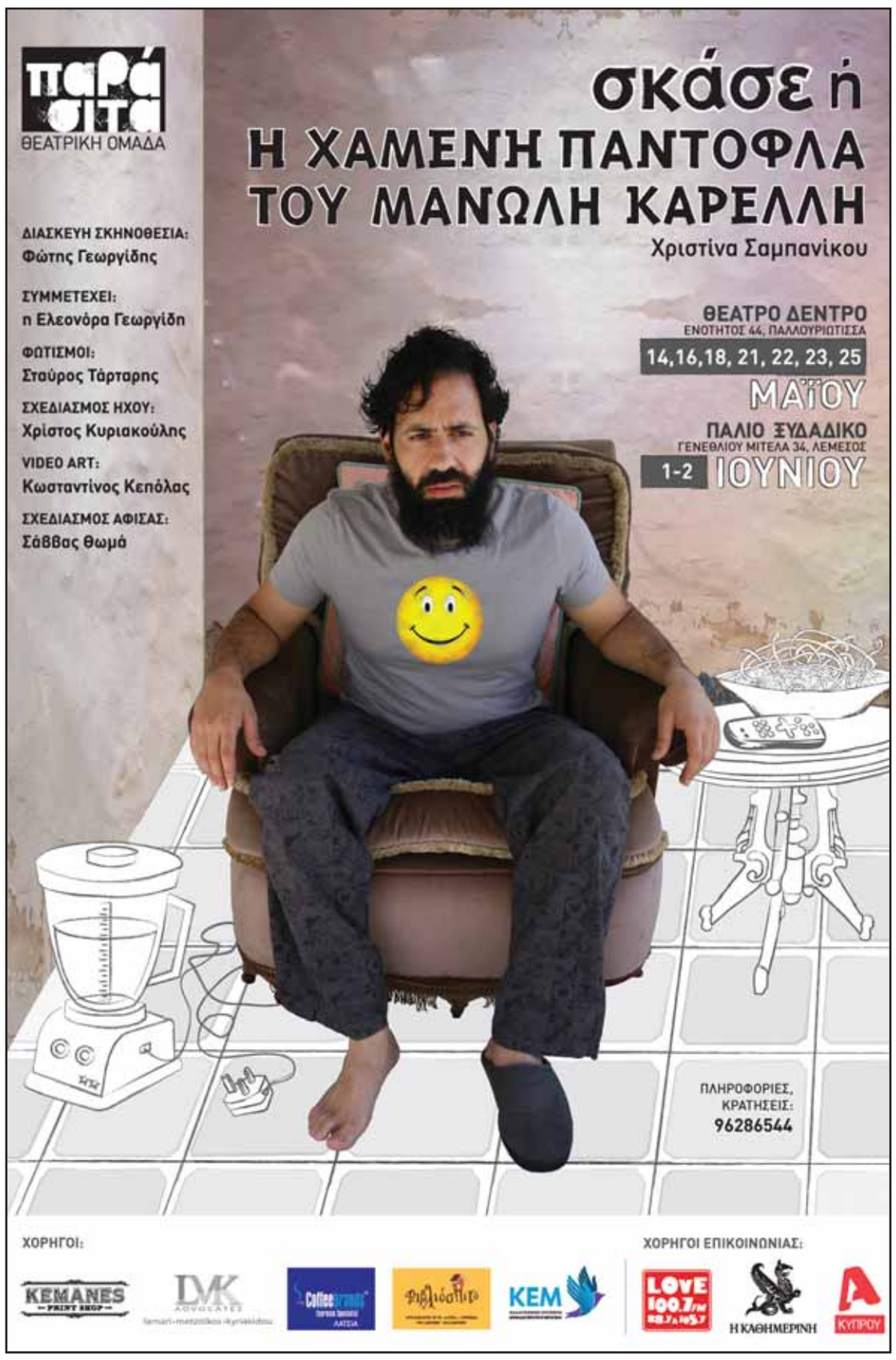

10 TEXNES TV NEW2_Master_cy 06/05/16 14:17 Page 10

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ: 25.4.2016 - 1.5.2016

Τι μαθαίνουμε από τη σεζόν που φεύγει

Οι βουλευτικές εκλογές κοντοζυγώνουν και οι οθόνες μας γίνονται μπαλκόνια

ΕΙΔΑΝ

1. **9 Μήνες**
   91.240
   Mega, 26/04
   27,3%
2. **Ησούς από τη Ναζαρέτ**
   88.690
   ANT1, 30/04
   33,3%
3. **Φακάτε τους**
   70.080
   Mega, 25/04
   29,2%
4. **The X Factor IV-Auditions**
   69.620
   Sigma, 25/04
   30,8%
5. **Ο τροχός της τύχης**
   67.960
   Mega, 25/04
   36,5%

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ**

Η τηλεοπτική σεζόν, μετά και από τα πασχαλινά της προγράμματα, αρχίζει να μπαίνει στο ρελαντί. Φυσικά, θα αρχίσει πάλι να μαρσάρει όσο πλησιάζουν οι βουλευτικές εκλογές, οπότε και τα τηλεοπτικά στούντιο θα μεταμορφωθούν σε μπαλκόνια και πλατείες, όπου λογής λογής πολιτικοί και πολιτικάντηδες θα μας μιλήσουν για το μέλλον της Κύπρου, για το φαύλο παρελθόν που δεν πρέπει επ' ουδενί λόγο να επαναληφθεί,

> *Αναπόφευκτα καταλήγεις να έχεις εκπομπές σούπερ γέλιου, και άλλες που ψάχνεις πότε θα γελάσεις και περιμένεις το αγαπημένο σου σκετσάκι.*

αλλά και για το παρόν. Ο καθένας, φυσικά, το αναγνώθει όπως του αρέσει, άλλοι βλέπουν άδεια τα κοινωνικά παντοπωλεία και άλλοι γεμάτα, και φυσικά υπάρχουν και εκείνοι που τα βλέπουν μισογεμάτα (άτιμη σχετικότητα, εσύ τα κάνεις όλα). Έχει πλάκα να τους παρακολουθείς, έχουν γούστο οι κοκορομαχίες και τα μεγάλα, τα παχιά λόγια τους. Όσο περνάει ο καιρός και φτάνουμε στην 22α του Μαγιού, θα ακούμε και δεν θα χορταίνουμε… Αλλά έως τότε ας δούμε τι συμβαίνει στην κυπριακή τηλεόραση πριν να παιχτεί και η τελευταία τηλεοπτική πράξη, αυτή των εκλογών.

Περιδιάβαινα τα κανάλια μας και άρχισα να αντιλαμβάνομαι ότι πλέον ξέρω τι θα δω και τι θα ακούσω ακριβώς, πού θα κουραστώ και πότε ακριβώς θα αλλάξω κανάλι. Η σειρά εκπομπών της Αλεξίας Αναστασίου «Χωρίς αποσκευές» πάει καλά, είναι ανάλαφρη, έχει το κοινό της. Ωστόσο, νομίζω ότι η πληθωρική της παρουσία και η επιμονή στην ίδια ακριβώς συνταγή κάπου κουράζει. Και να εξηγήσω τι εννοώ, ακριβώς λόγω της πληθωρικής της παρουσίας και της αμεσότητας που έχει, μπορεί να γίνει η next door κορούα της τηλεόρασης, να κάνει τις απαντοχού γιαγιάδες να εύχονται το μωρό τους να βρει μία τέτοια, αλλά όσο κι αν η επανάληψη είναι μήτηρ μαθήσεως, νομίζω ότι κουράζει το ίδιο και το ίδιο, με μόνη εναλλαγή τον τόπο προορισμού. Αντιλαμβάνομαι ότι η εκπομπή έχει συγκεκριμένο κόνσεπτ, αλλά δεν είναι κακό μετά από τόσο καιρό που βρίσκεται στον αέρα, να ανανεωθεί λιγάκι. Ας βάλουν, για παράδειγμα, ένα μικρό αφιέρωμα στο χωριό από παλιές φωτογραφίες ή από κινηματογραφικά πλάνα, να μιλήσει κάποιος ειδικός για την ιστορία του, να καταγραφούν μίνι θεματικές συνεντεύξεις των δυο-τριών λεπτών. Νομίζω ότι κάθε πράγμα χρειάζεται το φρεσκάρισμά του. Η Αλεξία Αναστασίου και συμπαθής και ταλαντούχα είναι και μπορεί να δώσει κι άλλα πράγματα.

Από την άλλη, έχουμε την άκρως επιτυχημένη σατιρική εκπομπή του Μέγκα «Φακάτε τους», το οποίο εδώ και λίγο καιρό αρχίζει και πέφτει στα νούμερα, πράγμα, κατά τη δική μου άποψη, λογικό. Έχεις μία ταλαντούχα ομάδα, κείμενα με εξαιρετικό χιούμορ και τέσσερα επεισόδια, αλλά δεν έχεις τη ρέουσα επικαιρότητα, δεν έχεις τον καταιγισμό ειδήσεων και ερεθισμάτων, οπότε αναπόφευκτα καταλήγεις να έχεις εκπομπές σούπερ γέλιου, και άλλες που ψάχνεις πότε θα γελάσεις και περιμένεις το αγαπημένο σου σκετσάκι, που το έχεις στανταράκι ότι θα γελάσεις. Ενώ βρίσκω και πάρα πολύ έξυπνη την ιδέα με τον Παυλή βουλευτή, μιας και τη μονοτονία σπάει και καυτηριάζει έξυπνα το γεγονός «βουλευτικές εκπομπές». Αλλά ότι η εκπομπή, αν συνεχίσει και την επόμενη σεζόν, θα πρέπει να προβάλλεται λιγότερες ημέρες, νομίζω ότι θα της κάνει καλό. Αντιλαμβάνομαι, βέβαια, ότι όλα εξαρτώνται και από εξωγενείς παράγοντες και ότι ίσως έτσι είναι ανάγκη να είναι τα πράγματα, αλλά και πάλι η ομάδα θα πρέπει να βρει τρόπο για να προστατέψει το προϊόν της, το οποίο προϊόν της.

Είναι όμορφο πράγμα να υπάρχει ισορροπία, μέτρο και έμπνευση στην τηλεόραση, αλλιώς δουλειά δεν γίνεται.

ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΛΑΝΟ

Πάμε για Eurovision

Οι Minus One με το «Alter Ego» μπαίνουν για τα καλά στη μάχη της Eurovision, αφού αυτή την εβδομάδα ξεκινούν οι δύο ημιτελικοί. Η Κύπρος διαγωνίζεται στον πρώτο ημιτελικό την Τρίτη και επιθυμεί όσο τίποτε άλλο να πάει στη Στοκχόλμη στις 14 Μαΐου, με το τραγούδι της που έχει ομολογουμένως αποσπάσει πολλές θετικές κριτικές. Την ίδια ημέρα θα διαγωνιστεί και η Ελλάδα με το «Utopian Land» των Argo. Μη χάσετε την ευκαιρία, λοιπόν, για friend gathering με τα απαραίτητα στοιχήματα για το ποιες από τις 36 χώρες θα βρεθούν στην εντυπωσιακή σκηνή του Globe Arena. Α΄ Ημιτελικός, Τρίτη, 10 Μαΐου, ώρα 22:00, ΡΙΚ1 και Β΄ Ημιτελικός, Πέμπτη, 12 Μαΐου, ώρα 22:00, ΡΙΚ1.

1	OTHERS	21,6%
2	ANT1	16,3%
3	MEGA	14,9%
4	ΡΙΚ1	12,8%
5	ΣΙΓΜΑ	11,7%
6	OTHER CY	10,3%
7	ALPHA ΚΥΠΡΟΥ	7,0 %
8	ΡΙΚ2	3,9%
9	EPT WORLD	1,5%

OTHERS: DreamBox, Nova Gr, Nova Cy, Ξένα κανάλια των CytaVision, Primetel, Cablenet.
OTHER CY: Extra, Capital, MADcy, Music Tv.
CY PAY: Cytavision, Primetel, NRG.

ΠΗΓΗ: NIELSEN AUDIENCE MEASUREMENT

ΡΙΚ1 ΤΗΛ.: 22862000

21.30 Τετ - Α - Τετ

07.30 Θεία λειτουργία
10.15 Πόσα ξέρεις - (Ε)
11.15 Τα ρόδα της οργής - (Ε) Δραματική σειρά εποχής.
12.30 Η Κύπρος κοντά σας Εκπομπή για τους απόδημους.
13.30 Αμύνεσθαι περί πάτρης
14.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
14.10 Eurovision - Φιλμάκια Οι συμμετοχές των 43 χωρών στο Διαγωνισμό.
15.20 Κύπρος ένα ταξίδι - (Ε) «Ασκάς»
16.00 Τετ - Α - Τετ - (Ε) Talk show.
17.30 Σπίτι στη φύση Περιβαλλοντική εκπομπή.
18.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (νοηματική)
18.15 Η σιπράτη - (Ε) Κυπριώτικο σκετς της Αυγούστας Ευσταθίου. Μέρος Β΄.
18.45 Μάθε τέχνη κι άστηνε Ψυχαγωγική εκπομπή με την Αλεξία Αναστασίου.
19.25 Πατάτες 11 - (Ε) Σατιρική εκπομπή.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.30 Τετ - Α - Τετ Talk show με τον Τάσο Τρύφωνος. «Μάρθα Καραγιάννη»
23.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
23.15 Eurovision Φιλμάκια - (Ε)
00.30 Bridal wave). Αισθηματική τηλεταινία, με τους Άριελ Κέμπελ, Άντριου Ουόκερ, κ.ά.
02.00 Τετ - Α - Τετ - (Ε)
03.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Ε)
05.00 Σπίτι στη φύση - (Ε)
05.30 Η σιπράτη - (Ε)

ΡΙΚ2 ΤΗΛ.: 22862000

21.50 Bridal wave

07.30 Παιδική ζώνη
α. Ταμπαλούκα
β. Ζήτω ο Χάκολ
γ. Η μικρή Λουλού
δ. Μάγια η μέλισσα
ε. Νέλι το ελεφαντάκι
στ. Χίθκλιφ ο γάτος
ζ. Η Μις Μάλαρντ
η. Ο τρελός κόσμος του Τεξ Έιβερι
θ. Ντένις ο τρομερός
ι. Γουίλ και Ντιούιτ
11.00 Στη χώρα του γιατί Παιδικό πρόγραμα.
11.30 Παιδική ζώνη
16.00 Οικογενειακή υπόθεση (Family Biz).Επ. 23ο/26.
16.30 100 καλές πράξεις για τον Έντι ΜακΝτάουντ Οικογενειακή σειρά. Επεισόδιο 4ο/20.
17.00 Γευστικές περιπλανήσεις (Tasty Tales). Ντοκιμαντέρ μαγειρικής. Επ. 8ο.
17.30 Euromaxx
18.00 Ζωολογικοί κήποι από όλο τον κόσμο (Ultimate Zoo). Σειρά ντοκιμαντέρ του Discovery Channel. Επ. 3ο.
19.00 Τα καλύτερα μουσεία επιστήμης - (Coolest science museums). Ντοκιμαντέρ.
20.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ(νοηματική)
21.30 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (αγγλική)
21.40 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (τουρκική)
21.50 Bridal wave Αισθηματική τηλεταινία, με τους Άριελ Κέμπελ, Άντριου Ουόκερ, κ.ά.
23.20 Fooled by nature
23.50 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
00.10 ΓΙΟΥΡΟΝΙΟΥΣ

MEGA ΤΗΛ.: 22477777

21.20 Like a star

07.00 Θεία λειτουργία
10.00 9 μήνες - (Ε) Δραματική σειρά με τους Αλέξανδρο Σταύρου, Νίκο Γαλανό, κ.ά.
11.00 Μάλιστα, Σεφ! - (Ε) Ελληνική κωμική σειρά.
11.40 Αλήθειες με τη Ζήνα Κοινωνική εκπομπή με τη Ζήνα Κουτσελίνη.
13.00 Ραντεβού! - (Ε) Τηλεπαιχνίδι.
13.40 Ένας μήνας και κάτι - (Ε) Κωμική σειρά.
14.40 Επτά θανάσιμες πεθερές Ελληνική κωμική σειρά.
16.40 Μάλιστα, Σεφ! Κωμική σειρά με τους Ιεροκλή Μιχαηλίδη, Προμηθέα Αλειφερόπουλο κ.ά.
17.20 Τρελή οικογένεια Κωμική σειρά με τους Τάσο Κωστή, Σόφη Ζαννίνου, κ.ά. Επεισόδιο 21ο.
18.10 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.20 Celebrity Game Night Τηλεπαιχνίδι με την Σμαράγδα Καρύδη.
19.20 Τροχός της τύχης Τηλεπαιχνίδι με τον Πέτρο Πολυχρονίδη.
20.20 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.20 Like a star - Live Μουσικό talent show με την Κατερίνα Γκαγκάκη.
00.40 Hemlock Grove Ξένη σειρά τρόμου.
01.30 Hannibal Ξένη αστυνομική σειρά.
02.20 Μουσικό κουτί - (Ε)
04.20 Περνάμε καλά - (Ε)
05.20 Οι κληρονόμοι - (Ε)

ANT1 ΤΗΛ.: 22200200

21.15 Your Face

06.20 Πρωινή ενημέρωση
07.00 Ποτέ δεν είναι αργά - (Ε) Ελληνική σειρά.
07.50 Λύκε, λύκε είσαι εδώ; Κυπριακή σειρά.
09.30 Σαν το σκύλο με τη γάτα - (Ε) Ελληνική σειρά.
11.00 Οι συμμαθητές - (Ε) Ελληνική σειρά.
12.10 Εκείνες κι εγώ - (Ε) Ελληνική σειρά.
13.00 Follow - Εκπομπή με την Αφροδίτη Γεωργίου.
13.30 Ζόρικα επαγγέλματα-(Ε)
14.20 Χωρίς εσένα - (Ε) Κυπριακή σειρά.
16.30 Η μαμά μου μαγειρεύει καλύτερα από τη δική σου. Ψυχαγωγική εκπομπή μαγειρικής με τον Γρηγόρη Αρναούτογλου.
17.45 Τα νέα του ANT1 σε 10΄
17.55 Η μαμά μου μαγειρεύει καλύτερα από τη δική σου - (Συνέχεια)
18.45 Οι συμμαθητές, ΙΙ Κωμική σειρά με τους Παύλο Χαϊκάλη, Μαριάννα Τουμασάτου. Επεισόδια 76ο & 77ο.
20.20 Τα νέα του ANT1
21.15 Your Face Sounds Familiar Ζωντανό show με τη Μαρία Μπεκατώρου.
00.45 Replay Αθλητική εκπομπή.
02.30 Αντίστροφη μέτρηση-(Ε) Ελληνική σειρά.
03.20 Τίτλοι ειδήσεων
04.10 Έλα ν' αγαπηθούμε - (Ε) Κωμική σειρά.
05.00 Σ' αγαπώ για πάντα - (Ε)

ΣΙΓΜΑ ΤΗΛ.: 22580100

21.00 Παραδοσιακή βραδιά

07.15 Βουράτε γειτόνοι - (Ε)
08.40 Thomas the train Παιδικό πρόγραμμα.
09.00 Μπάρμπι Παιδική ταινία κινουμένων σχεδίων.
10.40 Join Us Ψυχαγωγική εκπομπή.
12.20 Γιώρκος on the street (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή, με τον Γιώργο Χριστοφή.
12.50 Τι 30, τι 40, τι 50 Κωμωδία με τους Λάμπρο Κωνσταντάρα, Γιώργο Μοσχίδη, κ.ά.
14.25 The Social Media Show Ενημερωτική εκπομπή, με ειδήσεις κοινωνικών δικτύων, τεχνολογίας με τους Μάρκο Κωμοδρόμο και Δήμ. Μακρυγιάννη.
15.15 Σπασμένο τηλέφωνο Τηλεπαιχνίδι.
16.05 Γιώρκος on the street (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
16.30 Τα χασαμπουλιά - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
17.10 XFactor - The Chair Challenge 2 - (Ε) Μουσικό talent show.
18.00 Γεγονότα σε συντομία
18.10 XFactor - The Chair Challenge 2 - (Συνέχεια)
20.00 Τομές στα γεγονότα
21.00 Παραδοσιακή βραδιά Ψυχαγωγική εκπομπή.
23.00 Θύρα Σίγμα Αθλητική εκπομπή.
00.40 Γεγονότα σε τίτλους
00.45 Ρένα να η ευκαιρία Κωμωδία
02.30 Join Us - (Ε)
03.55 Καταιγίδα - (Ε)
04.40 Λόγια του αέρα - (Ε)

ALPHA ΤΗΛ.: 22212400

21.00 Dark shadows

06.00 Αν μ' αγαπάς - (Ε) Ελληνική σειρά.
06.50 Εντιμότατοι κερατάδες - (Ε)
08.30 60' Ελλάδα - (Ε) Με τον Νίκο Μάνεση.
10.00 Άκου τι είπαν! - (Ε)
10.50 Κάτι ψήνεται - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή μαγειρικής.
11.40 Το σόι σου - (Ε) Ελληνική σειρά με τους Γιώργο Γιαννόπουλο, Ρένια Λουιζίδου, κ.ά.
12.20 Μην αρχίζεις τη μουρμούρα - (Ε) Κωμική σειρά.
13.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
13.10 Στην υγειά μας ρε παιδιά Εκπομπή με τον Σπύρο Παπαδόπουλο.
15.35 Οικογενειακές ιστορίες Real life εκπομπές.
16.25 Animaniac Εκπομπή για τα ζώα.
17.20 Quizdom the show Τηλεπαιχνίδι με τον Λάμπρο Φισφή.
18.15 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
18.25 Πάμε πακέτο - (Ε)
20.00 ALPHA NEWS
21.00 Dark shadows Κωμωδία τρόμου, με τους Τζόνι Ντεπ, Μισέλ Πφάιφερ, κ.ά.
23.00 360ο - (Ε) Εκπομπή με τη Σοφία Παπαϊωάννου.
00.00 World party Ταξιδιωτική εκπομπή.
01.15 Σε είδα Ελληνική σειρά.
02.00 Κόκκινος κύκλος - (Ε)
02.45 Θα σε δω στο πλοίο - (Ε)

MAD ΤΗΛ.: 22472472

08.00 Breakfast
11.00 Greeks Only Mixer
12.00 Mixer
15.00 Zone M
16.30 30 Best Videos
18.30 MAD X Rays
19.00 Λάικ στα ελληνικά
20.00 Στη Διαπασών
22.00 Zone M
23.00 Zone M
00.00 TV War
01.30 Insomnia Mixer

TV PLUS ΤΗΛ.: 22600600

07.15 Παιδική ζώνη
09.25 Παιδική ταινία
11.20 Janissary - (Ε)
12.30 Dolce Vita - (Ε)
13.30 Life+ - (Ε)
14.25 Tips διακόσμησης - (Ε)
15.30 Τηλεαγορά
16.30 Κωστάκης & Υιοί
17.00 KOYIZ FUN Τηλεπαιχνίδι.
19.00 Σαν το σκύλο με τη γάτα - (Ε) Ψυχαγωγική εκπομπή.
20.20 Ξένη σειρά
21.10 Ξένη ταινία
22.50 Ξένη σειρά
23.45 Ξένη σειρά
00.40 Ξένη σειρά

CAPITAL ΤΗΛ.: 25577577

07.00 Παιδική ζώνη
07.45 Ο κυρ Γιώργης και οι τρέλες του
09.30 Στα καλά καθούμενα
13.50 Αποκαλυπτικά Με τον Μ. Φουρθιώτη.
17.00 Τηλεαγορά
18.45 Fools Rush In Αισθηματική κομεντί.
21.00 Ξένη ταινία
23.00 Ξένη ταινία
01.15 Behind enemy lines: Colombia Περιπέτεια.
03.00 Darkness falls Δράμα

MOVIES BEST

21.00 Walk Of Shame

07.00 How To Make Love Like An Englishman
08.45 The Company
10.45 Sophie & Sheba
12.30 Legends Of Oz: Dorothy's Return
14.15 Suddenly
15.45 Electric Slide
17.30 The Words
19.15 Burying The Ex
21.00 Walk Of Shame
22.40 Diana
00.30 True Justice 3: Violence Of Action
02.00 Ass Backwards
03.25 The Lost Medallion: The Adventures Of Billy Stone

GREEK CINEMA

22.00 Η Αλίκη στο ναυτικό
06.15 Καπετάν Φάντης Μπαστούνι
08.05 Ένας τρελός γλεντζές
10.00 Ο επαναστάτης ποπολάρος
11.45 Πρωτευουσιάνικες περιπέτειες
13.20 Η οργή του αδικημένου
15.00 Δυο μοντέρνοι γλεντζέδες
16.45 7 χρόνια γάμου
18.30 Εσχάτη προδοσία
20.10 Ζητείται επειγόντως γαμπρός
22.00 Η Αλίκη στο ναυτικό
23.40 Το τελευταίο ψέμα

11-TEXNES-07 TAXIDI_Master_cy 06/05/16 14:18 Page 11

Λιτή, επιβλητική ομορφιά σε ένα φιλόξενο τόπο

Η Σέριφος προσφέρει κάτι σε όλες τις ηλικίες

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΥ**

Η Χώρα της Σερίφου σκαρφαλώνει σιγά σιγά τον λόφο για να αγναντέψει από ψηλά τον γαλανό ορίζοντα και να αψηφήσει τους ανέμους με τη λευκή αρχοντιά της. Στο επιβλητικό τοπίο τεράστια σιδερένια χέρια ξεπροβάλλουν, μηχανικά φαντάσματα μιας άλλης εποχής, που μοιάζουν να γραπώνουν τη γη, ακόμη κι όταν πια έχουν σβήσει οι φωνές των ανθρώπων που τα χειρίζονταν στα πεθαμένα πια λατομεία. Αυτά τα απόκοσμα βιομηχανικά μνημεία, οι λιτές γραμμές της γης, οι αμμουδερές παραλίες, το πολύβουο λιμάνι και η ντόπια, πλούσια κουζίνα έχουν μετατρέψει τη Σέριφο σε έναν δημοφιλή προορισμό για το καλοκαίρι και για όλες τις ηλικίες.

Περνώντας την αρχοντική αδελφή της, τη Σίφνο, το Λιβάδι, το όμορφο λιμάνι της Σερίφου, θα σε καλωσορίσει με όλα τα πολύχρωμα μαγαζάκια και ταβέρνες αραδιασμένα στη σειρά. Στο

> *Το όμορφο λιμάνι της Σερίφου καλώ σορίσει τους επισκέπτες με πολύχρωμα μαγαζάκια και ταβέρνες, αραδιασμένα στη σειρά.*

λιμάνι μπορείς να βρεις παντού να μείνεις -αν και τον Αύγουστο είναι πιο δύσκολα-, σε στούντιο, δωμάτια και όμορφα ξενοδοχεία ή, αν ο προϋπολογισμός το επιτρέπει, σε εντυπωσιακά ξενοδοχειακά συμπλέγματα όπως οι «Ρίζες» ή η «Αμφιτρίτη». Η Χώρα είναι πιο ρομαντική λύση και ίσως η πιο οικονομική, ενώ λειτουργεί και θαυμάσια οργανωμένο κάμπινγκ, το «Κοράλλι», με πισίνα και μικρή βιβλιοθήκη. Βέβαια, κατά την υψηλή περίοδο του Δεκαπενταύγουστου οι τιμές εκτοξεύονται, αγγίζοντας τα 85 ευρώ για ένα απλό δωμάτιο στο λιμάνι, μια δυστυχώς πολύ κακή στρατηγική, όταν μάλιστα τη συνδυάσεις με τις εξωφρενικές τιμές σε ταβέρνες του Λιβαδιού όπου μια χωριάτικη σαλάτα μπορεί να αγγίξει τα 7,5 ευρώ! Παρόλο, πάντως, τον παροδικό «πυρετό του χρυσού», οι νησιώτες είναι φιλόξενοι άνθρωποι και παντού θα αντικρίσεις χαμογελαστό κόσμο, καθώς θα απολαμβάνεις τον καφέ σου στο όμορφο καφενείο του «Ναυτικού Ομίλου» στο λιμάνι. Επίσης, το λιμάνι ενδείκνυται για μερικά καλά γεύματα δίπλα στη θάλασσα αρκεί να επιλέξεις σωστά, έχοντας αναμφισβήτητα πολλές επιλογές σε ταβέρνες, άλλες καλύτερες, άλλες όχι τόσο καλές. Ισως αξίζει να περπατήσεις και λίγο μακρύτερα από το Λιβάδι, προς τον Αυλόμωνα, καθώς εκεί θα βρεις ενδιαφέρουσες και πολύ προσιτές ταβερνούλες με τραπεζάκια πάνω στην άμμο. Οπως και να 'χει όμως, το αυγουστιάτικο ολόγιομο φεγγάρι θα σε ανταμείψει: ένας μεγάλος χρυσός δίσκος που αγκαλιάζει γλυκά την ήρεμη θάλασσα, ενώ τα καΐκια λικνίζονται στα ασημένια του νερά.

Από ψηλά στη Χώρα φυσικά, η θέα είναι διαφορετική, πιο απόκοσμη, με τον ορίζοντα να χάνεται παντού γύρω σου. Η Χώρα της Σερίφου χωρίζεται στην Πάνω και Κάτω Χώρα, αλλά ουσιαστικά μπορείς να περιπλανηθείς άνετα στο σύνολό της και να χαθείς στα σοκάκια της, ενώ για να φτάσεις εκεί από το λιμάνι, μπορείς να πάρεις φυσικά αυτοκίνητο ή λεωφορείο ή, αν είσαι τολμηρός, να περπατήσεις το εντυπωσιακό πέτρινο καλντερίμι, μια διαδρομή περίπου 40 λεπτών. Στη Χώρα θα γευτείς καλή τοπική κουζίνα στο «Αλώνι» ή στην πρόσφατα αφιχθείσα «Μαραθόριζα» με ρεβιθάδα και λούζα, θα πιεις ωραίο ούζο στην πλατεία του δημαρχείου και θα απολαύσεις ένα βραδινό ποτό στην πολυσύχναστη μικρή ταράτσα του «Αέρινου» ακούγοντας ωραία μουσική. Ακόμη στην πλατεία, στο «Καφέ του Στράτου», μπορείς να έχεις και το δικό σου ιδιωτικό καταφύγιο για να απολαύσεις τον καφέ σου σε ένα ξεχωριστό μικρό δώμα, βλέποντας τον κόσμο στην πλατεία. Αν είσαι στη Χώρα κατά τη διάρκεια του Φεστιβάλ της Σερίφου, τότε αξίζει να επισκεφτείς το θέατρό της, καθώς πολλά σημαντικά ονόματα της ελληνικής μουσικής και άλλα δρώμενα θα γεμίσουν τις αυγουστιάτικες βραδιές σου με νότες σε ένα ποιοτικό πρόγραμμα που διαρκεί από τα τέλη Ιουλίου ώς τις 20 Αυγούστου.

Στην πανέμορφη Χώρα της Σερίφου θα περιπλανηθείτε στα σοκάκια της, ενώ για να φτάσετε από το λιμάνι τολμήστε το εντυπωσιακό πέτρινο καλντερίμι, διαδρομή περίπου 40΄.

Για τα μπάνια σου, η Σέριφος έχει πολλές αμμουδερές παραλίες να προσφέρει και γενικά εύκολα προσβάσιμες. Οι νότιες παραλίες ξεχωρίζουν και είναι οι πιο κοντινές στο Λιμάνι, όπως τα Λιβαδάκια, το Γάνεμα, το Καλό Αμπέλι και η Βαγιά, με το Γάνεμα να ξεχωρίζει. Αλλά δεν θα πρέπει να λησμονήσεις να επισκεφτείς την Ψιλή Αμμο, για πολλούς η καλύτερη παραλία του νησιού, καθώς και το Μεγάλο Λιβάδι στα δυτικά.

Τα λατομεία

Ομως ίσως το πιο παραμελημένο κομμάτι της Σερίφου, αλλά και αυτό που διαθέτει την πιο μυστήρια ομορφιά, είναι τα λατομεία της. Ηδη από το 1870 η «Ελληνική Μεταλλευτική Εταιρεία» άρχισε να εκμεταλλεύεται τα σημαντικά σιδηρομεταλλεύματα του νησιού και να τα εξάγει. Από το 1880 την εκμετάλλευσή τους ανέλαβε πλέον η εταιρεία «Σέριφος-Σπηλιαζέζα» με τον Γερμανό Αιμίλιο Γκρώμαν στο τιμόνι. Οπως είναι φυσικό, τα λατομεία επέφεραν οικονομική άνθηση στο νησί και ο πληθυσμός υπερδιπλασιάστηκε, όμως το 1915 η κρίση προκάλεσε την κατάρρευση των μεταλλείων, οι συνθήκες εργασίας είχαν πια γίνει πολύ κακές και τα εργατικά ατυχήματα ήταν πολύ συχνά. Συνέπεια αυτών, η απεργία που προκηρύχθηκε από τους μεταλλωρύχους στο Μεγάλο Λιβάδι και η αιματηρή εξέγερση που ξέσπασε στις 21 Αυγούστου 1916, με αποτέλεσμα να χάσουν τη ζωή τους οκτώ άνθρωποι. Τώρα απομένουν τα μηχανήματα που κάποτε πλήγωναν τα σωθικά της γης, ως σιωπηλά μνημεία και μάρτυρες μιας σκληρής εποχής, αλλά και σαν γλυπτά μιας ιδιαίτερης ομορφιάς. Εκεί, στο Μεγάλο Λιβάδι, έχει αφεθεί στην τύχη του το όμορφο νεοκλασικό, η έδρα της τότε Μεταλλευτικής Εταιρείας, ενώ στις πλαγιές υπάρχουν ανοιχτές σήραγγες που οδηγούν στα έγκατα του νησιού χωρίς σηματοδότηση, σκουριασμένα καρότσια, ετοιμόρροπες γέφυρες. Ολα, με φροντίδα, θα μπορούσαν να συνθέτουν ένα μοναδικό τουριστικό αξιοθέατο και τώρα αφήνονται ρημαγμένα, χαμένα στη βλάστηση, καταδικασμένα στη λήθη, σαν τις μνήμες των ανθρώπων που τα έχτισαν.

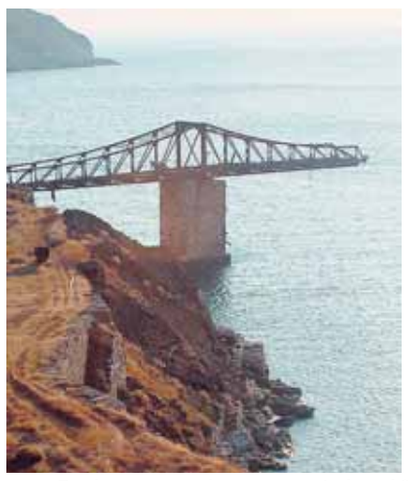

Διαφορετικές όψεις ενός σχετικά μικρού, «συμμαζεμένου» νησιού που προσελκύει κάθε χρόνο φανατικούς «πιστούς», καθώς η Σέριφος προσφέρει ειδυλλιακές παραλίες και μια ακαταμάχητη Χώρα.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

Ο ΠΕΡΙ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΝΟΜΟΣ
Ειδοποίηση δυνάμει του εδαφίου (3) του άρθρου 90
(Τροποποιητικός Νόμος 76(Ι)/2011)

Σύμφωνα με το εδάφιο (3) του άρθρου 90, του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου, δίδεται ειδοποίηση ότι: Ο/Η TEN LANTERNS CATERING LTD συνιδιοκτήτης του τεμαχίου με αρ. 345 Φ/Σχ 21, Οδός/ αριθμός: Αρχιεπισκόπου Κυπριανου 29, Τοποθεσία : Στρόβολος, Λευκωσία. Έχει υποβάλει στις 08/04/2016 την αίτηση με αρ.ΛΕΥ/ 00551/2016 στην Πολεοδομική Αρχή (Επαρχιακή Λειτουργός Λευκωσίας Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως), χωρίς αυτή να υπογράφεται από όλους τους συνιδιοκτήτες για εξασφάλιση Πολεοδομικής Άδειας για: ΑΛΛΑΓΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ Α. ΣΕ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΜΕ ΔΥΟ ΑΙΘΟΥΣΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ Β ΚΑΙ Γ ΜΕ ΑΛΛΑΓΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΣΕ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΙΚΗΣ - 22401946, Συνιδιοκτήτης ο οποίος θεωρεί ότι επηρεάζονται οι ανέσεις ή τα νόμιμα ιδιοκτησιακά συμφέροντα του, όπως και η άνετη, νόμιμη και εύλογη κάρπωση της ιδιοκτησίας του δύναται να υποβάλει ένσταση στην αρμόδια Πολεοδομική Αρχή εντός (30) τριάντα ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της Ειδοποίησης αυτής (η οποία θεωρείται και ως η ημερομηνία που θα λάβει γνώση του περιεχομένου της αίτησης) .

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΣ

Την Πέμπτη 12.05.2016 στις 9.00 π.μ. θα γίνει στη Αποθήκη Δημοσίου του Τελωνείου Λεμεσού Δημόσιος Πλειστηριασμός.
Όλα τα εμπορεύματα που θα πωληθούν περιλαμβάνονται σε γνωστοποίηση του Διευθυντή Τμήματος Τελωνείων που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ. 4939 ημερομηνίας 22 Απριλίου 2016. Αντίγραφο μπορούν οι ενδιαφερόμενοι να βρουν και στην ιστοσελίδα www.mof.gov.cy/ce.
Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επιθεωρήσουν τα εμπορεύματα στην Αποθήκη του Τελωνείου Λεμεσού που βρίσκεται στο Λιμάνι Λεμεσού αποθήκη αρ.2 στις 09,10 και 11 Μαΐου 2016 μεταξύ των ωρών 9.00 - 13.00 π.μ.
Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποτείνονται στον αρμόδιο Κλάδο του Τελωνείου Λεμεσού (τηλ. 25802415, 25802526, 25802567).

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Mercedes B class

Πωλείται αυτοκίνητο μάρκας Mercedes B class με ταχύτητες, κυπριακό με αριθμούς εγγραφής KMF. Χρώμα χρυσό με πανοραμική οροφή σε εξαιρετική κατάσταση με 85.000 χλμ. **Τιμή €8.000**

Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλ. 99666789.

PATRÓN
THE FAMOUS GROUSE
The MACALLAN
12
SKINOS
STOLICHNAYA
elīt
MAKKAS
MASTIQUA
BULLDOG
ΠΕΡΗΦΑΝΟΙ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΜΑΣ
THE FAMOUS GROUSE
Stoli THE VODKA
elit
TEQUILA PATRÓN
The MACALLAN
BULLDOG LONDON DRY GIN
MARCHESI DI BAROLO
MASTIQUA
SKINOS Mastiha Spirit
MAKKAS
ACM Christofides Ltd